

NIVOVA-PAVHOSTŌ.

THE

FOUR GOSPELS.

NIVOVA-PAVHOSTŌ.

THE
FOUR GOSPELS.

TRANSLATED BY
REV. RODOLPHE PETTER.

PUBLISHED IN THE INTEREST OF THE
CHEYENNE INDIAN CHRISTIANS.

LAME DEER, MONTANA. U. S. A.

1928

PRINTED ON THE
GAMMETER MULTIGRAPH
BY ERNEST M. CHEYENNE

P R E F A C E.

This Cheyenne Version of the Four Gospels is based on the Greek and Latin texts in the Polyglot Bible of Drs. R. Stier and R.G.Theile.

Together with above texts the "Recensionis Tischendorfianae Ultimae Textum" was used, and, the different French, German and English versions were carefully consulted. At the same time the commentaries and texts of Calvin, Luthard and Zöckler, also Godet were compared.

For names, localities, customs etc.etc. The International Bible Encyclopedia was relied upon.

Rodolphe Petter
Lame Deer, Montana,
March 1928.

MAHEON-OXMEATOSZ. Matthew.

I

1 Etahan Jesus Maheonxōestaansz, zenszhešhesto-
neešetōs Oxmehoheziss na Oxthāenōheziss. 2 Oxthā-
enōsz exhēhyaenhōn Ohazemahaèneva; na Ohazemaha
exhēhyaenhōn Maheonoxtōenoziss: na Maheonoxtōenoz
exhēhyaenhōn Maheonoxvehooeziss na hevison: 3 na
Maheonoxvehoōsz exhēhyaenhōn Pexezeva: na Pexez
exhēhyaenhōn Hez-xōneheva; na Hezxōn exhēhyaenhōn
Hestanemahaèneva: 4 Na Hestanemaha exhēhyaenhōn
Amenataèneva; na Amenata exhēhyaenhōn Našōneheva;
na Našōn exhēhyaenhōn Sanmōneheva; 5 Na Sanmōn
exhēhyaenhōn Oxševaeziss (Boaz):na Oxševasz exhē-
hyaenhōn Oxthaoenaziss (Obed);na Oxthaoenāsz exhē-
hyaenhōn Hessetaneva (Jesse); 6 na Hessetan exhē-
hyaenhōn Oxmehoheziss (David); na Oxmehōsz exhē-
hyaenhōn Omataneva; 7 na Omatan(Solomon)exhēhyaen-
hōn Noboameva; na Noboam exhēhyaenhōn Apeaneva:
na Apea exhēhyaenhōn Asaēneva: 8 na Asa exhēhyaen-
hōn Eosa-vataneva; na Eosavatan exhēhyaenhōn
Eoxameva: na Eoxam exhēhyaenhōn Osseaèneva; 9 na
Ossea exhēhyaenhōn Eotameva;na Eotam exhēhyaenhōn
Ahaziss: Ahaz exhēhyaenhōn Hezekäaeva 10 na Hezekäa
exhēhyaenhōn Manaseho; na Manasehe exhēhyaenhōn
Amōneva: 11 na Amōn exhēhyaenhōn Eoseaneva;na Eosea
exhēhyaenhōn Exoneaneva na hevasemo,nexoveva zease-
momōnaohevoss Maheonoxtōenoss, hestōehoeva. 12 Na
nheš hohom Exonea exhēhyaenhōn Zexopapeeziss;
13 na Zexopapēsz exhēhyaenhōn Abeotaneva;na Abeot
exhēhyaenhōn Azooxeva; 14 Na Azox exhēhyaenhōn
Satoxeva: na Satox exhēhyaenhōn Axemeva; 15 Na Axem
exhēhyaenhōn Eneotaneva: na Eneotan exhēhyaenhōn
Eneazaxeva; na Eneazax exhēhyaenhōn Mataneva: na
Matan exhēhyaenhōn Eakovhetaneva; 16 Na Eakovetan
exhēhyaenhōn Josepheva zevistōmoziss Maryeva. Na
Mary exhēhyaenhōn Jesuseva, na niahane Maheon-
xōestaansz (Christ). 17 Na enahan zènvostanehevs'
Oxthāenōsz noxsetto Oxmehoheziss zèvostanehevez'
matòt-òtnivov eoxnestoe-ame-onitave-nexovstanovsto-
veneo. Na Oxmehōsz zènvostanehevs' noxsetto Ma-
heonoxtōenoziss zistäšeasemomōnehevez', matòt-

òtnivov eoxnestoeame-onitave-nexovstanovstoveneo.
Na Oxmehōsz zènvostanehevs' noxsetto Maheonoxtōe-
noziss zistäšeasemomōnehevez', matòt-òtnivov eox-
nestoeame-onitave-nexovstanovstoveneo. Na nheš nī-
nitā noxsetto zèvostanehevs' hoeva Jesus, Maheon-
xōestaansz, matòt-òtnivov eoxnestoe-ameonitave-
nexovstanovstoveneo.
18 Na Jesus Christ eszheševostanevōènetôhō: ota
hesc, Mary zexheševes etosemehamonevistōmohōn nasz
kasovaheo, Joseph exeševehō. Oha zehešsósaaeše-
vistōmàzehevoss eaàzehossēhō Mary, zexhešetovaōs
Hoxeatamaomotomeva. 19 Na Joseph zeheše-onohe-
tanevs eszhešetanohō: mänistomonstovå natåsaa-
havseve-vohooetohe zetosemehavistōmo,óha nàta-hece-
nōoto, exhešetanohō. 20 Na zenšena-ôzetanonave-
ōhazesta emeheševs' hotaz' nasz Maheonhozeon,
ovaxenàtovå exhoehotāehōn na eszhetāehōn: Joseph
ninēhov zehēhyaetovata Oxmehōsz, nivéésevistōmo
Mary, nah zetose-vistōmoss ota hen zevešhossēs
enahanez' Hoxeatamamaheoneomotomeva. 21 Na zheta-
nevōèn na Jesus nszeōsevéhamo: niahane zetatose-
vostanevéhoss hevostanemo hestathavsevevo. 22 Na
heto exhesse-nhesso nonoxpa emetó-hetomettoz' Maheo
heēszistoz nista maheonēszehetanó zèmehahozetoss
zeszhēs: 23 Otā nasz zeheēvsz zhossē na zhetanevōèn
na Maheo-oxvessevaez zetaeševehe. 24 Na Joseph
estóehō henaozistovå na èneševhō zènhetās Zema-
heonenitáeziss: exstanohōn Maryeva óha es'aatonše-
tovohehōn noxsetto zistaešhetanevōènez': na Jesus
eōsevéhohōn.

2

1 Na Jesus zexhestaoz Màtameveno(Bethlehem)nasz
èmaxevehonevhō hanâ hoeva, Oxhāsz exhestôhō: ne-
xoveva hosz heneenovätaneo Esenhastoeno zexhestä-
voss exhoeoxzehōn Hekotomaeveno na eszhehōn,
2 T'sa ehoe nah zexho-hestaoz zistos-hevehoname-
voss Maheonoxtōenoss? Ota Esenhastoeno nàthoan
nànvōmamon hesthotoxkam zeamoesenaz' na nahoe-
nstôxtatamanooton, exhehōn. 3 Na Oxhāsz zevehonevsz
zènistomoneto heto exohāetanoozehō,mato nistxevoss

hanâ Hekotomaeveno exohāetanoozehōn. 4 Na zeveho-
nevsz zeešemohēonōmoss Vehone-maheonhetanó na
Mxistonhetanó, ťsa etatoshestaozesz Maheon-xoesta-
ansz (Christ)?eenòztomevonovhōn. 5 Na eszhetāehōn:
Màtameveno (Bethlehem) Maheonoxtoeno-hoeva,
(etoshestaozesz) ota nista Maheonēszehetan,Maheone-
mxistōneheva ezhevo: 6 Ninēhov Màtameveno, nika-
nome-zce-mhaoestove Maheonoxtōeno-hoeva nivàtom-
saanoce-nitxnehetovoheo zenitōemess Maheonoxtōeno-
hoeva:ota etovå zenxhestōènsz nasz zemaxenitáeō-
sansz, niahāne zetatos-heqsāhetanemetōess Maheonox-
tōenoziss,navostanemo. 7 Nheš zemaxevehonevsz
eemōseonōmohōn né Esenhetanó na ènòztovohōn zistó-
hexove-monevōmoz' hotoxq. 8 Na eszhetohōn tazeoxz
Màtameveno na vovòpone-noxzeovohen kašgon: na
maešemeovoss nixhotonehen nonoxpa hapo nataheve-
hōmo emeheše-nstòxstatamanooto,exhehō zevehonevsz.
9 Na Esenhetaneo zeešenistovovoss zevehoneveziss
estaasehōn: na ota estâsevōmovhōn hotoxq zènvōmo-
voss Esenhasto-hoeva, zehetáeoxzevoss tass eamōse-
nahō noxsetto ta heama èmetōesenahō mhäon zešeše-
naz meševotto. 10 Na zistavōmovoss hotoxq èmaxe-
pevetanoozehōn, 11 Na estaeszeoxtanovó mhäo na
esta-vōmovhōn kašgon na hesc, Maryeva:na zènosxa-
xoešetovovoss enstòxtatamanootovhōn:na nheš hestho-
seonevoz zestataehàtomevovoss ènitanomevonovhōnoz
meàtotoz zehāoemezēsz, mämakaet, moxševosz na
pavemeeaxc, emetonovhōnoz kašgon. 12 Na ovaxenàtovå
èvešenahevevamāevohōn Maheonô: nitavéevha-nhaoxze-
vovo zemaxevehonevsz exhetāevohōn. na zenitaez'
meon estaevhaōsenehanovó.

13 Na zistaešeaseoxzevoss, nasz Maheonhoze exhoe-
hotōn Josepheva, ovaxenàtovå eszhetohōn: tóesz,
hestaneha kašgon na hesc, na hetōsemsz Nxpaosene-
hoeva, na nšhoeo hanâ noxsetto tá maevhaonōmaz:
óta zevehonevsz zetsēoxzenoto kašgon. 14 Na hetan
estóehō hen tāeva na esta-aseozohōn kašgon
na hesc zexhetōsemevoss Nxpaosenehoeva; 15 Na
ōxhista enšhoehōn hanäno noxsetto zistāešhovanē-
hez' zemaxevehoneveziss: na enonoxpa-nhessozeneo
Maheo nista zexēsztovoss Maheoneēszehetanó,zeszhēs:

Nxpaosenehoeva nanxhestōeonōmo nāa.
16 Nheš Oxhāsz zistäneeno zehešenasoéhāess Esenhe-
tanó eahane-momátaeozehō na easenēnànhōn hosz
zistosemasenotoz' hetanekašgon hanäno Màtameveno
na nimaoetto, èmänáhehōn zehetāenišeānamavoss na
novs: óta zemaxevehonevsz enahānez' zexhesse-nista-
oneetanona-nòztovoss Esenhetanó etoneešexovhestaozé
kašgon. 17 Na estónhessozeneo zèmehanistaēsz
Maheone-ēszehetan, Maheone-monomaeōsz (Jeremiah),
zeszhēs,
18 Nistōhestovå hanâ Namaeveno, eomomevon na
ehōnšeševstove, Qsāhée(Rachel)zehešohā-memoss heni-
sono,na esaa-vovoešemàzetanohe zexhomaxhovanēhez'.
19 Na nheš zevehonevsz zistaešhovanēs,nasz Maheon-
hoze ovaxenàtovå exhoehothōn Josepheva zexhoez'
Nxpaosenehoeva na eszhetohōn: 20 tóesz,hestaneha
kašgon na hesc na taevhâoxz Maheonoxtōeno-hoeva:
ota nah zemeha-ēveoxzenotoss kašgon ēšhovanēheo.
21 Na hetan estóehō, easeozohōn kašgon na hesc na
exhoeoxzehō Maheonoxtōeno-hoeva.22 Na hanâ zènisto-
monetovoss zemonevehoneveziss zehešenēhovez' hēhya
Oxhāeziss, eésevhistanovhō nista zexhoes:na ova-
xenàtovå zènahevevams' oxs estahevenovhō Kanenehoe-
va(zehestohez'). 23 Na eneševhistanovhō nasz mhao-
estovå Nazaxeveno (Nazareth)zexheševehetto; enonox-
panhessozeneo heēszistoz nistaome-maheone-ēszehetan
zènistanhetoss(Jesusevao): Nazaxetan zeoxchestohe.

3

1 Na nexoveva, John Eōstaova exho-maheoneēszehō
toxtō (Eota-hoeva), eszhehō: 2 vovhetanàzetano ota
Heamoomē-nitáe-histanov etatoseš-honexoveoz. 3 Ota
enēhov zènhetās nistamaheoneēszehetano, Maheon-
vostanevstomaneziss eszhehō: nasz zenistōsz toxtō
ezethōxeva, nista-paveexanomota Zemaheonenitász
hemeon, xanove-meonaota.
4 Na John hesthoneō èveše-hotoestotonoezeneo
paepânavohameheva, na mehasetto exeakozehestovenó.
na exhestamenohōn momaxhàkotao zehessonaheziss na
mato hànom-panôaseo. 5 Na èn'nhaoxzevāehōn ohaesto

zenxhestaziss Hekotomaeveno na haztovōm Séhoveohe, enxhoeoxzetōehōn: 6 na éōstànhōn hanâ ohé zeeše-
taxtanōvemēstoz' totāma hestathavsevevo.
7 Na John Eōstaova zistavōmoss Oneetanona-
mómåtahetanó (Pharisees) na Xanovatamàzhetanó (Sadducees)zexho-éōstaetanoz',eszhetohōn:Ninēhovhe-
me zemènevōènoxzevess,nivaes zehomstashàzetanosha-
éss maxeostomanistovå maeto zenstoshesso? 8 Na
nohetóta vavekóxz tåxtanōve-vōstomane zeheše-
vovhetanàzetanoss, 9 na (zistaomepevatamàzess)
nivetonše-zhešetanom: tāma natsēhehenon Oxthāenōsz:
onetàz nizhetazeme: Maheo oxnešetanotovosz zeto
kàkonhohonao emeveše-manhaovonotto kašgon Oxthāe-
nōheziss 10 Na otāmenōs hezezeha hoxq tass ehecea
zexhooseväevoss hoxzetto. Na nistoxs hoxzz zsaa-
pevemenamēsz eoxceavohe na eoxcséahame hoestavå.
11 Na màp nitsē-vešeéōstaezeme vovhetanàzistovå:
óha nasz nazhoeova zehèphātamāsz zehexoväVo,heva
hemocanoz nasaa-nohōemane zeme-amenoeoxzevo,
niahane zetatose-éōstahēs Maheoneomotomeva na
hoestavå: 12 enoeō šeahaseo na etosevovoxpone-
hoxeana hetaxeōvohenistoz: na zeēstovoxz pen'nhôo
hoosanemhäon, na pèpeešeonoz zevonhaoanoz hoestavå
zsaahotovaozehanehez'.
13 Na nheš Kanenehoeva enxhoeoxzehō Jesus eéōsta-
heszetanotovohōn Johneva. 14 Na estosaa-amàtatōhe-
hōn, eszhetāehōn: tsē nameešhoko-éōstahen etov na
zeheše-éōstaheszetanotto nitovå? 15 Na Jesus eszhe-
tohōn, nšenešetovsz: ota etsēpeva etovan zeeštā-
xanovoētäz. 16 Na eamàtahō. Na Jesus zeešeéōstahes
totxkom zeeševhaonovxovhōs estataeoztomohenó heama
vóe na estavōmohōn Maheonemàtasoomaho zeanhôtaxe-
ōešetōs: 17 na ota heama voeva enxhōenistō-hesto-
veneo, nasz eszhehō, niahāne nā zemehoto zevešho-
tóetanotto.

4

1 Na Nheš Jesus zista-ameozhās Maheonemàtasoomaho
estahoeoxzehō maxetohove na nâ eonisi-havseve-
vonhoaōehōn Havsevevhanehevao. 2 Na nivó ešēva na
nivó tāeva zeoxnhestoexov-saameshēs nheš esta-

maxhāeanahō. 3 Na exhoehotāehōn Vonhoahotanevaheo
eszhetāehōn, maonisyomhēhyaetovata Maheo, taxa zeto
kàkonhohonaeo kòkonhôoneveozevoha. 4 Na Jesus
eszhehō: etsēamšeme (Maheonemxistōneheva) vostan
otaxa kòkonhôo emesaavešeostanehevé óha mato
nitaoz' Maheon heēszistova (zeveševostaneheve
vostan), exhehō Jesus. 5 Na nheš Havsevevhanehevao
eēseozhāehōn Hoxeatamaeveno: na hanâ exhonaoveōe-
hāehōn vâxsheama Maheonemhäon, 6 na eszhetāehōn:
maonisyomhēhyaetovata Maheo zeo täseanahamàzz:
ota etov zehešezhešeamšeme: zenhetō hesthozeon
zistoseneevavōmataoss, na nszevhonenaezenotto nsze-
oxe-tōenevaxtaxetovo hohona. 7 Na Jesus eszhetohōn
(Vonhoahotanevaheo), onetàz Maheonemxistō ezhetto:
nivétonše-onistoého Zemonenitász nimaheonam, exhehō
Jesus. 8 Na Havsevevhaneheva exhosse-aseozhāehōn
nasz Vóseva zexhāeoomenoz', na hanâ estavōshāenhōnoz
mäonitavhistanovestotoz na totāma hepevatamano-
hestovevo na eszhetāehōn: 9 heto nitao nitatose-
metaz mà-nosxaxoešetovetto zenstôxsetanona-haoena-
tovetto, exhetāehōn Havsevevhanehevao. 10 Na Jesus
eszhešenostovohōn: hazz Havsevevhan, otāmenōs Ma-
heonemxistō ezhetto: óha Maheo nszenstôxsetanona-
haoenatovo na nīnokaes nszhaoenavoētaetovo, exhehō
Jesus. 11 Nheš ènōotāehōn Havsevevhanehevao: na
ota meto exhoehotāehōn Maheonhozeon na èvovòneše-
tōehōn.

12 Na zistanistomon's Johneva (Eōstaovahe) ze-
hešetōhez', estaevhaoxzehō Kanenehoeva. 13 na
zènmehahoes Nazaxeveno meto exhoehō Kapex-naome-
mhaoestovå, seetto maxenehanēva zèmhaoestovez'
hanâ nista zexhesthoevoss Onoāsz (Zebulun) na
Neovanovaz (Naphtali):

14 Enhessozeneo zexhēs nista Maheone-ēszehetan,
Maheon-vostanevstomansz zeszhēs. 15 Hesthoeva
Onoāsz na hesthoeva Neovanovaz, seetto maxenehanē-
va, hōma Sehoveohé, Kanenehoe zèvhistanovevoss
notovahetaneo. 16 Vostanistoz zemeha-áenonitto
ešavōxta zemaxevónittoz', na nah zemehahoess zex-
hoveohōstaz' nāestovå, ešemasó-meeozetōenov zevó-
nittoz' (zènistanhēs Maheonevostanevstomansz).

17 Na Jesus (zexhoèns' hen hoeva) easemaheone-
ēszehō, eszhehō, evhavovhetanàzetano: ota Heama-
vehonemanhastoz eškahanexoveoz, exhehō.
18 Na zistaamèns' toxeha (Kanene) nehanēva,
èvōmohōn niš zehevisonetovàzeziss, nasz Hohona
zehestōsz, na hevasem, Hetanevsz zehestōsz, vezen
eséahamovhōn onohôon nehanēva, zeheš-onohôneheve-
voss. 19 Na Jesuseva eszhetāevohōn nixhoeove na
nszeonohônehemanhàzeme hevetovevo vostaneo. 20 Na
estóenōotovhōn onohôon na estaveoxzemovhōn Jesuse-
vao. 21 Na Jesus zistanšhosse-amèns mato esta-
vōmohōn niš zehevisonetovàzeziss, Oxhōetōezisto-
nansz (James) na John, zexheševehez',hēhya Zepetan
(Zebedee),semoneva èvestahoemovhōn Zepetanó enšena-
evha-pevhotonaovhotonxnovhōn heonohôonevō zeéotō-
eozezēsz: na eonōmāevohōn Jesusevao. 22 Na estóme-
nešhasenehōn semo na hehevo na estahoeovovhōn
Jesuseva.
23 Na nheš Jesus estatoxeoxzehō nitao Kanene-
hoeva, èvovistomosenehō hemohēoxzemhäonevoz na
exhoestanó pavhostō zeveŠheneenoseonevez' heama-
vostanehevestoz, na èno-énoészenó heovaz hešehā-
moxtastoz zeveše-tonetomoxtäziss vostanó. 24 Na
èmä-neevatseonevhō hen hoeva: na èmasó-hoeozto-
mohenohōn zehāmoxtäziss, zeveše-momeztomeziss
tonetomoxtastovå, na mato zehesthavseve-màtasoo-
mäveziss, na zeoxcenäozeziss na mato zenanheziss
exhoeoztomohenohōn na eénoéhohōn. 25 Na exhoeōehōn
zemaxhāenōheziss zenxhestaziss Kanenehoeva, na
Tekaponeseveno, na Hekotomaeveno, na Eota-hoeva na
mato hōma Sehoveohé.

5

1 Na Jesus zistavōmoss zemaxhāetanevonheziss
estameeènehō hohamoss eseomē: na zistahamstoeoz
èmamovoemāehōn heaneevxseon: 2 na zeaseēsz eszheše-
vovistomevohōn. 3 Ahā,zeohemstaomeness hesztahevo:
niahānevo zeovosehoxstass Heamavehonemanhastovå.
4 Ahā zenšeševomoxtass: niahānevo zetatosevovoeše-
mstahaoess. 5 Ahā zeōènove-nonizeomhäss:niahānevo

zetatosemonheszhovaoess hoe. 6 Ahā zehāeanatoss
na zehāōnetoss onoexanovstaomenhestoz: niahānevo
zetatose-etâmanomotaess.
7 Ahā zešivaztaheonevess: niahanevo zetatosešiva-
tamess. 8 Ahā zehoxeetanonavstahass, niahānevo ze-
tatosevōmóss Maheonå. 9 Ahā zeoanaxaevàtomohess
niahānevo zetatoshēhyaevhōemāevoss (zetatose-
hemehotōenoxzetōess) Maheonå. 10 Ahā nah zeeše-
vešhesse-momeztovoēvoss zexhomaxe-onoexanovevosta-
nehevevoss: niahānevo zeovosehoxstass Heamoomē-
nitáe-histanovstovå. 11 Ahā ninēhovheme nitóvå mà-
vešhesse-òne-oxhetaness na màmomeztovoéhaness, na
heovasz-hešehavs màveaestome-momaxemaness. 12 Vo-
ešetanohen na maxhetotaetanohen:ota zetoshešemahao
niamhastovevo Heamoomē: ota eoxcheše-meha-momezto-
voéhōn nistamaheonēszehetaneo hako tozeha zevovoe-
vostanehevetōessē.
13 Ninēhovheme nivoxbomaoxzevhōemanheme hoeva.
Oha voxbomaoxz vevoneōsz hevoxbomaoxzevàtoz heno-
vaez' tah emetavešhesse-voxbomaoxzēnohe? Onetàz
esaaevha-hovae-pevaehan, eoxcevohooe na eoxceto-
taxnetohe. 14 Ninēhovheme nivohoksenanistovhōe-
manheme histanovå. Ota mhaoestoz zetaxhota zèpa-
omaoe emesaaézevōmehan. 15 Na mato vohoksenanistoz
zeešezeohe eoxksaaēnanehan àtono vèpemxeva,onetàz
eoxcetahota tahosanistovå: nonoxpa etâevohôhotta
hevetovevo zehoess hotoma mhäon. 16 Na hohōväetto
zehevónamess tâevohôhottaneha hevetovevo vostaneo,
nonoxpa zevōxtanov niame-pavеztôstovevo na zhesse-
onoatamanootov ehevo Zehesthoestoveziss Heamoomē.
17 Exhoeasetana Maheonhoemanistoz na nista Ma-
heoneēszistoz nivé-hessetameme: nasaahoe-asetanô
onetàz nahoe-vaoxtana. 18 Vavekåxz nitahetazeme:
heva nasz zeoxtohā-zece-zeoxeohe Maheonhoemanistovå
zaa-po-hešetovattan noxsetto eštā-hešetovaomohetto.
19 Na nohase nah zeoéeno nasz zetonetozceoz Ma-
heonhoemanistoz na zeneše-oxse-vovistomevoss vosta-
nó, zetanoce-nitxnevatame Heamoomē-nitáe-hista-
novstovå: na nohase nah zeono-neheo Maheonhoema-
nistoz na zeneševovistomosensz, zeta-maxeneevao-
seoneve Heamoomē-nitáe-histanovstovå. 20 Ota

nitahetazeme, heva nionoexanovhastovevo vesaa-
hèpaomohettan zeoxtohexovaomohettoz' hexanovhasto-
vevo Mxistonehetaneo na Oneetanona-mómåtavostaneo,
nszaaxa-hoxstaheme Heamoomē-nitáe-histanovstovå.
21 Niešenistomonetomovonov.nivénitóenahan,zehesto-
hevoss nistaomevostaneo: nah zenitóenahansz ehesta-
tamahe hoemanemaxeosàzistovå: 22 óha nanēhov nita-
zetazeme, nistoxs vostan zeohāstahatovoz' hevisonȯ
zhestatamahe hoemanemaxeosàzistovå: na nohase nah
zehóxemoz' hevison zhestatamaheta manohoema-
nistovå: na nohase nah zemoxzenamoz' (hevison)
zhestatamahe àtonooomēhoestavå. 23 Na enahan màto-
setaxeēnanom nsthāoena-meàtoz tahosenistovå Haoena-
mhäo,na nâ heva meetanoozetomovȯz esis zehešehovae-
vešetaovetanotovata, 24 nōoxtomeo nsthaoenameàtoz
tahosenistovå na tahe-vovoeonoēsztovō esis na nheš
nixhoemeao nimeàtoz. 25 Na nah zeōevotȯz evha-nehe-
nanovehå zeššaaeše-ēseozehess (hoemanemhäo): nsze-
oxmeatova zeōevotata zehoemaosaneziss, na zehoe-
maosansz nszemeatova matanavèho, na matanaevèho
nszemeatova tōhemhäon. 26 Nitahetaz nahetom nszaa-
evhahōèné noxsetto zetāeše-maseēnanomoxtomossȯz
nistāsz nimakätaemoz.27 Na niešenistomonetanov heto
maheonhoemanistoz: nivéōcenotamo zenitasz zevistō-
moz': 28 Na tāma nizhetazeme: nistoxs zeōcevōmhoz'
héo zèvesseōcematanotovoss, né hetan ēšeaàze-
vesseōcemo hesztaheva! 29 Mazheamaxesto niex heva
vešhesse-hohotšenatto,oceneōstoeszz na vohooeszz,
ota etsēhoozenov etov heva óha nasz zehetaoxȯsetto
vekanome-asetoētto nonopa zehetaetovahetto emesaa-
séahamehan maxeosehoestavoomē. 30 Na mazheamaxesto
niàz heva vešhesse-hohotšenatto eévoaxȯz na voho-
oeszz,ota etsēhoozenov etov heva óha nasz zehe-
tāeoxȯsetto heva kanome-asetoētto na nonoxpa zehe-
taetovahetto emesaa-seahamehan maxeose-hoestavoomē.
31 Na mato ezhestove:nohass hetan zevohooetoz' ze-
vistōmoss metoes mxistō onisovanàzistovå: 32 oha
tāma nitazetazeme:nohass hetan zevohooestaevaz ze-
heššaa-masavoētahez' héo, enešemashavoētasho,na ze-
nitasz hetan oxvistōmosz né héo zevohooeziss
evessemashavoēta.

33 Na mato niheneenomovonov nistaomevostaneo
zeszethoemaohevoss: nivéaestome-vistomōhan onetàz
nitao zevistomōhanetovȯz Maheo hokoneševeo,
(exhestôhōn nistaomevostaneo): 34 óha nanēhov ni-
tahetazeme,nivé-xaenševistomōhanheme:heva vóe nive-
vešvistomōhan óta zeheshesthoestovs' Maheo; 35 Na
mato hoe (nivéveševistomōhan) ota zeheshesthoeàta-
estovs':na matôva Hekotomaeveno(nivéveševistomōhan)
ota zehešhemhâestovs' zemaxevehonevsz.
36 Na matôva tāma nimeq niveveševistomōhan,óta
heva nasz nisaatonše-vokomeēvamekone-manszé.
37 Na nitao nioxhestoz hēhe na mato hovahan
nšenhessoneha ota nitao hoxstoanistoz eheoxhestovsz
Havsevevhan.
38 Niešenistomonetanov nista eszhestoveneo: maex
meto maex,na vēs meto vēs:39. Oha nanēhov nitazheta-
zeme,nivénonoònov zehavsevoéhaéss:onetàz nah zepoe-
votanoseeta mato ox hosse-vistomeveha. 40 Na vostan
heva hestanomevata nieszehen zexhesseōevotatanoto-
vata hoemanemhäon nše-nomezeha nsthōmo.41 Na vostan
heva momátavonhosemata zistoseveoxzemoss nokatāohe-
oneva,nševeoxzemeha nixatāoheoneva.
42 Na nah zevēstomevata hovae mezeha,na nah zevha-
nevēstomevata hovae zistoseevhametata nivénonohoma-
omo.
43 Na niešenistomonetanov nista zeszhenov:nitose-
mehoto zepavhoxatamȯz na nsetameha zeòneztaetovata:
44 óha nanēhov nitahetazeme:mehota zeòneztaetōessē,
na haoenavomota zehetosse-momeztomaessē;45 Na nsze-
nešhenisonetōevo Ehevo Zehesthoestovsz Heamoomē:ota
heešéham eoxcemeōesemo nitovetto zepeväziss na ze-
havseväziss,na eoxcemetonov hookoxtoz nitovetto ze-
xanoväziss na zsaaxanovaheziss.46 Ota heva mehotoss
otaxå zemehotaessē,hena emehesse-aàze-pevootaness?
Hōhyāetto zeōceheonevess hapo enexovoētäo.47 Na he-
va mahaovoss otaxa nivōhestovevo tah nitonšhèpepe-
voētamen°s zeoxhexoväyoss zeenítass? Oťs zenotova-
eoxzess eoxcenexovoētäo. 48 Na enahan ťsē ešhoko-
xaenšepevaomohe hohōvaetto zehešxaenšepevaes Ehevo
Zehesthoestovsz Heamoomē.

6

1 Nahetanona nszeoxvhane-nhesse-xanovoētame zè-
menōe-vōmàzetanotōess vostaneo: mànhestass nszaa-
hovae-evha-oninxomohenov Ehevo Zehesthoestovsz
Heamoomē. 2 Na hooxcemeatto hovae (hevetovevo
zeohemstaomeness) tàpenoneva nivéveŠhōxevoxta
(nimeàtoz),zeoxcheŠezevoss vhanenhessemaneheo ťsa
zèmohēoxzistovez' na mato mhaoestovå, zèmenōepeve-
tamàzetanotōevoss vostanó. Enahanez' otaxa tāma
heamhastovevo: 3 Na ninēhov hooxcemeatto hovae
hevetovevo zeohemstaomeness, ninamosesto niàz
zevéheneenomovo hetŠezistoz ox niàz: 4 na nimeàtoz
tass emeemōsezhesso: na èyo (Maheo) zeemōmata
nszeevha-tåxtanōve-oninxomeva.
5 Na hooxchaoenass nivenhestame zehestavoss
vhane-nhessemaneheo: ota hooxchaoenavoss eoxcenhe-
etanō tåxta zexhotāoenovez' zèmenōōmàzetanotōevoss
vostano. Na nitazhetazeme ēŠe-neŠeamhanov tāma
heoninxomevazistovevo. 6 Na ninēhov hooxchaoenatto
ēszènsz zeáeŠeneota nimhäo na maeŠhōnom henitō,
oxchaoenatovō èyo (Maheo) zexhoes emâestovå, na
zeheŠ-emōmata nszetsē-evha-oninxomeva. 7 Na hooxc-
haoenass nivé-hetosse-totōevhavoanheme, zeoxcheŠe-
vevoss zenotovaeoxzess: zexhetoss-haeoanevoss
nazeamàtonheme, eoxchōvheŠetanō. 8 Na zehestavoss
nivénhestame: ota ehevo (Maheo) etsēnistaheneena
zetohetae-ohemeozetomass hovae,vovoenotto zesósaa-
eŠevēstomevohess. 9 Na heto tāeva-vhoenàtovå
oxceŠzetoena:
Zehehetovazemenotto Heamoomē Zehesthoestovetto
hoxeetanotoeneha nivehestoz. 10 Nimaheonenitáe-
vostanehevestoz momoxhoènetto. Nitao nszheŠetova-
omohetanoxtoz momoxeneŠezistove hoeva hapo zeoxc-
heŠezistove Heamoomē. 11 Na hiz eŠēva momoxemezeme-
notto nàtaman oeŠēva zeveŠhestamez. 12 Na momoxe-
hovahanetanotomevemenotto natathavsevan,hapo zeoxc-
heŠe-hovahanetanotomovoz hestathavsevevo zehavse-
vaetōezē. 13 Hōnesetanotovemeno havsevevonhoaoa-
zistovå, na vostanevŠemeno havsevstxe. 14 Heva

vehovahanetanotomovoss (hesthavsevoētastovevo) ze-
hathavsevoéhaessē, hapo Ehevo Zehesthoestovsz Hea-
moomē nszhovahanetanotomōenov nsthavsevoētastovevo.
15 Oha màsaavehovahanetanotomovohess hesthavse-
voētastovevo vostaneo,hapo totāma nsthavsevoētasto-
vevo nszaa-hovahanetanotomōenov Ehevo Heamoomē
Zehesthoestovsz.
16 Na mato hooxce-avōnàzess (zexhaoenass),nivé-
nhestame zehestavoss vhanenhessemaneheo zeoxcheše-
oeomeneovoss, eoxceneeva-manhàzeo zèmenōevōmàzeta-
notōevoss vostanó zeheše-avōnàzevoss. Ota nita-
hetazeme: etsēnešeamhanov otaxa tāma heoninxomevà-
zistovevo. 17 Na ninēhov hooxce-avōnàzetto (zexhao-
enatto)hoxeoeasenàzz na nšeševōeneszz: 18 nonoxpa
vostaneo nszaa-mešenovaheo zehešeavōnàzevoss: óha
Eyo (Maheo) nszheneenova ekanomsaavōmehe nitooxz:na
èyo (Zehéamaevsz) zeemōmata nszemone-oninxomeva.
19 Nszevé-hetossehovxtanomevàzenov tāma nsthaoo-
vhastovevo zethoeva zeoxchoxoaozenov na mato
meškson zeoxcemhaetsanevoss, na nomàzeheo zeoxceē-
seoxevônevoss zènomàzevoss: 20 onetàz oxchetosse-
hovxtanomevàz haoovhastoz Heamoomē, hanâ eoxksaa-
hoxoaozistovhan, na meškson esaatonšemhaesaneheo,
na nomàzeheo esaatonše-ēse-oxevôneheo zènomàzevoss:
21 Ota ťsa zexhesthāoovastovetto (zexhota zena-
nosemehoxtom) hanâ zeveàzetto nszhesta. 22 Mavóxz
zehevonhanistovetto enahan maex: na niexa veo-
nisyomhoxeōme, nheš zehetâešenatto, nitao nivóxôz
zemä-vóneoxseoneve. 23 Héosse niexa vehavseva,
nitao nivóxôz zemä-aenoneoxseoneve. Na meto veae-
noneoz zemehavónitto hotoma nivxozeva, otāmenōs
zeta-ohā-áenonitto. 24 Hovanē emesaa-hozeohevomotâ-
heo niš zenitáetsaneziss:ota tóna nasz zetamehoto,
na zenitäziss zetapeoto: na mato zetähekone-
veoxzemo nasz na zepeoseamàtatovo zenitäziss.
Nimesaa-hozeohevomotâhevo nīniševoss Maheo na Ha-
oovävhan. 25 Na nihessezhetazeme: nivé-hesseôzeta-
nonaetanov nivostanehevstovevo hoeva: henovaen°s
zetatosemesess na henova zetatosemaness,nivéveše-
ôzetanonov:na mato nivehesseôzetanotanov nivxózevo:
henovaen°s zetatoseveššhoneoness nivéveše-ôzetanonov.

Otāmenōs ametanenistoz mona emesaahèphāoemehan
zeoxhexovaez' mesestoz? Na mavóxz mona emesaa-
hèphāoemehan zeoxhexovaez' honeonestoz? 26 Vehōma
vekseo zeēvehášs,ekanomsaa-tonše-ēnanoeheo na mato
ekanomsaa-ōenoeheo,na mato ekanomsaa-ēstovoxzehenov
hovae hosenemhäon. Na enšhoxomāevo Ehevo Heamoomē
Zehesthoestoveziss.Na ootō mona nimesaahèphāoemahe-
vo ze oxnhessetamevoss? 27 Na tāsevo zènehovess he
ôzetanoxtovå zemeveš-hoss-honaovano tāma zènetooes
tāeva-vexove-ametanenistoz? 28 Na mato hena zehes-
seôzetanonaetomass honeō? Ohetanonavehōxtom zepav-
szehavooész toxtō zehešhoneōsz: eoxksaamomeztov-
hozeohettanehensz na mato eoxksaahestotonônettane-
hensz: 29 vàtometto nitazhetazeme: heva Zemaxe-
vehonevsz (Omatan) nitao hevohôohevatamahestovå
es'aazexove-pavsanehehō zehexovepave-vaxēttozēsz
pavszehavooesz. 30 Na ota Maheo zeheŝeneŝevaxēnōsz
móesz toxtō zehoneózēsz hiz ešēva na nheš zetose-
seahamez' hoestava màvōnaoz, tonetā hèpetto ni-
meohampevhoneoshāevosz! Na yā zehešhestome-zcenie-
tamess! 31 Na nivéhesse-ôzetanonaetanov hovae,
zeszhess, henovaen°s zetatose-messez? Na mato
henovaen°s zetatose-nomenez? Na mato henovaen°s
zetatoseveŝhoneonez? 32 Otāmenōs heto nitao ena-
noshetossenoxzevaztanov notovavostaneo: na Ehevo
Heamoomē Zehesthoestovsz eheneena heto nitao
zehešehoozistove etovevo. 33 Oha oxcevovoz-
hesseztomova hemaheone-nitáe-vostanehevestoz na
na heonoxanovhastoz: na nheš nitao zehoozistove
etovevo nszetsē-hothonaovemetanenov. 34 Na enahan
nivénistahesse-ôzetanonaetanov zetatoshessooz, mà-
vōna, ota màvōna zetaome-ôzetanomothàzetto. Noka
ešēva nistaneha zeveŝeôzetanonaomohetto.

7

1 Nivéhetoseōhaetanona-nehovōsanheme na nszaa-
evhahetosse-ôzetanona-nehovōmaneheme. 2 Otamenōs
tāevaheo tāma zeveŝhetosse-tāevaheness nszeevha-
neše-tāevahenheme. 3 Na hena zehess-hetosse-
vehōxtomó atoseneozistoz zexhōsta heexa esis na

zeheŝsaa-meŝenohetto toovemazeneozistoz zehōsta
tāma niexa? 4 Na(zexhomaxenhestätto)tah nimetonŝe-
zheto esis: taxa nitahōstomevaz atoseneozistoz
zexhōsta niexa, (nimetonŝe-nheto esis);ootō toove-
mazeneozistoz zeheŝhōsta tāma niexa! 5 Yā, Vhane-
nhessemanehé, vovoe-onōenoz hovae zeveŝe-toove-
mazeneozetto,na zhoxeōme niexa na nszemone-noxtove-
onōenomovo heatoseneozistoz zehevisonetto.
6 Hovae zehoxeatame nivé-metonov ōsciseo, na
zenanotōemēsz nimeneamevoz nszevétahōstomevonovoz
heŝkseēsehotam zeoxthavseve-popahoeàtatanovoz na
nszeox-maso-ōxahamāevo.
7 Oxcevēstomoe hovae na nszemetanenov; oxce-
noxzeosan na nszeméosanheme; oxcekokonom henitō na
nszeonstanomonenov: 8 Otāmenōs nistoxs zevēstomōsz
eoxcemez: na nah zenoxzeosansz eoxceméosan; na nah
zekokonó henitō eoxceonstanomohe. 9 Tāsevo hetan
zènēhovess heva hēhya vēstomōsz kòkonhôo, mona
ememetonotto kàkonhohonao? 10 Na heva vēstomōsz
noman mona ememetonotto ŝiŝinovotto? 11 Na ni-
nēhovheme zeox-hesthavsevess na vàtometto
ninoxtove-metonovoz pavemeàtotoz ninisonevo, na
tah tonetā hèpetto ememometae-novoz pavemeàtotoz
zetohetāevēstomevovoss Zeheamaeveziss Ehevo. 12 Na
ota zehexove-vovòneŝéhàzetanotōess zenítass hapo
nexovevovòneŝéha: etsēnethoemanistove Maheone-
mxistōneheva.
13 Hesseēszèn zèmaseoc-hestaetta: ota emaha-
hestaetta na emahaeoz meo zetâeoz asetoēstovå na
emaxhāenōheo zetaēszness néno. 14 Na meto emaseoc-
hestaetta na emaseoceoz meo zetâeoz ametanenstxe,
na etxkomxeo zeméoss.
15 Naheztova Aestome-maheoneēszťsaneheo, zeveŝ-
hoehotaéss tahoce-qsanhōmanhàzistovå, hotaz' àtono
ehoneheveo zemomátaeanass. 16 Totāma zeheszheŝe-
hestōeŝehestovevoss nszeveŝeneevaheneenovovō.Homōxz
hòpāehemenoz mona emeheōenensz zenonokoezēsz
heŝkovoeŝeeva, na mato voxkōhemenoz mona emeheōe-
nensz hohāosa-heŝkovóeŝeeva? 17 Na enahan nistoxs
pavhoxzz eoxcepave-menametto: óha hekotxhoxzz
eoxchavseve-menametto. 18 Pavhoxzz eoxksaa-

havseve-menamettan,na meto hekotxhoxzz esaatonšepa-
ve-menamettan. 19 Na nistoxs hoxzz zsaapavemenamēsz
eavohe,na eseahame hoestavå. 20 Na enahan totāma
vostaneo zeheszheše-hestōešehestovevoss,nszevešene-
evatamovō. 21 Nistoxs nah zeoxcežhetasz,Zenitáetto.
Zenitáetto,zaa-hoxstahe Maheone nitáehistanovå: óha
nah zeneševevoz' zenethohaztomōsz Nihoeeva Heaoomē-
no zehoeziss.22 Na nexoveva ohaesto nazezhetā,Zeni-
táetto Zenitáetto oťs nasaaveše-maheoneēsťsanehemé
nivehestovå,na mato oťs nasaavešehōstahamō havse-
vemàtasoomao? Na mato oťs nasaavešhohātamaeztohemé
nivehestovå?23 Na ota nazenóstovō:nisaazheše-henee-
novazeheme tanōoxzheš hathavsevoētaeonevehasz.
24 Otāmenōs nistoxs vostan zenisto naēszistoz na
zenešezeto (navešetāohemenotto)otoxovhetan zistaxe-
mhäonan's hohonaeva:25 na zexho-ōo na zexho-popo-
eōstaha hen mhäo es'aa-aveōstahahaneheneo zexho-
maxe-taxoomahota hohonaeva. 26 Na nistoxs vostan
zekanomenisto naēszistoz na zsaahēnešezistovēsz,
navešehevezhovenotto ononistahetan zetaxemhäonansz
heseovóeva: 27 na zexho-ōoz,na zexho-popoeōstahaz'
èmasóaveōstahaneo hen mhäo: na èmaxevovéseōstahaz.
28 Na Jesus zistaeše-éneēsz heto nitao,zehešhohā-
tama-vovistomosen's èmaxeotōstaztomōenovó zemaxhäe-
nōheziss zenistōess.29 Ota tass nasz zemaxeōheni-
táesz èvovistomevohōn na mxistonehetaneo zeoxcheše-
meha-vovistomosenez' es'aaneševovistomosanehehō.

8

1 Na zistaevha-anhoeoxz hohonaeva exhoeōehōn ze-
maxhäenōheziss. 2 Na nasz zevoomoēva-hekotxomoxtä-
ziss exho-nstôxse-nosxamaeozetōehōn na eszhetāehōn,
Zenitáetto! màtaome-nešetanotovétto ťsē nimenoxtov-
hoxeane. 3 Na Jesus eszhešeonaxetovohōn na eszhehō,
nitsēnešetanotovaz hoxeāsz (exhehō Jesus). Na
estóme-hoxeanehō zevoomoēva-hekotxomoxtasz. 4 Na
Jesuseva eszhetāehōn nszevéhòtahaovo hovanē: óha
ta-vōshàzetovō Haoenamhäonhetan na meao haoename-
àtoz zetóhešhoemaosan's Oxtonovōènsz emeheševsto-
vez', na zemäheneenohe (zehešhetome-hoxeananetto).

5 Na (Jesus) zistaēszeoxto Kapexnaome-mhâestovå
nasz zenotxenitáeziss exhoe-momoxzemāehōn,
6 eszhetāehōn: Zenitáetto, ota nasz nàthozeo
ehohāmoxtašeš namhäon, enanheoz na evešehohā-
meztome. 7 Na Jesus eszhetohōn:(hēhe) nataénoého.
8 Na zenotxenitáeziss eszhetāehōn. Zenitáetto
nasaatāestovhōemevatamàzé zistoseēsznevoss namhäon.
óha mamàta ēszz na zeevhaénoēhe nàthozeo.
9 Ota mato nanēhov nanitáetseoneve na nāàzehe-
notxeme: na nasz nazheto tanāsz na etaaseoxz: na
zenitasz nazheto, nixhoeoxzz na ehoeoxz: na mato
zehesthozeonetto nazheto,neševsz heto,na etaneševe.
10 Na heto zènisto Jesus eohāpevaztanó na eszhe-
tohōn zeveoxzemoss: onisyometto nitahetazeme:
nhestavono onisyomnietamistoz nasaazhešeméô heva
Maheonoxtōenoemanhastovå.
11 Na nitahetazeme: ohaesto zenxheoxzeo Esenota
na Sovota na zevisthoemovō Oxthāenōheziss, Ohaze-
mahaèneva na Maheonoxtōenoziss Heamoomē-nitáe-
histanovstovå: 12 Na meto nah zeoxtose-mehavhista-
neonevevoss zeasetahameo zenxpeáenonittoz': nâ
zemaxe-omomstàtove na zekokooneŠenàtove. 13 Na
Jesus eszhetohōn zenotxenitáeziss,tanāsz nhesoneha
etov zetóheše-onisyomnietametto. Na zehozeonevsz
zistóhexovhoōstaz' eevhaénoēhō.
14 Na Jesus zistaēstaxevoss hemhäon Hohonaèneva
èvōmamohōn zevistōmoss hesc èmaxohā-nšhóevo-
moxtäšenahō. 15 Na èmxanomovonó heàz na seeha
eénhâehō: na eohāehō, èvovòneŠéhohōn Jesuseva.
16 Zexetōeveozez' ohaesto vostaneo zehesthavse-
vemàtasoomaevess exhoeozehōn na hesthavsevemàta-
soomaevo exhōenēnànozenohōn Jesuseva, na mato
zetonitomoxtäss eénoéhāevohōn: 17 Na estónheso-
ozezeneo heēszistoz Maheo-vostanevstomansz(Isaiah)
nista Maheoneēszhetan, zènhetoss Jesuseva zeszhēs:
niasetanomotaenonsz nivoetavonastonanoz na ninȯxe-
amhaevomotaenonsz nsthāmoxtastonanoz. 18 Na nheš
Jesus zistavehōmoss zemaxhāenōheziss zeoomoeōetōess
toxenehanēva nitâxovōheszhemå oxhōma exhehō.
19 Na zistaexovōhesz exhoehotāehōn nasz Mxisto-
nehetanó na eszhetāehōn: ninēhov zevovistomosane-

hetto nitatsēhoeovaz nohas zistâeoxzetto. 20 Na
Jesus eszhetohōn, voxkseo eoxcheszevoxeo na vekseo
zeēvháss heama eoxcheszevhósoneo: na Zehēhyaetōsz
hetanó esaat'sa-hesthooxzistove,(exhehō Jesus) 21 Na
mato nasz hevovistomoseon eszhetāehōn, Zenitáetto,
taxa niešenizeovsz nataešeàtohòno nihoe. 22 Na
Jesus eszhetohōn, nšhoeovsz na zenāess àtohònovoha
tāma heséotamevo.
23 Na nheš Jesus esta-taxevonxnemhōn hevovisto-
moseon semoneva. 24(Na zenšeamhoxovōheszevoss) èma-
sohohātama-oeotōmahaneo na eàtohovahazeneo hesemo-
nevo: na hotaz' enšenaozehō Jesus. 25 Na ènhato-
vāehōn zevessetahoeziss, es'sehanāehōn na eszhe-
tāehōn: vostanevšemeno Zenitáetto, ota natatose-
asetoēme! 26 Na eszhetohōn: hena zehesshohāhèpô-
tanoozess zce-onisyom-nietamehasz? exhetohōn. Na
zeešeohāešeoz èvehoethōn Hāavhaneheva na zeoeotō-
mahaz, na èmasó-hekatamaeozeneo. 27 Na hetaneo
(zevessetahoess)exhohā-otōsetanoozehōn,na eszhehōn,
eneevaevesz zeto hetan hōhyāetto zeheše-amàtatōess
Hāavhaneheva na zeoeotōmahaz?
28 Na zistaex'xovèns' oxhōma Kataxhetaneo(Gada-
renes)hesthoevo ox enstōéōehōn niš zehesthavseve-
màtasoomaeveziss zèmehaēvhestaz' mxeomē, na zexho-
maxemomátahez' hovanē eoxksaa-amsòpeoxzehō hanâ.29
Na zeto nīniševoss èmasó-tàpeehahehōn,eszhehōn, tās
hovahestovå zemevistaoxzevemazemenotto ninēhov
Zehēhyahetovata Maheo? Ninxhesshoe-momeztomemé
zehešso-saaešho-nexovhan? exhehōn. 30 Na hako
vohēs emeha-ēvenozhōn heškseēsehotam. 31 Na ze-
hesthavseve-màtasoomävess èmomoxzemovhōn Jesuseva,
eszhetovhōn: mxhōenēnaxess (mxhōstahamess) meatove-
meno tato heškseēsehotam. 32 Na Jesuseva eszhe-
tāevohōn: tanās! Na havsevemàtasoomao enxhōaxeto-
vovhōn hetanó na meto estamaso-ēstaxetovovhōn
heškseēsehotameva:na ota nšemahevoss heškseēsehotam
èmaso-anhôevhoäozehōn zeanōevez' na estamasó-
séaxehōn nehanēva na èmämemstanehōn. 33 Na nah
zeoxchoxomovoss èmaso-amxehōn na esta-séeoxzehōn
mhâestovå na exhossemovhōn zehesthavsevemàtasoo-
maeveziss zehešetohez'. 34 Na zemähoess hen

mhâestovå enxhestōènehōn na zexhoehotovoss Jesuse-
vao eszhetovhōn: momoxe-aseoxzetto nàthoan.

9

1 Na Jesus estaxevonxnehō semoneva, na hōma
zistaevhâxovōhesz exhoeoxzehō mhâoestovå
zenxhestas. 2 Na óta hanâ exhoeoztomōenhōn zena-
nheziss hetanó šešistovå: na Jesus zèvōxtomovoss
heonisyom-nietamestovevo zehoeozoziss eszhetohōn
zenanheziss; hōve pevetanoz: nsthavs nieše-vona-
nomon. 3 Na hosz Mxistonehetaneo eemōs-zhešetano-
hōn: zeto hetan (Jesus)etotaze-as'tomoan,eemōsheše-
tanohōn. 4 Na Jesus zenšheneenomovoss zeemōsheše-
tanoz' eszhehō:hena zehesse-nseztätanoss nsztahevo?
5 Taxa tóna zemehèpeheanato,zemehenov, etaeševonane
nsthavs, na mato zemehenov,ohāsz na taamènsz? 6 Na
nohetto Zehēhyahetōsz hetanó zehešhesthohātama-
hestovs' zenxeveše-vonano havs hoeva, heto veš-
hessheneenom(exhehō Jesus), na eszhetohōn zenanhe-
ziss, ohāsz, hestanoz niōmax na taešhooxzz
nimhäon. 7 Na hetan eohāešeozehō na estaešhooxzehō
tāma hemhäon. 8 Na zehāetanevonhess heto zista-
vōxtomevoss exhohāetanoozehōn na èmaso-pevootovhōn
Maheonȯ zèmetoz' hetanó zexov-hohātamahestoz.
9 Na hanâ zistaešeaseoxz Jesus na(zeamèn's)esta-
vōmohōn nasz hetanó, Maheonoxmeatōsz zehestōs,
exhoehō zexhovxtanezēsz ēnaneone-makätansz: na
Jesus eszhetohōn: hoeovsz. Na hetan eohāešeozehō
na exhoeovohōn Jesusevao.
10 Na eszhessoneo, Jesus na hevovistomoseon
zenšena-vesseanavoss hotoma mhäon, ohaesto ōceme-
avhozeoheo na havsevoētaheo exho-vistoemāevohōn.
11 Na heto zèvōxtomevoss Oneetanona-mómåtätaneo
eszhetamovhōn hevovistomoseon Jesusevao: na nivo-
vistomosanehamevo hena zehesse-vesseanamoss ōce-
meavhozeoheo na havsevoētaheo? 12 Na Jesus heto
zènistomoneto eszhehō: nah zsaa-hāmoxtahess esaa-
naetàzetanoheo, óha zehāmoxtass enoxzevatamovó na-
etanó. 13 Na onetàz hoko-heneenovaztom heto
(Maheo heēszistoz)zezhettoz':nahohamazesta onisyom-

šivaztastoz zeoxhexovaztom haoenameàtoz: ota
nasaa-hoe-onōmoheo zexanovhäss onetàz nahoe-onōmō
zehesthavsevess (nahoevenoomō, exhehō Jesus).
14 Na nheš exhoehotāehōn hevovistomoseon Johneva
Eōstaovaheo, na eszhetāehōn:ota nanēhovheme na mato
Oneetanona-mómåtahetaneo ohaestoha zeheseavōnàzez
na zeheš-saa-avōnàzehevoss tāma nivovistomoseon?
15 Na Jesus eszhetohōn: tah henaez' emehesse-
oeometanovoss hevessevōn zenhōeveziss zeheeš-só-
veoxzemāevoss? Oha zemon-honexoveoz nheš zeaseta-
nomohevoss zenhōeveziss,na nexoveva zhoko-avōnàzeo.
16 Ota zemavhasz (eszehe) na zemonasz kakoešeon
emeoxsaa-mamovepaoeneheo: na heva zemonäziss veše-
taxepaoenōs eoxce-ōxaomohe zemavasz eszehe. 17 Na
mato zemone-mane hòpāehemenemàp eoxksaa-ēshéne-
nehan hekotxemanevehozevetōneheva, otaneševstove
eoxce-ōxeoaosanetto na ehéevoešeme hòpāehemenemàp
na vehozevetōnoz eoxchavseveozensz: onetàz zemone-
manehe hòpāehemenemàp eoxcēs-hénene zemonaez'
mane-vehozevetōneheva.na nonoxpa mane-vehozevetōnoz
na mato hòpāehemenemàp ōxhesta enšeamepevaensz.
18 Na heto zenše-na-ēsztovoss Jesus, exhoe-nosxa-
maeotōehōn nasz zenitáetsaneziss na eszhetāehōn:
etatoseešenāeoz nàtona, nixemomaxanehå na zeevha-
vostanevé. 19 Na Jesus eohāešeozehō na èveoxzemhōn
hetano,mato hevovistomoseon èveàzehōn. 20 Na exho-
tamaōevohōn nasz héo zexhōeotās máe òtnišeā na
estamxanāenhōn hoox heeszehen: 21 eszhešetanohō:
heva vhane-mxanamo heeszehen nazeevha-énoéhan. 22
Oha Jesus zexhootōmoss eszhetohōn,Zehestonätonétto
pevetanoz,ninietamistoz niénoéha. Na hée estóevha-
énähō. 23 Na Jesus zeeše-ēsznevoss hemhäon né
zenitáetsaneziss, na zèvōmoss tàpenoneheo na
ohaesto zepepeestaziss (zèvōmoss) 24 eszhehō: me-
tomeve: ota heekašgon esaanāhe, óha enāoz (exhehō
Jesus) na estohos-ohazetōehōn. 25 Na zistaešhōènez'
exēsz'nehō na zexhestanomovoss heàz heekašgon,
estóehō. 26 Na heto emänistomonstoveneo hanâ hoeva.
27 Na nheš Jesus zeneaseoxz exhoeōehōn niš zeó-
oeneziss hetanó, tàpeehahestovå eszhetāehōn,momoxe-
šivatamemenotto ninēhov Zehēhyaetovata Oxmehōsz.

28 Na Jesus zexēszèns' mhäon nâ exho-nhaoxze-
vāehōn zeóoeneziss: na Jesus eszhetohōn, mo nine-
xovatameme zemehešenešetovaziss? Na eszhetāehōn
hēhe Zenitáetto! 29 Na emomxanomovonhōnoz heexa-
evoz, èno-zhetohōn: niosane-nešetonheme zeheše-
onisyom-nietamess. 30 Na èmaso-tataeozezenhōnoz
heexaevoz. Na Jesus evovoxpon-hōnethōn:nivé-mēsto-
mevonov hovanē vostan. 31 Na hoxtovavetto esta-
hénevhossemovhōn hanâ hoeva.
32 Na Jesus zistâsse-oomhèpe-amèns' exhoeozto
moenhōn nasz zsaa-noxtovenszeheziss hetanó ze-
hesthavseve-màtasoomäveziss. 33 Na zeto zsaa-noxto-
venszēsz zeešhōstanomotās hesthavseve-màtasoomaho
ènoxtovenszehō hetan. Na zemaxhaenōhess heto zè-
mävehoxtomevoss exhohātamanoētastovaztanovó na
eszhehōn: heto esaazheše-neše-vōmehan Maheonoxtōe-
noeveno. 34 Oha Oneetanonamómåtätaneo(zènhetovoss
Jesuseva) eszhehōn: hevetov henitáehamevo havseve-
màtasoomaho evešehōstahamamo.
35 Na nheš Jesus estotoxeoxzehō zèmhaoestovez'
na èvovistomosenehō mohēoxzemhäonoz, exhoestanó
Maheone-nitáehistanovestoz hepavhostō, na eéno-
észenhōnoz heovaesz-hešetonetomoxtastotoz. 36 Na
zistavōmoss zemohētanevonheziss ešivatametanotovo-
hōn zexhomaxe-måsemetanonaez' na tass zeheše-
nonokaohez' tass qsan zsaa-heqsā-hetanemehez' 37 Na
nheš eszhetohōn hevovistomoseon,ōenohestoz emaxe-
etam, óha etxkomxeo hozeoheo. 38 Oxchesse-haoena
na vēstomeva Zenitaeto ōenohestoz, emehešeasemeass
hozeoheo heōenohestovå.

10

1 Na nheš Jesus eonōmohōn zeòtnišeziss hevovisto-
moseon, na eoexhootonovó nitávhoemanistoz emeveše-
toneōetoz' havsevemàtasoomaho, na emehōstahamoz',
na emeénoészez' heovaesz-hešetonetomoxtastotoz na
totonestàtotoz.
2 Na zeòtnišess vovistomoseon hevehestovevoz
etahanezesz: zevovoasz niahane Amàtaheonevsz,mato
Hohona (Peter) zehestōsz na hevassem Hetanevsz:na

Oxhōetōezistonansz (James)hēhya Zepeta, na hevassem
John, 3 na Mehosehamsz (Philip) na Baxtónomos
(Bartholomew); Hestaxc (Thomas) na Maheon-oxmeatōsz
(Matthew): Oxhōetōezistonansz (James) hēhya Anpaos
(Alphaeus) na Maheonemeàtovsz 4 Amàtatōsz (Simon
the Cananean) na Oxvehōosz (Judas Iscariot) nah
zeemōxt'tovasz Jesuseva.
5 Zeto zeòtnišess easenēnahēvohōn Jesuseva na
èvovòpone-zhetāevohōn: nstavézeoxzheme hestō-
histanovå, na nstavé-seeoxzheme heva nasz hemha-
oestovevo Eseomēhetaneo(Samaritans): 6 óha hohame-
nhaoxzevohen zevoneozevhōemess Maheonoxtōenoss
(tass qsan zevonšenass) 7 Na oxceamxne-maheone-
ēszehen na oxce-zhestomahen: ēštoshoe-maheone-
nitáe-manhastove, nhehen. 8 Enoéha zehāmoxtass,
evhaohāetana zenāess, hoxeomoxtamanéha zevoomoēva-
hekotxovomoxtäss, hōstahama havsevemàtasoomao,
zeheše-aestomeamhass hovae hapoevetta aestome-
meaa. 9 Heva maemakäta na mato zevokomoao makät
na heovemakäta nivéhozenov niakozehestovå 10 Na
mato zenšenā-amxness nivéhekaemstoveoxzheme:nivé-
niše-eszehenaoxzheme,na nivé-nisova-vôanaoxzeme. na
nivé-hesthoktôonheme: ota zehozeōsz etsēnohōeme
hestameva. 11 Na nohass mhâestovå zistaēszeoxto-
mass, noxzeovohen hanâ nasz onoevostan: na nšhoe-
vohen hemhäon noxsetto mataaseoxzess. 12 Na ma-
taēszness mhäon axaoxtomanehen. 13 Na hen mhäo
heva nohōeme (axaoxtomanistovå)nheš nioanaxansta-
omenhestovevo zenševeàzetto hanâ: na heva-saa-
nohōemehan hen mhäo nheš nioanaxanstaomenhestovevo
zaaveàzettan hanâ. 14 Na nohass zsaaóos-maseztōhess
na mato zsaa-ve-ahàtatanotôss niēszistovevo, nheš
mxhōeoxtomass hanâ mhäo na mato mhâestovå, ōveà-
taxetomahen. 15 Onisyometto nitahetazeme:matahoox-
hoemanemaxeostomanistove nheš hen mhâestoz zhèpohā-
maxeosehe hane zexhešetohez' nista Ahansenovaeno.
16 Ota niasenevenēnahezeme tass q'san zeanonaōess
honeo: na hesse-ohāoxzezeve tass šišinovotto
zeheše-hohāoxzezevevoss. na hemeneo zehešenonize-
omhävoss neše-nonizeomahe. 17 Oha naheztova (hosz)
hetaneo: t'sē zexhomaxetosemeatōess mohē-mano-

hoemanistovå.na nszeveéōstōhevō hemohēoxzemhäonevo;
18 hēhe nitovå nszhoozhāevo zehetaēz' zenitáetsa-
neziss na zemaxevehonevezisss na nsze-neevatseona-
netovovō mato hestōhetaneo. 19 Na mànešemeatōess,
nszevé-nistaôzetanome zetosheše-ēszess hovae, na
tah henova zetatoseveš-heoxistovess, nivé-nistaô-
zetanome:ota vezen nexoveva zeamhōsta nszemetanenov
zetatoseēszess. 20 Otāmenōs nisaa-taome-heoxisto-
veheme óha hemaheoneomotom Ehevo,niahane zevešehe-
oxistovevoss. 21 Zehenehestovsz zemeanotto zehe-
vasemestoveziss nāestovå, na zehehestovsz hapo
zenešetovo henison: na zehenisonestovess zetota-
hatamàzetovovō hehevo na hescevo, na zenāeshovō.
22 Na navehestovå hevetov nszevešetotonsetamaevo
mävostaneo: óha nah zeheoēsz noxsetto vâxshoox
niahane zetosevostanevēsz. 23 Na heva-momeztove-
txeoness nasz mhaoestovå, hetōseme áe zexhossemha-
oestove: onisyometto nitahetazeme,nszaaeštā-toxhoe-
oxzeheme zèmomenovhistanovevoss Maheonoxtōenoss
zenovshoèn Zehēhyahetōsz hetanó.

24 Vovistomoseo esaahèphōemehe zehexovhōemez'
hevovistomosanehamo na mato hozeo esaahèpe-nanotahe
zehexovatamez' henitähamo. 25 Eavo zeheše-havseve-
véhovoss zenitáetoziss mhäo, tonetā hèpetto
moemesaa-havseve-véhamôvovo hevostanemo! 26 Na
enahane nivé-éhovō: otāmenōs esaa-hovae-àtohaneo-
nevhan zemesaa-hotxanehan,na mato esaahovaenohōehan
zemesaa-hotxheneenoehan. 27 Zehetaziss zeáenonitto
tåxtanōvemēstom zèvónitto: na hovae zeemōse-ēszto-
ness hōxevoxtom anosem taxetto mhäon. 28 Na
nivé-éhovō zenaziss mavôxz na zsaatonšenahohess
ametaneneomotom: onetàz eha nah zenoxtove-vonenoxzz
nitóevetto mavóxz na ametaneneomotom nāevoomē.
29 Ota šeheo esaanethōemeheo nasz mämakätaeson? Na
óta heva nasz šehe toxtomonetto esaa-anaohe hoeva
zehešsaaheneenōs Ehevo (Heamoomē): 30 na hamōxz
etāōeme zenhestoha nimekonevo. 31 Na niveétoxtame:
nitsē-hèphāōemanheme zeoxhetoexovhōemevoss ohaesto
šeheo. 32 Na nistoxs nah zetåxtanōve-meemasz he-
vetovevo vostanó, zenēhovsz hapo zetatose-tåxta-
nōve-meemo zehetaēz' Nihoeeva Zehesthoestoveziss

Heamoomē. 33 Na nistoxs nah zetose-ézemasz heve-
tovevo vostanó, zenēhovsz hapo zetatose-ézemo
zehetaēz' Nihoeeva Zehesthoestoveziss Heamoomē.
34 Ešhoe-nanomonistoman hoeva nivéhessetameme:na-
saahoe-nanomonstomané, óha xovatov nahoe-meaa. 35
Ota nitovå, zeveŝhesse-saananoneetovàzeheo hetan na
héhyo, zehestonästovsz na hesc, mato hée zeheve-
xaestovsz na hevescem: 36 na vostan tāma hevosta-
nemo zhetosse-ònezta etōe. 37 Nah zehèpe-mehotoz'
héhyo na matôva hesc(zehèpemehotoz')zehexovemehotas
ne esaanohōemehe nitovå; na nah zehèpemehotoz'
hēhya na mato hestóna (zehèpemehotoz zehexovemeho-
tas),né esaanohōemehe nitóvå. 38 Na nah zsaa-
nôxeamhazēsz hesthotxavoomenhestoz zistose-nehevo-
stanehevetovas, esaanohōemehe nitovå. 39 Na nah
zehetosse-venootanoto tāma heametanenistoz zevone-
oesz; na nah zevoneoeszz heametanenistoz nitovå
zetsē-venooxz.
40 Nah zemaseztōess namaseztova, na nah zema-
seztovasz eneše-maseztovo zemeatōeziss. 41 Nah
zepave-maseztovoz' maheoneēszehetanó hevetov hema-
heoneēszťsanistovå, zeamhavo maheoneēszehetanó
heoninxomevàzistoz:na nah zemaseztovoz' ono-xanove-
vostano hevetov onoxanovevostanehevstovå,zeamhävo
onoe-xanove-vostanó heoninxomevàzistoz. 42 Na
nohase nah zenōhomevoz' nasz zehestxez' zeto-
cāeziss,heva noka-tōeniškoneva zetoōmez' màp zènō-
homevoss zexhomaxe-éōstahe-vovistomoseonevez',
onisyometto nitahetazeme:heoninxomevàzistoz zaaxa-
vonetanotomohe.

11

1 Na eszhessoneo, Jesus zeeše-énhoemane-ēsztovoss
hevovistomoseon, estaaseoxzehō zistose-vovistomo-
sens' na zistose-maheoneēsz ťsa zèmhaoestovez'.
2 Na nheš John Eōstaova zexhoes tōhemhäon na
zènistomons' Christeva (Maheon-xōestaaneziss),
heamhešezistoz, easenēnànhōn hozeon, estahozeemhōn
Christeva:3 mo ninēhové nah zenstose-meha-hoènsz?
ninēhové na mó zenítasz natosenše-amenoxzevōmoné?

4 Na Jesuseva eszhetāevohōn tahehòtahaovohen John
Eōstaova zenistomass na zevōxtomass: 5 zeoóeness
eevhaamhänov hevōsanistovevo, zenònikaess eamxneo,
zevoomoēva-hekotxovomoxtass eevha-hoxeomoxta-
manheo, zeoneàtäss enistomoneo, na zenāess eevha-
ohāetaneo, na zeohemstaomeness eoxchoestomohenov
pavhostō. 6 Na ťsē vovònešepevooeha nohas nah
hovae nitovå zsaaveše-nenxsaovàzesz. 7 Na né
hozeo zistaeševha-aseoxzevoss, Jesus zènhetoss
Johneva eszheše ēsztovohōn zemohētanevonhetōess:
hena zetaoxchesse-neoxzess tohove(toxtō)zetaoxce-
vōxtomass? Mo vitanósz zemomoxtoahamomóxtoeoz?
8 Oxtāetto hena zetaoxchesse-vehōxtatanotomass ha-
nâ? Mo hetan zeheceatahoneonsz? Otāmenōs nah
zeheceatahoneoness eoxchoeo vehonemhäonoz. 9 Oxtā-
etto hena zetaoxchesshoeoxzess hanâ? Mo heva
zèvōmatanotovoss nasz maheoneēszehetan? Hēhe nihe-
tazeme,na etsē-nanotatame zeoxhexovatamez' Maheone-
ēszehetanó. 10 Ota niahāne zenhestosz Maheone-
mxistōneheva, eszhešemeeme,nataešenēnàno nàthozeo-
nam etov zetatose-nista-nonotohanomevata meóo.
11 Onisyometto nihetazeme, zehetā-vostanevōène-
tōevoss héo nénasz hovanē esaaeš-hèpexovhesta
zehexovstaz' Johneva Eōstaovaheo: vàtometto nah
zekanomehāaxcetaz Heamoomē nitáe-manhastovå,etsē-
hohamepevhōeme zeoxhexovhōemez'. 12 Na nexoveva
zenxhestās John Eōstaova noxsetto zexoveva Hea-
moomē-nitámanhastoz enše-momátavoehe, na momátahe-
taneo ešēnova-omohetanov. 13 Mänista-maheoneēsze-
hetaneo na mato Maheonhoemanistoz eame-nitove-
maheoneēszeo noxsetto Johneva zèvhistanovez'.
14 Na heva nonaxetanotomovoss zehešetovaomōs, otā-
menōs enēhove Maheonoxvešehekonasz zenstoshoènsz.
15 Nah zehestovoozz emehešetovanistomons' nisto-
moneha. 16 Oha henova nataveše-tāohemestovetan°s
zeszexoveam-histanovestoz? Ota enēhoveo tass
kašgoneo zehoess ťsa zèpootaz' mhaoestovå,eoxce-
żhetovō zenitäziss,zevistosoemāevoss, 17 tàpenoneva
nioxtoxce-vešenemeovazemeno na nisaahossoheme; na
nheš naoxtoxce-nšeševheme nisaa-memosaneheme.
13 Ota John Eōstaova zexhomaxsaa-ťsa-veàzēs vesse-

anamàzistovå na vessemanistovå, ehenisimōnamesz
ehestohe. 19 Na Zehēhyahetōsz hetanó zexhomaxeveàz
vesseanamàzistovå na vessemanistovå ehessezhestohe:
zeheš-hāpohetanevs' na zeheše-mans' hòpāehemenemàp
na zehešehoxatamoss ōcemeavhozeon na hathavse-
voētaheo, eoxchestohe. Ota xanovaomohestoz hestše-
zistovå eoxceveŝhesse-ōexane zehešepava.
20 Na nheš (Jesus) ease-vehoestanhōnoz mhaoestotoz
hanâ zexhomaxsaaevha-vovhetanàzistovhanehez' eoxto-
xce-hohātamaeztoehō: (eszhehō), 21 Ahahē ninēhov
Koxazeno! Ahahē ninēhov Onohôneveno (Bethsaida)!
Ota hohātamaeztôstotoz zehešezistovēsz etovevo,
heva eševe-nešezistovenevonhâ Toxoeveno (Tyre) na
Setoeveno (Sidon)tozeha emstaeše-mesētanona-vovhe-
tanàzetanō tass zenšeševhoneonevoss. 22 Ota nitä-
tazeme: tonetoešēva matatoseveŝehoemane-maxeōsto-
manistove zaanexovhotoanattan hevetovevo Toxoeven
na Setoeveno zetatoshexovoomeoéhaness.
23 Na ninēhov Kapexnaom nikanome-hā-heamaevataman,
nszetsē-anoeoxz vâxseàtonoomē: otāmenōs nitao ho-
hātamanoētastoz zehešenešezistove etóv heva eše-
ve-nešezistovenenhō nista Ahansenova-mhâestoz
(Sodom) ōxhesta emsoemhâestove (emsaazeše-vonhâta-
han). 24 Na nitahetaz nexoveva mxhooxe-hoemane-
maxeōstomanistove zaanexov-hotoanattan hevetov
Ahansenovaeno zetatoshexovoomenhetto.
25 Na Jesus zisto-nhēs eszhehō: hahō nihetaz
ä Zehehetonétto Zemónenitáeōetto Heamoomē na
hoeva, hahō nihetaz heto nitao zeheše-nohōstomevoss
zeotoxovhäss na zehāheneenovhäss, na meto zeheše-
tåxtanōve-meenomevoss meševotto: 26 hēhe, Nihó,na
nitaome-màtazesta. 27 Nitao nanethoota Nihoe:
na hovanē esaaheneenovoheo Zehēhyahestoveziss óha
nīnokaes Zehehestovsz: na mato hovanē esaa-
heneenovoheo Zehehestoveziss, óha nīnokaes Zehē-
hyahestovsz na nah zenhessetamoss zetameemo. 28
Nixhoozetove nistxess zemavstahameohess na zehā-
naoxess na nstametazenov haomoxtoestaomenhestoz
29 Natoaeseo veŝhetoaeseon na hetāevaheneenoseone-
tove: ota naťsēnonizeomstaha na nanooevavstaha, na
nszeamhänov haomoxtoestaomenhestoz niametanenisto-

vevo. 30 Ota natoaeseo eheana-toaeseoneve na
nanȯxestoz evèpanaoxistove.

12

1 Na nexoveva zèmaheonešēvez' Jesus esòpe-amxnehō
pen'nhône-hoeoneva:na hevovistomoseon ease-amxne-
pooēsenozenohōnoz na èmessenovhōnoz zexhomaxhāea-
navoss. 2 Na heto zèvōxtomevoss Oneetanona-mómå-
tahetaneo eszhetovhōn Jesusevao, vehōmenanȯ nivo-
vistomoseon etó-neševeo zenhastomohez' hoemanistovå
zemesaanešezistovhanehez' Maheonešēva. 3 Na eszhe-
tāevohōn, mohono-hoestomovoss Oxmehōsz zexheševs',
zexhāeanas na mato hevessevōn; 4 na zexēszèn's
Maheonemhäon na zèmesēs ēnaneone-kòkonhôo zemeha-
saamestovhanehez', zèvàtome-mesēs na mato zeveoxze-
māess zèmessez', otaxa haoenavoētätaneo zeme-
mesevoss? 5 Na mato mohono-hoestomass Maheonhoe-
manistoz, haoenavoētätaneo oxmaheonešēvezēsz (zex-
hozeohevoss) hotoma Maheonemhäon easeszenov Maheo-
nešēva, óha esaanohōemeheo maxeosàzistovå? 6 Na
nitazhetazeme: nasz zehèphōemsz zeoxhexovhōemez'
Maheonemhäo evhesta hezeo. 7 Na heva-veheneeno-
massenhō zehešetovatto heto (ēszistoz)" naťsē-
hoham-hetoxtazesta šivaztastoz zeoxhexovaztom
haoena-meàtoz", heto (zexhēs Maheo) heva eše-vehe-
neenomassenhō nimsaa-havseve-ōhatamohevo zsaa-
havsevoētahess. 8 Otāmenōs Zehēhyahetōsz hetanó
etsē-henitáestoveta Maheoneš (exhehō Jesus).
9 Na hanâ zenxe-aseoxz estaēsznehō mhäon zèmo-
hēoxzistovez'. 10 Na nâ evisthoehō nasz hetan ze-
nasomeàzenaz. Na Jesus enòztōehōn: taxa enethoe-
manistove zexēnoéstomanistove Maheonešēva? exhe-
tāehōn Jesus, hovae ťsē zèvešehoeetatanotōes.
11 Na eszhetohōn, heva nasz hetan zehestxess aenoz
nasz qós, na zeto qós heva Maheonešēva ēseanaoz'
zèvoxevez', mo emesaahessevaenôvo na mo emesaaevha-
hōstanôvo? 12 Na otāmenōs tonetā zeheš-hèphōems'
vostan zeoxhexovōemez' qsan! Na enahan Maheonešēva
opevoētanov etsēnethoemanistove (exhehō Jesus).
13 Na eszhetohōn zenasomeàzenaziss:niszheššepstāeo-

naz. Na hetan zèneševs' estótāestov-evha-nexovheo-
nahō zehessoz' ox heàz. 14 Na Oneetanona-mómåta-
hetaneo exhōènehōn (mohēoxzemhäon) na èmano-
nonaxetanohōn emehešenahovoss Jesuseva.
15 Na Jesus zenšheneeno heto esta-aseoxzehō; na
ohaesto enxhoeōehōn;na eénomoxta-manhohōn nistxez',
16 na exhōnethōn, nivé-meememe, exhetohōn; 17 eno-
noxpa-tā-nhessoz' heēszistoz Maheo-vostanevstomansz
(nistaomemaheoneēszehetan), zèmehazhēs.
18 Ota nàthozeo zenitáovo;zehohāmehoto na naameta-
neneomotomeva zevešemàtatamo:natahethooto namaheo-
neomotom, na zetamēstomevonov notovavostanó ono-
hoemanistoz.
19 Zaa-ōevatanona-vostanehevé, zaa-haonovahe na
mato zaanistohe zeōmepopootaz' mhaoestovå.
20 Na zaa-éenoheȯ moomstass zeaàzesosoeozez', na
zaa-otovaozé vohoksenanistoz zeaàze-hovénoasez',
noxsetto mata-asenēnaho hoemanistoz zeveš-hotä-
vàtovez'.
21 Na hevehestovå zevešehesthozeovosetanoxtoveo
notova-vostaneo, (enetxeohe Maheonemxistōneheva,
exhehō Jesus).
22 Na nheš ehoeoztomohenhōn nasz zsaanòtovensze-
heziss zenoe-óoeneziss zexhomaxhoneovoz' havseve-
màtasoomaho: na Jesus eénoéhohōn, na eevhanoxto-
venszehō na eevhavōsanehō. 23 Na heto zèvōxtomevoss
zehāenōhess èmax-hohā-otōesetanoozehōn na eszhehōn;
hea hama zeto ehēhyaetōesz Oxmehoheziss? 24 Na
heto zènistomonevoss Oneetanona-mómåtahetaneo,
zènhetovoss Jesuseva eszhehōn: zeto hetan emeta-
saa-hōstahamoheo havseve-màtasoomaho, óha hevetov
Anekova-nisimōn nah zenitáetovoziss nisimōn,
exhehōn. 25 Na Jesus enšheneenanó zeoxchessetamās
na eszhetohōn, nistoha histanovhestoz zetaome-
vohove-txeovàzetto totahatamàzistovå,etaoxce-neše-
voneeoxzetto: na nistoha mhaoestoz na mato mavenov
ox-vovohovetxeovàzettōsz esaatonše-toomeōehan: 26
na Havsevevhan heva hōstahamoss tāma hevostanemo
eneše-vohovetxeovàzetovàzesz tāma: na tah emeta-
tonše-toomeōez' heszhistanovestoz? 27 Na nanēhov
heva hevetov Anekova-nisimōn heva hōstahamon

havseve-màtasoomao,taxa nhēhyaevo nivasesto hevetov
zeoxceveŝehōstahamovoss nisimōn? Na niahānevo
(nhēyaevo) zetose-hoemaōessē.
28 Na hemaheoneomo-
tomeva Maheo heva veveŝe-hōstahamon nisimōn,nheŝ
nitóme-hoehotaenov Heamoomē-nitá-histanovestoz.
29 Taxa vostan emetatonŝe-ēszènevo hemhäon zehe-
koneozeziss hetanó zistose-totonetanomovoss zeáe
noz', oha tóe vovoe-tōetosz zehekoneozeziss? Na
ememone-totonitanomovo hemhäo.
30 Nah zsaavhesta-
vemahesz natsēòneztaetova: na nah zsaavessemohe-
nenemahesz etsēnonokanen.
31 Na nitahesse-zheta-
zeme, nitao havs na hathavseve-tohosse-nonoanistoz
zevonanomohenov vostaneo: óha tohosenonoanistoz
zeveŝetotaze-as'tomoanetōsz Hoxeatamae-màtasooma,
hen zaaevhazeŝe-vonanehan.
32 Na nohase nivaesz
zeònevoanetovoz' Zehēhyaetoheziss hetanó,zeevha-
vonanomohe: óha nah zeònevoanetovoz' Hoxeatamae-
màtasoomaho zaaevhazeŝe-vonanomohe, heva zeszexov-
histanovå na maeto histanovå.
33 Tona nasz neŝeve:
heva ēnanoota hoxzz zepevasz na hemenam zepevaez'
na matôva ēnanoota hoxzz zehavsevasz na hemenam ze-
havsevaez',otāmenōs hoxzz eveŝe-neeva heneenohe he-
menameva.
34 Ninēhovheme ŝiŝinovozevōenoxzehasz tah
nimetatonŝe-totoxstanovôs hovae zeveŝe-pevaomohetto
zexhomax-hestomhavsevhäss? Otāmenōs oōsz zexhetoena
màzhesta enxhestōeneŝe-ēszetto màz.
35 Pavhetan
hepev-hāoovstahàtovå enxhestōemeoena hovae zepe-
vaez': na hetan zehavsevhasz hesthavsevhāoovsta-
hàtovå enxhestōemeoena hovae zehavsevaez'.
36 Na
nitahetazeme, nononasz ēszistoz vostaneo zeēsze-
voss zsaahoozenovhanehez', zeveŝe-nethoestomohenov
maxe-hoemane-eŝēva.
37 Otāmenōs totāma niēszisto-
vevo nszeveŝe-xanovatamanenov na mato niēszistovevo
nszeveŝe-nohōemanenov hoemane-maxeoshàzistovå,
(exhehō Jesus).

38 Na nheŝ zènostōess hosz Mxistonehetanó na
mato Oneetanona-mómåtahetanó, eszhetāehōn:Vovisto-
mosané navōxtatanotanon neevatseo etoveva.
39 Na
(Jesus) ènóstovohōn, na eszhetohōn, zehavseva na
zemashaomohetto histanovhestoz eoxce-noxzevōxta
neevatseo: na hovae neevatseo zaameze óha heneе-

vatseón Hemen, nista-maheone-ēszehetan: 40 ota
naha ešēva zeoxtoešehexovehoes hetonševa maxe-
màpe-hovàn: hapoevetta Zehēhyahetōsz hetanó, naha
tāeva zenšhoe hotoma hoeva. 41 Na né nistavostaneo
zèmehavhistanovevoss Nomaemhaoestovå (Nineveh)
zevesseohāeo heto histanovhestoz hooxe-hoemaotà-
zistovå, na zhavsevaztanov, zenetōestomevonov maxe-
oshàzistoz: otāmenōs tāma eevha-mesētanohōn zèma-
heoneēsztōevoss Hemeneva:na ota nasz ehoe zehèpho-
hātamāsz Hemeneva zeoxmeha-hexovaez'. 42 Na Vehona
zenxhestās Nomhasto-hoeva ,zevesseohāe heto hista-
novestoz na zhavsevazesta,zenetōestomevo maxeoshà-
zistóz: ota hako tónochaeš-hoeva enxho-nistomo-
netomovonó heotoxovheneenovhastoz Omataneva
(Solomon):na ota nasz ehoe hezeo zehèphohātamāsz
zeoxmehahexovaez' Omataneva. 43 Oha zsaahoxeahesz
màtasooma, zistahōenōoxtomovoss hevetov hetanó,
etaēveamèn zsaahestoneomaoehanehez' zexhohā-noxzeo
haomoxtoestaomenhestoz, na zsaatonše-meōs, ezhevō:
44 na nataevhâoxz namhäon zenxhōènetto: na ze-
eševhâoxz eméa zeheše-vèpeometaz',na zeheše-mxehez'
na zeheše-pevhoxenonoez'. 45 Na etaonōmo nisòte
zenitäziss màtasoomahō zehoss-hoham-havseväziss
zehexovaez' na etaēsz'neo, na eoxchevenoveo hanâ,
na né hetan etahèpsenoväez' hevostanehevestoz
zènmehahestas vovoenotto, (exhehō Jesus).
46 Na Jesus zesónše-naēsztovoss zemohētanevonhe-
tōess, ota anosem ènheesesto hesc na hevis'on
eēsztovatanotōesesto. 47 Na nasz hetan eszhetāehōn,
ota nišq na es'son enhēeo anosem ninoxzevatamāe.
48 Na Jesus eszhetohōn nah zenetòtahaōs: nivaesz
zehescetto na nivasesto zehevisonetton? 49 Na
exhezènhōn hevovistomoseon na eszhehō,óta vehōmena-
no nàkohe na nis'on. 50 Otāmenōs nohas vostan
zeoxcetó-ēneševsz zehetās Nihoeeva Heamoomē Ze-
hestohestoveziss, niahane zehevasemetto,zehenehetto
na mato zehescetto, exhehō Jesus.

13

1 Na hen ešēva Jesus zistahōèns mhäon,exhamstoehō

áe toxenehanēva. 2 Na zèmohētanevonhetōess vostanó,
estaxevonxnetanó semo na estaxamstoehō: na ènoxta-
eōetōehōn zehāenōheziss vostanó seetto. 3 Na
estotoxstomevonovhōnoz ohaesto tāohemestotoz,
eszhehō: óta nasz ēnanoehe estaēnanoehō; 4 na
zexhénehazēsz ēnanoestotoz, hosz estaxeanaonhōnoz
eama zèmeonevez', na vekseo exhoeháo-hemhāsta-
novhōnoz: 5 na zenitaesz (ēnanoestotoz) estaxea-
naonhōnoz kàkonomao zexhohonaxcšeevez',na exònehe-
honeonhōnoz zexhomaxsaa-tonovomaoehanehez': 6 na
ešehe zèmeèns' zista-ashāehótaz' ènitâtanhōnoz:
na zexhomaxsaa-hestseohonamettanehēsz ènasomâ-
tanhōnoz. 7 Na zenitaesz esxsoeana-onhōnoz
heškovoešeeva: na tass enxpotom-honeoshāenovhōnoz
heškovósz, zexhomaxe-amoxthoneoz'; 8 na zenitaesz
ēnanohestotoz estaxeanaonhōnoz zèpevomao na èpeve-
menamettonhōnoz,hosz noka-matòtnoóv,hosz nasòtnoóv
na hosz nanoóv. 9 Nah zehestovoozz ahàtomoneha,
exhehō Jesus.
10 Na vovistomoseon enxhoe-zhetāehōn:tāohemestovå
hena zehesseveše-ēsztovoss? 11 Na Jesus zènóstas
eszhetohōn: tāma ninešetanotonheme zexhotxhenee-
nomoness zeoxchešetovaomohetto Heamoomē-nitáehista-
novhestoz, na zeenitass esaaeše-nešetanotohenov.
12 Ota nohase zeheszhovsz zemez, na zeoetâma, na
nah zsaaheszhovēsz, zeasetanomohe zeoxtaaeno. 13
Na enahan tāohemestovå zehesse-veše-ēsztovon:zex-
homax-saa-vōsanehevoss ekanomehevōsanistoveo, na
mato zexhomaxsaa-nistomonehevoss ekanome-henisto-
monstoveo, na eoxksaa-noxtovetanoheo. 14 Na heve-
tovevo eštā-nhessoz' hemaheoneēszistoz Maheo-
vostanevstomansz, zeszhēs,
Nistomonstovå nszekanome-nistomonheme óha nszaa-
xatonše-noxtovetanoheme: mato vōsanistovå nsze-
kanome-vōsanheme na nszaaxatonše-neevazeszenov:
15 Otāmenōs zeto vostaneo hesztahevo etaeše-
mooaez', na hestovoozevoz ehóve-àtomonettoz', na
ēše-hàpe-exanenàzeo, ťsē zsaaveše-neevazeszehevoss
hovae heexaevoz, na ťsē zsaaveše-nistomonehevoss
hestovoozevoz, na ťsē zsaaveše-noxtovetanohevoss
hesztahevo, na ťsē zehešsaa-vovhetanàzetanohevoss

zistose-ènomoxta-manhon.
16 Oha ahā niexaevoz zeheše-vōsanetto:na nstovooz,
zeheše-nistomonetto. 17 Onisyometto nitätazeme,
ohaesto nista-maheoneēszehetaneo na onoe-xanovhe-
taneo eoxtoxce-vōxtatanotanov hovae zevōxtomass,
na es'aavōxtônovó; na mato eoxtoxce-nistomonetano-
tanovó hovae zenistomass,na es'aa-nistomonetônovó.
18 Na nohetto ahàtom zehešetovatto heto ēnanoe-
tāohemestoz: 19 Nohase vostan oxnistomonetosz
ēszistoz zevešhossemez' Maheone-nitáehistanovestoz
na vesaa-noxtovaztōsz, nheš ehoehotā Havsevevha-
neheva na ešéxahàtomōe zèmehaeše-ēnanez' heszta-
heva. Na niahāne tass ēnanohestovea zehessoz'
eama zèmeoneve. 20 Na ēnanohestoz zistaxe-
ōešeme zexhohonaxcšeevez', enēhove vostan zeahàto
Maheoneēszistoz na voešetanoxtovå etómeamàta: 21
na hotaz tāma hevetov tass esaahestseohonamé na
evhane-ninovexove-ōènovahe: na oxtoneše-veše-max-
hestoomenestovēsz na oxtoneševeshesse-momeztovoo-
menhestovēsz hevetov Maheoneēszistoz nheš (né
vostan) etómenenxsaohe. 22 Na ēnanohestoz zesxsoe-
ōešeme heškovóešeeva enēhové vostan zeoxtoxceahàto
Maheoneēszistoz: na hotaz' zexhestom-hetosse-
vešeôzetanonatotahopanàz zexoveva vostanehevaomo-
hestova na mato hāoovastovå zèvešehōvenoshās,hen
eveše-nxpotomaohe Maheoneēszistoz na eoxksaa-
menamettan. 23 Na ēnanohestoz zistaxeōešeme zepe-
vomao, enēhove zeahàto Maheoneēszistoz na zenoxto-
vazto (zehešetovatōs): na eoxce-veše-onisyom-eše-
estomota pave-menamàtovea zehessoz', hosz zenoka-
matòtnoóvatto na hosz, zenasòtnoóvatto na hosz
zenanoóvatto, (exhehō Jesus).
24 Na zenitaez' tāohemestovå eszheše-veše-
ēsztovohōn:Heamoomē-nitáehistanovestoz zehešetova-
omohetto ezhesso, tass hetan zeešeēnanooxto pave-
ēnanohestoz hesthoeoneva: 25 na zistastome-
nāozistovez' nah zehetosse-hotxáōs enxho-totohove-
ēnanozenó aestome-pen'nhôo, na estanovseasehōn.
26 Na pen'nhôo zenxexhoneo na zèneše-menametto
hapo aestomepen'nhôo enxpanhoneoneo. 27 Na ze-
hesthoeonsz hesthozeon enxhoe-zhetāehōn,Hoxtā!tass

oťs niēnanooxta zepeva ēnanohestoz nsthoeoneva na
tah ťsa enxhesshoneon°s aestomepen'nhôo? Na eszhe-
tohōn, nasz zehotxáosansz mo etsēneševé, exhehō
zehesthoeonsz. Na hesthozeon eszhetāehōn: taxa
namesaa-hepoenônone? 29 Hovahan exhehō, otapoe-
nomass aestomepen'nhôo nimeta-no-nitsemananov
pen'nhôo. 30 Nše-nitov-exhoneoneha ta zehexove-
hoxpoosanistove: na nexoveva natahetō zehoxpoosa-
ness; vovoe-hoxpooeszehen aestomepen'nhôo na vonhá-
omahen, óha pen'nhôo taēstovoxzehen pen'nhône-
mhäon.
31 Na mato zenitáez' tāohemestovå èvešeēsztovohōn
Jesus, eszhehō,Heamoomē-nitáehistanovestoz emeveše-
hevezhovaohe nasz hoxzezemen, hetan zexhestano
na zeēnanooxto hesthoeoneva: 32 Na heto hoxzezemen
ekanomenoce-zceemenoe zeoxta-nitaezēsz hestáheme-
noz, óha eštāhoneo ehèphāstoóe heovasz-móe-
ešeeva na ehōxzezeve, na vekseo zeevehāss heama
eoxchoeháo na eoxchevenoveo hesztāhenovå.
33 Na mato zenitaez' tāohemestoz Jesus èveše-
ēsztovonó, eszhehō, Heamoomē nitáe-histanovestoz
emevešehevezhovaohe pohōvosanistovå,hée zexhestano
na zeāstoeno naha tāevavōenxsanistovå pen'nhôo
noxsetto zetaeše-ma-pohōvoz'.
34 Heto tāohemestotoz Jesus èvešeēsztovonhōnoz
zemohētanevonhetōess: na hovae es'aatotoxstomevo-
henovó óha tāohemestovå: 35 nonoxpa heēszistoz
nista Maheoneēszehetan zhetomettoz', zeszhettoz',
"tāohemestovå nazevešeesz:nazemēsta zehaestnovatto
hovae zsaameha-hotxheneenôhan zenstóešemoneashista-
novez'."
36 Na(heto zeešhēs)Jesus ènōotohōn zehāetanevonhe-
ziss, na estaēsz'nehō mhäon: na hevovistomoseon
enxhoe-zhetāehōn, mēstomevemeno hen zehešetovatāo-
hemestove aestomepen'nhôo hoeoneva, exhetāehōn
hevovistomoseon. 37 Na eszhetohōn,nah zeenanooxto
paveēnanohestoz enēhov Zehēhyahetōsz hetanó;38 na
hoeo niahānevo hōvoe-histaneo: na paveēnanohestoz
enēhoveo zevistavess Maheone-nitáe-manhastovå: na
aestome-pen'nhôo enēhoveo zevistavess Havsevevhäne-
heva hemanhastovå: 39 na nah zehetossehotxáosansz,

zeēnanooxtoss zeaestome-pen'nhôonevhōemeziss
niahane Havsevoéstomané: na zexhoxpoosanistove
evešetāohemestov matatoseénhistanov:na zehoxpoosa-
ness niahane Maheonhozeo. 40 Na ota aestomepen'nhôo
zeoxcheše-mohēane na zeoxcheše-vonhaoe zenhesso
matahooxénhistanove. 41 Zehēhyahetōsz hetano ze-
asenēnànō hesthozeon na zemomeseanozenov zehetae-
āvosohetto havsevaomohestovå na zehetosse-havsevo-
ētäziss, 42 zeséahamovō vota-maxhoestavå: hanâ
zemaxeomomevon na zekokoonenšenàtove. Na nheš
xanovevostaneo zevohôohevatamaheo hemaxenitáe-
histanovstovå Hehevo,zevohôohevatamaheo tass ešehe.
Nah zehestovoozz ahàtomoneha.
44 Heamoomē-nitáehistanovestoz emehešetova-
hevezhovetohe hovaeva zehohāōemez', zeàtohanez'
hoeoneva; na nasz hetan zèméo na ènohōesz: na
zexhesse-pevetanoss etähehoxtova zemäaeno na meto
ehoxtova hen hoeo.
45 Na mato Heamoomē-nitáe-histanov(zehexovhōeme)
evešetāohemetanotohe nasz hòtovahetan zeēve-
noxzeōsz zehāōemezēsz ménesz: 46 na zeešeméo nasz
zenanotōemez', estahehòtova nitaoz' zeoxtaaeno na
enonoxpa-hòtova hen (zenanotōemez').
47 Na mato Heamoomē-nitáehistanovestoz ezhesso,
tass onohôo zetséahame zemhāomoeha na zevešenha-
onovohez' zeanonäziss: 48 na zeeše-ootomoenohe
eonovōene: na onohôneheo zexamstoeozevoss èmomese-
anovō zepeväziss, èmanoēstanovō hetoxkoneheva na
èvohooetovō zehavseväziss. 49 Na hohōvaetto zeta-
nhesso matahooxénhistanov: zenmasó-hoèneo Maheon-
hozeon na zevohovetxeovovō zehetosse-havsevoētäziss
zènmeha-anonaez' xanovhistanovstovå, 50 zeseahamovō
maxhoestavå: hanâ zhohāomomstàtovez' na zekokoone-
nšenàtovez'.
51 (Nheš eszhehō),heto nitao niešenoxtovazta-
novó? Na hēhe exhetāehōn. 52 Na eszhetohōn,enahan
nistoxs zeheneeno Maheon-hoemanistoz na zevesse-
aneevxseonevsz Heamoomē-nitáe-histanovstovå enēhov
tass zenitáeōsz mhäon,tāma hesthāoeme-hāoovhastovå
enxhestōemeoena hovae zemonaez' na mato zenista-
nhessoz'.

53 Na nheš heto tāohemestotoz zeešemase-ēszesz
Jesus, hanâ esta-aseoxzehō.
54 Na zexhoeoxz hoeva tāma zenxhestās eoxce-
vovistomevohōn vostanó hemohēoxze-mhäonevoz. Na
exotōsetanohōn, eszhehōn: hetan ťsa tah enxhesse-
nethoohesz heto otoxovhastoz na hohātamaeztôstoz?
55 Māseohēhyahetōsz kamxevstonaneheo? Na hesc
māseonēhovsz Mary zehestoesz na hevis'on, māseo-
nēhovevoss Oxhōetōezistonansz (James) na Oxzevha-
meatōsz (Joseph) na Oxnistōsz (Simon) na Oxvehoōsz
(Judas) zehestohevoss? 56 Na zeheevess hevis'on
māseo-vhistanovemaez?Na tah ťsa enxhessenethoohen°s
nitao heto hovae? exhehōn. 57 Na hevetov(Jesuseva)
èveše-tass-nensaomoxtanovhōn, na eszhetāevohōn, ota
maheoneēszehetan eoxksaanōose-onoatamehesz óha
tāma heszhistanovstovå na hevenov, exhehō Jesus.
58 Na hanâ es'aanešezehenó ohaesto zehohātamahet-
toz' zexhomaxsaa-heonisyomàtàtovehez'.

14

1 Na nexoveva zehonaovenitász, Oxhāsz (Herod)
zexhestōs, ènistomonenhōn Jesuseva, 2 na eszhetohōn
hesthozeon: mo enēhové John Eōstaova: mo evhaohāhe
nāestovå: na enahan hevetov evešheznetto heto
zetohetāe-hohātamaeztôstove,exhehō né Oxhāsz. 3 Ota
èmehahestanohōn,estōetohōn na exēstanohōn tōhemhäon
hevetoveva Hohātamahéèneva (Herodias) tāma hevetam
zemehavistōmoziss hevasem Mehosehameneva. 4 Ota
Oxhāsz zexhomaxezhetās Johneva Eōstaovaheo:
esaanethoemanistovhan nimesaavistōmamoheó, 5 zex-
homax-hetās Johneva eox-nahatanotovohōn, óha
exhestom-éhohōn ohaesto vostanó, zeheše-maheone-
ēszehetanevhōemoz' (Johneva). 6 Na zexho-ešēvez'
maxemóstovå zèvešemeetanoto zexhešhestaoz Oxhāsz,
sitov exhossoehō hestóna Hohātamahée, na Oxhāsz
èvešhotoetanoozevonhōn. 7 Vistomōhanistovå esto-
vistomevonó hovae zeto-hohaez' etatose-tó-meto.
8 Na kasehée zèvonhosemās hesc, eszhetohōn Oxhāe-
ziss, taxa amsetoxkoneheva nīmezevehå hemeq John
Eōstaova,exhehō. 9 Na zevehonevsz (heto zèvēstomōs)

exhesse-oeometanoozehō: óha hevetov hevistomō-
hanistoz, na mato hevetovevo zevesseanamoss,
nšemezeveha, exhehō; 10 na esta-zhešenēnànhōn
hozeon: énotovasóhen John tōhemhäon. 11 Na hemeq
exhoeozezeneo na èmezenó kasehée:na tóetto èmetonó
hesc. 12 Na John hevovistomoseon exhoeàtohomovonovó
hevóxôz na nheš estahe-hotonovhōn Jesuseva.
13 Na Jesus heto zènistomons',semoneva estaveše-
aseoxzehō na exhoeoxzehō zistohovhoevez' zènoce-
eoxzetanoss:óha zenxheneenōs zemaxhāetanevonheziss,
hoeva èn-mone-amxnehōehōn, na ešivatametanotovohōn
na eénoéhamohōn hesthāmoxtaehamevo. 15 Na zexhe-
tōeveozez' exhoeoxzetōehōn hevovistomoseon na
eszhetāehōn: hezeo ehōnôxtomao na etaešhèpexoveoz,
asenēnaxenano zeto zehāetanevonhess emeta-heoxtova-
toothàzevoss mesestoz zèmhaoestovez', exhehōn.
16 Ota eszhetāevohōn Jesuseva: emesaanše-vovò-
pone-aseoxzeheo,tāma meta mesestoz. 17 Na eszhehōn:
hezeo óha noho amstanōnoz na niš noman nahozenon,
exhehōn. Na Jesus eszhetohōn, nixhoeoz-tomeve.
19 Na eamstoenēnànhōn zehāetanevonheziss zexoxoxze-
vooez': na exsevaenanhōnoz zenohonazēsz amstanōnoz
na mato nīnišez' noman, na zex-éatōos èvovònešen-
hestanhōnoz, èpopoenanhōnoz amstanōnoz na èvhoze-
nomevonhōnoz, na vovistomoseo tóetto zehāetane-
vonheziss. 20 Na èmämesehōn na ènasoenôhōn: na
nheš èmohēananovhōnoz zeheeozezēsz eóseonoz eevha-
ootomoenozenovhōnoz òtniš moeevotonôonoz. 21 Na
nah zemämesess hóetov nohonó matòtno enistxehōn,
esaanohōemehōn héeo na kašgoneo.
22 Na nheš Jesus estóme-taxe-vonxnevenēnànhōn
vovistomoseon semoneva, maeto emeta-nista-exxovō-
heszez' zenšenaasevamoss zehāetanevonheziss. 23 Na
nheš zeeše-ase-nēnànoss,estaéoxzehō voseva zènoce-
eoxzetanoss haoenàtovå: na estanše-noceeozhō
zistäešhetōeveozez'. Na nexoveva vezen sitovōmå
zistaeš-hoōeo semo eōeotōmahaneo: zexhomaxe-
notamōeo.
25 Na zistos-tó-eše-vōneoxzez' estanoxzotohōn
zistahokomèns' màpeva. 26 Na zistavōmäess vovisto-
moseo Jesus zistahokomèns' èmasó-hèpoetanoozehōn

na eszhehōn, niahāne séoxz, na èmasotàpeehahehōn
zexhomaxhèpôozevoss. 27 Na enstóme-ēsztōevohōn
Jesuseva eszhetāevohōn: pevetano, natónēhov, nivé-
étoxtäozheme. 28 Na Hohona zènostovoss eszhehō,
Nitáhe heva nēhovetto nionōmsz na nstanoxzotaz
taxetto màpeva. 29 Na zezènsz, exhetāehōn. Na
Hohona zista-omevonèns' semo ease-tahokomxnehō
màpeva zista-noxzotoss Jesuseva. 30 Na zistavōxto
tóheš zeonistōmahaz' estahèpôozehō: na zistose-
ēszevōeoz emasó-tàpeehahehō, eszhehō, Zenitáetto
vostanevševaenszé! 31 Jesuseva exsevaenāehōn na
eszhetāehōn,Yā,zehešhohā-zce-onisyome-henietamisto-
vetto, hena zehessenizestatanotto? 32 Na zista-
eševhataxe-vonxnevoss semoneva, eénhaeōstahaneo.
33 Na nah zetahoess semoneva enos-xamaeozetovovhōn
Jesuseva, eszhetovhōn, hetomstovå nitsēhēhyahetova
Maheo. 34 Na zista-onovōeozevoss exhoeoxzehōn
Cene-saxe-mhaoestovå. 35 Na hanâ zehestass zexhe-
neenovovoss Jesuseva enitòtahanehōn totahoesta hen
hoeva, na zemähāmoxtäss èmohēoztomotaenhōn Jesus;
36 na eszhetovhōn: momoxe-tó-mxanoz honoc niēszehe,
exhetovhōn Jesuseva: na zehestxnōe-mxanamovoss
estó-evha-pevomoxtähōn.

15

1 Na nheš hosz Oneetanona-mómåtätaneo na Mxisto-
nehetaneo zenxeoxzevoss Hekotomaeveno eszhetovhōn
Jesuseva, 2 na nivovistomoseon henaez' zehesse-
atoéstomovovoss zènehe-vostanehevstovez' nista
mahacseo? Otāmenōs zehešsaa-nšešheonahevoss
oxtose-mesevosz kòkonhôo,exhehōn. 3 Na zènóstōevoss
Jesuseva, eszhetāevohōn. Na hapo tāma nineševosta-
nehevstovevo hena zehesse-vešeatoéstomovoss Maheo
hesthoemanistoz? 4 Ota Maheo (hesthoemanistovå)
ezhevō: onoetanotovenano èyo na nišq,nah zehavseve-
moss héhyo na hesc nāeha nāestovå (ehevo Maheo)
5 Na tāma nizheme, nohas nah zezhetoss héhyo na
mato hesc:hovae zeoxtosemeha-vešepevetonetto ēšemez
Maheo, (zehešhess)ota nah zenešeēsz eoxksaa-onoata-
moheȯ héhyo. Na tāma nineševostanehevstovevo

niveše-as'tomanstomovonov Maheo heēszistoz. Vhane-
nhesse-manehasz,Maheo-vostanevstomansz(Isaiah)nista
nivoeše-nhetaevo żeszhēs,
8 Zeto vostaneo naonoatama heszenevo;óha hakohaeš
naovahāōez' hesztahevo.
9 Na-aestom-hoenatō, hevovistomosanistovevo
zeoxce-veše-vovistomosenevoss otaxa vostanó he-
taome-tāeva-vovistomosanistovevo,(ninhetāevo Maheo-
vostanevstomansz, exhehō Jesus) .
10 Na nheš zeonōmoss zehāetanevonheziss eszhe-
tohōn: neàtove, na noxtovheneenom (heto): 11 hovae
zetaoxce-ēsznetto màzeneva eoxksaaveš-hosoztahá
vostan: óha hovae zenxhōènetto màzeneva,hen eveše-
hossoztahaohe vostan (exhehō Jesus). 12 Nheš
hevovistomoseon exhoe-zhetāehōn: niheneena zeheše-
nenxsaomoxtavoss Oneetanona-mómåtätaneo zènisto-
mevoss heto niēszistoz? 13 Na zènostas eszhe-
tohōn: nistoha ēnanohestoz zsaa-ēnanooxtōs Nihoe
Zeheamaevsz zhoko-nit'semaoz. 14 Nšēve-taome-
ameoxzevoha: enēhoveo zeóoene-ameoz-tomaness. Na
otāmenōs zeóoensz heva amhoonaenoz' zeóoeneziss
zeta-nišeēseanao zèvoxevez', exhehō Jesus. 15 Nheš
Hohonaèneva eszhetāehōn: taxa nīmēstomevemeno,heto
tāohemestoz zehešetovatto. 16 Na Jesus eszhetohōn:
mo hapo nisaaxa-aàzesóhenoxtovetanoxzevhemé? 17
Māseo-noxtovaztomass hovae zetaoxceēsznetto màze-
neva etaoxce-amsòpnetto matonševa na nheš eta-
oxcevhahōènetto. 18 Na hovae zenxhōènetto màzeneva
enxhestōènetto màztaheva: na enahanez' vostan ze-
vešehosoztahaz. 19 Ota màztaheva enxhestōènetto
havseveōhetanoxtoz, nasenistoz,ōcevoētastoz,masha-
voētastoz nomàzistoz, aestomhòtahanetovàzistoz,
tohosetanevàtoz: 20 heto enahanez' vostan zeveše-
hosoztaha óha òmesēsz ve-nōose-nšešheonaz ensaa-
hesse-hosoztahá.
21 Na nheš Jesus esta-aseoxzehō,exhoeoxzehō hoeva
zèmhaoestovez' Toxoeveno (Tyre) na Setoneveno.
22 Na nasz hée hanâ hoeva zenxhestas exhoeothōn
Jesuseva, na zistàpeehahes eszhetohōn, šivatamsze
Zenitáetto zehēhyahetovata Oxmehosz: nàtona
eoxchohā-momeztoma havsevemàtasoomaho, exhetohōn

Jesuseva, 23 Na es'aaxanostōhehōn. Na hevovisto-
moseon exho-momoxzemāehōn, eszhehōn, asenēnaxeha
(zeto hée) zexhomaxe-nehevamaez. 24 Na Jesus
zènóstas, eszhetohōn héo nasaa-meatoné, óha otaxa
hevetovevo zevonšena-qsāevhōemess Maheonoxtōenoe-
manhastovå, exhehō Jesus. 25 Hotaz exhoōstove-
poenšenatōehōn héo, eszhetāehōn, Zenitáetto vistä-
msze! 26 Na Jesus zènostas eszhehō, esaanešepe-
vaehan oxhestanomohevosz hekòkonôonamevo kašgoneo,
zistose-hōstomohez' ōsciseo. 27 Na hée eszhehō,
na hēhé Zenitáetto: homoxz ōsciseo eoxcemhaenoxta-
novoz evxseonoz zenxhesse-ohaénezēsz hetaxemesesto-
vå henitáehamevo, exhehō hée. 28 Na nheš Jesuseva
zènostōs eszhetāehōn: hée etsē-mahao nionisyom-
nietamistoz: zehethohätto nszenešeton, exhetāehōn
Jesuseva. Na vezen zexhohōstaz' eénomoxtäozehō
hestóna (né hée).
29 Na nheš Jesus esta-aseoxzehō na exhoeoxzehō
zènehanehevez' Kanene-hoeva: na estaènehō eseomē
na exhamstoehō hanâ. 30 Na èmohētanevonhetôhō,
exhoeoztomoenohōn zenònikäziss, zeóoeneziss, zsaa-
noxtovenszeheziss, zenonoatamäziss na zeonitäziss
eoxceenevaenomoenhōn zexhoeàtaōs Jesus na eénoeho-
hōn:31 na nheš zemaxhetanevonhess exotōsetanooze-
hōn,zèvōmovoss zsaamehanoxtovenszeheziss zehešeēsz-
ez',na zemehanonoatamäziss zeheševha-mäpevomoxtaez'
na zenònikäziss zeheševha-amxnez', na zemehaóoene-
ziss zeheševha-vōsanez':na(zèvōmovoss) èvohôoevata-
ma-nootovhōn Maheonò,hemaheonamevo Maheonoxtōenoss.
32 Na nheš Jesus èneonōmohōn hevovistomoseon na
eszhehō: našivatametanotovō zehāenōhess,zexhomaxe-
ame-vesseváevoss naha ešēva na esaahemesestoveo:
zexhāeanavoss nasaa-asenēnahetanotovoheo zenonaxe-
toomeozeo zenšenaameoxzevoss. 33 Na hevovistomoseon
eszhetāehōn: na hezeo maxetohove, tah nametatonše-
tā-hozenonsestoz amstanōnoz emeveše-nasoenotoz
zeto zemaxhāenōhess? 34 Na Jesus eszhetohōn,taxa
etoxtansz zehozessēsz amstanōnoz? Nisoxto na mato
hosz zezcetass noman, exhehōn. 35 Na Jesus
exhamstoenēnànhōn hoeva zehāenōheziss: 36 Na
exstananhōnoz zenisoxtazēsz amstanōnoz na noman:

hahō exhehō èpopoenanhōnoz na èmometonhōnoz hevo-
vistomoseon, na hevovistomoseon esta-vhozenomevo-
zenhōnoz zehaenōheziss. 37 Na èmämesehōn, na
eóseonoz zeheeozezēsz exhovse-mohēananovhōnoz,
nisȯxtoha moeevotonôoneva. 38 Na nivóe matòtnòe
enistxehōn zemesess zesaanohōemehevoss héeo na
kašgoneo. 39 Na nheš Jesus easenēnànhōn zemax-
hāenōheziss, na zistaxevonxneto semo exhoeoxzehō
Makatan-hoeva(Magadan).

16

1 Na Oneetanona-mómȧtahetaneo na Xanovatamàzhe-
taneo exhoe-nhaenatanotovovhōn na èvēstomevonovó
neevatseo heamȧ. 2 Na Jesuseva zènostōevoss
eszhetāevohōn: oxzhetōeveozēsz nizheme; zepevata-
mano zexhomaxe-maōmano. 3 Na oxvōnaoz nizheme:
etatose-havsevatamano hiz ešēva zexhomaxemaōmano
na enxhetōmano. Ninoxtove-neevaztanov voe zehexo-
vatamano: na zehešsaa-noxtovaztomahess amexov ze-
hetoexove-neevatsanistovetto. 4 Nasz histanovestoz
zehavsevaomohetto na zemashavaomohetto enoxzevōxta
neevatseo: na hovae neevatseo zaameze óha nīnokaez'
zèneevatseonevez' Hemeneva, exhehō Jesus. Na zè-
nōotoss easeozxzehō.
5 Na vovistomoseon zistaase-hoxovōheszevoss hōma,
èvonetanotanovhōnoz amstanōnoz. 6 Na Jesuseva
eszhetāevohōn, naheztomova hepohōvoseonevo Onee-
tanona-mómȧtahetaneo na Xanovatamàzhetaneo, exhe-
tāevohōn Jesuseva. 7 Na vovistomoseon èmanoēozehōn
eszhešeōhetanohōn: mo zexhomaxsaa-noeoxzehezēsz
amstanōnoz! 8 Na heto Jesus zexheneeno eszhehō:
Yā! ninēhovheme zezce-heonisyomàtàtovess,hena zèma-
noeōeozess zeēveōhetanotomassesz amstanōnoz zsaa-
noeoxzehessēsz? 9 Mohono-heneenovaztomass na
mohono-meetanotomass zenohonaesz amstanōnoz zeveše-
hoxomevoss nohonóe matòtnóe hetaneo,na zehestoha
moeevotonôoneva zexhovse-mohēanomassēsz (eóseonoz
zeheeozēsz)? 10 Na mato zenisoxtaesz amstanōnoz
zeveše-hoxomevoss nivó matòtnóe hetaneo na zehesto-
ha moevotonôoneva zexhovsemohēanomass (eóseonoz

zeheeozēsz) māseomeetanotomass? 11 Na hena zehes-
saanoxtovaztomahess zehešsaa-nhestôhanehēsz amsta-
nōnoz zetotoxstomevazessēsz? Oatōs naheztomova
hepohōvoseonevo Oneetanona-mómåtahetaneo na Xanova-
tamàzhetaneo, exhehō Jesus. 12 Na vovistomoseon
estamon-heneenanovó zehessaanahe-vevàtomōhevoss
kòkonhôone pohōvoseon,onetàz hevovistomosanistovevo
Oneetanona-mómåtahetanó na Xanovatamàzhetanó.
13 Na Jesus zexhoeoxz hoeva Käsaneno (Caesarea
Philipi) zehestohez', ènòztovohōn hevovistomoseon,
eszhehō, taxa vostaneo etonsetamov zeheše-neeva-
evez' Zehēhyahetōeziss hetano? 14 Na eszhehōn:
hosz enhessetamov Johneva Eōstaovaheo, na hosz
enhessetamov Maheon-monomaeōeziss na mato nasz
nista Maheoneēszehetanó, exhehōn vovistomoseon.
15 Na Jesuseva eszhetāevohōn: na tāma zènēhovess
taxa nitónsetameme zèneevaevetto? 16 Na Hohona
zènostas eszhehō. Niťsēnehove Maheon-xoestaansz
hēhya zeametanensz Maheo. 17 Na Jesuseva eszhe-
tāehōn, Ahā ninēhov Amàtätan(Simon) zehēhyahetovata
Hemen (Jonah): ota zehevxozevsz na zeheszhemaemsz
nisaahotxheneenomevā (nitóve), oha enēhov Nihoe
Zehesthoestovsz Heamoomē (niahane zehotxheneenome-
vata nitóve). 18 Na nitanhetaz ninēhov Hohona,
na zeto hohonaeva nazetaxoomaoz naéōstaenotxema-
zistoz: na zaatoneōetāheo zehohātamahemekonistove-
ziss Nāeomē. 19 Na nszemetazenoz tatahôonoz Hea-
moomē nitáehistanovstovå: nohas zetatos-hoxpo-
oeszetto hoeva zenešehoxpoohe Heamoomē, na hovae
zeevha-onehaenom hoeva zenše-onehaene Heamoomē,
(exhetohōn Hohonaèneva, Jesus). 20 Na nheš exhō-
nethōn hevovistomoseon: hovanē nivénhetov zeheše-
nēhovetto Maheon-xōestaansz.
21 Na nheš nīnitā Jesus ease-hotxheneenomevonovó
hevovistomoseon zistosešhokhoeoxz Hekotomaeveno,na
hanâ ohaestoha natos-hetoomeneshā zehemekonistovess
na mómåtätaneo, nazenahan na hosse naha ešēva naze-
evhaohāetanan, exhehō Jesus. 22 Na Hohonaèneva
zeáeše-aseozhās eszheše-vehoetāehōn, heto momoxe-
šivatame-vohēs-amhotaetto Zenitáetto mona-nime-
zhešenetoomené! exhehō: 23 Na Jesus evha-vaeozehō

na eszhetohōn Hohonaèneva,hazz nivésétostoveōetove
Havsevevhané:etov navešenenxsaomoxta,zexhomaxsaato-
xetanotomovôvoss Maheo zehešetovaomōs onetàz ze-
hešetovaomohevoss vostaneo,hen otaxa nitoxetanota,
(exhetohōn Hohonaèneva Jesus). 24 Na nheš eszhe-
tohōn hevovistomoseon,heva vostan hoeovatanotovasz,
taome-netomoshàzeha na nôxeamhazeha hesthotxavoo-
menhestoz (hovae zeveŝhetoomenēs) na nixhoeovaeha.
25 Ota nohase vostan zevenoohatanoto tāma hevosta-
nehevestoz zevoneoesz: na nohase nah nitóvå ze-
voneoeszz tāma hevostanehevestoz zeevhaméa.
26 Otāmenōs vostan tah emetatonševeše-hesthooze-
tàzistovesz hotonše-amhàtomevàzz nitao histanov,
mà-vetaome-otáshàzz hevostanehevestoz. Na mato
tās hovae vostan eme-metoenomoxtan°s heametane-
nistoz? 27 Ota Zehēhyahetōsz hetanó zenveš-hoèn
hevohôohevatamahestovå héhyo na hesthozeon: na
nexoveva zemone-oninxomevo nistôxez' vostanó
zetohexovoēta-vostanehevez'. 28 Onisyometto nitä-
tazeme: hosz zo evesseōeo zaazheše-ešenāheo
noxsetto matavōmovoz Zehēhyaetōeziss hetanó manxho-
ènez' henitáehistanovstovå.

17

1 Na nasòtoha ešēva zehešehèpeozez' Jesus esta-
asetohōn Hohonaèneva, na Oxhōetōezistonaneziss na
hevasemo Johneva, na eaeš-éozohōn zexhāeoomenoz'
2 na hanâ èmasó-nitavenōheozehō: na hezhešienestoz,
èvohôoenonoezeneo tass ešého, na hesthoneō èvovoa-
seōstahazeneo tass vohôohestovea zehessoz'. 3 Na
èmeeozehōn Oxtonovōensz na Maheon-oxvešhekonāsz,
eēveēsztovovhōn Jesuseva. 4 Na Hohona eszhetohōn
Jesuseva, eotapeva etovan hezeo zehešhoez, màpe-
vaztom natamanszenoz nahe hoveoeomensz, nasz ni-
nēhov; na nasz Oxtonovōènsz; na nasz Maheon-oxveš-
hekonāsz, (exhehō Hohona). 5 Na zisto-nšenaēsz,
nasz voomevóe enxho-hoveo-hōstatōenov, na voeva
enxhestōenistohehō nasz, eszhehō, zeto niahane
zehemehoxtōenoxzetto Nāa,zevešehotoetanotto: ahà-
tova. 6 Na vovistomoseon heto zènistomevoss

estxama-ōstov-poenšenahōn hoeva, exhèpoetanoozehōn
7 Na exhoe-mxanāevohōn Jesuseva na eszhetāevohōn,
ohā na nivé-étoxtame. 8 Na zistaevha-éatōovoss,
hovanēo es'aavōmohevhōn, otaxa Jesuseva nīnokaez'.
9 Na zenšena-anhoènevoss hohonaeva exhōnetāevohōn
Jesuseva, eszhetāevohōn,heto zeeševōxtomass hovane
vostan nivénetòtaha-ovovo, noxsetto nexoveva
Zehēhyahetōsz hetanó mataešeevha-ohāsz nāestxe,
exhehō Jesus. 10 Na nheš hevovistomoseon eszheše-
nòztōehōn, na hena Mxistonhetaneo zehesse-nhetovoss
Maheon-oxvešhekonäziss zehešenēhovez' zetoshokovo-
voevhahoèneziss? 11 Na zènóstōevoss Jesuseva eszhe-
hō, na ťsē zhoèn na zeevhavovhetanovata nitao:
12 óha nitazhetazeme: ēšeaàzehoèn Maheon-oxvešhe-
konasz, na es'aananōheo vostanó,na ènešetōe nohas
hama zexhavseve-nešetanotōess. Na hohōväetto
Zehēhyaetōsz hetanó zenetoomeneshā, exhehō Jesus.
13 Na hevovistomoseon estäneenozenovó heēszistovå
zèvešenhetoss Johneva Eōstaovaheo.
14 Na zeešhoeoxzetovovoss zemaxhāenōheziss, nasz
hetanó henstaneva ènheeozetōehōn na eszhehō:
15 Zenitáetto, momoxešivatamóz nāa: ota eoxcenāeoz
na eoxchohā-momeztovoomenē: heva hoestavå na matôva
màpeva etaoxceēseavao. 16 Na naxhoeoztomevonov
nivovistomoseon, na hotaz esaatonšeénoéhohevhō.
17 Na Jesus zènostas eszhehō: Yā! zsaaheonisyome-
tanoxzevettan na zeheonemetanoxzevetto vostanevōè-
noxzevestoz tah nszetoneeševhistanovemazemeno na
nszetoneešsaakaneozetovazemeno? Nohetto hezeo
nixhoeoztomeve (nah zeoxcenāeoz).18 Na zèvehoetoss
nheš exhōevaostomevonhōn havsevemàtasoomaho: na
kasovā estaneše-énaehō.
19 Na nheš Jesus zeáeš-nhaoxzevāess vovistomoseon
eszhetāehōn, na hena zehess-saatonše-hōevaōstomevo-
hez? Na eszhetohōn: 20 hōmaesto zehešezceo nio-
nisyome-nietamistovevo: onisyometto nitanhetazeme,
óta nionisyomnietamistovevo heva netāo zehetaoz
hoxzezemeno nimeta-zhetovo zeto zehāeoomeno,
venaasz na oxs taehosz;na zeaseoz; na hovae nszaa-
hózetônov.
22 Na zenšenahoevoss Kaneneveno Jesus eszhetohōn:

Zehēhyahetōsz hetanó zemeatohe heàzenevo vostanó
23 zenahā, óha zeevhaohāetane mata-nahaonettoz'
ešēva exhehō. Na eahane-anovetanoozehōn hevo-
vistomoseon.
24 Na zexhoeoxzevoss Kapexnaomemhaoestovå,Hohona
exhoehotāehōn nah zeamhaziss ēnaneone-makätansz,
na eszhetāehōn: na nivovistomosanehamevo mo-esaa-
ēnanohenoz ēnaneonemakätansz? 25 Hēhe eēnana,
exhehō. Na zistaēszèns mhäon, Jesus eszhetohōn
Hohonaèneva, taxa nitonšetan Hohona? Hoeva zemaxe-
vehonevess tāsevōn zenvēstomohetovovoss ēnaneone-
makätansz, mo tāma hevhistaneonevo na mo hestōhe-
tanó? 26 Na hestōhetaneo, zexhēs Hohona, eszhe-
tāehōn Jesuseva, na enahan zevhistaneonevess esaa-
vesse-ēnanohenovoz ēnaneone-makätansz. 27 ōvoxpo-
netto nonoxpa nszaa-nenxsaomoxtashoheneo,tazeoxzz
nehanēva, seahàzeo oxētoeaseo na niōhamō nomá
zevovohesthomevata: matamaàzenanȯz nstameenomovo
makät: hestanomeo na metōn énaneone-hovxsaneheo,
metōn nitóve na etóve, exhehō Jesus.

18

1 Na vezen zexhohōstaz' Jesus exhoezhetāehōn
vovistomoseon, taxa nivaesz zetatosenanotatamsz
Maheone-nitáehistanovstovå? exhetāehōn. 2 Na Jesus
eonōmohōn kašgoneson, na zeeše-nhēéhoss sitov
hevovistomoseon zexhoez' eszhehō: 3 onisyometto
nitahetazeme, óha tó evhavovhetanàzess tāma na
màsaa-sēhestahess zehestavoss kašgoneo nszaaxa-
tonše-hoxseozeheme Heamoomē-nitáe-histanovstovå.
4 Na enahane nohase nah zeneše-tapstahaovàzz ze-
hexovaez' kašgon, niahāne zenanotatamsz Heamoomē-
nitáe-histanovstovå. 5 Na nohase nah navehestovå
zepavemaseztovoz' zezhestaziss kašgoneson naneše-
maseztova: 6 na nohase nah zenenxsoéovoz' (ze-
havseve-vonhoaovoz')nasz zeto zetocāeziss zeo-
nisyomàtōeziss emetapevetoehe hoveše-vootanaōsz
onistàkohonao na eszevoensz zeotatavoetamez' ne-
hanēva.
7 Ahahē histanovå zenxhess-heznettoz' hetose-

nenxsevoeovàzistoz (havseve-vonhoaotanevàtoz).
Eoxsaa-hózenhessohan; óha ahahē nah vostan zehezne-
sészz havseve-vonhoaovàzistoz: 8 Na heva niàz na
mato heva nszhehess ve-nenxsevoeovata (vehavseve-
vonhoaovata) eexoz na asetahàzz:etazhešepeva etóve
hevânše-énaevatto na mato eškoxtatto mataēsznetto
honaove-ametanenistovå zeoxnišheonatto na mato
zeoxnišeoxtatto, na vàtomease-séahamanetto aenexov-
hoestavå. 9 Na heva niex ve-nenxsevoeovata (ve-
havseve-vonhoaovata), nisexaneohàzz na asetahàzz,
etazešepeva etóve hevânše-ocenetto mataēsznetto
honaove-ametanenistovå zeox-nišeexanetto na vàtome-
ase-séahamanetto maxeoestomane-hoestavå. 10 Nahe-
tanotovàz nszeoxe-peotovo nasz né zetocāhess: óta
nitanhetazeme Heamoomē hozeon zeame-neevavōsene-
tovóss kašgono mesēto eexanxnovo Nihoeeva Ze-
hesthoestoveziss Heamoomē. 12 Taxa nitonšetanome?
Heva hetan zematòtnóehamotoss qsan, na nasz ve-
voneozez' mona emesaa-nōotohevo zesoòtnoeziss, na
mona emesaa-éoxzé hohonaeva zènoxzeovoss zevone-
ozeziss? 13 Na mànonaxe-meovoz', onisyometto nita-
hetazeme eoxceveše-hèpe-pevetanonotto zeoxhexove-
tanotovoss zesoòtnóeziss òtsoòtxeziss zsaa-voneoze-
heziss. 14 Na hohōvāetto Zehehess Heamoomē Ze-
hesthoestovsz esaanetóhaztomevohe heasetoēhestoz
ne nasz zeto zetocāheziss.

15 Na heva ésis màtonšhavsevoéhata, ta-pave-
vistomevō hesthavsevoētastoz zènoce-nišess: ma-
amàtatovata, nieševha-pave-ešenoto ésis. 16 Na
màsaa-amàtatovaheta onōmōn niš,heva nahe vostaneo,
nonoxpa zeto nīniševoss na mato nīnahevoss zeves-
seōess, tāma heszenevo emeneše-ono-ōhatame nistoha
ēszistoz. 17 Na ťsē màsaa-amàtatōhevoss, hòtahaovōn
manoéōstaenotxeo, na mato màsaa-amàtōhevoss nheš
etov nšenēhoveha notova-vostan na hetosse-havseve-
vostan. 18 Onisyometto nitahetazeme, nohas hovae
zehoxpooeszess hoeva zenšehoxpoohe Heamoomē,na no-
has hovae zeevhaonehaenomass hoeva zenšeonehaene
Heamoomē. 19 Na mato nihetazeme,heva niš zehestxess
mano-hotoemàzevoz zetatosevēstomevovoss hovae
zenstsē-nešemetaenov Nihoeeva Zehesthoestoveziss

Heamoomē. 20 Otāmenōs nohas t'sa niš matôva nahe
zèvešemanoēvoss navehestovå hanâ nazevisthoemō,
exhehō Jesus.
21 Nheš exhoehotāehon Hohonaèneva na eszhetāehōn:
Zenitáetto taxa tonestoha nazhavsevoéha zehe-
visonetto na nàtanhestoha-evha hovahanetanotomovo-
he? Mo nisôxtoha? 22 Na Jesus eszhetohōn,noxsetto
nisôxtoha nisaanhetazé, óha nisôxtnóe totoevhatto
nisôxta. 23 Na homōxz Heamoomē-nitáehistanovestoz
emevešetāohemestove nasz zevehonevsz zexhōestatano-
to zetóhetāeamàtomōess hesthozeon. 24 Na zeešease-
hōesto, nasz exhoeoztomohenhōn zeamàtomōs matòtoha
vonhōestonstovå makätansz, 25 hovae zexhomaxsaa-
veše-ēnanomoxtôz, nheš zenitáesz exhoemaotohōn
tāma, neēv nēnis na zehetāeaenoz' zistose-ēnanomōs.
26 Na ènosxaxoešetōehōn hozeon zèmomoxzemās eszhe-
tāehōn, Zenitáetto, ešenšé-ōènovetanotovsze na
nszeevha-metaz zehetāeamàtomevaz, exhehō zehozeo-
nevsz. 27 Na henitáeham zèšivatametanotōs,eevha-
nonizeom-ēnanāehōn na èvonanomōhenó heamhasenistoz.
28 Na hotaz' zeto zehozeonevsz zista-hōens' exho-
ehothōn nasz hevisthozeon zeamàtomōs nisóe ma-
kätansz: na zexsevaenoss exékotanohōn ènozhetohōn:
nohetto ēnanôz niamhasenistoz. 29 Na enosxaxoeše-
tōehōn (né zeamhaseneziss)zèmomoxzemās eszhetāehōn,
ēšenše-ōènovetanotovsze na nszeevhametaz zehetae-
amhàtomevaz, exhetāehōn. 30 Na esaa-amàtovohehōn,
onetàz estaēstahamohōn tōhemhäon (hanâ zistose-
hoez')noxsetto zetāešeēna-nomoxtohez' heamhase-
nistoz. 31 Na nheš hevisthozeonemaōn zèvōxtomevoss
zeheševstovez' eahane-anovetanoozehōn,na heto nitao
exhoehòtahaovovhōn henitaehamevo. 32 Na Zenitász
zèneonōmoss (né hozeon) eszhetohōn:ninēhov zea-
hansenovhozeonevetto nimehaeše-vonanomevaz zehetāe-
amhàtomevetto zexhomaxe-momoxzemetto: 33 na ze-
hešeš-šivatamaz hapoevetta axešešivatamossôz ze-
visthozeonevemôz,exhetohōn zenitász,34 na zexhāsta-
haozetovoss estameanohōn emehešetovamomeztomāez'
zemomeztomosaneziss noxsetto zetāešemase-ēnanomox-
toz' heamhasenistoz. 35 Na hapoevetta nszenešetōevo
Zehehetto Zeheamaevsz heva nistoxs zehestxess

nsztahevo masaaevha-hovahanetanotomovohess hesthavs
zehevisoness.

19

1 Na nheš Jesus heto zeeše-éneēsz en'nōhoxzenó
Kanene-veno na exhoènehō Eotá-hoeva (Judaea)hōma
Séhoveohe; 2 na enxhoeōehōn zemaxhāenōheziss: na
hanâ eénoéhohōn.
3 Na enxhoe-onista-tamāehōn Oneetanonamómåtätanó,
eszhetāehōn:taxa mo enethoemanistovhan, nohas hovae
hetan emeveŠhesse-vohooetohe zevistōmoss? 4 Na
Jesus zènóstas eszhehō: māseo-hōestomass (Maheone-
mxistō): nah Zevovoe-manstomansz exhetanemanhohōn
na exhéemanhohōn, 5 na eszhehō,enahan hetan zhesse-
nōotō héhyo na hesc,na zhekone-vistōmo heszheemo;
na nīniševoss zenokova-vǒxoseo? 6 Na enahane esaa-
evhanišheo,enokova-vǒxoseo. Na hovae Maheo zeeše-
mamovano, hovanē evé-onisovana, exhehō Jesus. 7 Na
nheš eszhetāehōn, na henaez' Oxtonovōensz zex-
hesshoemans' ememeatohez' onisovaneone-mxistō ze-
veše-vohoōs hée? 8 Na Jesus eszhetohōn: zexho-
maxe-hematástahàtovess nivhane-nhessenizeomōenov
Oxtonovōènsz zistose-vohooetoss zevistōmoss: óha
nistavovoenotto es'aanhesohaneheneo. 9 Na nitahe-
tazeme, nohas nah zevohooetoz' zevistōmoss zeoxsaa-
nōoseōcetōhes, zèvistōmoss zenitäziss, eōcevoēta:
na nah zevistōmoz' zevohooheziss eōcevoēta,exhehō
Jesus. 10 Na vovistomoseon eszhetāehōn:na venhes-
soz' hevetov hetan na zevistōmoz',mohonopevaehan
oxvistōmàzevosz. 11 Na Jesus eszhetohōn, heto
ēszistoz emesaa-mänoxtovaztônov, óha otaxa ze-
hestxnoe-nešetanotohevoss. 12 Ota hosz etaome-
oxozevanōènetōevo hescevo: na hosz eoxozevanāevo
hetanó, na hosz eoxozevaneoneveo zexhomaxe-oxoze-
vanàzevoss hevetov Heamoomē-nitáe-histanovå. Nah
zenoxtovazesto heto zehešetovatoz' noxtovhene-
enoha, exhehō Jesus.
13 Na nheš exhoeoztomohenhōn zetocāheziss kašgon
emeheše-taxenaevaovoss zexhaoenavomotâss:na hotaz'
vovistomoseo èvehoetovhōn zetocāheziss. 14 Na Jesus

eszhehō: eše-nše-nhaoxzeva-evoha zetocāhess na
nivéhōnetovō: ota zenhesta-vonoevess eheveà-
zistoveo Heamoomē-nitáehistanovstovå,exhehō. 15 Na
zeeše-taxenaeva-ovoss èneaseoxzehō hanâ.
16 Na ota nasz hetanó exhoehotāehōn na eszhe-
tāehōn: zevovistomosanehetto tās hovae zepeva
emeheševetto nonoxpa nazeaena aenexove-ametane-
nistoz? 17 Na Jesus eszhetohōn, hena zehesse-
nòztomevetto hevetov hovae zepeva? Nasz enēhov
zepevāsz: na ťsē ma-ēszeoxtatanotomô aenexove-
ametanenistovå, oxceame-tōetanotôz Maheonhoema-
nistoz. 18 Na eszhetāehōn, tās? Na Jesus eszhehō:
nszevé-nasen, nszevé-nōose-ōcetovo zevistōmôz,
nszevénomàz, nszevé-aestomhòtahan. 19 Onoetanoto-
venanô èyo na nišq: na mato zevhistaneonevemôz
nexovemehoxeha zehexove-mehotàzetto tāma, exhehō
Jesus. 20 Na kasovaheo eszhetāehōn, heto nitao na-
oxcheše-nehevostaneheveta,na henova zeaàze-nitxne-
ozetom? 21 Na Jesus eszhetohōn,heva vâxse-peväta-
notto, ta-hoxtovao zehetāeaenom na metōn zeohemsta-
omeness, na nszeneše-hesthāoovhastove Heamoomē:
na nēnasz nixhoeoveo. 22 Na kasovā zènisto heto
ēszistoz, estaanovetanona-aseoxzehō: zexhomaxe-
mehahohā-oetâmeheszhovs.
23 Na Jesus eszhetohōn hevovistomoseon:onisyometto
nitanhetazeme: eta-hotoanatto hevetov zehāoovasz
hetan emeheše-ēszèns' Heamoomē-nitáehistanovstovå.
24 Na nihosse-zhetazeme, etazheš-hèpheanattoz' he-
vetov nasz paepaonavoham emeheššòpèns' vehoheško-
vohestoz zeotāesozevattoz' zemehexovēszèns' Heamo-
omē-nitáe-histanovstovå, zehāoovasz hetan. 25 Na
heto zènistomonevoss vovistomoseon, exhohā-otōse-
tanoozehōn na eszhehōn, nivāe nah tah zenozevosta-
nevēsz? 26 Na Jesuseva zèvehōmāevoss eszhetāe-
vohōn, heto etsē-hózetanov vostaneo, óha Maheo he-
vetov esaahózeozehan, exhehō Jesus. 27 Na Hohona-
èneva eszhetāehōn, óta naešenōoxtanon nitao, na
nihoeovazemeno:na hena zetatose-amhäz? 28 Na Jesus
eszhehō: onisyometto nitanhetazeme zenehenovätovess
mataevha-vovhešemanhastove, nexoveva Zehēhyahetōsz
hetanó matahoesz vehonhoestovå hevohôohevatama-

hestovå, hapo nszevisthoeme òtniš vehonhoestotoz
emehešhoemaotoss òtnisóv manhastotoz Maheonoxtō-
enoss. 29 Na nistoxs vostan nitóvå zeheše-nōotoss
heva hevis'on zehetanevezíss na zehéeveziss,heva
héhyo na matôva hesc, heva henison heva hoeonoz
na matôva mhäonoz zehešhessenōoxtōsz navehestovå
hevetov, né zeevhaamhahe tóevhatto matòtnóov, na
zeno-heszhovaohe aenexove ametanenistoz. 30 Oha
ohaesto zhestoxeveo zemeha-vovoevess, na meto ze-
vovoeveo zemeha-hestoxevess.

20

1 Ota Heamoomē-nitáehistanovestoz emevešetāohe-
mestove nasz hetan zehesthòpāehemenoešehamsz;zè-
vōnaoz esta-meohōènehō zenxeonōmoss zistosehozeohe-
ziss hesthòpāehemenoešeeva. 2 Na zeheše-vistäoze-
moss hozeo niš vokomemakätansz noka ešēva hestho-
ozeemestoz zistosemetoss. 3 Na exhosshōènehō
zenxeamōesenaz', na èvōmohōn zenitäziss zekanome-
ōeziss zèpootaz' maoevehoeno:4 na eszhetohōn
hapo tazeoxz hòpāehemenoešeeva na nohas
zetonetōeme nsthozeohestovevo nszemetazenov,exhe-
tohōn. Na estaosāneashozeohehōn. 5 Na nheš zesito-
vōesenaz' na mato zistahomōesenaz' estahossehōè-
nehō (né hetan)na exhosse-neševhō. 6 Na nheš hooxe
noka zexhohōstaz' estâss-hōènehō na èmeovohōn
zenitäziss zekanomeōeziss; na eszhetohōn: henae
zehesse-kanomeōess zeheššaa-hozeoehess zeoxtoešešē-
ve? 7 Na hovanē zexhomaxsaa-hozeotahez,exhetāehōn.
Na eszhetohōn: na hapo tazeoxz hòpāehemenoešeeva.
8 Na zexhetōeveozez', zehesthòpāehemenoešehamsz
eszhetohōn hesthozeon zehonaovenitáetoziss hozeo-
hestoz, eszhetohōn, onōmenanȯ zehozeohess
na mómezenanȯ hesthoozeohestovevo, ase-mezenan
zehestoxe-ashozeohess, nononasz noóvone-mezenanȯ
noxsetto zevovoeashozeohess. 9 Na né zeashozeohess
hooxe noka zexho-hōstaz', nononasz zehestxevoss
eamhänovhōnoz niš vokomemakätansz. 10 Na nheš
zevovoeashozeohess hapo zistosamhävoss hesthoozeo-
hestovevo eszhešetanohōn: hèpetto nazemetanenon,

exhōv-hešetanohōn; hotaz' homona niš vokome-
makätansz hapo estatónexov-hoozeohenovhōnoz.
11 Na zèmezevoss ēoemešemaszetovovhōn zehesthòpāe-
menoešehameziss, 12 eszhehōn:ota zeto zenxhestoxe-
ashozeohess,otaxa noka zenimahōstaz' zexhozeohevoss
na zeheš-tāestovhōemoss zehexovhōememenotto, nanē-
hovheme ešēva zeoxtoeše-hāna-hozeohez zexhohāehóta,
exhehōn. 13 Na nasz zehestxevoss eszhešenostōehōn
zehesthòpāehemenoešehameziss: hovā! nisaa-havseve-
tovazé: māseoveševistäozemàzettosz niše-vokomemakä-
tansz? 14 Na enahan hestanoz zeaenomå (tāma
nsthoozeohestoz) na tanāsz; na tāma zeonitóvå nata-
ometāestove-meto zeto zehestoxe-asthozeōsz zehexo-
vemetaz. 15 Mona emesaanethoemanistovhan nitóvå,
tāma zeaenom oxveše-nešetomononoz zepevaztom? Na
mo nitaoveneo zexhomaxe-pevätto? 16 Na enahan
zehestoxevess zevovoeveo, na meto zhestoxeveo ze-
vovoevess, exhehō Jesus.
17 Na zistanšena-éoxz Hekotomaeveno,eáeš-aseozohōn
zeòtnišeziss vovistomoseon, na enšena-amxne-zheto-
hōn, 18 óta ninšena-éoxzhemå Hekotomaeveno: na
Zehēhyahetōsz hetanó zemezenov Vehonemaheonhetanó
na Mxistonehetanó na zhoemaotāe nāestovå, 19 ze-
asemeatohe notovätanistovå emehešetotohoxtoéhāess
na emeheše-veehoēs na emehešehotxaséhohēs:na mata-
nahaonettoz' ešēva zeevhaohāetane, exhehō Jesus.
20 Na nheš exhoe-nosxamaeozetōehōn nasz héo(ze-
vistōmoziss Zepetaèneva) zeveoxzemoz' hēhya, na
hovae èvestomōenó. 21 Na Jesus eszhetohōn:henova
zehóhätto? Na eszhetāehōn, taxa nethoemansz heveto-
vevo zeto nīniševoss zehēhyahetton, nonoxpa
zevisthoeo nasz nszheamaxesto na nasz ninamosesto
nszevisthoemo nivehonstanovstovå, exhetāehōn héo.
22 Na Jesus zènóstas eszhehō: nisaaxaheneenohenov
zevēstomass. Mo ninexoväme emeheše-vistoomeness
zetatose-hestoomenetomovo? Nanexoväme, exhetāehōn.
23 Na eszhetohōn, na nszetsē-netoomenheme namaxe-
amoomenhestovå: óha visthoestoz nazheamaxesto na
nanamosesto, hen nasaahēmeàtové: zhoko-nethoohenov
nah zeneše-exanomōevoss Nihoeeva, exhehō Jesus.
24 Na zematòtxess (vovistomoseon)heto zènistomevoss

estazetanotovovhōn né zeniŝeziss (zehevisonesto-
veziss). 25 Na Jesus zèneonōmoss (hevovistomoseon)
eszhehō, niheneenanov,henitáehamevo Notovavostaneo
enitáetōevo, na hesthātama-nitähamevo etsē-nitá-
vhoemaōevo. 26 Na emesaanhessohan etovevo;onetàz
nohas nasz zenoce-hèphāhetanoz ninistxnōemàzisto-
vevo, emehozeonevetan etovevo; 27 na nohas nasz
zenoce-vovoevetanoz ninistxnōemàzistovevo zenēhov
zemehozeonevetanoz etovevo: 28 hamōxz Zehēhyahetōsz
hetanó esaahoe-hesthozeonetanó, onetàz exhoe-
hozeonevetan na mato exhoe-metökaoenotto heameta-
nenistoz ohaesto zevovēheva-meavomotâss.
29 Na nheŝ zenxhestōènevoss Enikoemhaoestovå
exhoeōehōn zemaxhāenōheziss. 30 Na niŝ zeóoeness
hetaneo enxpehoehōn meon,na zènistomonevoss zeheŝe-
nēhovez' Jesuseva zeoome-amxnez',èmaso-tàpeehahehōn
na eszhehōn, Zenitáetto, momoxe-ŝivatamemenotto
ninēhov Zehēhyahetovata Oxmehōsz. 31 Na èvehoe-
tāevohōn zemaxhāenōheziss, hekotōe! exhetāevohōn:
na hotaz' exhoss-hoham-tàpeehahehōn, eszhehōn,
Zenitáetto momoxe-ŝivatamemenotto, ninēhov Zehē-
hyahetovata Oxmehōsz. 32 Na Jesus ènhēeozehō,
eonōmohōn (zeóoeneziss)na eszhehō,na hena zehóhäss
emeheŝetovaziss? 33 Na eszhetāehōn: Zenitáetto
naexaanoz emeevha-tataeozensz. 34 Na Jesus
zeŝŝivatametanotovoss emxanomovonhōnoz heexaevoz;
na estómeevha-amhazenovō hevōsanistovevo na exhoe-
ōehōn.

21

1 Na nheŝ zexhahanxnevoss Hekotomaeveno exhoe-
oxzehōn áe Veoxcemeno-eveno zèmhaoestovez' ho-
hamos,Veoxcemenohohona zexhestohez', hanâ zexhoeoxz
Jesus esta-asemeanohōn niŝ vovistomoseon, 2 eszhe-
tohōn, taēszèn hato mhaoestovå zenszhetaetaess na
nszetó-hoehotov vohokoxta zetōsz,na mato vohokoxta-
hess: onehanohen na niszetōneanohen nitóvå. 3 Na
heva oxhetaess vostan zhetohen, etahoetanotōe
Zenitäziss (envēmāe) nhetohen, na zetóme-meanotto,
exhehō Jesus. 4 Na heto exhessenhessoneo emeheŝe-

tova-vaoxshetomettoz' zexēsz nistaomē Maheoneēszehetan, zeszhēs, 5 zhetameha hestóna Haeoomenoemhaoestoz, vehōmehå nimaxevehonam ninoxzota nonizeomhastovå, zistahoes vohokoxtaheo, na mato vohokoxtahesson.

6 Na esta-aseoxzehōn vovistomoseo na eosāneševhōn zistó-hetāevoss Jesuseva, 7 na enxhooneanovhōn vohokoxtaheo na vohokoxtahesson: na Jesus estahoenhōn. 8 Na honoxesto zemaxhāenōhess esèphazenovhōnoz hestoneōnehevoz meoneva; zenitäss eōestāenànovhōn hoxzetto na eszhôhazenovhōnoz (hestāenoz) meoneva. 9 Na zemä-vovoe-amxnetovóss Jesuseva na zemä-hoeovóss, estàpeehahehōn, eszhehōn, Ahā hevostanevstomanistoveha (Hosanna) Zehēhyaetovata Oxmehōsz:Ahā, vovònešse-pevooxeha nah zenvešhoènsz hevehestovå Zemaheone-nitáeziss:Ahā,hevostanevstomanistoveneha Vâxsheamoomē. 10 Na Jesus zistaešehoeoxz' Hekotomaeveno emä-homôozistoveneó, na eszhehōn: Nivā zeto? 11 Na zemaxhāenōhess eszhehōn: zeahane Maheoneēszehetan, Jesus zenxhestasz Nazaneto-mhaoestovå, Kanenehoeva. 12 Na Jesus zistaēszèns' Maheonemhäon,exhōetxeovohōn nah zeēvhoxtovaziss néo menaoeomē (inner court), na exhotāhàtovonhōnoz hetaxesehestovevoz nah zehòtoväziss hemeno; 13 na eszhetohōn: (Maheonemxistōneheva) eszhešeamšeme, namhäo haoenamhäo zeoxchestohe: na óta zehešešemanszess hevenozevo šēnovaheo, exhehō Jesus. 14 Na nheš zexhoes hotoma Maheonemhäon exhoozetōehōn zeóoeneziss na zenònikäziss: na eénoéhohōn. 15 Na nheš Vehone-maheonhetaneo na Mxistonehetaneo zèvōxtomevoss zehohātamanoez' Jesuseva zexheševez', na mato zèvōmovoss kašgon zistàpeehahez' hotoma Maheonemhäon zeszhez':Ahā hevostanevstomanistoveha Zehēhyahetovata Oxmehōsz (zexēszez' kašgon): exhohā-taztahaozehōn Vehonemaheonhetaneo, 16 na eszhetovhōn Jesuseva:ninistovó zeto zehevoss? Na eszhetāevohōn, hēhe:mohonozheše-hōestomass heto(ēszistoz):heszenevo meševotto na zeneness ninxhestōe-vaoxtana vehootàzistoz? 17 Na nheš ènōotohōn,estahestōènehō mhaoestovå na zenitaez' mhaoestovå, (Bethany)Anovavē zehestoez',

exhoeoxzehō.
18 Na nheš zèvōnaoz zistaevha-zeoxz Hekotomaè-
veno,exhāeanahō. 19 Na zèvoxto voxkōehemenó eama
meon,na zistahoehoxto,hotaz' hovae es'aaméomovohenó
otaxa vèpotoz:na eszestanó: nohetto tazetā toometto
nszaa-evha-hemename. Na seeha voxkōehemeno esto-
mease-nasomeozeneo. 20 Na vovistomoseo zèvōxto-
mevoss emaxeotōstaztanovó na eszhehōn, Yā ! heto
voxkōehemenó estonše-masó-nasomeozesz? 21 Na
Jesuseva eszhetāevohōn: onisyometto nitahetazeme,
heva heonisyomàtanietamestovess na màsaa-venizesta-
tanohess mamàta nimsaa-noce-neševheme zehešetōs
voxkōehemenó, óha mato tato hohona zeamōs, heva
zhetoss; nitsemaozz na séahàzz nehanēva, heva he-
toss zhokonhessoz. 22 Na nitao hovae tonxhestohe
zetatosevēstomass haoenàtovå, nszeamhanov, exhehō
Jesus.
23 Na zistaešeēszens' Maheonemhäon,exhoeoxzetōe-
hōn Vehonemaheonhetanó na Zehemekonistoveziss
zenšena-vovistomosans' eszhetāehōn, tāh nivāesz
heexoētavhoemanistovå zeveše-hešezetom heto nitao?
Niva zenethootata heto exoētavhoemanistoz? 24 Na
Jesus zènóstas eszhetohōn: hapo nasz hovae nita
nòztovazeme na màmēstomevess nheš hapo nszeneše-
mēstomevazenov exoēta-vhoemanistoz zeoxcheše-veše-
neševetom heto (nitao). 25 Taxa tsa enxhess-
heznettoz' heeōstaovàtoz John Eōstaova? Mo Hea-
moomē na mo vostanistovå (hoeva)? Na tāma zèmanoe-
ōhaztomevoss,eszhehōn,heva Heamoomē enxhessheznetto
mxhetoz, nheš nszenszhetāen, hena na zsaahesse-
onisyomàtatovohess? 26 Na matôva zhetoz: enxhess-
heznetto vostanistovå, óha niéhoneo zemaxhāenōhess
vostaneo: nistxevoss zexhomaxemaheoneēszehetanevā-
tamovoss Johneva. 27 Na eszhešenostovovhōn
Jesuseva, nasaaxahenenomovohenon,exhehōn. Na eszhe-
tāevohōn, na hapoevetta nisaa-mēstomevazehenov tās
exoētavhoemanistovå zeveše-neševetom heto nitao.
28 Na óta nitonšetanom? Nasz hetan ènisōènothōn
kasovāheo: na exhoe-zhetohōn zevovoaeziss, nāhå,
hiz ešēva tahozeoheo hòpāehemenoeše. 29 Na eszhe-
tāehōn: hovahan, nasaaneševetan, exhehō: na hohoma

eevha-meseōzehō na estahozeohehō. 30 Na hetan
exhoehothōn zenixaoneziss na ènešeēsztovohōn hapo
zexešeēsztovamoss heneo. Na kasovāheo eszhetāehōn:
Oxtāhe nataneoxz, hotaz' estsaa-neoxzehehō. 31 Na
Jesus eszhehō: zeto nīniševoss tāsevo zèneševevoss
héhyo .zènetās (zènetoaztomōs)? Na zevovoasz,
exhehōn. Na Jesuseva eszhetāehōn:onisyometto nita-
hetazeme, ōcemeavhozeoheo na mathāeo zevovoatameo
henitáe-histanovstovå zeoxhexovatamaness. 32 Ota
John (Eōstaova) nixhomēstomōenov zeoxcheše-xanova-
eomohestovez' na nisaa-amàtatovohevo: onetàz
ōcemeavhozeoheo na mathāeo eonisyomàtatovovo: na
ninēhovheme heto zeeševōxtomass nisaa-aàze-mesē-
tanoheme emenonaxe-onisyomàtatovoss (Johneva).
33 Na zenita tāohemestoz ahàtom: nasz hetan
zenitá-hevenovsz, exēnanooxtanó hòpāehemenoeše
eståxtamenaoevstoonaoxzenó, na èvosônehō zistosho-
taz' hòpāehemene-hevóseneo, na neevavōsanevstō
èmanszenó, na èvhane-hoesohōn ēnanoeheo hòpāeheme-
noeše, na esta-aseoxzehō zenitaez' hoeva. 34 Na
nheš zistosheše-nexove-oenemenàtovez' esta-hozeem-
hōn ēnanoeheo emehešetovaamhas hemenamoz. 35 Hotaz'
ēnanoeheo exsevaenamovhōn hesthozeon, esxsevea-
notamovhōn nasz, na ènahamovhōn zenitäziss na ho-
honaeva eahanohemovhōn nasz. 36 Na zehesthòpāe-
hemenoešehamsz exhosse-hozetohōn hozeon ze-
hèphāstxez' zehexov-hozetoss vovoenotto:na hotaz'
hapoevetta ènešetohehōn. 37 Na nheš hohomaevetto
estameanohōn tāma hēhya, eszhešetanohō, zenståxta-
tamā. 38 Hotaz ēnanoeheo zistavōmovoss zehēhya-
hestoveziss èmanooxzezevetovovhōn: zeahāne zetose-
aeno nitao:nitanahon nszenonoxpa-heszhovaonevonon
zehetaeaeno. 39 Na exsevaenovhōn, exhōstahamovhōn
hòpaehemenoešeeva na ènahovhōn. 40 Na nheš zeni-
táeto hòpāehemenoeše manxhoènsz tah zetatonše-
tovosesto né ēnanoeheo? Na eszhetāehōn, zetsē-
havseve-vonenotō zeto ahansenov-hetanó na zhoeshō
zenitäziss ēnanoeheo hòpaehemenoešeeva zetoseevha-
pave-metāess hovae zetohexove-oenemenàtovez',exhe-
hōn. 42 Na Jesus eszhehōn:mo nisaazheše-hoestônov
heto zeamšeme Maheonemxistōneheva (heto ēszitoz)

"hohona zevohooetāess mhäonaneheo, vezen enēhov
zenitáe-hoaēsz? Na heto etsēnethoemane Zemaheone-
nitáesz, nahohā-otōstaztanon" enetxeohe Maheone-
mxistōneheva.
43 Na nihesse-zhetazeme: Maheonenitáe-hista-
novestoz nszeasetanomonenov na zemezenov nokov
histanovestoz emehešetovaomohetomevoss zehetāomo-
hettoz'. 44 Na nah zetaxeanaotovoz' né hohonaeva
zeoeevoeš, na nah zetaxeanaotōsz tass hešec zeneše-
peevoeōe,exhehō Jesus. 45 Na nheš Vehone-maheonhe-
taneo na Oneetanona-mómåtätaneo zènistomonetomevoss
Jesuseva hetāohemestotoz èneevaztomovonhōnoz zè-
vešenhetāevoss. 46 Na eoxtose-nhaenovhōn, óha
exhestome-éhovhōn zemaxhāenōheziss vostanó zex-
homaxe-maheonhetanevatamoz' (Jesuseva).

22

1 Na Jesus zènóstas tāohemestovå exhosseveše-
ēsztovohōn,eszhehō: 2 Heamoomē-nitáehistanovhestoz
emevešetāohemestove nasz zemaxevehonevsz: èmaxe-
noahaenistomanehō zemone-nhōevez' hēhya, 3 na
estahozetohōn hesthozeon zistäonōmoz' zemämeha-
mootoss noahaenistovå:hotaz es'aahoeoxzetanohehōn.
4 Na zemaxevehonevsz exhossenešenēnànhōn zenitäziss
hozeon, eszhetohōn: zhetohen zemóhess nohetotā,
ēšeexänistove namesestonan,nàthotoam na zehāeomess
zeaenon ēšenáheo, venahemse noahänistovå. 5 Hotaz
zemóhess es'aapopastônov (pave-móevhaenistoz) na
totāma zistaomeametanovoss estanše-nešehemeonhōn,
nasz hesthoeoneva na zenitasz tāma hesthòtovamhäon;
6 na zehossenítass zexsevaenamovoss hesthozeon
èmomotonoéhamovhōn na ènahamovhōn. 7 Na zemaxeve-
honevsz exhāstahaozehō: ènešenēnànhōn henotxemo,
èmasenotozenohōn né zenaseneziss na èvonhaohozenovó
hemhaoestovevo. 8 Na nheš zemaxevehonevsz eszhe-
tohōn hesthozeon ekanomeešeexane noahänistoz,óha
nah zemeha-móhess esaanohōestomohenov. 9 Na
enahan tazeoxz zexhotxaveozēsz meonoz na ze-
hestoxtxevoss zexhoehotoss, mootohen noahänistovå.
10 Na né hozeo eosāneoxzehōn na èmanohoeozhovhōn

zetómeovovoss, zepeväziss na mato zehavseväziss,
na èmaxhāenōhehōn zemóhess. 11 Na zemaxevehonevsz
zexēszèn's emeheševeh ōmoss zemóheziss, èvōmohōn
nasz hetanó zsaa-meenae-honeonehe ziss, 12 na
eszhetohōn, hovā tah nitonševesse-ēsznemås hezeo
zehešsaa-meenaevhoneonetto? Na ne hetan es'aa-
heoxhestovehō. 13 Na zemaxevehonevsz eszhetohōn
hozeon, manoeàzenaeta na manoeoxtaeta na hōstahama,
zenxpeáenonittoz': hanâ zeomomevonez' na zkoko-
onenšenàtovez'. 14 Ota ohaesto ekanome-móheo, na
óha txkom enitáoheo.
15 Na nheš Oneetanona-mómåtätaneo esta-mano-
ēveōhaztanovó emeheševešenhaenovoss heēszistovå
Jesuseva. 16 Na tāma heaneevxseon na mato zenitä-
ziss Oxhāhetano(Herodians)enešenēnànovhōn zistose-
zhetoz' Jesuseva: zevovistomosanehevetto,naheneе-
nanon zehešhetomätto, na hetomstovå zeheše-mēsto-
movoss Maheo heszhešetovaomohestoz,na hovanē nisaa-
vovoz-hessetamohe vostan zeoxtonoatamsz. 17 Na
enahan nimēstomevemeno zehešetanotto: enešepevhoe-
manistove ēnaneonemakät zèmez Käsax (zenitá-veho-
nevsz) na mo hovahan? 18 Na Jesus zèneevaztomovoss
hesthavseve-vistoxzezevstovevo, eszhehō, hena ze-
hesse-nhaenatanotovess naēszistovå, vhane-nhesse-
manehász? 19 Nīvōseš ēnaneonemakät. Na zeešeme-
tāess nasz, 20 eszhetohōn nivāesz hevostanemsz ze-
amšenaziss.21 Na niahan Käsax hevostanem,exhehōn.Na
Jesus eszhetohōn, na oatōs evhameta Käsax tāma
zeheszhovsz: na mato hovae zeaeno Maheo oxceevha-
meta, exhehō Jesus. Na zenistōess exohāotōstata-
māehōn,na easenōotāehōn.
23 Na vezen hen ešēvå exhoeoxzetōehōn hosz
Xanovatamàz-hetanó,nah zsaaonisyomaztoheziss evhao-
hāestoz: na eszhešenòztōehōn, 24 Zevovistomosane-
hevetto, ota Oxtonovōensz ezhēsz: hetan oxnāsz
zehešsaa-henisonēs, meto hevasem emevistōmamo
heszheemo nonoxpa zeneš-henisonevomotâ heneo.
25 Na óta nameha-vhistanovemoneo nisôxto zeheviso-
netovàzess: zenochāehāsz èvistōmo héo na ènāe
zehešsaa-henisonēs; 26 na nheš zenixaonsz na
zenahaonsz noxsetto zenisôxtaonsz ènoovonevistōmovo

né heo. 27 Na nistxevoss zistaeŠhovanēhevoss nheŠ
èvaoxs-hestoxenāe né hée. 28 Na nheŠ taxa maevhao-
hāenov, tāsevo nīnisòxtxevoss zetosevistōmoss né
héo? Otāmenōs nistxevoss zèmeha-vistōmovoss,exhe-
hōn. 29 Na Jesuseva eszhetāevohōn, nioxsetanome
zexhomax-saa-heneenomahess Maheonemxistō na hestho-
hātamahestoz Maheo. 30 Ota evhaohāestovå eoxksaa-
evhavistōmàzeheo vostaneo na mato eoxksaaevhamea-
tôheo vistōmàzistovå, óha enhestāo zehestaz' Hea-
moomē-vostano. 31 Otāmenōs heevhaohāestovevo ze-
nāess māseo-hoestomovoss Maheo zeēsztōess, zezhēsz,
32 nahemaheonametova Oxthāenōsz, nahemaheonametova
Ohazemaha na mato nahemaheonametova Maheonoxtōenoz,
ehevō Maheo. Ota esaahemaheonametōheo zenāeziss,
onetàz zeametaneneziss, exhehō Jesus. 33 Na nheŠ
heto zènistomonevoss zemaxhāenōhess exhohā-
otōstaztomovonovó Jesuseva hevovistomosanistoz.
34 Na nheŠ Oneetanona-mómåtätaneo zènistomoneto-
vovoss Jesuseva zeheŠetass-nxpoàzenanoz' Xanova-
tamàz-hetanó, èmanoēhōn. 35 Na nasz zehestxevoss
zehoemaosansz, zeonemōmoss Jesuseva eszheŠenòzto-
vohōn: 36 Zevovistomosanehevetto tās zenanota
hoemanistoz (nitao Maheonhoemanistovå)?37 Na eszhe-
tāehōn: nitao nsztaheva,na nitao niametanenistovå
na nitao nstŠetanoxzeva veŠemehoxeha Zenitáesz
nimaheonam. 38 Enahan zenanotaeomohetto na zevo-
voaomohetto Maheonhoemanistoz. 39 Na zehonaovao-
mohetto etahane:zhexovemehotàzetto tāma hapoevetta
nexove-mehoxeha zevhistaneonevemòz. 40 Heto nī-
nixasz,Maheonhoemanistotoz èveŠ-heŠetovaomohettoz'
hōvoe-maheonhoemanistoz na nista Maheoneēsztsa-
nistoz, ehehō Jesus.
41 Na zenŠena-manoēvoss Oneetanona-mómatätaneo
ènòztōevohōn Jesuseva, 42 eszhetāevohōn, taxa
nitonhessetamovo Maheon-xōestaansz(Christ)? Nivāes
zehēhyahetōsz? Na eszhehōn: ehēhyahetōe Oxmehohe-
ziss (David). 43 NheŠ Jesus eszhetohōn:na henaez'
Oxmehōsz,Maheonemàtasoomaeva zehessevéhoss zeszhēs:
44 Zemaheone-nitász ezheto nanitáehamo, visthōsz
nazheamaxesto noxsetto mata-ēnanon zeòneztaetova-
taoss àtono nistoneŠàtàtovå?

45 Na ota Oxmehōsz zeheševéhoss zenitász, tah etonš-hēhyahenosesto? Na hovanēo es'aa-noxtove-nóstōhehōn, heva nasz ēszistovå; na mato nīnitā esaaevha-hosse-nòztōhehōn hovanēo, eise-nòztôhō.

23

1 Nheš Jesus exēsztovohōn zemaxhaenōheziss na mato
hevovistomoseon, 2 eszhehō, Mxistonehetaneo na
na Oneetanona-mómåtätaneo eoxce-mēstomosanetomo-
vonov Oxtonovōeneziss hesthoemanistoz: 3 na enahan
nitao zeoxchetaess zistos-hešezess oxce-nehevosta-
nehevetom: óha tāma hetšezistovevo nivé-neheomo-
vonov, otāmenōs ekanome-ēszeo hotaz' eoxksaató-
nešezeheo. 4 Onetàz eoxce-tass-hoxpooeszenovoz
hestohānaoxestotoz zeohā-onxanaoxestovezēsz eoxce-
vešehohānāoxeshonovoz vostanó: na tāma heva hemo-
eškonevoz esaavešemomoxtanatanotônovoz. 5 Oha
zeheta-hetšezistovevoss eoxchesse-nešezeo zème-
noxkōmàzetanovoss: ota emahaemanszenov hesthaoena-
taomeoxtanēhestovevo (phylacteries) na mato etàpe-
tåxta-toovenotovo hesthōmevo, 6 na ehóhänov hoestoz
vaoxtam oxmeenaestovezesz,na mato ehetoxtaztanovoz
vehone taxesēhestotoz mohēoxzemhäon, 7 na mato
eoxcemahaovàzetanō maxhāetanevoxzeševa. Nstôxse-
vovistomosané zexhetàzetanovoss. 8 Oha ninēhovheme
nivénešenhetàzetanome: óha nasz nihe-nstôxse-
vovistomosanehamenov na nistxess nihevisonetovàz-
heme. 9 Na mato hovanē Nihó nive-véhov hoeva:oha
nasz nihehenov, niahane Zehesthoestovsz Heamoomē.
10 Na mato nstôxsevovistomosanehe nivé-hevehesto-
vetanome: óta óha nasz nihevovistomosanehamenov,
niahān Maheon-xōestaansz. 11 Onetàz nah zehèphaō-
emsz ninistxnōemàzistovevo niahane zeme-hozeonevsz
etovevo. 12 Na nohas zetaome-nanosetanotovàzz
zenocemomoxatame: na nohase nah zetaome-momoxata-
màzz zenanosetanotohe.
13 Oha ahahē ninēhovheme Mxistonhetanesz na Onee-
tanona-mómåtätanesz, vhane-nhessemanehasz! 14 zex
homaxe-hōnomevoss vostaneo Heamoomē-nitáehistanov:
tāma, nisaahoxszneheme, na mato nihestomoéhovō nah

zeoxtoxcehoxsznetanovoss.
15 Ahahē Mxistonhetanész na Oneetanona-mómåtä-
tanesz! Ota nita-tåxtaeoxzheme nehanēva na zeoxto-
hetaomao zènotxemetanotovoss nasz vostan,na zeeše-
nhestavonoevs' nheš hako tóevhatto nixa nihèpexove-
àtonomēevōenoxzevaovov zeoxhexovaess totāma.
16 Ahahē ninēhovheme ooene-oneevaosanehasz
zezhess, nohase nah zeveševistomōhans Maheonemhäo
esaanohōstomohe hevistomōhanistoz na onitàz
nohas nah zeveševistomōhanevoz' hevehonemakät
Maheonemhäon, né enohōstomohe (hevistomōhanistoz)
17 Ononistaehasz na óoenehasz: taxa tās zehèphōeme
vehonemakät na mo Maheonemhäo, hen zeveŝehessehoxe-
eexanez' vehonemakäta? 18 Na mato nizheme, nohas
nah zeveševistomōhans' matohovàtovå esaanohōsto-
mohe hevistomōhanistoz: onetàz nah zeveševistomō-
hans' haoena-meàtoz zetaxe-ēnanez' matohovàtovå,
né etsēnohōestomohe hevistomōhanistoz. 19 Yā
óóenehasz:taxa tās zehèphāoeme, mo haoenameàtoz na
mo matohovàtoz hen zeveŝehessehoxe-eexanez' haoena-
meàtoz? 20 Na enahan nah zeveše-vistomōhans' mato-
hovàtoz etsē-no-vistomōhan nitaoz zetaxe-ēnanez'.
21 Na nah zeveše-vistomōhans' Maheonemhäo etsē-
novistomōhanenotto nah zehevenoveziss hanâ. 22 Na
nah zeveše-vistomōhans' Heamoomē, etsē-novistomō-
hanevo hevehonoestoz Maheonȯ zehesthoestoveziss.
23 Ahahē ninēhovheme Mxistonhetanesz na Oneetanona-
mómåtätanesz, vhane-nhessemanehasz! Ota nikanome-
oneetanona-momatòtnovhazenovoz zeohāzceemenosz
(zeoenomassēsz nonoxpa zematòtaosanetto zhaoena-
meàtove) na ninōose-nešezenov zenanotazeoneve
Maheonhoemanistoz, xanovaeomohestoz, šivaztastoz na
onisyomàtàtoz, heto ànešezessēsz zèno-neševetomass
mato hen zenita. 24 Ninēhovheme óoene-oneevao-
sanehasz nikanome-šenōenovō onenxpenovaheo na
zehešeaàze-momehemahamoss paepânavoham!
25 Ahahē ninēhovheme Mxistonhetanesz na Oneeta-
nonamómåtätanesz, vhane-nhessemanehasz, otaxa tahoc
zèpave-hoxeanomass hetoxq na veesohestoz,na hotaz
hotoma zehešeaàze-veše-ootomoenēsz šēnovàtoz na
ahansenovaomohestoz. 26 Ninēhov zeooenétto Onee-

tanona-mómåtätan, vovoe-hoxeanoz hotoma hetoxq na
nonoxpa hapo tahoc zetapevhoxeo.
27 Ahahē Mxistonhetanesz na Oneetanona-mómåtäta-
nesze, vhane-nhessemanehasz, ota ninethōmanheme
tass àtohohestotoz zevoxbohesz, zevhane-tahoce-
pevenonoesz,na hotoma eaàze-ootomotansz nā-hekonoz
na zemä-hosozeve. 28 Na hohōvāetto ninēhovheme
tahoc nivhanenethōmanheme zehešxanovaeomohess, na
hotoma niootómoename vhane-nhessemanistoz na vo-
voxkastoz.
29 Ahahē ninēhovheme Mxistonhetanesz na Onee-
tanona-mómåtätanesz, vhanenhesse-manehasz! zeheše-
manstootâss àtohohemhäo nista-maheonēszehetaneo,
na mato nioomoneōetomovonovoz heàtohohestovevoz
xanovevostaneo, 30 na nizheme: heva vhistanovezenō
zèvhistanovevoss nista namahacsehamaneo namsaa-
vistoxzezevemoheneo zexhevōeozhovoss nista Maheone-
ēszhetanó (niheme).
31 Na onetàz nitaome-meemàzheme zehešenhestavo-
noevemoss nah zenahoss nistaomē-maheoneēszehetanó.
32 Nohetto tavâxtanomeva hezetoētastovevo nima-
hacsehamevo. 33 šišinovozehasz,(mènevōenoxzehasz)
tah nitatonše-homstatanovóss maxeosàzistoz àtono-
omē? 34 Na enahan ota nitatose-metazenotto Maheone
ēszhetaneo, na zehāheneenoväss hetaneo,na zehāhe-
neenoss Maheonemxistō: na hosz nszenahovō, nszho-
txaseònovō, na hosz nsze-veeònovō hotoma nimo-
hēoxze-mhäonevoz, na nsze-momeztovetxeovovō momeno-
mhaoestotoz: 35 nonoxpa nszhōvoe-hesshanevonov
heszhevōeozistovevo zemeha-xanovevostanehevevoss
hoeva, heszhevōeozistovå Omotomemaha zemeha-xano-
vaeomosz nīnitā zistózexov-hevōeozēs Maheone
meovhossemsz, zehēhyahetōsz Maheonox-vovòneŝéhae-
ziss, né zènahoss sitov Hoxeatamaeomē na matoho-
vavstōneheva. 36 Tsē ninhetazeme heto nitao
nszhokoveševha-hoehotaenov zeszexove-amhista-
novstove.
37 Hā ninēhov Hekotomaeveno, Hekotomaeveno,
zeoxce-nahoss Maheoneēszehetaneo,na mato hohonaeva
zeveše-ahanxnoss nah zeoxmeatohess etov! Otāmenōs
nohas nšetonstoha naoxtoxce-mohēanatanotovō nini-

sonevo tass kokôaxå zeoxcheše-hōvoeàtoezenōnanoss
henison, na nisaa-taome-amàtohenov! 38 Na nohetota
enovevo otaxa mxtansz nszheeoztomotanenovoz. 39 Ota
nitahetazeme maeto zetā nszaa-vōmeheme noxsetto
ta matazhešhess, Ahā nah zevešehoènsz hevehestovå
Zemaheonenitáeziss.

24

1 Na Jesus exhōènehō Maheonemhäon, na zenšena-
amèns estavōshāenov hevovistomoseon zehetāešsto-
onez' Maheonemhäo. 2 Oha eszhetohōn, heto nitao
mo niotōstaztônov? Onisyometto nihetazeme, heva
nasz hohona zaa-nōosetaxšetovohe zenitäziss(hoho-
nao) zemesaa-anahamēsz.
3 Na nheš Jesus zexhoes hohonaeva, Voxkōhemeno
zehestohez', exhoeoxzetōehōn vovistomoseon,na tass
emōsetto eszhetāehōn, taxa nìmēstomevemeno heto
nitao toneš etatosenhesooz? Na etatostonše-nee-
vatseoneve manstose-evhahoènevỏss na matatose-
énhistanov? 4 Na Jesus eszhetohōn,nahetan nszevé-
eoxsetanohaevo hovanē, 5 óta ohaesto zevešhoèneo
navehestovå, na zhevōn, nanēhove Maheonxōestaansz
(Christ) na zeneše-nohéozhovō zehāenōheziss. 6 Na
nszenistomonetanov meotàzistoz na meoevhoestō;
nszevé-veše-ôzetanonov: ota heto nitao zhokoēvenše-
amenhesso, óha zaanexovhan hooxe-vaoxsznetto.
7 Ota momenohistaneo zenoseohāetaotovàzeo na mome-
no-nitáehistanovestoz zenoseohāetaotovàzeo:na zemo-
menoponhâestove na zemomenomaxe-nxpomaeoz hoe.
8 Na heto nitao evhanevešease-onxaosanistove(tass
aneozistovå). 9 Na nheš vostaneo nszemeatōevo
ahanoomenhestovå na nszenahaevo: na nistnovävoss
histaneo nsze-totonsetamaevō hevetóve navehestovå.
10 Na nexoveva ohaesto zenenxsaōenov havs zenona-
meto-momaxemàzeo na zenonameto-totonsetamàzeo.
11 Na ohaesto aestome-maheoneēszehetaneo zohāeo, na
zenohéozhovō zehāenōheziss. 12 Na zexhomax-haeno-
noeoxzetto vovoxkoētastoz, meto hemehosanistovevo
ohaesto zetōeozez'. 13 Na nah zeōènove-nonizeomo-
omenesz noxsetto ta hooxevâxsznettoz' niahāne

zevostanevehe. 14 Na heto pavhostō zeveŝhosseme Maheone-nitáe-histanovestoz zhosseme tāhistanovstovå, nonoxpa zeneŝeneevatseonanetoheo hōvoehistaneo; na nheŝ nexoveva zhooxevâxsznetto histanov.

15 Na enahan matavōxtomass zeahansenovatto hotoana-vonaestomanistoz, hen zenista-totoxesto Maheonhoemansz, nista-maheoneēszehetan, matavōxtomass hen vonaestomanistoz zeheŝenheetto Hoxeatamaeomē (nah zehoesto noxtovheneenoha), 16 nexoveva nah zevhistanovess Eota-hoeva hetōsemevoha zexhaeoomenoz': 17 na nah heamå hemhäon zehoesz zevéanhoesevaena hovae zehotaz' hotoma: 18 na nah zeēvènsz hoeoneva zevéevhahoeoxze (hemhäon)zestoseesevaenoss hesthōm. 19 Oha ahahē nah zenŝenahoseess na zenŝena-nistovôes nexoveva! 20 Na ninēhovheme haoena nonopa niasetōsemestovevo zaanhessohan āneva na mato Maheoneŝēva: 21 zexhomaxe-tosseveoomenhestove zeoxksaazheŝenexovoomenhestovhan zenstoeŝe-manhaohe histanov noxsetto zeszexov,na mato zaazheŝhosse-nexovoomenhestovhan.22 Na hen hotoanavoomenē-eŝiensz óha hevaeŝsaa-kasexovanehanehehō hovanē emsaavostanevehe: oha hevetovevo zenitáoseonevess (zeneznemessô) ēŝekasexovanensz hato hotoanavoomenēeŝiensz. 23 Na nheŝ heva vostan zhetaess:Ota hezeo ehoe Maheon-xōestaansz(Christ), na mato hezeo, mxhetaess: nivé-amàtatovovo. 24 Ota hosz zeséhove-meenēhovetovovo Maheonxōestaaneziss na mato zenēhovstovetanotovovo Maheoneēszehetanó, zevōseszenovoz maxeneevatseonoz na zeotōstatamanoezēsz; emeheŝenonaxe-nohéozhovoss hōhyāetto zenitáoseoneveziss. 25 Otāmenōs nieŝenhetazeme nistavetto. 26 Na enahan, màzhetaess: ēŝhoesz maxetohove: nszevé-zeoxzheme:na mato ota ēŝhoesz hotoma, mànhetaness nszevé-amàtatanov. 27 Ota tass esenhastoeno zenxhesse-hōezeozetto na zetäŝho-vohôhovatto eŝého zistataènez',...hohōvāetto zenhessoz' manxhoènsz Zehēhyahetōsz hetanó.28 Na ťsa zeszhoeonaxestove, hanâ zhoko-mohēoxzeo nizeóô.

29 Na nexoveva mata-tóme-eŝénhotoanavoomenhestovez' eŝéhe zemasó-eaenoneoz,na tāeŝéhe zaa-evhavohokasēŝenahe,na hotoxceo voeva zenxhesseotoanao

na heama zehetāehohātamanōsz zemasó-momoxtahamensz:
30 na vezen nexoveva Zehēhyahetōsz hetanó heneevatseo zevōmez' heama: na nheš nistnovahevoss
histaneo hoeva zeomomstao,na zevōmovo Zehēhyahetoheziss hetanó zenxhoetahoeziss voeva,hohātamanohestovå na maxe-vohôohevatamanohestovå. 31 Na nheš
zeasemeanotto hesthozeon, tàpenoneva zemaxenistōhettoz'. Na zemohēoztomōenotto henitáoseon zehestaziss nivstanevō, zeénomaehaz noxsetto
zistâsse-énomaeha.
32 Na homōxz voxkōhemeno vešhetāohemestove:
oxtoneš-nšheceoxzezēsz hesztāhenoz na oxtonešeoxooxze-vèpozevattōsz nineeva-heneenanov zehešhahanemeaneve; 33 na hapoevetta nešetanohen matavōxtomass
heto nitao,heneenomahen zeheše-hahaneōs hohōväetto
henitōneheva, 34 Onisyometto nitahetazeme, zeto
zeamexovhistanovstove zaaeše-mastā-histanovhan,óha
tó vovo-eševaoxseexanez' heto nitao. 35 Voe na hoe
zhoko-maseoxzettonsz,óha naēszistoz zaa-maseoxzettan. 36 Oha hovanē esaaheneenohe eš na zhešhōstaz',
heva nasz esaaheneenohe,mato Heamoomē zehozeonevess
esaaheneenohenov,mato Zehēhyahestovsz esaaheneenohe
óha nīnokaes Zehehestovsz eheneena. 37 Na zènmehahesso nexoveva zèvostanehevs' Oanaxan,hapoevetta
zenhessoz' nexoveva manstoshoènsz Zehēhyahetōsz
hetanó. 38 Ota nexoveva zexheš-sósaaeše-mhaōvattan
eoxcemeha-mesestoveneo na eoxcemeha-manistoveneo,
eoxce-meha-vistōmàzistoveneo na eoxce-meha-meaeomàzistoveneo, noxsetto ešēva Oanaxan zistaeszèns'
semone-mhäon, 39 Na es'aaheneenohenov (zetatoshoehotaez) noxsetto ešēva zistäšemhaōvàtovez', na
èmä-nomōeozehōn; na hapo zenhessoz hesthoènistoz
Zehēhyahetōsz hetanó. 40 Nexoveva niš hetaneo
zeēvxneo hoeoneva,nasz ehestane na nasz enōoxtaoe:
41 niš heeo zepenôneo penône-hohonaeva: nasz
ehestane na nasz enōoxtaoe. 42 Na enahan oxceneevavōsan: zexhomaxsaa-heneenomahess ešēva zetatosevešhoènsz Ninitáehamevo. 43 Oha heneenom heto:
zenitá-hevenovsz heva nista-ešheneenohō toneš neevavōhestovå zenstosehoènez' nomàzeheo emenistaneevavōsan na emsta-saa-ēseoxevoehanehez' hemhäon.

44 Na enahan hapoevetta ninēhovheme nistanono-
toxeōe:otāmenōs zhešhōsta zsaameha-nešetanotomahess
zenxhoèn Zehēhyahetōsz hetanó.
45 Na tāsevo hozeo zetoom-hetomāsz na zeotoxovasz
henitáeham zehonaovenitáe-manhāsz nitao hevenov
emehešеvhozenomevoss hevostanemo màtam zeto-
hexovhonexovez'? 46 Ahā né zehozeonevsz màneŝhoeho-
tāsz henitáehamo zehešenethozeōs. 47 Onisyometto
nitahetazeme: zeta-honaove-nitáemanhā hesthōvoehoo-
zistovå. 48 Oha zehozeonevsz mxhavsevāsz na heva
zhešetanoz hesztaheva: nanitáeham ehestomahe
zenstoshoènsz zexhešetanoss;49 na zease-ōmoss he-
visthozeon na tāma zevesseanamo na zevesse-mane-
mo nonotovsešeho: 50 né hozeo zeséhovehoehotā
henitáehamo tonetóešēva zsaahešetanohes,na zexhov-
hōstaz zsaaheneenōs, 51 zevohovetxeōe, zevhistanā
vhanenhessemaneheoneva: na hanâ zeomomhaenistove
na zekokoonenešenàtove.

25

1 Na nexoveva Heamoomē-nitáe-histanovestoz
zeveše-tāohemestove zematòtxess zeheehēvess zista-
noeoxzess totāma hevohoksenanistovevoz,na estaneše-
tōéovovhōn monetanó. 2 Na nohó zehestxevoss eo-
nonistähōn, na nohó estoxetanohōn. 3 Ota zeono-
nistäss zexstanomevoss hevohoksenanistovevoz es'aa-
noènehenovó amsc: 4 na zetoxetanoss heamsce-
vehaneonevo estanoènenovó amsc na hevohoksena-
nistovevoz. 5 Na nistxevoss(zenšena-tonōsanevoss)
ènomonetanóhōn. 6 Na sit'tāeva es-séhove-hōxevàto-
veneo, Ahā eneŝhoènē moneta! Ta-nāhetōeova enxhe-
tōxevàtoveneo. 7 Na zeheehēvess nistxevoss èmasó-
tóehōn,na èmaso-pevananovhōnoz hevoksenanistovevoz.
8 Na zeononistäss eszhetovhōn zetoxetanoziss,hosz
niamskamevo nīmezemeno: ota etatos-hotovaozensz
navohoksenanistonanoz. 9 Na zetoxetanoziss eszhe-
tāevohōn, zenonaxsaa-eštāeozehan (amsc) etovevo na
nitovan: onetàz tazhešenhaoxzeva zehoxtovass na
ta-taomhoxtovavomothàz,(exhestohehōn zeononistäss).
10 Na zistäš-hestom-hoxtovavoss, moneta exhoènehō:

na nah zepeve-nista-nonotohäss estaēse-vessevovhōn
nōahänistovå: na nheš henitō enxpohaneneo. 11 Na
èmon-hestoxhoènehōn zenitäss zeheehēvess,eszhehōn,
Zenitáetto, Zenitáetto, nionstanomevemeno, exhehōn.
12 Oha zènóstas eszhehō, ťsē nihetazeme, nisaa-
heneenovazeheme. 13 Na enahan,ame-neevavōsan zex-
homaxsaa-heneenomahess eš na zhešhōsta, (exhehō
Jesus).
14 Ota hohōväetto ezhesso tass nasz hetan zista-
tose-aseoxz zenítaez' hoeva,eonōmohōn tāma hestho-
zeon na hoeva zeaeno evhan-hotomotāenov. 15 Nasz
exhotomotāenhōnoz nohona vonhoestonstov makätansz,
na zenitäziss nixa vonhoestonstovå,na zehossenitä-
ziss nokavonhoestonstovå, exhotomotânó: totāma ze-
tohexovotoxovaez' ènexove-hotomotaenó:na nheš esta-
aseoxzehō. 16 Na nah zemezesz nohó vonhoestonstovå
makätansz estaònehe-hozeoxtanhōnoz na estahonaove-
manszenhōnoz hosse nohó vonhoestonstovå. 17 Na
hapovetta nah zèmez nixa vonhoestonstova,exhonaove-
amhanhōnoz nixa vonhoestonstovå makätansz. 18 Oha
nah zèmez noka vonhoestonstovå, esta-aseoxzehō na
ťsa exahece-àtohomaenomovonó henitáehan hemakäta-
eme. 19 Na zistaešhohāexov-hèpeozez' eevhahoeoxzehō
zenitász zehesthozeonsz né hetanó, na eevha-
hoestomovonovó zèmeha-hotomôtāsz. 20 Na nah zemeha-
amhas nohó vonhoestonstovå exhoeozeszenó zehonaove-
vonhoestonstovez', na eszhehō,Zenitáetto nimehaeše-
hotomothàzenoz nohó vonhoestonstovå makätansz: na
óta vehōxtőz naveŠhonaove-amhänoz nohó vonhoesto-
nstovå. 21 Na henitáeham eszhetāehōn, nipevoēta
ninēhov zepevhozeonevétto na zenietameťseonevetto:
zeheše-ōènove-nitáetom zetxkomoha, nohetto nita-
henitástoveséhaz zehaestoha: na tāma ēszneveha
hevoešetanonavomao ninitáeham. 22 Na nheš nah
zemehaamhās nixa vonhoestonstovå ehoezhehō, Zeni-
táetto nimehaeše-hotomothàzenoz nixa vonhoesto-
nstovå makätansz: na óta vehōxtőz naveŠhonaove-
amhänoz nixa vonhoestonstovå. 23 Na henitáeham
eszhetāehōn, nipevoēta, ninēhov zepevhozeonevétto
na zenietameťseonevetto: zehešeōènove-nitáetom
zetxkomoha hovae, nohetto nita-henitástoveséhaz

zehaestoha: na tāma ēszneveha hevoešetanonavomaoe
ninitáeham. 24 Na nheš nah zemehaeše-amhās noka
vonhoestonstovå, exhoezhehō, Zenitáetto, niešhenee-
novaz zehešhohā-vovoxponhetanevétto, nioxce-ōenoe
ťsa zsaameha-ēnanoehetto, na nioxce-mohēanen ťsa
zsaameha-hénehasenehetto: 25 na zexhomaxeétoxtätto
nàta-aseoxz na naàtohomaena zenokavonhoestonstove
nimakätaemoz', na ota vehōxtôz tama zeaenom nime-
evha-tóheszhov, exhehō. 26 Na henitáeham zènóstaz'
eszhetāehōn, ninēhov zeahansenov-hozeonevétto na
zepopexohetto, zexheneenovetto zehešeōenoevo ťsa
zsaa-ēnanoehevo, na zeheše-mohēanenevo ťsa zsaa-
hénehasenéhevo: 27 (heto zexheneenom) axhesse-ēna-
nomossôz namakätaemoz makätaemhäon, na nonoxpa
zeevhahoènevo, namstaevha-hestana tāma zeaenom na
mato zehevassemettāsz. 28 (Nheš eszhehō)asetano-
mova zenoka-vonhoestonstovez' na meta nah zehe-
matòtoha-vonhoestonstovsz. 29 Otāmenōs nistoxs
zeheszhovsz zhonaovemez na zeetâma: na nah zsaa-
heszhovēsz zeasetanomohe hōhyāetto zeoxtaaeno.
30 Na hozeo zsaahoozenovēsz estahama zeahane-
aenonittoz', hanâ zeomomhaoestovez' na zekokoo-
nenšenàtovez'. 31 Oha zehēhyahetōsz hetanó nexoveva
manstose-vešhoènsz hemaxe-vohôohevatamahestovå
zeno-veoxzemo nisto-nistxez' Heamoomē-hozeon, ze-
taxesē hevohôohevatamano-vehonhoestovå: 32 na ze-
hetaēs nistó-nistnovahez' histaneo zemohēozeo:na
zemomeseanō, tass qsāhetan zeoxcheše-onisovanoss
bèbeeqsan na meàzenaqsan: 33 na bèbeeqsan zēnanō
heszheamaxesto, na meàzenaqsan henamosesto. 34 Na
nheš Zemaxevehonevsz zezhetō zehestoemaetōes
heszheamaxesto:nēnās zepevootaess Nihoe, vhestaetom
Maheone-nitáehistanovestoz zeaàze-nista-eše-exano-
motaness, hako zenstoeše-ase-manhaoe histanov:
35 óta nameha-hāeana na nixhoxomeme; namehahāōn na
nīmanoxeme: namehahestōevostaneheve na nīmasezto-
veme: 36 nameha-vovoka na nixhoneonaoveme; nameha-
hāmoxta na nīnhaoxzeveme; nameha-hoe tōhemhäon na
nixhoe-vehōmeme, zhevō. 37 Na nheš zexanoväziss
zenóstōe, zezhetā: Zenitáetto, toneš nīvōmazemeno
zexhāeanatto na nixhoxomazemeno?Na mato zexhaōnetto

na nīnōhomevazemeno? 38 Na mato toneš nīvōmazemeno
zexhestōevostanehevetto na nīmaseztovazemeno? 39 Na
mato zèvovokaetto na nixhoneonaovazemeno?40 Na mato
toneš nīvōmazemeno,zexhāmoxtaétto na mato zexhoetto
tōhemhäon na nīnhaoxzevazemeno? Na nheš Zemaxe-
vehonevsz zezhešenostovō,onisyometto nitahetazeme:
zeheštāvovònešetovoss nasz zehestxevoss zeheviso-
netton zeox-nocemomoxatamess, hohōväetto nineše-
vovònešetoveme, zhetō zehestoemaetōess heszhea-
maxesto. 41 Na nheš zehestoemaetōess henamosesto
zetazhetō,tanōoxz,nocehavsevazeonasz,tānās hoestava
zsaazhešeénostavhan zenistaeše-exanomohevoss Havse-
vevhan na hesthozeon: 42 ota nameha-hāeana, na
nisaa-hoxomeheme: namehahāōn na nisaa-nōhomeveheme;
43 nameha-hestōevostaneheve na nisaamaseztoveheme,
zèvovokaétto na nisaahoneonaoveheme:zexhāmoxtaétto
na mato zexhoetto tōhemhäon na nisaa-nhaoxzevheme,
zetahetō. 44 Na nheš zezhešenostō,Zenitáetto toneš
nīvōmazemeno zexhāeanatto,heva zexhaōnetto na heva
zèvovokaétto, na heva zexhāmoxtaétto na matoheva
zexhoétto tōhemhäon na nisaa-vovònešetovazemenŏ?
45 Na nheš zezheše-nostovō,onisyometto nitahetaze-
me, zexhomaxsaa-neše-vovònešetovohess heva nasz
zehestxevoss zenoce-momoxatamess,hohōväetto nisaa-
neše-vovònešetoveheme. 46 Na zeto zetaasetoēeo
maxeosàzistovå zeaenexovxnettoz':óha xanovevostaneo
zhoešenao aenexove-ametanenistovå.

26

1 Na eszhessoneo, Jesus zeeše-éneēsz nitao heto
ēszistoz,eszhetohōn hevovistomoseon, 2 niheneenanov
hosse ešēva etatose-oomxnemesestove, na Zehēhyahe-
tōsz hetanó ēšemeatohe zistose-hotxasehohes,(exhe-
hō Jesus). 3 Na nheš Vehone-maheonhetaneo na ze-
hemekonistovess, èmano-mohēoxzehōn hemhäon zenano-
täziss maheonhetanó, Kaevas zexheševehez': 4 Na
èmanononaxetanohōn hohāoxzezevstovå, nimetonšenha-
enon zistosenahoz Jesus. 5 Oha eszhehōn,emesaa-
neševstovhan zenšena-oomxnemesestovez' zaa-nonoxpa-
omaszesoheo vostaneo.

6 Na nexoveva Jesus zexhoes Anovavēno-mhaoestovå,
hevenoz nasz hetano, (Simon) Voomoēva-hekotxovo-
moxtāsz zexhestohez', (hevenoz zexhoes Jesus),
7 exhoeoxzetōehōn nasz héo zènoènez' menecekasohesc
xōestae-amsc zehohāōeme, exhenenomōenó hemekoneva
Jesus zenšena-eama-veanaxs. 8 Na heto zèvōxtomevoss
vovistomoseon, estazetanoozehōn na eszhehōn, hena
zehešetova-aestome-matoēstove. 9 Ota heto xōestae-
amsc zeheshohāōeme emstahā-hòtovatohe na zehexove-
makätaevhōeme emsta-mezenov zenstamenōehevess,
exhešetanohōn vovistomoseon. 10 Na Jesus zexheneeno
heto, eszhetohōn, hena zehesse-ôzetanohoss hée?
Otāmenōs vovònethozeohestoz zehešezevomotas. 11 Ota
zenstamenōehevess amesto nihevhistaneonenovō, óha
nanēhov ametto nisaa-vhistaneonevemeheme. 12 Na
heto xōestae-amsc zeheše-tax-héneno navxozeva,
hohōvāetto naneše-nista-exana àtohohestovå
(zistose-moneàtohohenevo). 13 Onisyometto nitazhe-
tazeme: heto pavhostō zetatoshosseme tāhistanovå,
zeno-hosseme zeto hée zexheševs',na zeveše-meovho-
seoneve,(exhehō Jesus).
14 Nheš zeòtnišess né nasz vovistomoseo Oxvehoōsz
(Iscariot)zeheševēs,estanhaoxzevohōn Vehone-maheon-
hetanó, 15 na eszhetohōn,henova zetatose-mezess,
mà-metazessē (Jesus)? Na nanó makätansz, èmetāe-
novhōnoz. 16 Na nīnitā èneoxce-tonezestanó nonaxe-
neševestoz emehešemetoss (Jesuseva).
17 Na nheš vovoešease-hetomōsene-mesestovez' kò-
konhôo zsaa-noanehanehez' pohōvoseo, Jesus,exhoe-
zhetāehōn hevovistomoseon, ťsa nihóahe zistose-
nistaexaohome-vazemenotto Oomxne-mesestoz? 18 Na
eszhetāevohōn: tazeoxzetova nasz hetan mhaoestovå
na zhetohen, Zevovistomosansz nizheta, nanexovam
ešhonexoveoz: hotoma nimhäon natavesseanamō na
vovistomoseon Oomxne-mesestovå. 19 Na vovistomoseon
zistó-hetāevoss Jesuseva,ènista-exaohanovó Oomxne-
mesestoz.
20 Na nheš zexhetōeveozez' èvesseeama-veanamohōn
zeòtnišeziss vovistomoseon: 21 na zenšena-mesevoss
eszhehō, onisyometto, onisyometto, nitanhetazeme,
nasz zehestxess nazemomaxema(emōxťtovàtovå),exhehō.

22 Na èmasoahane-oeometanoozehōn,na nistxevoss èno-
noce-nòztovohōn: Zenitáetto, mo nanēhové? 23 Na
zènostas eszhehō, nah zevesse-séhasenemo hetoxko-
neheva, niahāne zetatose-momoxemasz(emōxt̓tovàtovå).
24 Zehēhyahetōsz hetanó zetsē-aseoz, zetoeše-
nista-amšems';óha ahahē nah hetanó hevetov zeveše-
momaxemāsz Zehēhyahetōsz hetanó! Emstapevaeneo
hevetov né hetan heva eššaazhešehestaozehehō,exhehō
Jesus. 25 Na nheš né Oxveoosz nah zemomaxemoss
Jesuseva eszhetohōn: Nståxse-vovistomosanehe(taxa)
mo nanēhové (Momaxsetaneva)? Na Jesuseva eszhe-
tāehōn, nitaome-nheve.
26 Na zenšena-eama-veanaxenavoss, exhestananó kò-
konhôo Jesus, èvovònešenhestanó na èpopoenanó: na
èmometonó vovistomoseon na eszhehō, hestanom,més:
etahāne navóxz(nitóve). 27 Na exhestananó maneve-
toxq, hahō exhehō, na èmetonovó na eszhehō, mane
nistxess: 28 Ota etahāne nazhemaeme vistomōha-
nistovå, zehénenomotahevoss ohaesto emeheše-aseta-
nomohevoss mathavs. 29 Na óha nitazhetazeme,nheš
zetā natanš-saamané heto hòpāehemenemàp, noxsetto
ešēva matatose-vesse-manemazess zemona hanâ
hevehonstanovstovå Nihoe, exhehō Jesus.
30 Na zeeše-asenemenevoss nasz nemeoxz estahōè-
nehōn zistaéoxzevoss Voxkohemeno-hohonaeva.
31 Na nheš Jesus eszhetohōn, nistxess, nitóve
nitatose-vešhesse-nenxsaomoxtame hezezeha tāeva:
ota ezhešeamšeme (Maheonemxistōneheva),nataōmo qsā-
hetan,na totahoesta zhénevhohäozeo qsan manoēnao-
vohamestovå.32 Na mataeševha-ohāetananetto,nàtaeše-
nista-hoeoxz Kaneno zeheššósaaešhohess hanâ,exhehō
Jesus. 33 Na Hohonaèneva, eszhetāehōn, hōhyāetto
nistxevoss heva etóve vešehessenenxsaomoxtävoss,
óta tāma nazaazhešenenxsaomoxtahe. 34 Na Jesus
eszhetohōn, onisyometto nitazhetaz,hezezeha tāeva,
zeheššaaešenistohes hetanekokôax, naha nsze-aàze-
eše-ézeme (nazaaheneenovohe zènhešetto). 35 Na
eszhetāehōn Hohonaèneva, hōhyāetto heva honš-hoko-
vesse-nāemaz, vàtometto nszaa-noze-ézemazé. Na
hapoevetta ènhehōn nistxevoss vovistomoseon.
36 Na Jesus na hevessevōn exhoeoxzehōn t̓sa

zèmenaoevez', Amsc-hévoseneo zehestohez' (Gethsema-
ne), na eszhetohōn hevovistomoseon:ōxhista hethohen
hezeo, nataešestoehaoena. 37 Na estaestoe-vessevhōn
Hohonaèneva, Johneva na Oxhōetoezistonaneneziss
(James),na ease-oeometanoozehō na eahane-måsemeta-
noozehō. 38 Na zeveoxzemoss eszhetohōn,na-ameta-
neneomotom eahane-oeometanooz noxsetto nāestovå:
zo vesshoe na vesse-hooomē-nxtovomavomotaxe,exhehō.
39 Na hovèn nhasto estazeznehō na ènosxaxoešena-
haoenahō, eszhehō, Nihó heva nonaxe-nhesso,ešenše-
oomxnetōes heto zemanotanetto ahaneamēvoamestoz:
vàtometto tāma zeox-thóhätto hovahan onetàz ze-
hethohäztomevetto nhessonehå. 40 Na vovistomoseon
ènāozehōn, na eszhetohōn Hohonaèneva, Yā heva noka
zenimahōsta nexoveva mo nisaatonše-vesse-neevavōsa-
neōeme? 41 Hooomē-nxtovoma na haoena, nszeoxe-
ēseozheme havseve-vonhoaovàzistovå: otāmenōs màta-
sooma ekanome-amàtaheoneve óha mavoxz etsē-vovo-
nazeoneve,exhehō Jesus. 42 Na estahosse-hehaoenahō
eszhehō, Nihó heva heto saa-tonšeoomxnettan,óha tó
manetto ešenše-nhessoneha nitšetanoxtoz (zehetho-
ätto). 43 Na exhosse-evhahoeothōn vovistomoseon
ènāozehōn, zexhomaxeoanoexaneoxzez'. 44 Na exhosse-
nōothōn estahehaônahō zenahaonettoz' na enehae-
zeneo hesthaoenàtoz. 45 Na nheš zeevha-hossehoe-
hotoss vovistomoseon eszhetohōn: mo ninšeame-
nāozheme na niosotomšename: ota ešho-hōsta,na eše-
momaxeme Zehēhyahetōsz hetanó,ēšemeatohe heàzenevo
hetosse-havsevoētaheo. 46 Tóe, nita-ashema: ota
enešhahanèn nah zemomaxemasz.
47 Na zistó-nhēs, Jesus ota Oxvehoōsz, nasz
nixòtniševoss vovistomoseon, exhoeoxzehō na èveox-
zemhōn zehāetanevonheziss, eheszxovatovonehōn na
èmónōxanehōn ènešenēnahēvohōn Vehone-maheonetanó
na zenitōemeziss. 48 Na nah zemomaxsetanevaz ēše-
mehamēstomevonov nasz neevatseoo, zeszhēs: nah
zetatose-vxsemo,niahāne,esevaenohen.49 Na estsòkom-
hoeothōn Jesuseva na eszhetohōn, ahā Nstòxse-vo-
vistomosané,exhetohōn,na evxsemhōn ohaestoha. 50 Na
eszhetāehōn: hovā neševsz zexhessetova-hoeoxzetto.
Na èmasóaeozetovovhōn Jesuseva na exsevaenovhōn

51 Na ota nasz zèvessevoss Jesuseva èmasó-nita-
hàzenó xovatov, na èpoestaōstohemohōn hesthozeon
zenitáe-maheonetaneveziss. 52 Na Jesus eszheto-
hōn (zeheszxovatovoneziss) evha-ēstahàzz nszxovatov
hevehanooxzeva: otāmenōs zehetaheszxovatovonevoss
zhokoveše-asetoēo xovatovoneva. 53 Na tah nitonše-
tanomåss, mo name-saavēstomevohe Nihoe na name-tóe-
nīmetaenotto hèpetto òtnixa vonhoestonstovå Hea-
moome-hozeon. 54 Oha venhessonhō tah emetatonš-
vaoxtanen°s zeamhàtomonetto Maheone-mxistōneheva?
(exhehō Jesus). 55 Na hen zeamhōstaz' eszhetohōn
zehāetanevonheziss, mo xovatovonoz na vâheonoz,mo
ninxhoe-veše-nhaenenovoz tass šēnovahe (zeoxce-
nhaens')? Ota oešēva nameha-oxchoe Maheonemhäon ze-
ame-vovistomosanetto na zehešsaaesevaenehess. 56 Na
heto nitao eēvemanhesso nonoxpa zhetome-vaoxtanez'
zenista-amhazevoss Maheoneēszhetaneo Maheonemxistō-
neheva, exhehō Jesus. Na nheš èmasónōhoxzetōehōn
vovistomoseon, eamxehōn.
57 Na nah zehestanóss Jesuseva easeozhovhōn
hemhäon Kaevaseva zenanotaemaheonhetaneveziss, na
hanäno Mxistonhetaneo na zenitōemess èmanoēhōn.
58 Na Hohona hako vohēs enšhoeovohōn (Jesuseva)
noxsetto hemhäon zenanotáe-maheonetaneveziss, na
estaēsznehō na èvisthoemhōn zenotxevoneziss, taxa
etatostonše-exhoemanistoven°s, exhešetanohō. 59 Na
Vehonemaheonetaneo na zemano-hoemaness ènoxzevazta-
novó aestom-hòtahanistoz emeveshesse-hoemaotovoss
Jesuseva nāestovå: 60 na hotaz exhózeexhoemane-
hōn, eskanom-hoe-hòtahanehōn aestomhòtahaneheo. Na
nheš niš hetaneo exhestoxhoènehōn na 61 eszhehōn,
tato hetan(zènhetovoss Jesuseva)eszhevō,nanoxtove-
oninševoehàtovo hemaheonemhäo Maheo na namenoxtove-
evha-tomxtaoz naha ešēva. 62 Na zenanotáe-maheo-
netanevsz eohāehō, na eszhetohōn Jesuseva,mo hováe
nisaanóstohe? Tah etonhesson°s heto zenitòtahane-
tovataoss zeto hòtahaneheo? 63 Na Jesus esaaoxo-
hehō. Nheš eszhetāehōn zenanotáe-maheonetaneveziss:
vavekxz nivistomōhaovaz hevetov Zeametanensz Maheo,
nisá-mēstomevemeno eonēhovetto Maheonexōstaansz,
Maheo hēhya? 64 Na Jesuseva eszhetāehōn, na

nieše-nheve: aàzevetto nitazhetazeme, zetā maeto
nszevōmo Zehēhyahetōsz hetanó manxhoetahoesz vóeva
heama zevisthoesz heszheamaxesto Hohātamävhaneheva,
exhehō Jesus. 65 Nheš zenanotáemaheonetanevsz
eōxhōmanotàzehō na eszhehō, óha zeheše-hohā-as'to-
moans': mona nimeta-hosse-noxzevatamoneo hòtahane-
heo? Otāmenōs nieše-nistanov as'tomoanistoz: 66
Na nitonšetanomé? Na zènostōess eszhehōn, ťsē eno-
hōeme nāestovå. 67 Na nheš ehōseanotovhōn heszeše-
nestovå na èneenishovhōn, na hosz èpopoenènovhōn,
68 ènoe-zhehōn, ovhaneēsztovemeno, ninēhov
Maheone-xōestaansz (Christ):tāsevo zeōmata?
69 Na zheš èvisthoehō hotoma mhäon Hohona: na
exhoehotāehōn nasz zehozeoneveziss kasehéo,eszhe-
tāehōn, ninēhov hapo nimehavessevo Jesus Kanene-
hetan. 70 Na eéztomohehō mänistomonstovå eszhehō,
nasaaheneenohe zehešetovazhestom. 71 Na zistahōèns'
zepaestoonez' èvehōmāehōn mato nasz kasehéo ze-
hozeoneveziss, na eszhetozenohōn zevisthoeziss
hanâ: zeto hetan niahane zemehavessevoss Jesuseva
Kanenehetanó. 72 Na Hohona exhosse-eztomohehō
vistomōhanistovå, nasaaheneenovó hetan, exhehō
(zènhetoss Jesuseva). 73 Na hosse kasexoveva nah
zepâeōess exhoe-zhetohōn Hohonaèneva, nahetomheme
niťsēnēhove nasz nhestavono ota nineeva-vhozehahe.
74 Nheš Hohona easehathavsevoanehō èno-vistomō-
hanehō, nasaa-heneenovohe hetan, exhehō (zènhetoss
Jesuseva). Na vezen exhōenistōehō hetane-kokôax.
75 Na Hohona èmaso-meetanoozetomovonó heēszistoz
Jesuseva zèmeha-zhetās,zehešsaaešenistōhes hetane-
kokôax nszeaàze-eše-ézeme naha. Na estahōemomaso-
vaxanehō zexhohā-venomoxtäoz.

27

1 Na nheš zistameovōnaoxz, nistxevoss Vehone-
maheonhetaneo na zehemekonistovess èmanooxzezeve-
tovovhōn Jesuseva zistosenahovoss: 2 na èmanoeàze-
naetovhōn, easeozhovhōn na estametonovhōn Zenitáe-
tsaneziss, Paenatos zexheševehéz.
3 Na nheš Oxvehoōsz, né zèmomaxemoss (Jesuseva)

zèvōmoss zeheŝhoemaohez',tass eahane-oeomstahaozehō
na hen zenanóezēsz makätansz zèmeha-mezesz eevha-
hooztomevonhōnoz Vehone-maheonhetanó na zeheme-
konistoveziss, 4 eszhehō, nahavsevoēta zeaestome-
momaxemo zeheszhemaemstovsz zsaa-hesthavsevēs. Na
eszhehōn,na heto nasaaheneŝevstovehenon taomevistä-
mazz. 5 Na (zeto hetan) esta-maso-ēstahàzenhōnoz
makätansz Maheonemhäon; na esta-aseoxzehō na exhe-
kozētàzehō. 6 Na Vehone-maheonhetaneo exsevaena-
novhōnoz makätansz na eszhehōn, esaanethoema-
nistovhan zeme-ēsēnanēsz Maheone-makätaevehoseone-
va, zexhomaxenohōemēsz mazhemaemeva. 7 Na èmano-
ēve-ōhetanohōn(na hen makätansz)èveŝhòtovanovhōnoz
hóeo hanâ zeoxcemeha-meneevetoxkonevstonstovez',
nonoxpa zeàtohohestovez' hevetovevo hestōevostaneo.
8 Na enahān nīnitā noxsetto zexoveva hen hoeo, mo-
meavomao eoxchestohe.9 Na èneŝevaoxs-hetomettozeneo
zènista-hēs Maheonemonomaeōsz (Jeremiah), Maheone-
ēszehetan, zènista-zhēs, zeeŝhestanomevoss zena-
noezesz makätansz, hemakätaevhōemestoz né ze-
nexovhōemovoss hosz Maheonoxtōenoss: 10 na hen eē-
nanomoxtanovó hoeo hanâ zeoxcemeha-meneevetoxkone-
hanistovez', zistoeŝe-nista-nezesto Zemaheone-
nitáesz.

11 Na Jesus ènheehō zehetaēez' zenitáetsaneziss:
na eszenòztōehōn; mo nihemaxevehonametōe Maheonox-
tōenoss? Na Jesus eszhetohōn,na ninheve. 12 Na zex-
hoeetāes Vehonemaheonhetanó na zehemekonistoveziss,
es'aahovae-oxistoheno. 13 Na nheŝ zenitáetsaneziss
(Pänatosoneva)eszhetāehōn, mo nisaa-nistohe zeheŝ-
haestxnovattoz' hovae zeheŝeveŝe-òne-hòtahaneto-
vataoss? 14 Hotaz' Jesus es'aaxa-nostovohehōn,heva
nasz ēszistoz esaaoxhestohenó, na zenitáetsansz
exhesse-hohā-otōsetanoozehō. 15 Na ox-zexovezēsz
Oomxne-mesestoz, zenitáetsansz eoxce-meha-evha-
nonizeom-ēnanohōn nasz zetōheziss nohass zemä-
nethóaetoheziss. 16 Na nexoveva nasz zetōhesz
zemäheneeenōsz niahāne Banabas exheŝevehehō. 17 Na
nistxevoss zeeŝe-manoēōevoss eszhetāevohōn Päna-
tosoneva, tāsevo zehóhäss zetatose-evha-nonizeom-
ēnano etovevo? Mo Banabas na mo heva Jesus,

Maheone-xōestaansz zehestōsz? exhetohōn. 18 Ota
enšheneenanó zexhomaxeehanotoz' exhessemeanozeno-
hōn. 19 Na zenšena-taxesēs hoemane-taxesēhestovå,
enxho-zetāehōn zevistōmoss eszhetāehōn,nivétonše-
vistoxzezevetovo né onoexanovhetan, óta hevetov
nàveše-ôzetanona-noovaxenanoz hiz ešēva. 20 Na
nheš Vehone-maheoneēszehetaneo na zehemekonistovess
èvonhosemovhōn zehāetanevonheziss vēmovoes Bana-
basoneva na nahovoes Jesuseva. 21 Na zenitáetsansz
eszhetohōn, tāsevo nasz nīniševoss nihóhänov ze-
meta-evha-nonizeom-ēnano etovevo? Na Banabas,exhe-
hōn. 22 Nheš Pänatos eszhetohōn, na tah natato-
nšetovosz Jesus, Maheon-xōestaansz zehestōsz? Na
hotxasehoheha èmä-hehōn. 23 Na (zenitáetsansz)
eszhehō, na hena, etonšhavsevoētasz? exhehō. Na
hotaz' èmaso-tàpeehahehōn, eszhehōn:hotxasehoheha!
24 Na Pänatos zèvōxto zehešsaa-toneōeszēs hovae,
onitàz etatose-maxe-omôozistove zexhešetanoss,
exstananó màp, na enšešheonahō zehetaeōez' zehāe-
tanevonheziss na ènoe-zhehō, nasaavistoxzezevetano
heszhevōeozistovå zeto onoe-xanovhetan: onetàz
tama taomevistämàz. 25 Na nistxevoss vostaneo
eszhehōn, heszhevōeozistoz nataheszhovaonevonon,
nanēhovheme na nanisonaneo,exhehōn. 26 Na zenitáe-
tsansz eevha-nonizeom-ēnanomotânohōn Banabasoneva:
na èveeōstxnohōn Jesuseva na èmeanohōn zistose-
hotxasehohez'.

27 Na nheš henotxemo zenitáetsansz exēseozhovhōn
Jesuseva vehonemhäon,na nâ nokov notxo èmohēotovhōn
Jesuseva. 28 Na èvovokanovhōn na meto mahōmao
èveše-nhōmanonovhōn. 29 Nheš kamxevó zehohäosattoz'
eonistàkoenanovó na èveš-hoxszehaènovhōn, na
heszheamaxesto heàzeneva estoovezessenonovhōn mo-
omstass: na zèniš-nstaneōeozetovovoss estotohoxto-
anehōn na eszhetovhōn, ahā zehevehonametovata Ma-
heonoxtōenoss! 30 Na nheš ehōseanotovhōn,exhesta-
nomevonovó moomstass na èvešekokonaènovhōn. 31
Zeeše-totohoxtoéhovoss eevhahestanamovhōn hesthōm
na eevhaēstanomovonovó hemäevsanistoz, na ease-
ozhovōn zistose-hotxasehònovoss.

32 Na zexhōènevoss exhoehotovhōn hetanó oxs hoeva

zehestäziss, Semōn zexheševehez' èmomáta vonhose-
movhōn zistoseveoxzemāevoss emeheševistoxemoz'
zehotxattoz' Jesuseva.
33 Na nheš zexhoènevoss Metaškonevomao zexhesto-
hez', Calvary, 34 èmetonovó Jesuseva manistoz
zeaestoevōvanez' hòpāehemenemàp na evehèp: na zè
meàto es'aa-manetanohehō. 35 Na zeeše-hotxasehò-
novoss nheš estaséoxevaenamovhōn hemäevsanistoto.
36 Nheš exhamstoehōn zèneevavōmovoss. 37 Na ta-
heama hemekoneva emxeozeneo zèveše-momaxems',
eszetxeoezeneo, zeahāne Jesus zehevehonametōess
Maheonoxtōenoziss. 38 Na niš šēnovaheo èvesse-
hotxaseohemovhōn nasz heszheamaxesto na nasz he-
namosesto. 39 Na zeamxne-vehōmāess eōmaène-toho-
semovhōn, 40 na eszhetāehōn, ninēhové zeszhetto,
nanoxtove-oninševoehàz Maheonemhäo na naha
ešēva nameevha-tomxtaoz, taomevostanevhàzz; heva
hēhyahetovata Maheo nievha-ane-vonènsz zehotxatto.
41 Na hapoevetta Vehone-maheonehetaneo, na Mxisto-
nehetaneo na zehemekonistovess ènitovezhehōn, 42
evostanevhō zenitäziss na zeheššaa-tonševosta-
nevhàzēsz tāma. Ehevehonametō Maheonoxtōenoziss:
na osāneanevonxneha zehotxattoz' na nazeonisyoma-
tamon. 43 Emeha-nietametovo Maheonȯ nheš zheš
nīvostanevhāeha heva-onisyomhemehoxtōenoxzetōsz:
zexhomaxezhēs, nahēhyahetova Maheo. 44 Na mato
šēnovaheo zevessehotxasehohemoss Jesuseva hapoe-
vetta èneše-òneoxhetovhōn.
45 Na nheš zesitovōesenaz' noxsetto zistahomōes
ènexove-tā-aenoneozeneo zeoxtohetaomao. 46 Na zena-
nxeohe zistatosho-hōsta èmaxehahehō Jesus,eszhehō,
Zehemaheonametovaz,Zehemaheonametovaz,hena zehesse-
nōoxetto? exhehō. 47 Na hosz nâ zepâeōess heto
zènistomevoss, eszhehōn: zeto hetan mo eonōmôvo
Maheon-oxveš-hekonäziss. 48 Na nasz zehestxevoss
èmaso-asetåxehō, exsevaenohōn zeazèpaeziss na eoo-
tomoenotohōn hooestaxemàpeva na estòpstxnovhōn
maxeveesevóeva na estaneŠehoanomovonó heszeneva
zistosemanotoss. 49 Na zenítass eszhehōn, noxa,
nitavōxtomovonon eotóshoe-vostanevhāsz Maheon-
oxvešhekonäziss. 50 Na Jesus exhosse-tàpeehahehō

na esta-ase-meanohōn hemàtasoomahō. 51 Na vezen
estoeanô-sovaveenaozehō tonovhōma zèmeha-taomōsenas
sitov hotoma Maheonemhäon: na hoe èmomoozeneo: na
maxhohonaeo èmasó-ōxaohōn: 52 na estataeozenhōnoz
àtohohestotoz: na ohaesto zeseoxzevess zemehahoxee-
ametanona-vostanehevevoss eevhaohāetanehōn: 53 na
àtohohestovå enxhestōènehōn zeeševhaohäez' Jesuse-
va, exēsznehōn Hoxeatamaeveno na èvōshàzetovovhōn
ohaesto. 54 Nheš zenotxenitász na nah zevessevoss
zèneevavōmovoss Jesuseva, zèvōxtomevoss hoe zèmo-
moozez' na zēve-manhessoz', eahanhèpoetanoozehōn na
eszhehōn, zeto emeha-onisyom-hēhyahetōehōn Maheonô.
55 Na ohaesto héeo Kanenehoeva zen-mehaveoxzemovoss
Jesuseva zèvovònhethozeohetovovoss,vohēs èvehoeōe-
tovovhōn: 56 na hosz né héeo niahānevo Mary-Mak-
tanē, na Mary zehescetōess Oxhōetōezistonaneneziss
na Jose-eva,na mato hescevo zehēhyaetōeziss Zebeta-
neva.
57 Na zexhetōeveoz exhoeoxzehō nasz hetan ze-
hāoovasz, enxhestähō Animataeveno (Arimathea),
Joseph exheševehehō na èvesse-hevovistomoseonetōe-
hōn Jesuseva: 58 zeto hetan estanhaoxzevhōn Päna-
tosoneva na èvēstomevonó hevoxz Jesuseva. Na
meaveha exhethoemanehō Pänatos. 59 Na Joseph
exhestanomovonó hevoxz (Jesuseva) na èvešemaenanó
voxbemonatō-šeononeva zehoxeaez', 60 na eovšemananó
tāma heàtohohestovå zemonaez', zèmone-eševeevoho
hohonaeva: na nheš eamoenohōn maxhohonao zèveše-
henitōnehevez' àtohohestovå,na nheš esta-aseoxzehō.
61 Na Mary Maktanē èvisthoehō na mato zenitasz
Mary, enoxtaētanovó àtohohestoz.
62 Na zeeŠhèpeoz Exanene-eš (zeoxchestohe) na
zexhosse-vōnaoz, Vehonemaheoneēszhetaneo na Onee-
tanona-mómåtätaneo èmanoētovovhōn Pänatosoneva,
63 na eszhetovhōn, Zenitáetto, nameetanotomovonon
zexhēs né Ocetsanehe zesóe-ametanens' eszhēsz.
naha ešēva matahèpeoz nazeevha-ohā,exhész. 64 Na
enahan hoemansz èmesaa-mxaoehan àtohohestoz naha
ešēva; ota hevovistomoseon zeox-nonaxhoe-nòmàze-
aseozhov,na zeox-zhetovō vostanó,eševha-ohā nāestxe
(Jesus):na heto hooxeoxstaeomohestoz emeta-hohamse-

nova zeox-hexovaez' zevovoaonettoz', exhehōn. 65
Na Pänatosoneva eszhetāevohōn, na niaenovo notxe-
neevavōsaneheo: na zehexove-hekonenxpaomass(àtoho-
hestoz) neševehen. 66 Na eosāne-aseoxzehōn, na
hoemanepâaneon estaxe-pâananovo nxpoheone-hohonaeva
na eneššaatonše-mxaoehaneheneo àtohohestoz. Na
èvisthoehōn notxe-neevavōsaneheo.

28

1 Na nheš zcemaheonešēva tāevå zistosetó-meo-
maheonešēve, Mary Maktanē na zenítasz Mary exhoe-
vehōxtanó àtohohestoz. 2 Na vezen èmasó-momoozeneo
hoe: na nasz hesthozeon Zemaheone-nitáesz enxhesse-
anhoeoxzehō Heamoomē na exhoe-asetoenohōn zenxpo-
heoneveziss hohonao, na estaxhamstoehō. 3 Na tass
hoezeozistoveha zehessoz ènešenōhehō, na hestoneō
tass hestasseha èneše-voomenonoezeneo:4 na né ze-
neevavōsaneōess zexhomaxe-éhovoss Maheon-hozeon,
zèvōmovoss èmasó-nonomēehōn na ènāeozehōn. 5 Na
Heamoomē-hozeon eszhetohōn héo, ninēhovheme nivéé-
toxtame: ota naheneena zehešenoxzevōmoss Jesus,
zeeše-hotxasehōs. 6 Na zeo esaahoe: ēševhaohā,
zistohēs. Niszezèn nixevehōxtomova zèmeha-eveš
Zenitáesz. 7 Na nonotov-hehotonamohen hevovisto-
moseon, ēševhaohā nāestxe: na óta nistavetto eta-
hoeoxz Kanene-hoeva zeheššaaeš-hoeoxzehevoss: ha-
näno nszevōmov: otāmenōs niešenhetazeme. 8 Na
né héeo èn'nōózenovó àtohohestoz zexohāetanooze-
voss estazethoäozehōn. zistä-hòtahaovamovoss he-
vovistomoseon (Jesuseva), 9 Na óta estōeōevohōn
Jesuseva, pevetan exhetāevohōn. Na èmaso-nstóxse-
tanona-nosxamaeotovovhōn zistōenevaenovoss zeheše-
axtaxenaz'. 10 Na Jesuseva eszhetāevohōn, nivé-
étoxtame: hetohen nis'on,taaseoxzevoes Kanenehoeva
hanäno nazevōmā.
11 Na (héeo) zetanše-na-ameoxzevoss, ota hosz
notxeneevavōsaneheo exhoeoxzehōn mhaoestovå na
zeēvemahessoz' nitao exhòtahaovovhōn Vehonemaheon-
hetanó. 12 Na zeto Vehonemaheonhetaneo èvessema-
noēmovhōn zehemekonistoveziss, na zeeše-nitov-

hoemanevoss ohaesto makätansz èmetonovhōnoz notxe-
neevavōsaneheo na eszhetovhōn, 13 zhešemēstomahen:
tāeva exhoeoxzehōn hevovistomoseon na ènomàze-
aseozhovhōn zenšena-naozez. 14 Na heto heva netà-
tomonsz zenitáetsansz,nazevovēmon na nszaa-nonoxpa-
ôzetanohanheme. 15 Na notxe-neevavōsaneheo exsta-
nanovhōnoz vovēhevamakätansz,na zeheše-nhestohevoss
eosānešev hōn:na heto ēszistoz(hòtaheo)exhénevhosse-
meneo Maheonoxtōemanhastovå noxsetto zeszexoveva.
16 Na zeòtnokäss vovistomoseo estazeoxzehōn
Kanene-hoeva, exhoeéoxzehōn zexhaeoomenoz' hanâ
zèmeha-vistomōevoss Jesuseva. 17 Na zèvōmovoss
enosxama-nstôxse-haoenatovovhōn: óha hosz ènizesta-
tanohōn. 18 Na Jesus exho-ēsztovohōn eszhehō,
nitao nitá-vhoemanistoz nanethootan Heamoomē na
hoeva. 19 Na enahan tahevovistomevohen nistnova-
histanov na eōstànohen hevehestovå Zehehestoveziss
na Zehēhyahestoveziss na Hoxeatama-màtasoomaeva:
20 vovistomevohen emehešenehevostanehevetomevoss
zetohetā-hetaziss: na otāmenōs, amesto nsze-aene-
vistavemazemeno, nitóevetto zetāeš-énhistanov.

*o*o*o*o*o*o*o*o*o*o*o*

PAVHOSTO.

Zeheŝhosesto MAHEONESIVAZTASZ.

I

1 Zeas-heznettoz' hepavhostō Jesus Maheonexō-
estaansz, Zehēhyahetōsz Maheonå.
2 Zestóeŝe-amŝemez' heēszistoz Maheo-vosta-
nevstomansz, nista Maheoneēszehetan.
Ota nata-ase-meanoz nathostōneham maeto zeheta-
eamènevoss emeheŝetovanista-meonaosans';
3 Nasz zehōxevaz tohov-hoeva ezhevō,nista-peve-
meonaova Zemaheone-nitász,xanoveoztomeva hexama-
meonoz;
4 John zeéōstaovaz tohove-hoeva exhoe-maheone-
ēszehō zistotoxestó éōstahestoz vovhetanenistovå
zenveŝhesse-asetōvohez' havs. 5 Na enxhoeoxzetōe-
hōn zemä-hestäziss Eotahoeva, na mato Hekotomae-
veno: na eéōstànhōn Séoveohé (Jordan)ziståxtanōve-
mēstoz' hestathavsevevoz. 6 Na John hesthoneō
paepaonaovohamēva ehēvavotoeŝenahō, na mehasetto
exeakozēhestovenó; na exhestamenohōn momaxhàkotaho
na hànoma-panôaseo. 7 Na èmaheoneēszehō eszhehō,
nasz nazhestoxe-amxnetova ehèphohātamahe zehexovä-
vo, na nasaa-nexovhōemané zeme-makse-onehaevotô-
hanetto. 8 Màp niveŝe-éōstaezenov:na enēhov nsze-
veŝe-éōstāhenov Hoxeatama-màtasoomaho.
9 Na zista-amexove ènhessoneo Jesus enxhoeoxzehō
Nazaneto-mhaoestovå, Kanenehoeva, na eéōstahēhōn
Johneva Séhoveohé. 10 Na vezen zistóonòns'
èvōxtanó vóe zèvohovoestaozez',na èvōmohōn Maheone-
màtasoomaho tass hemeno zeanô-taxeōeŝetōs: 11 na
heama enxhestōe-nistōheneo: ninēhov zehemehoxtōe-
noxzetovaz, nāå zeveŝevoeŝetanotto.
12 Na nheŝ Jesus eståsehove-aseohetanotōehōn
Maheone-màtasoomahō tohovehoeva. 13 Na nivó eŝēva
(zeoxtoeŝe-amexovaz') enŝhoehō tohove-hoeva na
eonisi-ávoshāehōn Havsevevhaneheva: na èvisthoehō

zexhestaz' nhaehovàn: na èvovònethozeohetōehōn
Heamoomē-hozeon.
14 Na John zeešemeatōs, nheš Jesus exhoeoxzehō
Kanenehoeva, eame-mēstomovonó hepavhostō Maheonȯ,
15 eszhehō, etaeše-vaoxshónexoveoz, na Maheo henitáe-
histanovestoz áe niaàze-noxtaeōetōenon: evhavovhe-
tanàzetan na onisyomàtatom pavhostō.
16 Na (Jesus) zista-toxe-amèns' Kanene-nehanēva
èvōmohōn Hohonaèneva na hevasemo, Hetaneveziss
(Andrew), èvōmohōn zeonohônez' nehanēva, zeheše-
onohônehevez'. 17 Na Jesus eszhetohōn, nixhoeove
na nsta-onohône-manhàzeme hevetovevo vostaneo.
18 Na estome-nōotovhōn heonohôonevo na exhoeovovhōn
Jesuseva. 19 Na kama nhasto zistaamèns' Jesus,
èvōmohōn Oxhōetōezistonaneneziss(James)na hevasemo
Johneva, èvōmohōn zeevha-honaovotonxnoz' onohôon.
20 Na estóme-onōmohōn: na exhoeōehōn zeeše-nōotoz'
hehevo, (Zepetäneva) zevessetahoemoziss hozeon
semoneva.
21 Na exhoeoxzehōn Kapexnaome-mhaoestovȧ:na hoo-
tova noka Maheonešēva exēsznehō mohēoxze-mhäon
na èvovistomosenehō. 22 Na zeoxcheše-vovistomosans'
èmäotōstatamehō:óta nitá-heneenovhastovȧ zexhomaxe-
veševovistomevoss, zeoxchešesaamehaneše-vovistomo-
senehez' Mxistonehetanó. 23 Na vezen exhoehō
hotoma mohēoxzemhäon nasz hetan zehesthavseve-
màtasoomaevs': na èmaso-tàpeehahehō, 24 eszhehō,
na hena zemeveše-nitovstanovez, nanēhovheme na
ninēhové Jesus zehestätto Nazaneveno? Zehešeto-
vavonenoxemenotto mó nihesshoeoxzé? Na niheneenovaz
zèneevaevoss, ninēhov zenstȯxse-hoxeatamata Maheo,
exhehō. 25 Na èvehoetāehōn Jesuseva,eszhetāehōn,
oanhōsz,na nixhōaxetovehȧ. 26 Na havsevemàtasooma
zèmasó-hessahamoss hetanó na zèno-tàpeehahes,
enxhōaxetovohōn. 27 Na èmaxhohā-mäotōsetanoozisto-
veneo, eszhestoveneo, henova heto? zehešemona
vovistomosanistoz! Nitávhoemanistovȧ eoxchoemaotō
hōhyāetto havsevemàtasoomaho na eamàtatō. 28 Na
èmasó-maxeneevavoohehō totahoesta zeoxtohetaomao
Kanenehoeva.
29 Na zenxhōènevoss mohēoxzemhäon estaēszeovovhōn

hemhäonevo Hohonaèneva na Hetaneveziss, eveàzehōn
Oxhōetōezistonanensz na John.30 Na Hohona zevistō-
moss hesc enšhoevomoxtäšenahō:na Jesus,zènistomons'
31 exho-esevaenomovonó heàz, na estóenohōn: na
(màtamā) seeha eénâehō na èvovònethozeohetovohōn.
32 Na zexhetōeve, ešéhe zeešetáeoz exhoeoztomo-
enohōn Jesus zemähāmoxtäziss na mato zehesthavseve-
màtasoomäveziss. 33 Na zehestass hen mhaoestovå
èmasó-mohēoxzehōn zexhenitōnehevez'. 34 Na Jesus
eénoéhohōn ohaesto zetonetomoxtäziss, na exhōsta-
hamohōn ohaesto havseve-màtasoomaho: na es'aa-
nizeomevohenó ēszistoz zexhomaxheneenōess.
35 Na zexhosse-meovōnaoz zistosevōneoxzez',estóehō,
exhōènehō na ťsa tohove-hoeva esta-he-haoenahō.
36 Na Hohona na zeveoxzemoss èneheovovhōn Jesuseva.
37 Na zexhoeoxzetovovoss eszhetovhōn, nimänoxzevō-
man. 38 Na eszhetāevohōn, ooxs mhaoestovå nitaze-
oxzehemå hapoevetta nazenonoxpa-maheoneēsz hanäno:
nahešetova-hoèn.39 Na esta-totoxe-ēsznehō zexhotaz'
hemohēoxzemhäonevoz zeoxtohetāomaoez' Kanenehoeva,
èmaheoneēszehō na exhōstahamohōn havseve-màtasoo-
maho.
40 Na exhoehotāehōn nasz zevoomoēva-hekotxomox-
täziss, èmomoxzemāehōn, zèniše-nstaneōetōs eszhe-
tāehōn,màneŠetanotovetto ninoxtov-evha-hoxeomoxta-
manheš, exhehō. 41 Na Jesus zèšivatametanooz,esèpe-
naevahō zistosemxanoss na eszhetohōn, ninešetano-
tovaz, evhahoxeomoxtasz, (exhetohōn). 42 Na seeha
né hetan ènōotāeno voomoēva-hekotxomoxtastoz na
exhoxeomoxtamanehō. 43 Na zeasenēnahēs Jesuseva,
44 èvovòpone-zhetāehōn,hovae nivéhòtahaovo hovanē:
óha tavōstomanetovàzeo hevetov Maheonhetan, na
zexhomaxe-hoxeomoxta-manhanetto hessemeao haoena-
meàtoz hen Oxtonovōensz zistóeš-hoemans',na nonoxpa
zevešepanhòtahanistove hevetovevo (vostaneo),exhe-
tāehōn Jesuseva né hetan. 45 Na hotaz zeaseoxz,
esta-amhoestanó na estahénevhoestanó nitao, na
Jesus èvešhessesaaevha-taxtanōv-ēszneheho zèmhao-
estovez', na enšhoehō anosema zistohove-hoevez':
na en'nhaoxzevhōn totahoesta.

2

1 Na nšeninovexov zeešhèpeoz zeevhaēszèns'
Kapexnaome-mhaoestovå èmä-nistomonetôhō zexhoes
hotoma mhäon. 2 Na ohaesto zexhomaxe-manoēvoss
ešeootomoenàtovezeneo, mato henitōneheva esaa-ťsa-
vonomaoehaneheneo: na Jesus èmēstomevonovó Maheone-
ēszistoz. 3 Na exhoe-nivetovovhōn zenanheziss
eamevhonenovhōn zexhoeoztomotâvoss Jesuseva. 4 Na
zexhešsaatonše-hahaneovohevoss zexhomaxe-etáovà-
zistove estapoéxanovó zepanoettoz' mhäon,na zeeše-
poéxomevoss na estahesse-anhoestoneanovhōn zenanhe-
eziss šešistovå.5 Na Jesus zèvōxtomovoss heonisyom-
nietamistovevo eszhetohōn zenanhe-vomoxtäziss,nāå
nieše-hovahanetanotomon nsthavs. 6 Na hosz Mxiston-
hetaneo zevisthoess hanâ eēveōhetanohōn hesztahevo,
7 eszhešetanohōn, henaez' zehesse-zhešeēszz zeto
hetan? Etotaze-as'tomoan:nivaesz emehovahanetanoto
havs, oha nasz niahāne Maheo? 8 Na Jesus tāma
hemàtasoomaeva zexheneenomovoss zeēve-ōhetanoz',
eszhetohōn, hena heto zehessetoxetanotomass nszta-
hevo? 9 Tās eme-hèpeheana-oxhestohesz zenanhevo-
moxtāsz,niešehovahanetanotomon nsthavs na mo ohāsz,
esevaenoz nszhestōmoz na amènsz? 10 Na nonoxpa
nszheneenomovonov Zehēhyahetōsz hetanó zeheš-
henitávhoemanistovs' hoeva emeheše-hovahanetanoto
havs (nheš eszhetohōn zenanhevomoxtäziss), 11 ni-
tazhetaz, ohāsz na hestanoz nszhestōmoz na tazeoxzz
nimhäon. 12 Na eohāešeozehō hetan exstananó hesz-
hestōmoz na esta-aseoxzehō zèmävōms': na exhesse-
mähohā-otōsetanoozehōn na èvohôohevatamanootovhōn
Maheonå, eszhehōn, zehesso nisaameha-zheševōxtônon.
13 Na Jesus estahosse-seeoxzehō toxe-nehanēva:
na en'nhaoxzevāehōn zehāenōheziss na èvovistomevo-
hōn. 14 Na zistaamèns', èvōmohōn Maheon-oxmeatōe-
ziss hēhya Anpeos zehoez' ēnaneone-hovxtanene-
mhäon, na eszhetohōn: hoeovsz. Na exohāehō na
exhoeovohōn.
15 Na exho-nhessozeneo Jesus zistavesseanaemoss
(né hetanó)hemhäom, na ohaesto ēnaneonehovxtaneneo

na zehehetovanovess èvisthoemovhōn Jesuseva na
hevovistomoseon: óta èmaxhāenōhehōn na exhoeovohōn.
16 Na Mxistonehetaneo zevhestass Oneetanona-mómå-
tätanistovå,zèvōmovoss Jesuseva zèvesse-anāemoziss
zehehetovanoveziss ēnaneone-hovxtaneneho, eszheto-
vamovhōn Jesuseva hevovistomoseon!Yā!etonhesson°s
zeheše-vesseanāemoss ēnaneone-hovxtaneneho na ze-
hehetovanoveziss? 17 Na Jesus heto zènisto eszhe-
tohōn, nah zsaatonetomoxtahess eoxksaahoozetovohevo
náetanó, óha nah zehāmoxtäss:nasaahoe-hessevamoheo
zexanove-vostanehevess óha zehavsevoēta-vostanehe-
vess, exhehō Jesus.
18 Na John hevovistomoseon na Oneetanonamómåta-
hetaneo eoxce-avōnàzehōn: na exhoe-zhetovhōn
Jesuseva, ota John hevovistomoseon na mato Onee-
tanona-mómåtätaneo hevovistomoseon hena zehesse-
avōnàzevoss, na tāma nivovistomoseon zehešsaa-
avōnàzehevoss? 19 Na Jesuseva eszhetāevohōn tah
emetatonšeavōnàzesesto hevessevōn zenhōhevsz
zenšena-visthoemoss? Oha zehetoexove-veoxzemovoss
zenhōeveziss esaatonšeavōnàzeheo. 20 Oha zenxho-
nexoveoz, nheš zeasetanomohenov zenhōeveziss, na
(hen ešēva) nexoveva zetatsē-avōnàzeo. 21 Hovanē
eoxksaa-pâenotohe zemooaeziss šeonon mavhoneōn
eoxvešhesse-oxaomohe hen zeoxtoxcevešemamove-paoe-
nohe honeō, zemonasz šeon eoxaomohetovo zemavä-
ziss, na enonoxpa-hèpe-oxaomohettoz'. 22 Na hovanē
eoxksaa-ēshénenohe zemonaez' hòpāehemenemàp heko-
txe-manoevehozevetōneheva:ota hòpāehemenemàp zeox-
maso-oxeoaosanetto manoevehozevetō, na nīnixaesz
hòpāehemene-màp na manoevehozevetō zeneše-voneo-
zensz: onetàz zemona hòpāehemene-màp eoxce-
ēshénene zemonaezēsz manoevehozevetōnoz, exhehō
Jesus.
23 Na nheš eszhessoneo noka Maheonešēva Jesus
esòpe-amxnehō pen'nhôonehoeoneva,na hevovistomoseon
ease-amxne-pooēsenozenhōnoz pen'nhôo. 24 Na Onee-
tanona-mómåtätaneo eszhetovhōn Jesuseva, óta na
hena zehesseneševevoss zemesaa-neševstovhanehez'
Maheonešēva? ? 25 Na eszhetāevohōn mo nisaazheše-
hoestomovohenov zexheševs' Oxmehōsz zeohemeoz,

zexhāeanas tāma na mato zeveoxzemoss? 26 Zexheše-
ēszèns' Maheonemhäon hane zèmehanitáe-maheonhe-
tanevez' Apeataneva (Abiathar), na zexhešemesēs
nistahetomōsene-kòkonhôo, zemesaa-mevehanehez' óha
Maheonhetan zenizeomohes, na hotaz (Oxmehōsz)zex-
heše-mesez'? exhehō Jesus. 27 Na eszhetohōn,Ma-
heone-osotomeéš exhešetova-ēnane hevetov vostan,
es'aa-hešetova-manehe hevetov Maheone-osotomeéš:
28 Na enahan Zehēhyahetōsz hetan hōhyāetto enitáeta
Maheone-osotomeéš, exhehō Jesus.

3

1 Na exhosse-ēsznehō Mohēoxzemhäon, na nâ
èvisthoehō nasz hetan zenasomeàzenaz. 2 Na Jesus
èmä-onemōmehō,taxa eotose-énostomansz Maheoneosoto-
meešēvå, exhessetamehō emenonaxe-hoehe. 3 Na Jesus
eszhetohōn hetanó zenasomeàzenaziss, nīnahōsz
tåxta. 4 Na eszhetohōn(zeonemōmāess),tah etonethoe-
manistoven°s Maheone-osotomeešēva zemeheševstove?
Emepevoētastové na mo eme-totonetoētastové? Eme-
vostanevehe nasz na mo eme-náhe? exhehō Jesus.
Na èmähekotōeozehōn. 5 Na Jesus zeešetaove-tåxta-
vehōeozetovoss zexhomaxe-oeometanoozetomovoss hema-
tástahàtovevo, eszhetohōn hetanó. niszhešsèpstāhe-
onaoxz. Na esèpstāheonahō, na eevhapevenaevahō.
6 Nheš esta-hōènehōn Oneetanona-mómåtahetaneo na
zèvistoxzezemovoss Oxhā-hetanó (Herodians) èmano-
oxzezevetovovhōn Jesuseva zènonaxetanona-voneno-
tovoss.
7 Na Jesus na hevovistomoseon estazheše-aseoxze-
hōn zènehanēvez':na exhoeōevohōn zemaxhāetanevonhe-
ziss zexhestäziss Kanene-hoeva,na mato Eotahoeva.
8 na Hekotomaeveno, na Etom-hoeva, na mato hōma
Séhoveohé, na zehetaomao Toxoemhaoestovå na Sitōne-
mhaoestovå zenxhestäziss zemaxhāenōheziss exhoe-
oxzetōehōn Jesus zènistomonetoz' zeheš-hohāta-
maeztôs. 9 Na Jesus eszhetohōn hevovistomoseon:
nasz semo ninistaexanomeve natamethōes, exhehō zex-
homaxe-maxhāhetanevonhetōess nazeox-hetaōheo.10 Ota
ohaesto zexheše-énoéhoss nheš èmaso-hekoneokaōehōn

zehestxnoe-tonetomoxtäziss zèmxanatanotōess.
11 Na zehesthavseve-màtasoomaevess, oxvōmovosz
Jesuseva estómeavaohōn zehetáeōez' estàpeehahe-
hōn, eszhehōn, ninēhov nihēhyahetova Maheo. 12 Na
exhōnetāevohōn, nivé-meememe, exhetāevohōn.
13 Na (Jesus) estaéoxzehō hohonaeva,na eonōmohōn
tāma zehóhäss: na èn'nhaoxzevāehōn, 14 Na ènezemo-
hōn matòt-òtniš emeheše-veoxzemoss (emevistave-
moss),na emeheše-asenēnànoss zistose-maheoneēszez',
15 na exoētanitástovå zistoseveše-hōstahamoz'
havsevemàtasoomaho: 16 na (zeto zeòtnišess niahā-
nevo) Maheon-oxnistōsz zèmehahestōs, Hohona èmone-
vehestonaōehōn Jesuseva: 17 na Oxhōetōezistona-
nensz, hēhya Zepetan, na mato John hevassem,
Oxhōetōezistonanensz: na zeto nīniševoss Nonomae-
vōenoxzetto (Boanerges) èvehestonaōevohōn Jesuseva:
18 na Hetanevsz, na Mehossehamsz,na Bax-tonomoss,na
Maheon-oxmeatōsz (Matthew) na Hestaxc (Thomas) na
Oxhōetōezistonanensz hēhya An-vaeos, (Alphaeus)na
Tataeos (Thaddaeus),na Semōn zeoťsetanoz, 19 na
Eotas Eskaxeot (Judas Iscariot) nah zemomaxemoss
Jesuseva.
Na Jesus esta-ēsznehō nasz mhäon. 20 Na exhosse-
mohēoxzetōehōn zehāhetanevonheziss, es'aatonštā-
mesehehōn zexhestomoēvoss (Jesus na hevovistomo-
seon). 21 Na zevessevāess heto zènistomonez',esta-
hōènehōn zistōenevaenatanotōess eszhehōn, mo
evonszehaozé. 22 Na Mxistonehetaneo zenxhestōe-
anhoènevoss Hekotomaemhaoestovå eszhehōn, ehoo
Anekova-màtasoomaho, na hevetovå zenitáetovoziss
havseve-màtasoomaho eoxceveššehōstahamō havseve-
màtasoomaho, exhehōn. 23 Na exhessevamāevohōn
Jesuseva, na tāohemestovå eszhetāevohōn, taxa
Havsevoéstoman tah emetatonšehōstahamosesto
Havsevstomaneheo? 24 Na nitáehistanovhestoz heva
onisovanàzetto, hen nitáehistanovestoz esaatonše-
toneōehan. 25 Na mhäo(mavenov)heva onisovanàzetto,
hen mavenov zaatoneōehan. 26 Na Havsevoéstoman
heva noseohāetaotovàzetto tāma, esaatonšenhē óha
eneše-vešeénoxz. 27 Na hovanē esaatonše-ēstaxe
hemhäon zehātamaheziss hetanó zistose-tonetoéstomo-

voss zeaenoz', óha tó ešēvovoe-tōetoss zehātamahe-
ziss hetanó:na nheš etamone-totonetanomovo hemhäon.
28 Onisyometto nitahetazeme,nitao hestathavsevevoz
zevostanevōenoxzevess zeevhahovahanetanotomohe-
novoz,na mato hetotaze-as'tomoanistovevoz nohass
zevešetonetotaze-as'tomoanevoss:29 na óha nah zeto-
setotaze-as'tomoanetovoz' Hoxeatamahe-màtasoomaho
zaaevhazheše-hovahanetanotomohe, etsē-vovoxponeno-
hōeme aenetoome-havsevoētastovå (exhehō), 30
ehesthavseve-màtasoomaeve zexhomaxe-nhetāess.
31 Na Jesus hesc na hevison exhoeoxzehōn: na
evotocavoheohehōn; na exhotonehō Jesus zeheše-
onōmās. 32 Na eoomhoetōehōn zemaxhāenōheziss: na
eszhetāehōn, óta nišq na eson evotocavoheoheo na
ninoxzevōmā. 33 Na eszhetohōn, nivaesz zehescetto
na zehevisonetton? 34 Na ziståxtavehōeozetovoss
zeoomeōetōess, eszhehō, óta niahanevo nàkoe na
nison! 35 Otāmenōs nohas nah zenešezevoz' hesthoe-
manistoz Maheonô niahāne zehevasemetto,zeheaxaehe-
metto na zehescetto (exhehō Jesus)

4

1 Na exhosse-ase-vovistomosenehō seetto nehanēva.
Na enxhoe-mohēoxzetōehōn zemaxhāetanevonheziss na
exhesse-taxevonxnehō semoneva na èmetōesenahō ne-
hanēva: na enoxtaeōetōehōn zemaxhāetanevonheziss
seetto. 2 Na zehaestxnovattoz' hovae tāohemestovå
èveše-vovistomevonovó, na zèvovistomosens' eszhehō,
3 ahàtom: óta ēnanoehe estaheēnanoe: 4 na eszhesso-
zeneo zenšena-ēnanoes, hosz hestáhemenoz estā-
nohéōešemenhōnoz eama meon, na vekseo exhoeháo-
hetanovhōnoz zèmhaestomevoss. 5 Na hosz(hestáhe-
menoz) estaxeōešemeonhōnoz zexhohonaxceševez',hanâ
zsaahàpeekomaoehanehez':na seeha èmaso-exhoneonhō-
noz, zexhomaxsaatonovo-maoehanehez'. 6 Na ešehe
zèmeèns' èmasó-nitâtanhōnoz:na zexhomaxsaa-hestse-
ohonamettanehesz ènasomhâtanhōnoz. 7 Na zenitaesz
esxsoeōešemenhōnoz heškovoešeeva, na zexhomaxe-
amhoxthoneozēsz heškovósz enxpotomeozenhōnoz na
esaa-nonoxpa-hemenamettanenhōnoz. 8 Na zenitaesz

esta-ēseōešemenhōnoz zepevomao,ehemenamettonhōnoz,
emaxeōenonoenhōnoz; na nanóov, na nasòtnóov na
matòtnóov exhothonaov-hemenamettonhōnoz. 9 Na
(nheš)Jesus eszhehō,nah zehestovoozz emehessetova-
ahàtomonsz ahàtomoneha.
10 Zeešemasetanevonhistovez' Jesus zènoce-vesse-
sethoemoss zepaoehoetōess na mato zeòtnišeziss
(vovistomoseon),ènòztōehōn zehešetovatoz' hen
tāohemestoz. 11 Na eszhetohōn, tāma zènēhovess
nihotxheneenomonevonov henitáehistanovestoz Maheo:
óha nah zeanosemass, otaxa tāohemestovå eoxcheše-
tovatomohenov: 12 nonoxpa heva honš-hevōsanisto-
vevoss emeheše-vōsanevoss evàtom-saa-neevaztohenov
(zehešetovatoz') na heva honš-henistomonstovevoss
emehešenoxtove-nistomonevoss evàtomesaanoxtovhe-
neenohenov (zehešetovatoz'): emeoxnonaxevha-vovhe-
tanàzeo na emeoxnonaxevha-hovahanetanotomohenov
(hestathavsevevo), exhehō Jesus. 13 Na eszhetohōn
hevovistomoseon, mo nisaaheneenohenov heto tāohe-
mestoz zehešetovato? na tah nszetonšenoxtovazta-
novsestoz zemä-nitaēsz tāohemestotoz? 14 Enanoeheo
hovae zeoxce-ēnanooxto enahanez' Maheoneēszistoz.
15 Na nah zepaoehoess eama meon hanâ zexhénehamez'
Maheoneēszistoz, zistóeše-nistomonevoss, eséhov-
hoehotāevo Havsevevhaneheva na easetanomōenov
Maheoneēszistoz zèmeha-hénehamez' hevetovevo. 16
Na hapoevetta zetax-hénehamēsz hohonaxcèšeeva, ze-
hohonaxcešeevhōemess niahānevo zistóešenistomone-
voss Maheoneēszistoz,emaso-voešetanona-maseztanov;
17 na esaa-hestseohonameheo,óha nše-ninovexoveva
eoxce-ōènoväo: nheš hevetov Maheoneēszistoz oxveš-
hesse-momeztovoomenestovezēsz, emasóveše-nenxsaō-
enov. 18 Na zenitass niahānevo zeheškovoešeevhōe-
mess hanâ zesxsoehénehamez' Maheoneēszistoz: nia-
hānevo zeoxzeše-nistomonevoss Maheoneēszistoz, 19
na amexovevostanehevestoz zevešemä-heomstôtanona-
omohestove, na mato hāoovhastoz zevešemä-venoomo-
zistove, na mato zenita hovae, zevešemåsem-hóhäo-
zistove, zehešemäēsznetto (màztaheva) enxpotomaosa-
neta Maheoneēszistoz,na esaa-nonoxpa-hemenamettan.
20 Na nah zepevomaoevhōemess hanâ zeēse-hénehamez'

(Maheoneēszistoz): niahānevo zenistomoness Maheone-
ēszistoz,na zemaseztoss,na nanóov,nasòtnóov na ma-
tòtnóov exhothonaove-hestōešeészenov(exhehō Jesus).
21 Na eszhetohōn, taxa vohoksenanistoz mo ehoeozé
zistose-ēnane àtono enhôoneva na mato heva àtono
šešistovå, na mona emesaa-tahanehan tahoxseoneva?
22 Otāmenōs esaa-hovae-tohove-nohoehan, zetåxta-
nōveoz: na mato esaahovaetohove-emōshešezistovhan,
zetsē-meeoz zevónittoz'. 23 Vostan heva hestovoozz
emehešenistomons' nistomoneha,(exhehō Jesus). 24 Na
eszhetohōn (hevovistomoseon) oneetanona-hesseztom
zenistomoness: óta tāevavoenhôo zeveše-tāevavoenò-
saness, nitóevetto nsze-no-tāevavoenoxtomonenov:
na hèpetto nszeno-metanenov. 25 Otāmenōs nah
zeheszhovsz zhonaovemez:na nah zsaaheszhovēsz,tāma
zeasetanomohe hōhyāetto zeoxtaaenó, exhehō Jesus.
26 Na mato eszhehō: Maheo henitáe-histanovhestoz
ehešetovaomohettoz' tass ēnanohestovea(hestáhemea)
hetan zemehénehàz hešeceva,27 na emekanome-naozesz
na emekanometóesz totāeva na oešēva,na esaahenee-
nohen°s hestáheme zeneoxcheš-hō-ēseozez' na
zeoxcheše-amhoneoz'.28 Tāma hoe eoxchestōešeészetto
hovae: vovoenotto enešhōēseozistove, na nheš ema-
oxcēnevhoneo na etaeštā-ootomoena-menameoxzetto.
29 Oha mataeše-exáo (pen'nhôo),hetan etahoxpoōsan,
zehešhonexove-ōenoestovez' (exhehō Jesus). 30 Na
mato eszhehō,taxa nitatonše-hevezhovevonon henitáe-
histanovestoz Maheo zeoxchešetovaomohettoz', na
mato tās tāohemestovå nitatosevešetāeva-vistomo-
vonon? 31 Ehetāomohettoz' tass hoxzezemenea zehesso
oxzēnanoēsz hešeceva ekanomenoce-zceemeno zeoxthā-
enonoezēsz hestáhemenoz hoeva, 32 vàtometto maeše-
ēnanohe, eoxchoneo eoxchèphaestoóe zehetaeóez' na
eta-maxe-hénevoonatto: na vekseo zeēvehāss heama
enoxtovhevenoveo hesthoveoonāostovå.
33 Na ohaesto nhestavono tāohemestotoz Jesus
èveše-ēsztomotânovó Maheoneēszistoz zetohexove-
noxtovheneenoz'; 34 na eoxksaa-ēsztovohehōn óha
tó oxsēhecetto tāohemestovå:na óha tāma hevovisto-
moseon nīnonocevetovahez' èmēstomevonó nitao.
35 Na hen ešēva zenxhetōeveozez' eszhetohōn,

nitazeoxzhemå ox hōma (nehanēva). 36 Na ōxhesta
zenšena-tahoes semoneva easetōheszehōn zènōotovoss
zehāetanevonheziss. Na mato zenitaesz semonoz
èvesse-amōeonhōnoz. 37 Na ènmaxhāeōstahaneo, na
zèmasó-oeotōmeōstaha vezen estatoseeše-ohotomōva-
ozeneo semo. 38 Na tāma Jesus exhoaešenahō maestō-
neheva hestoxemeon semoneva: na èmasó-séaohāehōn
na eszhetāehōn: zevovistomosanehevetto, mo nisaa-
onestohe zetatosheše-asetoēz? 39 Na ešešeozehō
(Jesus) na èvehoethōn Hāavhäneheva na eszestanó
zenistoneva-vōmahaz', hekotōmoešsz na oanōsz. Na
èmasó-énōstahaneo na eoanaxatamāeozezeneo. 40 Na
(Jesus) eszhetohōn, hena zehesse-hèpoetanoozess? Mo
nisaa-heonisyomàta-nietamestovheme? 41 Na eahane-
hèpoetanohōn na exhotxove-zhetàzehōn, eneevaevesz
zeto, ota zeheše-amàtatōess Hāavhäneheva na ze-
nistoneva-vōmahaz'?

5

1 Na zeeše-ex'xovōheszevoss oxhōma nehanēva
exhoeoxzehōn zexhesthoevez' Kanasenhetanó. 2 Na
zèneeše-omevonèns' semoneva, vezen enxhoehotāehōn
nasz hetanó zehesthavseve-màtasoomaeveziss zenxe-
oxzez' mxeomē, 3 zeto hetan eēvähō mxeomensz na
es'aaevhatonšetōetāhehōn hovanēo hetanó, hovahan
heva ooneanatōeva: 4 ótā ohaestoha eoxtoxcevešetō-
henhōnoz tōhestotoz na ooneanatonsz, eoxcepooneo-
zenhōnoz ooneanatonsz na eoxceéeozenhōnoz tōhesto-
toz: na hovanēo es'aatonšenonizeome-manhāhehōn
zexhomaxsaatā-heszhekoneozistovez'. 5 Na mesēto
tāeva na ešēva heva zemxeomēvez' na mato hohamoss
eēve-tàpeehahehō, na hohonao èvešetotaxeszenhōn.
6 Na hako vohēs zenxevōmoss Jesuseva èn'noxtho-
häozetovohōn na enstóxse-nosxamaeozetovohōn: 7 Na
zistàpeehahes, eszhehō, henova zemeveše-vistavemaz
ninēhov Jesus Zehēhyahetovata zenanotāsz Maheo?
Hevetov Maheo niveŝemomoxzemazenotto,nivé-momezto-
voheš, 8 exhehō zexhomaxe-zhetās(Jesuseva),nixhō-
ènsz ninēhov havsevemàtasooma nixhōènetoveha
hetan. 9 Na Jesus ènòztovohōn nitonševehé? Na

eszhetāehōn: Oxvonenōhestovēsz enahan navehestoz:
ota zehešhohāstxez? 10 Na exhohā-momoxzemohōn
Jesuseva emesaahešenonaxe-hōènēnahēvoss hen hoeva.
11 Na ota hanâ hohamoss vezen eēvenozehōn zemax-
hāestxess heškseēsehotam. 12 Na havsevemàtasoomao
èmomoxzemovhōn Jesuseva eszhehōn: ēsenēnaxemeno
heškseēsehotameva nonoxpa naze-ēstaxetovoneo.13 Na
ènizeōevohōn. Na havsevemàtasoomao enxhōènetovovhōn
(hetanó) na esta-ēstaxetovovhōn heškseēeshotam; na
zeto heškseēsehotam estséhohäozehōn nehanēva,
hóetov nixa vonhoestonstovå enistxehōn: na èmä-
memstanehōn nehanēva. 14 Na nheš né zeoxchoxomovoss
heškseēsehotam eamxehōn,na enetòtahanehōn mhaoesto-
vå na (nimaoetto) hen hoeva. Na exhoeoxzehōn ze-
nistomonevoss èvōxtatanotanovó zehessoz'. 15 Na
exhoehotovhōn Jesuseva na èvōmovhōn né zenmeha-
hesthavseve-màtasoomäveziss zehešhoez', zeheševha-
hesthoneōnehez' na zeheševha-hetoxetanoxzevez',
hōhyāetto né zemehahemaxhāenōhestovez':na enxhèpoe-
tanoozehōn. 16 Na enxhòtahaōevohōn nah zevōxtoziss
zehešetōs hetan zenmeha-hesthavsevemàtasoomaevs',
na mato zehešetohevoss heškseēsehotam. 17 Na
Jesus ease-mä-momoxzemehō emeheše-aseoxzevoss
hesthoevo né vostanó. 18 Na zistataxevonèns' se-
moneva, èmomoxzemāehōn né zenmehahesthavsevemàta-
soomäveziss, momoxevessevaz, exhetāehōn. 19 Na
es'aanizeovohehōn, óha eszhetohōn, taōse-nhaoxze-
venan nivostanemo na hòtahaovōn zehešhohātamaeztô-
vomotata Zemaheone-nitász, na zeheš-hoeevatamata.
20 Na né hetan estaaseoxzehō na nitao hen hoeva
(Decapolis) eamhostanó zehohātamahettoz' zenxheše-
zevomotās Jesuseva: na emä-otōstanoozistoveneo.
21 Na nheš Jesus oxhōma zistaeševha-ex'xovōhesz
semoneva,èmaxemanoētōehōn zehāetanevonheziss toxeha
nehanēva zexhoes. 22 Na exhoeoxzetōehōn nasz
zevessenitáetoziss Mohēoxzemhäon,Vónitto exheševe-
hehō: zeto hetan zèvōmoss Jesuseva estapōestāeo-
naxetovohōn zehešeàtaez', 23 na exhohāmomoxzemohōn,
eszhehō, nàtónäss etatosheše-nāeoz: momoxe-hoe-
taxenaevaotovóz emeheševhapevomoxtas na zeme-
heševhaametanens' 24 Na Jesus estaveoxzemhōn

hetanó: na exhoeōehōn zehāenōheziss na èneetaōehōn.
25 Na nasz hée òtnišeā eamhōeótaenó máe, 26 na oha-
esto naetanó zeoxtoxcehoozetovoss estaneeve-onše-
oxzehō, estaeše-masenemotonovó zehetāeaeno, na es'aa-
pevomoxtahehō onetàz enševàtometoshevōehō. 27 Na zè-
nistomons' Jesuseva zehešhohātamoētaz' exhoeoxzeto-
vohōn, exhotamaovohōn na emxanamohōn heeszeheno,
28 zeszhešetanoss, taxa heva mamàta-mxanamo heesze-
heno nazeveševha-énoéhan. 29 Na ex-ònehe-mätāhoma-
ozetanó hevxota zistaénomoxtäoz. 30 Na Jesus seeha
exhomaozetanó hohātamano-moxtaeomohestoz zexheš-
hōeoztomōs eståxtahootōeozetovohōn zehekoneneoka-
ōess na eszhehō, nivās zemxanoss naeszeheno? 31
Na hevovistomoseon eszhetāehōn, nivōmō zehāenōhess
zeetaovataoss na nivaesz zèmxanas? zehešhetto! 32
Na eståxta-hootō-noxzevōeozetovohōn nah zeneševe-
ziss. 33 Na hée zenšheneeno zehešetōs exhoenomē-
pōstāheonaxenahō zehetaeōez' Jesuseva, na nitao
eståxtanōvemēstomevonó hetomhestoz. 34 Na eszhe-
tāehōn, nàz nionisyomàtaenietamistoz nivostanevéha:
tanā-vēvha-oanaxa-hecevostanehevsz, ōxhesta nše-
énoeheneha nionšeoxzevomoxtastoz.
35 Na zenšena-só-ēsz (Jesus) exhoeoxzehōn hosz
hevostanemo zenitáetoziss Mohēoxzemhäon na eszhe-
tovhōn: ēšenā nstóna: hena emehessenoze-meemoéhoss
Zevovistomosanehevsz? 36 Na Jesus zeoneàtamaoxto-
movoss eszhetohōn zenitáetoziss Mohēoxzemhäon,
nivé-ohāetanooz mamàta onisyomàtāsz. 37 Na hova-
nēo es'aa-nizeovohehōn zistoseveoxzemās, óha Ho-
honaèneva, na Oxhōetōezistonaneneziss, na Johneva
zehevasemetōheziss Oxhōetōezistonaneneziss. 38 Na
exhoeoxzetovohōn hemhäon zenitáetoziss Mohēoxze-
mhäo: na óta emomostàtoveneo maxenšeševstovå. 39 Na
Jesus zeeše-ēszèns' eszhetohōn, hena zehesse-
momóstass zehešenšeševess? esaanāhe kašgon óha
enāoz, exhehō. 40 Na èmasótohoss-ohazetōehōn. Na
Jesus zeešemähōènēnànoss, otaxa héhyo kašgon na
hesc na zeveoxzemoss estavesse-ēsznehōn zèšešenaz'
kašgon. 41 Na zex-sevaenomovoss heàz, eszhetohōn
héekašgon, ohāsz nitätaz. 42 Na seeha héekašgon
estóehō na eamxnehō: eòtnišeanamahō. Na èmasóhohā-

otōsetanoozehōn. 43 Na exhōnetāevohōn Jesuseva, heto nivé-hòtahaovovo hovanē: na hovae hoxoma kašgon exhetāevohōn.

6

1 Na hanäno esta-asenōoxzehō:na exhoeoxzehō tāma hesthoeva(zenxhestās);èveoxzemhōn hevovistomoseon.
2 Na zexhonexoveoz Maheoneosotomeeš, easevovisto-mosenehō Mohēoxzemhäon: na ohaesto zènistōess èmaxhohā-otōsetanoozehōn na eszhehōn,ťsa zeto hetan ehehestananȯs heto nitao? Na etonhessozen°s maxe-ōenitástoz zehešemez' zeto hetan,na etonšetovat-tozenȯsestoz hohātama-hešezistotoz heàzeneva zeveše-nešez'? 3 Māseonēhovsz Kamxevstonané, Mary hēhya, na ehenehetōe Oxhōetōezistonaneneziss na Oxzevha-meatoeziss na Oxvehooheziss na Maheonox-nistoheziss? Na mato ehestatanemetōe zeheeveziss hezeo zevhistanove-mamoz, exhehōn. Na hevetov (Jesuseva)evešenenxsaomoxtäozenovhōn. 4 Na Jesuseva eszhetāevohōn, maheoneēszehetan eoxksaaťsa-nōose-onoazeonevé óha tāma hesthoeva,na tāma hevōhestovȧ na hevenoveva, exhehō Jesus. 5 Na hanäno es'aa-tonšehohātamanoētahehō, óha txkom zehāmoxtäziss, estaxenaevaotovohōn na eénoéhohōn. 6 Na eotōseta-nohō zexhomaxsaa-heonisyomàtàtovehez'.
Na nimaoetto mhaoestotoz estoxhoeoxzehō zèvo-vistomosens'.
7 Na eonōmohōn zeòtnišeziss, na easenēnànhōn nononiš; èmetonó nitáetoneōsanistoz hevetovevo havsevemàtasoomaho: 8 na taxa vavekȯxz nitanhe-tazeme hovae nszevé-noènenov nitotoxeoxzistovevo óha mamàta hokto:nszevé-noeoxzenov kòkonhôo, na kaemestoz, na nivé-hozenovoz makätansz niakoze-hestovevo; 9 hoemxôanoneoxz, na niveniše-eszehena-me. 10 Na eszhetohōn, nohase ťsa zeēszeoxtomass mhäon, nšhohen hanäno noxsetto mata-zhešeaseoxzess.
11 Na nohase ťsa zsaa-maseztonehess na màsaaveahà-tonehess,ōveaxtaxhen zeveše-neevatsanistove heveto-vevo. 12 Na estahōènehōn na èmaheoneēsztsanehōn

emeheše-vovhetanàzetanoz' vostanó. 13 Na exhōsta-
hamovhōn ohaesto havsevemàtasoomaho,na mato amsceva
èvešexōenovhōn ohaesto zehāmoxtäziss na eénoé-
hovhōn.
14 Na zevehonevsz Oxhāsz (Herod) ènetàtomonetanó
heto (hevetov Jesuseva):zexhešemäheneenohez' heve-
hestoz; na eszhehō (Oxhāsz), mo ēševha-ohā nāestxe
John Eōstaova, na enahanez' hevetov evešehesseho-
hātamaeztôstov. 15 Na zenitäss eszhehōn,enēhov
Maheon-oxveŠhekonāsz. Na zehossenitäss eszhehōn,
mo enēhove nasz né nista-maheoneēszhetaneo. 16 Na
Oxhāsz zènistomoneto eszhehō, enēhov John zeeno-
tovàno, mo eevhaohā. 17 Ota Oxhāsz tāma èmeha-
nešenēnànhōn hesthozeon ènhaenevaenozenohōn Johneva
na exēstanozenohōn tōhemhäon. Oxhāsz exhesse-
nešetovohōn Johneva, hevetov nasz héo(Oxhātamahée)
zehevetamsz, tāma Oxhāsz zexhomaxe-havseve-vistō-
mamoss hevasemo zevistōmoziss. 18 Na esaanethoe-
manistovhan zèvistōmamoss esima zevistōmoss,exhe-
tāehōn Johneva.19 Na né hée Oxhātamahée zehestohes,
estóhetanona-òneztaetovohōn Johneva, ènahatanotovo-
hōn: óha es'aaeŠtonše-neševehehō; 20 óta Oxhāsz
eéhohōn Johneva, enŠheneenovohōn zeheše-xanoveta-
nona-hetanevez' na zèno-hoxeeametanona-vostane-
hevez', enšehōmaovohōn. Na ho-oxcenistovoss (ze-
xēsztōs), esaaxaheneenohe zemeheševs'; na eoxche-
tosse-ahàtovohōn. 21 Na exhonexoveozezeneo zeveše-
heanaomohetōs Oxhāsz, ešēva zèvešemeetanoto zex-
heŠhestaoz exhetōeve-mesestomanehō, (èmoothōn) he-
nitōemehamo,na zehāenotxenitäziss,na zevehoneveziss
zehestäziss Kaneneno. 22 Na nheš èneēstaxehō
hestóna Oxhātamahée na exhossoehō,na èvešeaxaeta-
notōehōn Oxhāeziss na zevistoenaemoziss:na kasehée
eszhetāehōn Oxhāeziss zevehoneveziss: Vēstomevsz
nohas hovae zehóhätto na nstametaz. 23 Na
èvistomōhanetovohōn, eszhetohōn (kasehéo) zehetāe-
vēstomevetto nstatsēmetaz tae ox nitao zeheni-
táestovetom.24 Na estahōènehō kassehée estazhetohōn
hesc, henova emevēstom? Na hemeq John Eōstaova,
exhetāehōn (hesc). 25 Na exhosshoeohetovohōn zeve-
honevezisss na eszheše-vēstomevohōn, na nanethóävo

hemeq John Eōstaova nīmezeveha amsetoxkoneva. 26
Na zevehonevsz eahane-havsevetanoozehō: na zex-
hestome-vistomōhans' na mato hevetovevo zevistoe-
naemoss, es'aatonše-hōstomevohenó kasehéo(zèvēsto-
mōs). 27 Na estóme-asenēnànhōn nasz henotxemo,
nixhoeoztomotxevō hemeq (exhetohōn): na notax
estaénotovasohōn (Johneva) tōhemhäon, 28 na exho-
eoztovonó hemeq amsetoxkoneva na èmetonó kasehéo:
na kasehée tóetto èmetonó hesc. 29 Na heto zè-
nistomonevoss hevovistomoseon (John)exhohestanomo-
vonovó hevóxz na eēse-ēnanomovonovó àtohoheštovå.
30 Na vovistomoseon èmanoētovovhōn Jesuseva: na
exhòtahaovovhōn zetohetāešezevoss na mato zetohetā-
eše-vovistomosenevoss. 31 Na eszhetāevohōn nohetto
nēna-vesseve, nitazeoxzhemå ťsa tohove-hoeva nita-
áehoemå emeheševinove-osotomoez, (exhehō Jesus),
zexhomax-haestxez' zehoeoxzeziss na mato zeaseoxze-
ziss, na esaatonše-oanaxa-msehehōn (Jesus na hevo-
vistomoseon). 32 Na exhesse-aseoxzehōn semoneva
zistazeoxzetanovoss tohove-hoeva. 33 Na èvōmehōn
zeaseoxzevoss, na zexheneenōevoss ohaesto esta-
zethohäozehōn hoeva ohaesto zenxhestavoss momha-
oestovå na eaàzevovoe-hoeohehōn. 34 Na Jesus zex-
hoèns estavōmohōn zemaxhāenōheziss na èšivatame-
tanotovohōn zexhomaxe-nhestaz' tass qsan zsaa-
heqsāhetanemehevoss: na heovasz exhešeasevovistome-
vohōn.35 Na nheš zistoseeše-hetōeveozez' hevovisto-
moseon exhoe-zhetāehōn, etatohovhoeve hezeo na
etatose-hetōeveoz: 36 asenēnaxenanó, nonoxpa nitao
tåxtahoeva zèmo-mhaoestovez' zetahehòtovothàzenov
hovae mesestoz. 37 Na Jesus eszhetohōn (vo-
vistomoseon): tāma meta mesestoz. Na eszhetāehōn
heva zenivóemakätaevhōeme kòkonhôo mo natahehò-
tovanone emeheše-hoxomoz? 38 Na eszhetohōn, etox-
tansz amstanōnoz zehozessesz? tavehōxtom. Na
zistaešheneenomevoss eszhehōn:enohonansz na enišeo
noman.39 Na èmomeno-hamstoenēnànhōn oxoxzevooeševa.
40 Na eosāne-amoneōehōn matòtnóe momenoeha na mato
nohonó momenoeha. 41 Na Jesus ènohestananhōnoz
zenohonazesz amstanōnoz na èno-hestanohōn zeniše-
ziss nomá, na zex-éatōos heamå hahō exhehō, na

èpopoenanhōnoz amstanōnoz na èmetonhōnoz vovisto-
moseon tóetto emehešèvozenomevozesz(zeamoneōeziss):
na niš nomá ema-tāeozistomanenovhōn. 42 Na èmä-
mesehōn na ènasoenôhōn.43 Na eevha-hovxtananovhōnoz
zehéeozēsz eóseonoz, òtniš moeevotonôoneva eoo-
tomoenanhōnoz na mato noman. 44 Na zehetāemessevoss
kòkonhôo, nohonó matòtnóe ènistxehōn.
45 Na seeha estaxevonxnēnànhōn hevovistomoseon
semoneva,eszhehō, oxhōma zèmhaoestove Onohône-veno
(Bethsaida) tana-vovoe-hoxovōhesz, na tāma natāeše-
asenēnànō zehāetanevonhess. 46 Na zeeše-noceeoxz,
estaéoxzehō zexhaeoomenoz' emehešhaoenas. 47 Na
zistaešhetōevez', sitovōma estāešhoōeoneo semo,
na Jesus enšenocsetoehō hoeva. 48 Na estavōmohōn
zexhešhohā-måsemetanona-amōheszez',zexhomaxenotamō-
heszez', na zistoseeše-vōneoxzez' estanoxzothōn
zistahokomèns' nehanēva:na estatose-oomènetovohōn:
49 na zetahoess (semoneva) zèvōmovoss zistahoko-
mxneziss nehanēva, eseozevatamovhōn, èmasó-tàpee-
hahehōn; 50 zèmävehōmovoss,eôzetanoozehōn. Na seeha
èneēsztōevohōn, pevetan: nanēhov; nivé-étoxtame. 51
Na enxhoetaxevonxnetanó semo èvesse-tahoemhōn: na
èmasoéneōstahaneo: na eahaneotōsetanoozehōn nīnono-
cevetovahevoss: 52 Ota enoze-saanoxtovaztohenovó
(estonše-veše-ma-tāeozistoven°s) kòkonhôo, exheše-
tanohōn zex-hestome-nxàpstahavoss.
53 Na zeeše-hoxovōheszevoss, exhoōheszehōn
Cenesanet-hoeva, na estōeszenovó semo. 54 Na
zeešeomevonxnevoss semoneva èmä-nanôhō Jesus, 55
Na zènistomonetōs nheš tåxtaetto hen hoeva vostaneo
èmaso-toxeohehōn na evhonenistovå estaxe-hoeozhov-
hōn zehamoxtäziss zexhoez' Jesuseva.56 Na nohas ťsa
zista-ēszèns' (Jesus) acemhaoestovå na mato maxe-
mhaoestovå na momenoēvhästovå na ťsa zèpootaz'
eovšemanomotaenhōn zehāmoxtäziss, na èmomoxzemāehōn
heva mamàta honoc nieszeheno nata-mxanon,(exhe-
tāehōn):na zehetae-mxanāes eevha-énomoxtähōn.

7

1 Na hanâ èmanoētovovhōn Jesuseva Oneetanona-

mómåtätaneo,na hosz Mxistonehetaneo zenxeoxzess He-
kotomaeveno. 2 Na zeeše-onōmamovoss hosz hevovisto-
moseon zehešemesez' kòkonhôo hosozheonàtovå zsaa-
nšeš-heonahez' 3 (Ota zeto Oneetanonamómåtätaneo na
nistxevoss Maheonoxtōenoss, eoxksaameseheo óha
vovoeše-vovòpone-nšešheonavoss,zènehevostanehevetoe-
vovoss hemahacsehamevo; 4 na mato toxtō zexhòtovo-
tàzenovez' hooxceevhahooxzevoss eoxksaameseheo óha
vovoetōhamevoss:na mato ehaestnova-neševostanevsto-
vez' zeneheomevoss, eoxchetosse-vovòpone-nšehana-
novoz hetoxkonoz,hešksetōnoz na heovemakätaevetō-
noz.5 Na enahanez' Oneetanonamómåtätaneo na Mxisto-
nehetaneo, exhessenòztovovhōn Jesuseva,hena nivo-
vistomoseon zehess-saa-nehevostanehevetomovohevoss
hevostanevstovevo mahacseo, onetàz hosozheonàtovå
zeheševeše-msevoss hekòkonhôonamevo? 6 Na Jesuseva
eszhetāevohōn,vhanenhessemanehász nitsē-pavenhetae-
vo Maheo-vostanevstomansz zènista-maheoneēszemaess,
eszetxeohez'

Zeto vostaneo heszenevo nakanome-vešeonoootā,
Oha hako vohēs hesztahevo zehešeovahāōevoss.
7 Ota na-aestom-haoenavoētaetōe.
Zehešhevovistomosanistovevoss hetaometāevavo-
vistomosanistovevo vostanó, (enetxeohe).

8 Na enahane ninōosetanotomovonov hesthoema-
nistoz Maheo na zehešhetosse-vovòpone-nehevosta-
nehevetomovoss vostaneo hetaomeametanona-vosta-
nevstovevo. 9 Na eszhetohōn, nitsē-vaoxse-nōoxto-
movonov hesthoemanistoz Maheo emeheše-nehevostane-
hevetomass tāma nineševostanevstovevo. 10 Ota
Oxtonovōènsz eszhehō: onoetanotoveha èyo na nišq;
na (mato eszhehō), nah zehavsevemoss héhyo na hesc
hoko-nāeha(exhehō Oxtonovōènsz),11 na ninēhovheme
nizheme, hetan heva zhetoz héhyo na hesc, hovae
nitovå zeoxtosemeha-veše-pevetonétto ēšhaônameàtove
ēšeaàzenešemez Maheo; 12 heto zexhomaxenhess nisaa-
evhanizeovohevo emehešepevetovoss héhyo na hesc;
13 na tāma nineše-vostanevstovevo zetaome-nethootà-
zess na heovaszheše-tonetoētastovå niveševèpe-
manstovonov heēszistoz Maheo, (exhetohōn Jesus).
14 Na exhosse-hessevamohōn zehāetanevonheziss na

eszhetohōn, niàtove nistxess, na noxtovheneenom:
15 ota hovae anosem zehessoz zeoxceēsznetōs vostan
hen esaavešehossoztahaōhe:onetàz hovae zenxhestō-
ènetōsz vostan enahanez' zevešehossoztahaōs,(exhehō
Jesus.) 17 Na zènōotoss anosem zehāenōheziss na
zeeše-ēszèns' mhäon, ènòztōehōn hevovistomoseon,
etonšetovatton°s heto tāohemēszistoz? 18 Na eszhe-
tohōn, mo hapo nisaahenoxtovetanoxzevheme? Māseo-
noxtovaztomass zetohetāhessoz' anosem zeēsznetōsz
vostan hen esaatonše-hossoztahaōhe: 19 zexhomaxsaa-
ēszeōs hesztaheva onetàz hetonševa na etaevha-
hōènetōe? Heto èveše-hoxeane nitao mesestoz, 20
óha hovae zenxhestōènetto hesztaheva vostan ena-
hanez' zevešehossoztahaōs. 21 Otāmenōs vostaneo
hotoma hesztahevo exhessheznettoz' hetosse-havse-
veōhetanoxtotoz, mashavoētastotoz, nomàzistotoz,
nitoenahanestotoz, nōose-ōcetovàzistotoz, 22 hā-
potanoxtotoz, hetosse-hozevatanoxtotoz,ahansenovoē-
tastotoz, ōceheonevestoz, hetosse-nhanešetanoxtoz,
hetossehavseveonemōmàzistoz, tohossetanevàtoz me-
noxce-hāeoōsetanoxtoz, ononistastoz: 23 heto nitao
zemähavsevaomohetto enxhess-heznetto hotoma(màzta-
heva) na enahanez' vostan zeveše-hossoztahaōs,
(exhehō Jesus.)

24 Na nheš eohāehō na estazeoxzehō ziståxtae-
hoevez' Toxoeveno na Sitōneveno. Na nasz mhäon
estaēsznehō,na esaa-heneenovàzetanotōhehōn hovanēo:
óha es'aatonše-hóz-heneenôhō (zexhešhoes). 25 Ota
nasz hée hestonaeson,zehesthavseve-màtasoomäveziss,
zènistomons' Jesuseva, exhoe-ōstov-poenšenatovohōn
Jesuseva zexhoeàtáoez'. 26 Na zeto hée hestō-
histanovstovå exhestähō, Honé-hetanistovå(Syrians)
èvhistanovhō. Na exhoemomoxzemohōn Jesuseva eme-
heše-hōstahamamoz' hestónaeson hesthavsevemàtaso-
omaho. 27 Na Jesuseva eszhetāehōn, ešenše-vovoe-
nasoenoevoha kašgoneo: esaavotaehan heva asetano-
mohevoss kašgoneo hestamevo zistosehōstomohez'
ōsciseo. 28 Na zènóstas hée eszhetohōn: hēhe
Zenitáetto: hōhyāetto ōsciseo àtono taxemesestovå
eoxcemesevonovoz kašgoneo heevxseonevoz. 29 Na
eszhetāehōn,heto zehešhetto tanāsz:nstóna ešhōaxetō

havsevemàtasoomaho. 30 Na hée estaevhâoxzehō tāma
hemhäon na èmeovohōn kašgon zešešenaz šešistovå
na eaàze-hōènetōehōn havseve-màtasoomaho: 31 Na
Jesus èneevhaaseoxzehō ziståxtae-hoevez' Toxoeveno,
esòpsovamxnehō Sitōneveno noxsetto Kanene-nehanēva,
zistotoxhoeoxz matòt mhaoestotoz. 32 Na exhoeozto-
moenohōn nasz zeoneàtäziss, na zehevitanovhozehä-
ziss:na èmomoxzemehō Jesus emehešetaxenaevaotovoss,
33 Na estaešeaseozohōn maxhāetanevoxzešeeva,na nheš
estoxpēstanhōn na ehōseanahō na èmxanomovonó hevi-
tanov;34 na zistaéatōos heama èmaxeomotomhō na
eszhetohōn, nitataenomon, 35 na esta-tataēstaozehō,
na éš-še-šeozezeneo hetōenetanevàtoz, ènonoxpa-
evhahotxenszehō. 36 Na Jesus exhōnethōn:nivéhòta-
haovov hovanē, hotaz oxtatsehōnetosz eoxcotsohame-
amhosestozenovó. 37 Na eahane-otōsetanoozehōn,
eszhehōn,nitao zehešhohā-pevoētās: hōhyāetto eevha-
nistomoneshō zeoneàtäziss na eevhahotxenszeshō
zsaanoxtovenszeheziss.

8

1 Na nexoveva zexhešhosse-maxhetanevonhevoss na
zexhomaxsaahemesestovhevoss, exhesse-onōmohōn hevo-
vistomoseon Jesus na eszhetohōn, 2 natsē-šivata-
metanotovo zehāetanevonhess,naha ešēva zeheše-ame-
vessevaevoss na esaa-hemesestovheo:3 na heva evhaō-
senēnànon zenšena-aseavōnevoss zeta-toomeozeo me-
oneva, ota hosz hako haeš zenxešeoxzevoss. 4 Na
hevovistomoseon eszhetāehōn,na hezeno tohove-hoeva
tah ťsa emehesson°s kòkonhôo nonoxpa zeto vostaneo
emeheše-veše-nasoenôvoss?
5 Na Jesus ènòztovohōn tonesto nihozenovoz
amstanōnoz? Nisòto, exhetāehōn. 6 Na exhamstoenē-
nànhōn (hoeva) zemaxhāenōheziss:na exesevaenanhōnoz
zenisóxtazēsz amstanōnoz, na hahō exhehō, èpopoe-
nanhōnoz na èmetonovhōnoz hevovistomoseon emeheše-
vhozenoz': na èvhozenomevonovhōnoz zehāetanevonhe-
ziss. 7 Na mato nomäškson zetxkomxeziss exhoovhōn.
na Jesus zeeše-vovòneše-nhetoss (nomäškson) hapo
vhozenomeva (exhetohōn hevovistomoseon). 8 Na

èmämesestoveneo na èmänasoenoxtoveneo:na zexhovxta-
nomovoss eóseonoz zeheeozezesz èvešeootomoenoxze-
novhōnoz nisòto moeevotonôonoz. 9 Na hóetov nivóe
matòtnóe enistxehōn (zemesess): na eevhaasenēnahē-
vohōn Jesuseva, 10 Na semoneva esto-vesse-taxe-
vonxnemhōn hevovistomoseon Jesus, na exhoeoxzehō
Tanamanhoeva.
11 Na exhoeoxzetōehōn Oneetanona-mómåtätanó, na
easenòztōehōn, taxa neevatseo Heamoomē ninxhesse-
vōsešemeno, exhetāehōn, zèvhane-onisetanotōess.
12 Na (Jesus) èmaxeomotomhō tāma hemàtasoomäva, na
eszhehō, henaez' heto zeszexovhistanovstov zehesse-
noxzevazesto neevatsanistoz? Onisyometto nita-
hetazeme: hovae neevatseo zaameze zeszexovsta-
novstov, (exhehō Jesus). 13 Na ènōotohōn, exhosse-
taxevonxnehō semoneva na ox hōma estazheše-
aseoxzehō.
14 Na(vovistomoseon)èvonetanohōn,es'aanoeoxzenovó
kòkonhôo: óha nasz amstanō exhozenovó semoneva.
15 Na nheš Jesuseva ènahevevamāevohōn, eszhetāevo-
hōn,neevaōhaetan na nahetanotomova hepohōvoseonevo
Oneetanona-mómåtätaneo na mato Oxhāsz hepohōvoseo.
16 Na vovistomoseon heto zeēve-ō-ēsoetomevoss
eszhehōn, na zehešsaa-hozehez kòkonhôo. 17 Na heto
zexheneenomōevoss Jesuseva, eszhetāevohōn: hena
zehesse-hestome-ōhetanoss zexhomaxsaahozehess kò-
konhôo? Māseo-noxtovetanoss na māseo-heneenomass?
Na mo nimatástahaonhemé? 18 Zehešheexaess mo nisaa-
vōsanehemé? Na zeheš-hestovoozess mo nisaanisto-
monehemé? Na mo nisaameetanohemé? 19 Hane zèpo-
poenomonoz zenohonaesz amstanōnoz na zèvhozenomevon
nohonóe matòtnóe vostaneo, taxa tonestoha moeevo-
tonoôneva eevhaootomoenansz eóseonoz zexhovxtano-
massēsz? Matòt-òtniš, exhetāehōn. 20 Na nexoveva
nivóe matòtnóe vostaneo (zèvhozenomohevoss)nisòtò
amstanōnoz, tonstoha moeevotonôoneva eevhaootomo-
enansz eóseonoz zehovxtanomassēsz? exhetohōn. Na
nisòto, exhetāehōn. 21 Na eszhetohōn, mo nisaa-
noxtovheneenohenov?
22 Na exhoeoxzehōn Onohôone-mhaoestovå. Na Jesus
exhoeoztomoenohōn hetanó zeóoeneziss na èmomoxze-

māehōn emehešemxanoss. 23 Na exsevaenomovonó heàz
enxhō–oonaenhōn mhaoestovå: na zexehemotoxtomovoss
heexansz, emxanomovonhōnoz na ènòztovohōn,nivōxta
hovae? 24 Na (zeooensz) zistazetōos eszhehō,navōmo
hetaneo tass hōxzetto zeamxness naneševōmō,exhehō.
25 Na Jesuseva zexhosse–mxanomovoss heexansz esta–
otsé–zetōohō,na estaevhaotā–ōhō,estamone–meseōxtano
nitao hovae. 26 Na eevhaōsenēnahēhōn Jesuseva
eszhetāehōn, heva mhaoestovå nivé–evha–ēszèn.
27 Na Jesus na hevovistomoseon esta–toxeoxzehōn
momenomhaoestovå Käsane–hoeva(Philippi):na eamxne–
nòztovohōn hevovistomoseon, eszhetohōn, eoxhevōn
vostaneo zehešenēhovevo? 28 Na eszhetāehōn, John
Eōstaova (ninhetan); na hosz Maheonoxvešhekonāsz
nihetā; na hosz, niahāne nasz né nista–maheoneēsze–
hetaneo, nihetā. 29 Na Jesus ènòztovohōn (hevo–
vistomoseon), na ninēhovheme nioxhešeme zeneevaevo?
Na Hohonaèneva eszhetāehōn, nitó–nēhove Maheone–
xōestaansz. 30 Na exhōnethōn, nivemēstomevovo
hovanē zeheše–nēhovevo.
31 Na ease–vovistomevohōn, eszhehō, Zehēhyahetōsz
hetanó zhoko–veš–hestoē zehaestxnovattoz' hovae'
na zhoko–vohooetā zehemekonistoveziss na Vehone–
maheonhetanó na Mxistonehetanó, na zenáhe, matana–
haonettoz' ešēva zeevhaohā. 32 Eneše–tåxtanōve–
mēstanó(zèvešenhetàz)Na Hohonaèneva estanohéohāehōn
na estavehoetāehōn. 33 Na zexhootōos zèvehōeozeto–
voss hevovistomoseon,èvehoethōn Hohonaèneva,eszhe–
tohōn, hazz nivé–sétostoveōetove, zexhomaxsaa–ōhe–
tanonaetomovohevoss heszhešetovaomohestoz Maheo,
zexhestome–ōhetanonaetomovoss vostaneo heszhešeto–
vaomohestovevo, (exhehō Jesus). 34 Na zeešenitove–
mohēonōmoss zehāetanevonheziss na hevovistomoseon
eszhetohōn, heva nehevostanehevetanotovasz vostan,
taomenetomoshàzeha na nōxeamhazeha hestotxavoo–
menhestoz (hovae zevešehetoomenēs)na nešenehevosta–
nehevetovaeha. 35 Otāmenōs nohase vostan zeveoo–
hatanoto tāma hevostanehevestoz zevoneoesz: na
nohas nah zehessevoneoeszz hevostanehevestoz
nitóvå na mato hevetov pavhostō zeneše–venooxz.
36 Otāmenōs vostan heva honšhoozetàzz hōvoe–

histanov henovaez' zeveŝehesthoozistovsz màvetaome-
otáshàzz hevostanehevestoz? 37 Otāmenōs tās hovae
vostan ememetoenomoxtan°s heametanenistoz? 38 Ota
nohase nah zetaneheztovasz na mato zetanehezesto
naēszistoz zeszexovhistanovstovå zemashavaeomo-
hettoz' na zehavsevoētaeomohettoz', né vostan ze-
tanehezto Zehēhyahetoheziss hetanó manstoneŝe-
vesshoènemoz' hoxeatamaehozeon hevohôohevatama-
hestovå Héhyo.

9

1 Na (Jesus)eszhetohōn,onisyometto nitazetazeme,
hosz hezeo zepaoeoess, zaazheŝe-ēŝenāheo,noxsetto
matavōxtomevoz henitáe-histanovhestoz Maheonô ze-
veŝhoènettoz' hohātamahestovå.
2 Na zeheŝhèpenāsòtóenoez', Jesus easetohōn
Hohonaèneva, na Oxhōetōezistonaneneziss na Johneva,
na èvesse-éoxzemhōn nasz vóseva emeheŝe-nocēevoss
hanâ: na Jesus èmasó-nitavenōheozehō zehetaēz'
(zenaheziss vovistomoseon). 3 Na hesthoneō èmaso-
vohoôhevenonoezeneo, eahane-vovoaseōstahazeneo,
hovae, zemesaazeŝe-veŝe-voomeoase-voaenehanehez'.
4 Na èmeneeozetōevohōn Maheonoxveŝhekonäziss na
Oxtonovōeneziss: na eēveēseōemāehōn Jesus. 5 Na
nheŝ Hohona eszhetohōn Jesuseva, Nstôxsevovisto-
mosanehe eotapeva etovan hezeo zeheŝehoez: na
natamanszenonsz nahe hoveoeomensz; nasz etóve na
nasz Oxtonovōènsz hevetóve, na nasz Maheonox-
veŝhekonāsz hevetóve,(exhehō Hohona),6 zexheŝsaa-
heneenōs emehēs zexhomaxhohā-hèpoetanoozevoss.
7 Na vezen exhohoveo-hōstatōenov nasz vóe: na
voeva enxhestōenistohehō nasz (eszhehō), zeto ni-
ahāne zehemehoxtōènoxzetto: ahàtova. 8 Na zèmasó-
tåxtazetōovoss esaaevhavōmohevhōn hovanēo, óha
nīnokaez' Jesuseva èvisthoemāevohōn.
9 Na zenŝena-anhoènevoss hohonaeva,exhōnetāevohōn
Jesuseva zeszhetāevoss, zehetāeŝevōxtomass nivé-
hòtahaovonov hovanē, noxsetto ta mataeŝeevhaohāe-
tansz nāestxe Zehēhyahetōsz hetanó (exhetāevohōn
Jesuseva). 10 Na heto ēszistoz enŝhekonetōetanota-

novó, zèmanoēveōhetanotomevoss, heto evhaohāestoz
nāestxe etonšetovaton°s (exhešetanohōn). 11 Na
ènòztovovhōn Jesuseva, eszhehōn, na Maheonoxvešhe-
konāsz zhoko-vovoehoeoxz,zehevoss Mxistonehetaneo,
tah etonhesson°s? 12 Na(Jesuseva),eszhetāevohōn,
eoxhetom, Maheonoxvešhekonāsz etsē-vovoehoeosan
emeheševha-vovhetanovato nitao: na taxa Maheone-
mxistōneheva etonšemeeme Zehēhyahetōsz hetanó
zistos-hokoveš-hestoēs zehaestnovattoz' hovae, na
zistosaa-nanohes? 13 Oha nitätazeme ēšeaàze-hoeoxz
Maheon-oxvešhekonāsz na mato èneš̌etōhe nohase
zexhavsevoéhatanotōess,zistóe-nista-meems' Maheone-
mxistōneheva.
14 Na (Jesus na zenahess vovistomoseon)zistaevha-
mamovhotovoss (zenitäziss) vovistomoseono, estavō-
mamovhōn zemaxhāenōheziss, mato Mxistonehetanó
zemehatåxtaeōetōez' zeēvenòztōez'. 15 Na Jesus
zistóvōmāess zemaxhāetanevonheziss, exhohāotōseta-
noozehōn na ènmasó-noxtohäozetōehōn na èmahaōehōn.
16 Na eszhetohōn, henova zeēve-nòztovoss(navovisto-
moseon) 17 Na nasz né zehāetanevonheziss eszheše-
nostōehōn: zevovistomosanehevetto,nimehahoeoztome-
vaze notto nāå zsaanoxtovenszēs zènešetōs(havseve-
màta soomaho): 18 Na nohas ťsa zènhaenās, emasó-
avahamā: na exahōtoxta hosaneoxz na èmasó-kokoeva-
votoxtanoz hevēsoz na etaoxce-sxsevomoxtäoz: na
naoxzešenheto nivovistomoseon emehešehōstahamamo-
voss: hotaz' esaatoneōsaneheo. 19 Na (Jesus)
eszhehō: Yā, vostanevōenoxzevestoz zsaaonisyom-
henietamestovettan, tah nstatoneeševhistanove-
ma zeme, na tah nszetoneešesaa-maveozetovazehemé?
Nixhoeoztomeve. 20 Na exhoeoztomōenohōn: na zèvōmās
zehavsevemàtasoomäveziss eahane-hessaxehō, eavao hō
hoeva na eevoenahō zèno-hōtoxtó hosaneoxz. 21 Na
Jesus ènòztovamohōn héhyo, etaeštonexovez' zène-
a shoehotās heto? Na nexoveva zens-zcetas. 22 Na
ohaestoha eoxce-avahamā(havsevemàtasoomaho)hoestava
na mato màpeva emehešenahās: na ninēhov mxhetone-
ōsanistovetto,momoxešivatamemenotto,na vistämemeno.
23 Na Jesuseva eszhetāehōn, mxhetoneōsanistovetto
(zehešetto)! Otāmenōs etsē-hetoneōsanistove nitao

hovaeva nah zeonisyomàtasz. 24 Na zehehetōsz
kašgon èmasó-tàpeehahehō, eszhehō, naonisyomàta;
momoxe-vistämotom nasaatā-heonisyomàtàtove, exhehō.
25 Na Jesus zistavehōeozetovoss zemaxhāetanevonhe-
ziss zen'mamovhohäozez' èvehoethōn havsevemàta-
soomaho, eszhetohōn: ninēhov zsaanoxtovenszehetto
na zeoneàtätto màtasoom nixhōaxetoveha na nivéevha-
ēstaxetovo (kašgon). 26 Na enxhōaxehō zeešetàpee-
hahes zexhohā-hessáhamoss: na kašgon ènhestaozehō
tass zenāsz: ēšenāe exhesshehōn honoxesto. 27
Ota Jesus exesevaenohōn (kašgon) heàzeneva, estó-
enhōn:na(eohāehō). 28 Na Jesus zeevhaēszèns' mhäon,
eáeše-nòztōehōn hevovistomoseon, tah etónhesson°s
zexheššaatonš-hōstahamohez? 29 Na Jesus eszhetohōn:
nhestavonoss eoxksaa-hovaeva-vešhōèneheo, óha tó
haoenàtovå.
30 Na hanäno esta-aseoxzehōn na estanšesoome-
sòpxnehōn Kanenehoeva:zexhomaxsaa-heneenovàzetano-
tomōhes hovanēo. 31 Ota exhestom-vovistomevohōn
hevovistomoseon na eszhetohōn,Zehēhyahetōsz hetanó
ēšemeatohe heàzenevävo vostanó, na zenahā; na ma-
taešenāsz hèpetto naha ešēva zeevhaohā, (exhehō
Jesus). 32 Na óta heto zehešetovattoz' es'aanò-
tovheneenohenovó(vovistomoseon),na eése-nòztovovhōn
Jesuseva.
33 Na exhoeoxzehōn Kapexnaome-mhaoestovå: na ze-
ešhoes hotoma mhäon, ènòztovohōn, henova zeēveō-
hetanotomass zènšenaamxnistove? 34 Na es'aaoxohe-
hōn: zexhomaxemeha-amxnetotoxstomevoss tāsevo ze-
hestxez zenitaevhōemsz. 35 Na exhamstoehō Jesus
na nixehoetove, exhetohōn zeòtnišeziss:na eszhe-
tohōn, nohas nah zevovoevhōemàzetanoz, zetanoce-
hestoxhōeme zehestxez' na zemähozeoneve, (exhehō
Jesus). 36 Na exsevaenohōn kašgon, ènhēehohōn
sitov zexhoez': na(zexhoss-esevāenoss)ènoeōenohōn
na eszhetohōn vovistomoseon, 37 nohase vostan
navehestovå zevešemaseztovoss nasz zeto ze-
tocāheziss, nanešemaseztova na nohas nah zemasezto-
vasz, nasaaoxsēhecemaseztovahe, óha enešemaseztovo
nah zènmeatōeziss.
38 Na (nheš) Johneva eszhetāehōn,vovistomosanehe,

navōmon nasz nivehestovå èvešhōstahamō havsevemà-
tasoomaho, na naxhōneton zexhomaxsaa-veoxzemahez.
39 Na Jesus eszhehō, nivéhōnetovỏ: otāmenōs hovanē
zevešhohātamaeztosz navehestovå,namesaa-aàze-nehe-
havsevemahe. 40 Ota nah zsaatóhetanotōhez nihe-
vistamōnenon. 41 Otāmenōs nohas nah zetose-
nōhomōess tōeniškoneva màp,hōmaesto zeheše-eōsta-
evostanehevess,onisyometto ninhetazeme né zaatonše-
nōose-oninxomohe,42 Na nohase nah zetosenenxsaovoss
nasz né zetocāheziss zeonisyomàtatōhez', (né ze-
nenxsaosansz) emeta-zhešepevetohe, heva maxe-penô-
nehohonaeva veše-vootanaōsz, na no-séahamsz neha-
nēva. 43 Na heva niàzeneva vešhesse-nenxsaonetto,
énaevavoaxeszz: etazhešepeva etóv hotonše-énaeva-
ēsznetto aene-ametanenstxe zeoxnišheonatto na
vàtome-ēseozetto momeztovâheomē hanâ zsaatonšévha-
hotovâehan. 45 Na heva nszhehess vešhesse-nenxsao-
netto, eškoxtaxeszz etóvå etazhešepeva hevahonš-
ēškoxtae-ēsznetto áene-ametanenstxe zeox-nišeoxta-
seahamanetto momeztovâheomē. 47 Na heva niexa
vešhesse-nenxsaonetto, vohooeszz:etov etazhešepeva
hevânše-ocene-ēsznetto henitáe-histanovstovå Maheo
zeoxniše-exane-séahamanetto momeztovâheomē: 48 hanâ
zsaahenāestovehez' hemešksonamevo, na zsaaevhaho-
tovâhehan (hoesta). 49 Ota nistoxs vostan zeta-
veše-voxpomaoxzevane hoestava. 50 Voxpomaoxz
etsepevae:oha vevoneoeszetto hevoxpomaoxzēnohestoz
tah henovaez' emetaevhaveše-nhēenohe? Na totāma
hevoxpomaoxzēnohestove na ōxhesta hatxove-oanaxae-
maeovàz.

10

1 Na hanâ èneaseoxzehō (Jesus) na exhoeoxzehō
Eotahoeva na hōma Séhoveohé: na exhossemohēotāe-
hōn zehāetanevonheziss: na zeoxchešemehaneševs'
ènešehosse-vovistomevohōn.
2 Na hanäno exhoeoxzetōehōn Oneetanonamómåtätanó
na zeonistatamāes eszhešenòztōehōn,taxa enethoema-
nistové hetan, emevohooeto zevistōmoss? 3 Na
zènostas eszhetohōn, na henaez' zehoemaōess

Oxtonovōènsz? 4 Na eszhehōn,Oxtonovōènsz(hesthoe-
manistovå) enizeosaneta énevistōmàzevxistō zeveše-
vohoostaevàtovez', exhehōn. 5 Oha Jesuseva eszhe-
tāevohōn, zexhomaxhematástahàtovess ninxhesseme-
taenov heto hoemanistoz. 6 Oha vovoenotome-
manhaoxtovå Maheo exhetanemanohōn na exheemanohōn.
7 Na enahānez' hetan zetónše-asenōoto héhyo na
hesc, na zetónše-hekonevistōmo zevistōmoss; 8 na
nīniševoss zenitovoxôseo: na enešesaaevhanisova-
vôxoseheo, óha enokovavôxoseo. 9 Na otāmenōs hovae
Maheo zeeše-nokova-mamovano, hovanē evé-evha-
onisovana, exhehō Jesus. 10 Na zeešhoes hotoma
mhäon exhossenòztomōenovó hevovistomoseon heto.
11 Na eszhetohōn, nohas hetan zevohooetoss zevistō-
moss, zexhomaxevistōmoss zenitäziss ènōose-ōcetovo
(zevovoevistōmoss), 12 na tāma hée heva vohooetoss
zevistōmoss,zexhomaxevistōmoss zenitäziss (hetanó)
èneše-nooseōcevoēta, exhehō Jesus.
13 Na exhoeoztomohenohōn kašgon emehešemxanoss:
na vovistomoseon èvehoetovhōn (zehoeozhoziss
kašgon). 14 Na heto zèvōxto Jesus èvešemomasovsta-
haozehō na eszhetohōn,ešenše-nhaoxzevaevoha kašgo-
neo; na nivéhōnetovō, ota zenhestavonoevess emho-
neszhovaohenov henitáe-histanovestoz Maheonô. 15
Onisyometto nitanhetazeme, nohase nah zsaaneše-
mase-amhävohes henitáe-histanovestoz Maheonô tass
kašgon (zehešemase-amhas) zaaxatonšeēszné hanäno,
exhehō Jesus.16 Na exsevaenohōn,ènoeōenhōn(kašgon),
evovònešenhetohōn zistaxe-naevaotovoss.
17 Na zista-maeto-amèns', èn'noxthóäozetōehōn,
ènišstaneōetōehōn na eszenòztōehōn, zepevhätto
vovistomosanehe, tah natatonševemås emehešemhon-
heszhovaonetto aenexove-ametanenistoz? 18 Na eszhe-
tāehōn Jesuseva, hena zehessepevooxetto? Hovanē
esaapevhae óha nīnokaes nitooxz Maheo. 19 Nihe-
neenanoz Maheonhoemanistotoz, nivénasen, nivéōce-
voētahe, nivénomàz, nivé-aestom-hòtahan,nivéōcenoe-
heoneve, onoatamenanô èyo na nišq, (exhehō Jesus)
20 Na hetanó eszhetāehōn, heto nitao naneševeame-

nehevostaneheveta zenxešekasovaehevetto. 21 Na
Jesus zèpave-vehōmoss èmehothōn na eszhetohōn:
nasz hovae nisó-nitxneheta: ta-nā-heòtovaz zemä-
aenom, na metōn zeohemstaomeness, na nszenešepav-
hesthoozistove Heamoomē: na nheš nixhoeoveo. 22 Na
hetan heto zènisto exa-masó-anoveneozehō,na esta-
anovetanona-aseoxzehō: ootō zexhomax-hestomhohā-
hesthoozistovs'.
23 Na Jesus eståxta-vehoeozetovohōn hevovistomo-
seon na eszhetohōn,otāmenōs zehohā-hesthoozistovess
zetoseše-måsceme-ēsznevoss henitáehistanovstovå
Maheonô! 24 Na vovistomoseon eotōsetanoozetomo-
vonovó heto heēszistoz Jesuseva. Na eszhetāevohōn,
kašgonasz,otāmenōs zemänietametoss maxhāoovhastotoz
hevetovevo zehešhohāhotoanattoz' ēsznistoz Maheone-
nitáe-histanovstovå! 25 Onetàz etazhešeheanattoz'
paepaonavoham zeme-sòpènsz vèhoheškovohestovå ze-
otāsozevattoz', zemehexovēszèns' Maheone-nitáe-
histanovstovå zemax-hesthoozistovsz hetan,(exhehō
Jesus). 26 Na eahaneotōsetanoozehōn (hevovisto-
moseon), eszhetāehōn, na nivāe nah zeme-nozevosta-
nevēsz? 27 Na Jesus zèvehoeozetovoss eszhehō,
heto ehóze-nhesso hevetovevo vostaneo, na esaa-
hóze-nhesohanehez' hevetov Maheo: otāmenōs nitao
hovae eoxksaa-hózetô Maheo, exhehō Jesus. 28 Na
Hohonaèneva easezhetāehōn, ota nitao natom-šeše-
nešhazenon emeheše-nehenovätovazemenotto. 29 Na
Jesus eszhetohōn, onisyometto nitanhetazeme, zehe-
tāenōotovoss hevis'onevo, heva hevasemevo heva
hescevo matôva hehevo, heva kašgon na heva mhäon,
matôva hoeonoz, zehetāenōoxtomevoss nitóvå,hovanē
zehestxevoss 30 zaa-nōoseamhahe toevhatto matòtnoóv
mhäonoz,na zehevissonestoveziss,na zehevasemestove-
ziss, na zehescestoveziss na kašgoneo na hoeonoz
zèno-momeztovoomenēs zeszexove-hoeva-histanovstovå,
na (zeamahe) aenexove-ametanenistoz maeto histanovå
zetatose-monhoe-nhessoz'. 31 Oha ohaesto zekanome-
vovoevess zhestoxeveo; na zekanomhestoxevess zevo-
voeveo, exhehō Jesus.
32 Na enšena-amxnehōn zistaeéoxzevoss Hekotoma-
eveno: maeto èvovoeoxzehōn Jesus, na zehoeōess

exhohāetanohōn èno-hèpoetanohōn. Na Jesus estässe-
vamhōn zeòtnišeziss na easetotoxstomevonó hovae
zetatoshešetōs, 33 eszhehō: ota nitaéoxzhemå He-
kotomaeveno: na Zehēhyahetōsz hetanó zemezenotto
Vehonemaheonhetanó na Mxistonehetanó:na zhoemaotā
emehešenās, na zhessemeatohe notovavostanistovå:
34 na zetohosemā na zeōseanotā, zeveeohē,na zenahā:
na zeevhaohā mata-nahaonettoz' ešēva,exhehō Jesus.
35 Na exhahaneōehōn Oxhōetōezistonaneneziss na
Johneva hēhya Zepetan, eszhetāehōn,zevovistomosa-
nehevetto momoxe-nešezevomotxemenotto nohas hovae
zehóhaez zetatose-vēstomevazemenotto. 36 Na henova
zehóhäss emehešezevomothàziss? exhetohōn. 37 Na
eszhetāehōn,nethooxemeno emeheševisthoemazemenotto,
nasz nszheamaxesto na nasz ninamosesto nīvohôohe-
vatamahestovå. 38 Na Jesus eszhetohōn, nisaahe-
neenohenov zèvēstomass. Mo ninexoväme zemeheše-
vistoomeness zetatose-hestoomenetom? Na mato
ninexoväme zemeheše-veše-éōstahess éōstahestovå
zeveše-éōstahetto? 39 Na nanexoväme,exhetāehōn;
na Jesus eszhetohōn, hovae zevešhestoomenetto
nszenetoomenheme: na éōstahestovå zeveše-éōstahetto
nszeveše-éōstaheme: 40 óha visthoestoz heva nazhe-
amaxesto na mato nanamosesto,hen nasaahemeàtovehe:
etsēmezenov nah zenistaexanomohess, exhehō Jesus.
41 Na zematòtxess(vovistomoseo) zènistomevoss ease-
homostahaozetovovhōn Oxhōetōezistonaneneziss na
Johneva. 42 Na Jesus zexhessevamoss eszhetohōn,
niheneenovamov zenitáevhōemāevoss notovavostanó
eoxcenitáetovovo: na etsēnitáevhoemaovovo zehātama-
henitáehametōess. 43 Oha tāma ninistxnōemàzistovevo
emesaanhessohan: óha nah zehestxess zenochāōemàze-
tanoz onetàz emehozeoneve etovevo: 44 Na nah
zehestxess zevovoevetanoz, hozeoneveha etovevo.
45 Ota Zehēhyahetosz hetanó esaa-hoe-vovònethozeo-
hetovàzetanó tāma, onetàz exhoèn emeheše-vovònetho-
zeōs na mato zistosevovēheva-meavomotâss heameta-
nenistoz ohaesto, exhehō Jesus.
46 Na exhoènehōn Enekoe-mhaoestovå,na hanâ Jesus
zenxhesthōèns' èveoxzemhōn hevovistomoseon na
zemaxhāenōheziss. Na eama meoneva exhoehō nasz

zeóoensz zevēstomohetanonāsz Onohetanevōenoxz,
(Bartimaeus)exheševehehō.47 Na zènistomons' zènēho-
vez' Jesuseva, èmaso-tàpeehahehō na eszhehō, Jesus
ninēhov Zehēhyahetovata Oxmehōsz,momoxešivatametto.
48 Na eoxtoxce-vehoetāehōn ohaesto,hekotōsz zexhe-
tāess: óha exhosshohame-tàpeehahehō: ninēhov Zehe-
hēyahetovata Oxmehōsz momoxešivatametto, exhehō.
49 Na Jesus estome-nhēeozehō, nixhessevama,exhehō.
Na estaonōmovhōn zeóoeneziss,eszhetohōn,pevetanoz:
tósz nineonōma: 50 Na hetan easetahamohōn heszehen
eohāešekaaxehō na exhoehothōn Jesuseva. 51 Na
eszhetāehōn hena zemehóhätto emehešetovaz? Na
zeóoensz eszhehō, Zenstôxsevovistomosanehevetto,
nahóha zemeamhätto navōsanistoz. 52 Na Jesuseva
eszhetāehōn: tanāsz:nionisyom-nietamistovå nivleše-
vostanevhan. Na estóme-amhäno hevōsanistoz na
èveoxzemhōn Jesuseva.

11

1 Na zenšena-ame-hahanxnevoss Hekotomaeveno na
zistose-ešhoeoxzevoss zeénomaehaz' Veoxcemeno-
hohonao áe zèmhaoestove Veoxcemenoeveno na Ano-
vaveno, easenēnànhōn Jesus niš vovistomoseon,
2 eszhetohōn, tazeoxz hato mhaoestovå zenszhetae-
taess: na zistatose-tóeše-ēszness, nszhoehotov
vohokoxtahess zetōēsz zsaazhešetahoetōhesz hetanó;
onehaenohen na niszethooneanohen. 3 Na heva vostan
zhetaess, hena zehesseneševess heto? Zhetohen,
etahoetanotōe Zenitáeziss, na seeha zenszhešemea-
notto. 4 Na (zenišess vovistomoseon)estazeoxzehōn
na ehoehotovhōn vohokoxtahesson zistōheziss
zeoome-popootaz' mhaoestova ae henitōneheva, na
eonehanovhōn. 5 Na hosz zepaehoeziss eszhetāehōn,
hena zehesse-onehaenoss vohokoxtahess? 6 Na
èmēstomevovhōn zistohetāevoss Jesuseva: na enše-
nizeomohenohōn (vohokoxtahess). 7 Na esta-hoonea-
nomotânovhōn Jesuseva, estaxšemamovhōn hestoneō-
nehevo. Na Jesus estahōenhōn. 8 Na ohaesto
esèphazenovhōnoz hestoneōnehevoz meoneva; na ze-
nitäss eszhôhazenovhōnoz zepavevèpozevattozēsz

zenxe-oee-nomevoss toxtō. 9 Na nah maeto zevovo-
eamxness, mato zehoeosaness eszheše-tàpeehahehōn:
Ahā hevostanevstomanistoveha,vovòneše-pevooheha nah
zenxhoènsz hevehestovå Zemaheone-nitáeziss: 10 Vo-
vòneše-pevooheneha nitáehistanovestoz zenstos-
hoenhesso zeheszhovsz nimšeman Oxmehōsz; hevosta-
nevstomanistoveneha Vâxsheamoomē.
11 Na Jesus èneše-estoènehō Hekotomaeveno na
estaēsznehō Maheonemhäon: na zeeštåxta-vehoeōeto
nitao, nheš estoseeše-hetōeveozezeneo,estazeoxzehōn
Anovaeveno, èveoxzemhōn zeòtnišeziss (vovistomo-
seon).
12 Na zexhossevōnaoz zenxhestōènevoss Anova-
eveno, exhāeanahō Jesus. 13 Na vohēs zista-veho-
eozeto Voxkōhemenó estanoxzoxtanó, taxa hea eno-
naxhōettonsz voxkōhemenoz, exhešetanohō:na zexhoe-
hoxto otáxå evèpozeveneo: esaaešenexovhaneheneó
zeoxchešhōettoz' Voxkōhemenoz. 14 Na Jesus
eszhestanó voxkōhemenó: nheš zetā nše-aenexoveva,
hovanē vostan zaaevhazhešemesehenoz nivoxkōheme-
namoz, exhehō Jesus,na ènistōehōn hevovistomoseon.
15 Na exhoeoxzehōn Hekotomaeveno: na Jesus esta-
ēsznehō Maheonemhäon, na easetáeovohōn (Menaoeomē)
nah zehòtoväziss hanâ,na exhotāhàtovonhōnoz hetaxe-
mesestovevoz zemetoeneneziss makätansz, na mato
hetaxesēhestovevoz nah zehòtoväziss hemenó; 16 na
esaanizeovohehōn hovanēo zemesòpnez' Maheonemhäon
zènoènez' hesthosanevetō. 17 Na zèvovistomosans'
eszhetohōn, māseo-zetxeohe (Maheone-mxistōneheva):
namhäo zhaoenamhäoneve hevetovevo hōvoehistaneo?
Na hotaz' tass šēnovahevenov zeheše-manszess. 18 Na
Vehonemaheonhetaneo na Mxistonhetaneo heto zènisto-
mevoss enonaxetanohōn emehešenahovoss:óha zexhomax-
hestoméhovoss zemaxhāetanevonheziss, èmä-otōseta-
notozenovó hevovistomosanistoz.
19 Na nistoha hetōeva estahesthōènehō mhaoesto-
vå.
20 Na zèvōnaoz zista-amhoxtomevoss voxkōhemeno,
èvōxtanovó zexhoosemaoez' noxsetto estamänōneoxze-
neo. 21 Na Hohona zèmeovosetanoozetomovoss Jesuseva
eszhetohōn, Zenstȯxse-vovistomosanehevetto,vehōxtoz

voxkōhemenó zehó-xhestom etaešenasomeoz. 22 Na
Jesuseva eszhetāevohōn henietamistovetova Maheo.
23 Onisyometto nitahetazeme,nohase nah zeta-zhesto
hato vós, nitsemaozz na taestomaeozz nehanēva:
na nah zeneššaa-nizestatanohes hesztaheva óha ze-
onisyomazto zetoshessoz' zeēsz.:zhoko-amahe. 24 Na
nihessezhetazeme, tonxhesto hovae zevēstomass
haoenàtovå onisyometano zistoseamhass na nszeosān-
heszhovenov. 25 Na ox-tonetoexov-haoenassēsz,evha-
hovahanetanotom hovae zevešhavsevetanotovoss nohase
vostan: na nonoxpa Zehehess Zehesthoestovsz Hea-
moomē,hapo nsze-hovahanetanotomōenovoz nioéeneone-
voz, exhehō Jesus.
27 Na exhosshoeoxzehōn Hekotomaeveno: na Jesus
zeēvèns' hotoma Maheonemhäon, exhoeoxzetōehōn
Vehonemaheonhetanó na Mxistonehetanó na zehemeko-
nistoveziss; 28 na eszhetāehōn, tās exoēta-vhoema-
nistovå zeveše-neševetto heto nitao? 29 Na Jesus
eszhetohōn, nasz hovae nitanòztovazenov,
nīnostove na nszemēstomevazenov exoēta-vhoemanistoz
zevešeneševetto heto nitao. 30 Taxa heéōstaovàtoz
John,mo Heamoomē enxhessoz' na mo hetaneno?nóstove.
31 Na zèmano-ēveōhetanovoss, eszhehōn: Heamoomē
enxhessoz' heva mxhez; óta nsze-zhetaen, henae
zehessaa-onisyomàtatovohess, nazhetaen. 32 Na he-
taneno enxhessoz' heva mxhez, niéhoneo vostaneo,
nistxevoss zexhomaxeonisyomemaheoneēszehetanevata-
movoss. 33 Na nasaaheneenohenon (zenxhessoz' he-
éōstaovàtoz John) exhetovhōn Jesuseva. Na eszhe-
tāevohōn, na hapo nita-saa-mēstomevazehenov exoē-
tavhoemanistoz zeveše-neševetto heto nitao,exhehō
Jesus.

12

1 Na tāohemestovå èveše-ase-ēsztovohōn,(eszhehō)
nasz hetan exēnanooxtanó hòpāehemenoeše,na eståxta-
menaoevstoonaoxzenó na èvosônehō zistos-hotaz'
hòpāehemene-hevóseneo, na neevavōsanevstō èmanszenó
na èvhane-hoesohōn ēnanoeheo,na estanovse-aseoxzehō
ťsa hoeva. 2 Na nheš zhexove-oenemenàtovez'

estahozetohōn nasz hozeon hevetovevo ēnanoeheo,
emeheŝeamhaes hosz oenemenàtovå. 3 Na hozeo
exsevaenāehōn ēnanoeheo na zeeŝe-neenishāess eevha-
asenēnahēhōn ponoxta.4 Na zehesthòpāehemenoeŝehamsz
estâsse-hozetohōn zenitäziss hozeon hevetovevo
ēnanoeheo estotaxszehànovhōn hozeon na estanevoome-
neshovhōn. 5 Na zehesthòpāehemenoeŝehamsz exhosse-
hozetohōn zenitäziss hozeon: na ènahā-ezenohōn:na
ohaesto zenitäziss zexhozetoss hosz esxseveano-
tāezenohōn na hosz ènahāezenohōn ēnanoeheo. 6 Na
(zehesthòpāehemenoeŝehamsz) nasz esóeaenohōn, zehē-
hyāsz, tāma hemehoxtōènoxzetto: hooxenasz esta-
hozetohōn hevetovevo ēnanoeheo: eszheŝetanohō:
zeta-nstǒxtatamovo nāå. 7 Na hotaz' né ēnanoeheo
nonameto eszhetàzehōn, zeahāne zetatos-heszhovaosz
nitao; nohetto nitanahon, nonoxpa nszheszhovevonon
nitao. 8 Na zeeŝ-esevaenovoss ènahovhōn na
exhōstahamovhōn hòpāehemenoeŝeeva. 9 Na nheŝ taxa
zetatonŝevesz zenitáeto hòpāehemenoeŝe? zenxho-
hemasenotō ēnanoeheo na hòpāehemenoeŝe zemetonov
zenitäziss. 10 Māseo-eŝhōestomass heto Maheone-
mxistōneheva zezhestove:
Hen hohona zevohooetāess mhäonaneheo,
Enēhahe zeheŝe-vehon-hohonaemanēs;
11 Heto ehēneŝevstovsz Zemaheonenitász,
Na naotōstatamanaztomovonon? (enetxeohe, exhehō
Jesus).
12 Na nheŝ (Vehonemaheonhetaneo, Mxistonehetaneo
na zehemekonistovess)exesevaenatanotovovhōn Jesuse-
va; óha exhestom-éhovhōn zehāetanevonheziss: zex-
homaxe-neevaztomevoss hen hetāohemestovå Jesuseva
zèveŝenhetāevoss:na ènōoxzetovovhōn na easeoxzehōn.
13 Na easenēnànovhōn hosz Oneetanonamómåtätanó na
Oxhāhetanó, emeheŝenhaenoz' Jesuseva heēszistovå.
14 Na (zeto zeneŝenēnahess zexhoehotovoss)Jesuseva
eszhetovhōn, zevovistomosanehevetto niheneenovaze-
meno zeheŝhetomätto, na hovanē nisaa-hohamatamohe:
zeheŝsaa-vovoz-hessetamohevoss vostan tahoc ziska-
nome-pevenōs, héose hetomstovå nioxcevovistomovo
Maheo heszheŝetovaomohestoz:15 taxa enethoemanisto-
ve zememezz Kaesax ēnaneone-makät na mo hovahan?

15 Taxa natanše-meanon na mo natåsaameahenon? Na
Jesus zenšheneenomovoss hevhane-nhesse-maneheo-
nevstovevo, eszhetohōn, hena nitovå zehesse-veše-
oniseztastomaness? Taxa niszhoeotšeš nasz makät
nazenonoxpavehōxta. 16 Na zexhoeoztomōess eszhe-
tohōn, nivaesz heto ehēvostanemsz na ehēmxeo-
hestovsz? Na niahane Kaesax exhetāehōn. 17 Na
Jesus eszhetohōn, na enahan evhameta Kaesax tāma
zeheszhovsz,na evhameta Maheo tāma zeaeno, exheto-
hōn. Na èmä-otōstatamehō.
18 Na exhoeoxzetōehōn Xanovatamàzhetanó, zsaa-
onisyomaztôziss evhaohāestoz: na ènòztōehōn,
19 zehevovistomosanehevetto, óta Oxtonovōènsz he-
mxistōneheva nizhetaenesz, heva oxnāsz hetan ze-
hevasemsz na oxnōotosz zevistōmoss zehešsaaheniso-
nehez' emetóevistōmozenotto hevasemo na emeneše-
hesztahemenevomotā. 20 Na ènisȯxtxeo zehevisóneto-
vàzess: na zevovoasz èvistōmo héo na zènās esaa-
hesztáhemené(esaahenisoné):21 na zenixaonsz èvistō-
mamo (heneo zevistōmoziss)na ènāe zehešsaa-hesztá-
hemenēs: na hapoevetta,zenahaonsz:22 na zenisòtxess
èmäsaahesztáhemeneheo. Na hée èvaoxs-hooxe-nāe. 23
Na tāxa maevha-ohāestovez' tāsesesto zeevhanitáe-
vstōmoss héo? nīnisȯxtxez' zexhešemeha-vistōmovoss,
(exhehōn né zènòztovóvoss Jesuseva). 24 Na eszhe-
tāevohōn: oatōs zexhomaxsaa-heneenomahess Maheone-
mxistō na mato zehetāehohātamās Maheo nihesse-
oxsetanome. 25 Otāmenōs mataevhaohāevoz,zaaevha-
vistōmàzeheo na mato zaaevhameatoheo vistōmàzisto-
vå: óha enhestāo tass Heamoomē hozeon. 26 Na
zistatoshešeevhaohāevoss zenāess:māseo-ešhoestomass
hemxistōneheva Oxtonovōènsz, hanâ Manokooeva
zenxēsztōs Maheonȯ eszhetāehōn, nahemaheonametova
Oxthāenōsz, na Ohazemaha na Maheonoxtōenoz? 27 Ota
esaahemaheonametōheo zenāeziss,óha zeametaneneziss:
ootō zehešhohā-oxsetanoss (exhehō Jesus).
28 Na nasz Mxistonehetan zexhoenistovoss zeoxc-
heše-ēve-nonameto-oxhetàzez',na zexheneeno zeheše-
pavenostōevoss Jesuseva, eszhešenòztovohōn, taxa
tāsen°s Maheonhoemanistoz zenitáevhōeme nitao
Maheon-hoemanistovå? 29 Na eszehešenostōehōn

Jesuseva, ótā zenitáevhōeme etahane: Ahàtomon Ma-
heonoxtōenoehasz! Zemaxenitáesz zehemaheonamez,Ze-
maxenitáesz enokahe: 30 na nitao nsztaheva, nitao
niametaneneomotomeva, na nitao nitšetanoxzeva, na
nitao nitonexovhastovå nszeveše-mehoto Zemaxe-
nitáesz nimaheonam. 31 Na zehonaove-nitáevhōeme
(Maheonhoemanistoz) etahāne, zehexovemehotàzetto
tāma nszenexove-mehoto zehevhistaneonetto. Heto
Maheonhoemanistoz zehexovhōeme esaahèphōemehanehez'
nasz zenitaez' hoemanistoz, exhehō Jesus. 32 Na
Mxistonehetanó eszhetāehōn, otamämš zehevovisto-
moseneheve tto, nipevoan zeszhestom, enokahe(Maheo)
na zenitäziss esaapaemaheonevetōheo: 33 na ve-
vešemehohesz nitao màztaheva,nitao noxtovetanoxzeva
na nitao tonexovhastovå,na mato vostan venexoveme-
hotoz' hevistaneon zehexovemehotàz' tāma, hen
emaxhèphōeme zeoxhexovhōemez' hōvoe-haoena-meàtotoz
na hōvoe-ōstōnoz.

34 Na Jesus zèneevazesto zehešeotoxovenostōs
hetanó, eszhetohōn, vohēs nisaa-nheetomovohe he-
nitáehistanovestoz Maheo, exhehō Jesus. Na nheš
nīnitā eése-nòztōehōn mävostanó.

35 Na Jesus zenšenavovistomosans' hotoma Maheone-
mhäon, eszhehō, ehēhyahetō Oxmehoheziss Maheone-
xōestaansz zeoxchevoss Mxistonehetaneo, tah eme-
tonše-nhetovsesto? 36 Ota tāma Oxmehōsz Hoxeata-
maemàtasoomäva eszheševešeēszeno,

Zemaheonenitáesz eszheto nanitäaman,
Nšhoesz nazheamaxhesto,
Noxsetto mataeš-hesthoeàtahestovomothàzettoss
Zemä-òneztaetovataoss.

37 Ota zeheš-henitäamevootās Oxmehoheziss tah
emetatonš-hēhyahetōesesto? exhehō Jesus. Na exhe-
totaetanona-ahàtōehōn notovavostanó.

38 Na zenšena-vovistomosans' eszhehō:nahetanonae-
tova Mxistonehetaneo, zeamepavovoeoxzetanovoss na
zemahaovàzetanovoss maxhāetanevoxzešeeva,39 na mato
zehetoxtaztomevoss vehone-taxesehestotoz mohēoxze-
mhäon na zevaoxtam-hoetanovoss meenaestovå: 40
niahānevo tass zemhaestomevoss hotxáheo hemhäone-
voz, maxhetosshaeš-haoenàtovå zexhomaxeveš-hozeva-

tanona-haoenavomotâvoss vhane-nhessemane-haoena-
manistovå: zhokoamhänov hèphohātamae-maxeosàzistoz,
exhehō Jesus.
41 Na nheš exhamstoehō zènoxtaēto hovxtanene-
makäta-vehoseo,na eēvehōmohōn zehaenōheziss zeoxce-
nonoce-ēs-ēnanozesz makätansz hovxtanenemakätae-
vehoseoneva: na ohaesto zehaoovhäss haesto eēs-
ēnananovó. 42 Na nasz hotxáhée exho-ēsēnananhōnoz
niše macemakätansz. 43 Na Jesus zexhessevamoss
hevovistomoseon, eszhetohōn, onisyometto nitazhe-
tazeme, zeto hotxáhée zenstamenōehevsz ehèpe-ēs-
ēnanen zeoxtohexov-ēnanoz' zemä-ēs-ēnaneneziss
hovxtanene-makätaevehoseoneva: 44 ota otaxå heka-
nòze-hossenistovå zenxhestōe-ēs-ēnanenez'; na zeto
hée tama heohemstaomenhestovå enxhestōe-ēs-ēnana
zehetāeaeno, hōhyāetto nitao zevešeametaneohes.

13

1 Na Jesus zistahōèns Maheonemhäon,nasz hevo-
vistomoseon, eszhetāehōn, zehevovistomosanehevetto
vehōxtoz nivaevhohonaesesto na zehešhohātamaešstoon
mhäonevstōnoz! 2 Na eszhetāehōn Jesuseva,mo nive-
hōxtanoz heto maxe-mhäonevstōnoz? Otāmenōs hezeo
heva nasz hohona zaašešhohe zistaxšetovoss zeni-
täziss (hohonao), zemesaa-anahamēsz, exhehō Jesus.
3 Na zexhoes Veoxcemeno--hohonaeva (Mount of
Olives) zènoxtaēto Maheonemhäon, eáeš-nòztōehōn
Hohonaèneva na Oxhōetōezistonaneneziss na Johneva
na Hetaneveziss, eszhetāehōn. 4 Nīmēstomevemeno,
toneš etosenhesson°s heto? na etatos-tonše-neeva-
tsanetohen°s heto nitao manstoneše-vaoxsenhesso?
5 Na Jesus ease-ēsztovohōn: nahetanona nonoxpa
hovanē nszaaoxstaeōevo. 6 Ohaesto zenvešhoènemaness
navehestovå,nazenēhovemaō na zeoxstaeovovo ohaesto.
7 Na mànistomonetomassēsz meotàzistotoz na meo-
evhostō, nszevé-hesse-ohāetanoozheme: heto nitao
zhokomanhesso:óha esaaveše-hooxe-vaoxsznettan.8 Ota
momeno-histaneo zenoseohāetaotovàzeo na momeno-
nitáe-histaneo zemeotàzeo; na ťsa zemaxe-nônxpo-
maeoz hoe: na zemomeno-ponhaoestove: na heto nitao

eveše-ase-ane-voamevoomenhestove.
9 Oha nahetan tāma, óta nszemeatōevo zèmano-hoe-
manistovez': na mohēoxzemhäonoz nszeahane-anxevae-
nanheme: na zehetāevoss zenitáetsaness na zemaxe-
vehonevess nszenheeme nitóvå zèneše-heneevatsa-
nistovomotâss. 10 Na pavhostō zhoko-vovoe-mätā-
hosseme hōvoe-momeno-histanovstovå. 11 Na oxtoneše-
aseozhanessēsz zèmeatoness (hoemaotàzistovå),nivé-
nista-oezetanome zetatoseheoxhestovess: óha
tonxhesto (oxhestoz) zetosemetaness nexoveva, hen
ēszetomahen: ota nisaanēhoveheme zeēszess, onetàz
enēhov Hoxeatamae-màtasooma. 12 Na zehenehestovsz
zemeanotto hevasemo nāestovå, na zehehestovsz ha-
poevetta henison: na kašgoneo zenoseohāetaotovovō
hehevo na hescevo zenāeshovō. 13 Na nitóvå nszemä-
totonsetamanheme: óha nah zeōènovenonizeom-oomenēsz
noxsetto ta hooxe-vaoxsznettoz' niahane zetose-
vostanevesz.
14 Oha mata-tó-vōxtomass zehetāe-ahansenovatto
hotoana-vonaestomanistoz zehešheznetto ťsa zemesaa-
heznettan (heneenoha nah zehoesto). Nheš nah
zevhistanovess Eotae-hoeva ta-éōsemevoha hohonaeva:
15 na nah heama mhäon zehoesz zevéanhoèn na mato
zevé-ēszèn emeheše-asenoèns' hovae hemhäon: 16 na
nah (zehozeōsz) hoeoneva zevéevhahooxz(hemhäon)
zistos-esevaenoss hesthōmo. 17 Oha ahahē nah
zenšenahoseess na zenšenanistovôss! 18 Na oxchaoena
nonoxpa emesaanhessohan āneva. 19 Otāmenōs nexoveva
zeta maxeveeomenhestove zezhesso zsaaešzhešenheso-
han hako vovoenotomemanhaoxtovå Maheo zèmanhaosans'
noxsetto zeszexove,na zaaevhazhešenhessohan maeto.
20 Na zemaheone-nitáesz heva ēšsaa-kasexovanohehō
hen (veeoomenē)ešiensz, hovanē zevxozevsz emsaa-
vostanevehe: óha hevetovevo zenitáoseonevezis
ehesse-kasexovananoz hen ešiensz. 21 Na nexoveva
heva nohase vostan oxzhetaessēsz, óta hezeo ehoe
Maheon-xōestaansz: na mato nâ ehoesz: nive-
onisyomaztanov: 22 Ota zeaestom-nēhovemaovóss Mahe-
onxōestaaneziss na zeaestome-maheoneēszehetanevess
zemeenēhoveo, zevōstomanenovoz neevatseonoz na
na zeotōstatamanoezēsz,emeheše-nonaxe-oxstaeovovoss

zenitáoseoneveziss. 23 Ota nahetano:ota heto nitao nita-nistamēstomevazenov.
24 Na nexoveva hèpeš maešéne-veeoomenhestove, zemasó-áenoneoz ešéhe, na tāešehe zaaevha-vohokasēšena, 25 na hotoxceo zenxhessehotoanaō heama voeva na zehetāehohātamanōsz heamå zemasó-momoxtahamensz: 26 na nheš zemävehōme zehēhyahetōsz hetano zenxhoe-tahoesz voeva maxhohātamahestovå na vohôohevatamahestovå. 27 Na nheš zenešenēnànō Heamahozeon emeheše-nixhessemano-mohēozoz' henitáoseon nivstanevo zehestäziss,hako tonoc-haeš-vohēs-hoeva noxsetto tonochaeš-vohēs-heama.
28 Na óta voxkōhemeno zeveštāohemestove heneenomova: oxtonešheceoxzezēsz hesztāhenoz,na oxtonešeoxo-oxze-vèpozevattōsz; nineevaheneenanov zehešhahane-meaneve: 29 na hohōväetto ninēhovheme, matavōxtomass heto nitao zenxho-nhesso, heneenomovohen zehešekahaneōs tass henitōneheva.30 Onisyometto nitazhetazeme,zeto amexovhistanovhestoz zaaeše-mastā-histanovhan óha vovoenotto ēševaoxse-nhessoz' heto nitao. 31 Voe na hoe zhoko-maseoxzettonsz,óha naēszistoz zaa-tā-maseoxzettan. 32 Na eš na mato zhešhōsta (zetatose-veše-nhessoz') esaaheneenohe hovanē, heva nitooxz Heamoomēhozeo na mato heva Zehēhyahestovsz,óha nīnokaes Zehehestovsz eheneena.
33 Oxcenahetan, ame-neevavōsan na haoena:zexhomaxsaaheneenomahess tónexov zetatoseveše-nhessoz'. 34 Ezhesso tass hetan zistose-tonetoexov-hoes oxs hoeva zènōoxtoxovistavato hemhäon, zistotāevavhoemaoxtovoss hesthozeon totāma hesthozeohestovevo na zèneevavōsane--venēnànoss zeneevavōxtoziss henitō. 35 Na enahane hesse-ame-neeva--vōsan: zexhomaxsaa-heneenomovohess zenitáeto mhäo tonetoexov zemeheš-hoèns', heva hetōeva, matoheva sitʼtāeva na heva mànistōsz hetanekokôax,na matoheva vōnaoxzeva; 36 nimeox-nonax-séhovhoehotaevo zènāozess. 37 Na heto zetätaziss nanheto nistxevoss, neevavōsan (exhehō Jesus).

14

1 Na nixa ešēva zeešhèpeoz exhonexoveoomxneme-

sestoveneo zèmestove kòkonhôo zsaapohaneonevhan:
na Vehonemaheonhetaneo na Mxistonhetaneo ènonaxeta-
nohōn hohāoxzezevstovå emeheše-nhaenovoss Jesuseva
zistosenahovoss: 2 ota eszhehōn: zenšena-oomxneme-
sestove hovahan, emeox-nonaxemaso-homôozistove
vostanistovå.
3 Na Jesus zenšenahoes Anovae-mhaoestovå,hemhäon
Semōn, Voomoēva-hekotxomoxtäziss, zèmesēs esta-
ēszotāehōn nasz héo zènoènez' meneekasohešk oxsē-
pave-meeamsc zehohāōeme: na hée estaxeoxaotovonó
zistaxhéneno hemekoneva. 4 Na hosz zevesseōess
exhesse-tazetanoozehōn, hena zehešetova-aestome-
matane heto pavemee-amsc? 5 Ota emstaešhòtovàtove
heva hèpetto nasòtnóemakätaevhōeme, na emstaeše-
mezenov zenstamenōehevess,(exhetàzehōn)na eoemeše-
maszetovovhōn héo. 6 Na Jesus eszhehō:nšenizeova
hena zehesse-ôzetanohoss? Ota pave-vovònethozeo-
hestoz zehešezevomotas. 7 Otāmenōs zenstamenōehe-
vess āmetto nivistanovemovō, na nohas hama tone-
toexoveva nimenoxtovepevetovovō: oha nanēhov
nitosaa-amestove-vhistanovemeheme. 8 (Zeto hée)
ešeneševe zehetāheexovhastovs': navoxz ešenista-
xōenomoxta àtohohestovå. 9 Na onisyometto nitä-
tazeme, nohase ťsa zistatoshosseme pavhostō zeox-
tohetā-histanov hapo zeno-hossemez' zehešez' zeto
hee zeveše-meovhoseoneve, exhehō Jesus.
10 Na Oxvehoōsz (Iscariot), nasz zeòtnišess,
esta-ase-nhaoxzevhōn Vehone-maheonhetanó, nàta-
nista-metonov Jesus zexhešetanoss. 11 Na Vehone-
maheonhetaneo èpevetanoozehōn na èvistomevonovhōnoz
makätansz.Na nheš Oxvehoōsz eēveōhetanohō heanaomo-
hestovå emeheše-meas Jesuseva.
12 Na vovoešēva zeoxceveše-asemesestove kòkonhôo
zsaapohaneonevhan, nexoveva zeoxcemeha-nás qsāes
(zehaoena-meatōs) oomxne-mesestovå, hevovistomoseon
eszhetāehōn, ťsa nihóahe zistose-henistáexanenez
zistose-mesetto oomxnemesestoz? 13 Na ènešenē-
nànhōn niš hevovistomoseon, eszhetohōn, tazeoxz
mhaoestovå, hatäno nszhoehotov hetan zenoeoxzz
màp kasohēeva: hoeovohen:14 na ťsa zistatoseēszèns'
zhetohen zenitáehevenovsz, ezhevo vovistomosanehe,

tās poanomosene-mhäo nâ zistatosevesse-anamon
navovistomoseon oomxnemesestovå? nhetohen. 15 Na
tāma nszevōshaenov heama zemahaeneotaz zenista-
maešseonaoez': na hanâ nistaexáeovemenō, exhehō
Jesus. 16 Na eosāne-aseoxzehōn vovistomoseon,
eēszeoxtanovó mhaoestovå na estóneše-méanovó ze-
tóhetāevoss. Na ènistáexaohanovó oomxne-mesestoz.
17 Na zexhetōeveozez' exho-vessevohōn zeòtniše-
ziss. 18 Na zenšena-eama-veanaxenavoss, eszhehō
Jesus, onisyometto nitätazeme, nasz zehestxess
natatose-momaxema, tó-nēhovsz zevesseanamasz. 19 Na
(vovistomoseon) ease-anovetanoozehōn, na ènonoce-
nòztovovhōn Jesuseva, mo nanēhové? 20 Na eszhe-
tāevohōn, enēhov nasz zeòtnišess, zevesse-séhasene-
masz hetoxkoneheva. 21 Otā Zehēhyahetōsz hetanó
eta-osāne-aseoxz zistóešenhestohes(Maheone-mxistō-
neheva): óha ahahē hetan hevetov zevešemomaxemās
Zehēhyahetōsz hetanó! Emeta-ameosepeva hevetov
zeto hetan, heva ēšsaa-zešhestaozehehō.
22 Na zenšena-mesevoss exhestananó kòkonhôo, na
zeeševovònešenhēs, èpopoenanó na èmetonó, na eszhehō
hestanom: heto etahan nitóv. 23 Na exhestananó
nasz manevetoxk, na hahō zeešenhēs, èmetonó: na
èmämanenovó. 24 Na eszhetohōn, heto etahane nazhe-
maeme vistomōhanistovå, zehénenomotahevoss ohaesto.
25 Onisyometto nitazhetazeme, nazaaevhamané hòpāe-
hemenemàp, noxsetto matamanetto zemona henitáe-
histanovstovå Maheo, exhehō Jeus.
26 Na nasz nemeoxz zeešeasehàzevoss, estahōène-
hōn zistazhešeéoxzevoss Voxkōhemeno-hohonaeva.
27 Na Jesus eszhetohōn, nistxess nszenxsaomoxtame
nszhomoxtaztanov, ota ezhešeamšeme Maheone-mxistō-
neheva, nata-ōmo qsāhetan, na qsan zemasó-héne-
nonokaôo. 28 Oxtovavetto, mataeševha-ohāetto, maeto
natavovoehoeoxz zehešsaaeoxzehess Kaneneno, exhehō
Jesus. 29 Oha Hohonaèneva eszhetāehōn, heva hoto-
nše-mähomoxtaztomevoss. tāma nazaa-homoxtaztohe. 30
Na Jesus eszhetohōn, onisyometto nitätaz, ota hiz
ešēva, heto tāeva, nixa mataešsaaešenistōhesz he-
tanekokôax, naha nszeeše-aàze-éztomohetove. 31 Na
Hohona eahan-haonovahō, heva koxce-vesse-naemaz

nszaa-éztomohetovaze,(exhehō Hohonā). Na hapoevetta
èmänhehōn.
32 Na exhoeoxzehōn ťsa zèmenaoevomaoez' Amsc-
hévoseneo (Gethsemane) zexhestohez': na eszhetohōn
hevovistomoseon, ōxhesta hethoe hezeo, zenšena-
haoenatto.
33 Na èveoxzemhōn Hohonaèneva na
Oxhōetōezistonaneneziss na Johneva,na easemaxhohāe-
tanona-vomoxtäozehō, èno-ahane-måsemetanoozehō.
34 Na eszhetohōn, óta naametaneneomotomeva nāhane-
oeometan noxsetto ta-nāestovå: hezeo nšhoe na
hooomē-nxtovoma,exhehō.
35 Na hovèn nhasto esta-
zeznehō na ènosxaxoešena-vhoenahō,heva nonaxenhes-
soz' emeheše-oomhōstatōs hen zexho-hōstaz',
36 Na
eszhehō, Nihó, nitao hovae nisaahózetohe: asetano-
mevsz heto (zemanotanetto) ahanēvoamestoz:óha tāma
zetaom-hohätto hovahan, onetàz zenethohaztomevetto
(nhessonehå).
37 Na zeevha-hoehotoss hevovistomo-
seon hotaz ènāozehōn; na eszhetohōn Hohonaèneva,
(Simon), mo ninā‌ozé? Yā heva óha noka zenimahōsta
zeoxtoešenexove zehešsaatonšehooomē-nxtovomahetto?
38 Neevavōsan na haoena, nszeox-nonaxēseozeheme
havseve-vonhoaovazistovå: otāmenōs màtasooma eka-
nome-amàtaheoneve, óha mavoxz etsē-vovonazeoneve,
exhehō Jesus.
39 Na estahosshehaoenahō na ènēhae-
zeneo zèvovoeš-haoenas.
40 Na zeevhahosshoehotoss
vovistomoseon hotaz' enāozehōn zexhomaxe-oanoexa-
neoxzez' na es'aaheneenôzenovo zemeheše-nostovoz'.
41 Na zenahaonettoz' exhesshoehothōn,na eszhetohōn,
mo zexoveva niamenaozhemé na niosotomšenamé: nheš
nistáneha ēšhohōsta; óta, Zehēhyahetōsz hetanó
ēše-momaxsetaneva-meatohe heàzenevo havsevoētäta-
nistovå:
42 ohāešeoz, nitaashemå: vehōma zemomaxe-
masz ekahanèn.
43 Na seeha zesónšeēsz,(Jesus) ,exhoeoxzehō Oxve-
hoōsz, nasz zeòtnišess, na mato èveàzehōn zehāenō-
hess zeheszxovatovoness na zehetamôoness zenxeše-
nēnahēvoss Vehone-maheonhetanó na Mxistonehetanó
na zehemekonistoveziss.
44 Na óta nah zemomaxemoss
(Jesuseva) èmehaēše-nistamēstomevonov zeveoxzemoss
nasz neevatseo; èmehazhehō, nah zetatose-vxsemo,
niahāne: esevaenohen na ōxhesta ešepaveaseozhohen.

45 Na zexhoeoxz ènhatovohōn Jesuseva, eszhehō:
zenstȯxsevovistomosanehevetto:na evxsemhōn ohaesto-
ha. 46 Na ènhaenovhōn na estōenovhōn. 47 Oha nasz
zehestxevoss zepaoehoess èmasó-nitahàzenó heszxo-
vatov na zèveše-namhōvamoss hesthozeon zenanotae-
maheonetaneveziss, èpoestaōstohemohōn. 48 Na Jesus
eszhetohōn, mo nixhoeoxzheme tass zistose-aeozeto-
voss nasz šēnovahe, ota xovatovonoz na tamôonoz
zexhomaxe-veše-momáta-esevaenessēsz? 49 Ota oešēva
nioxce-mehaveàzemazeme hotoma Maheonemhäon zènše-
vovistomosanetto na zexheššaa-esevaenehess (nexo-
veva):óha ehesse-nhesso nonoxpa zevaoxtane zeamšeme
Maheonemxistōneheva, exhehō Jesus. 50 Na èmasó-
mänōhovatôhō.
51 Na óha nasz kasova estanšehoeovohōn (Jesus)
zeaseozeziss otaxa èvokomōmahō: 52 na zistatose-
esevaens' ènōotohōn hevokomōmao, na vovok esta-
amxehō.
53 Na Jesus esta-aseozehō, exhoeozehō hevez
zenanotae-maheonhetaneveziss: na hanâ èvesse-ma-
noēhōn nistxevoss Vehonemaheonehetaneo na zeheme-
konistovess na Mxistonehetaneo. 54 Na Hohona vohēs
zexhoevoss Jesuseva mato esta-ēshoeovohōn hotoma
hesthoemanemhäon zenanotaemaheonhetaneveziss:
èvisthoemhōn zenotxevoneveziss na eexovhâehō zex-
hoestavez'. 55 Nheš Vehone-maheonehetaneo na zemä-
hoemaness enoxzevatamovhōn hòtahaneheo emeheševeše-
momaxemovoss Jesuseva,emenonoxpa-nahovoss;na es'aa-
méovohevōn (hòtahaneheo). 56 Ota ohaesto eaestom-
hòtahanetovovhōn, (Jesuseva)hotaz' hesthòtahanisto-
vevo es'aa-sē-heznettanehezeneo. 57 Na hosz eohäe-
hōn eaestom-hòtahanetovovhōn, eszhehōn. 58 Na-
nistovon eszhevo, nata-oninševoehaz heto Maheone-
mhäo maàzeneva zevešemanstoonaohe, na hosse naha
ešēva natoseevhaeše-manstoonaoxz zenita,maàzeneva
zsaaveše-manstoonaôhan (nanistovon zexhēs),exhe-
hōn aestomhòtahaneheo.59 Na eoxnetòtahanehōn hotaz
hestòtaheonevo es'aa-sēheznettanehezeneo. 60 Na
zenanotaemaheonhetanevsz eohāehō sitov,na ènòzto-
vohōn Jesuseva, eszhehō, hovae nisaanóstohe,henova
heto zeveše-momaxemataoss zeto (vostaneo)? 61 Na

Jesus es'aaoxohehō, es'aanostohenó hovae. Na
exhossenòztōehōn zenanotae-maheonetaneveziss,eszhe-
tāehōn: ninēhove Maheon-xōestaansz Zehēhyahetōsz
Zenoc-hā-vehooheziss? 62 Na Jesus eszhehō, nanē-
hov: na nszevōmo Zehēhyahetōsz hetanó zexhoes
heszheamaxesto Hohātamävhanehevao zenxhoe-tahoesz
voeva heama.exhehō Jesus. 63 Na zenanotae-maheon-
hetanevsz eōxeszehenanotàzehō, na eszhehō, hena
emehesse-noxzevatamoz honaovehòtahaneo? 64 Nieše-
nistanov havseveas'tomoanistoz: nitonhesseztanov?
Na èmä-hoemane-nohōemovhōn nāestovå. 65 Na hosz
ease-ōseanotovhōn, enxpe-vaènovhōn na epopōevota-
nosènovhōn na eszhetovhōn,maheonēszz:na notxevhozeo
popoeneszistovå èvešemaseztovovhōn.

66 Na Hohona, zenšenahoes hotoma zèmenaoevstōne-
hevez' zeanhohoonevez', exēsznehō kasehée zex-
hesthozeonetōes nanotae maheonhetanó; 67 na zista-
vōmoss Hohonaèneva zexovhōez' ènsakōmohōn, na
eszhehō, nimehavistavemo Nazanhetan,nitooxz Jesus.
68 Na Hohona eéztomohehō eszhehō, nasaaxaheneenohe
na nasaa-noxtovaztohe zenxhešetto,exhehō: na zista-
hōèns' zeopapoestoonez', vezen ènistōhehō hetane-
kokôax. 69 Na kasehée zèvōmoss Hohonaèneva
eszhetohōn zemä-paehoetōess,niahane nasz zenhesta-
vonoevsz. 70 Na exhosse-éztomohehō Hohona. Na
hosse kasexoveva zepaehoetōess eszhetāehōn: nitsē-
onisyom-nhestavonoeve: óta zehešehestätto Kanene-
hoeva. 71 Hotaz (Hohona) eox'setanevahō, zex-
havsevoans' eszhehō, nasaaheneenovo né hetan
zenhetoss, exhehō (Hohona). 72 Na seeha zenixao-
nettoz' exhossenistōehō hetanekokôax. Na Hohona
èmasomeetanoozetanó zexhetās Jesuseva, nixa zeto-
seššaaešenistōhes hetanekokôax nszeešeaàze-
eztomohe zexheneenovetto, (zexhetās Jesuseva) ze-
evhameetanoozeto,èmomasovaxanehō.

15

1 Na meovōnaoxzeva Vehonemaheonhetaneo na Mxisto-
nehetaneo, na zemähoemaness èmanoēveōhe hoemanehōn,
estōetovhōn Jesuseva, easeozhovhōn na èmetonovhōn

Pänatosoneva. 2 Na Pänatos ènòztovohōn Jesuseva,
nihevehonametōe Maheonoxtōenoss? Na zènostōs,
eszhetāehōn, ninheve. 3 Vehonemaheonhetaneo ohaesto
hovae eveš-hoeetonovó. 4 Na (zenotxenitász)Pänatos
ènòztovohōn, mo nisaa-hovae-vešheoxistové? Ota
ohaesto hovae zeheševešehoeetataoss. 5 Na hovae
esaaevhanóstōhevohōn Jesuseva:exhessehohā-otōseta-
noozehō Pänatos.
6 Na nexoveva zeoxceoomxne-mesestovez' eoxceme-
haevha-nonizeom-ēnanomotânovhōn nasz zehoeziss
tōhemhäon, nohas zenvēstomōess. 7 Na nasz hetan
Banabas zexheševēs èvessetōhemhōn hosz zetota-
hatamàzeziss, zenaseneziss totahatamàzistovå. 8 Na
zemaxhāenōheziss estavēstomevonovó (Pänatoseneva)
zenotxenitäziss emehešetōevoss zeoxcheševeševez'.
9 Na zènostōevoss eszhehō, nihóhäme zistose-
evhanonizeom-ēnanomothàziss zehevehonametōess Ma-
heonoxtōenoziss? Exhetohōn, 10 zexhešheneenomovoss
Vehonemaheonhetanó zèmeaz' Jesuseva zexhomax-
ehanotoz'. 11 Na zeto Vehonemaheonhetaneo èvonho-
semovhōn vostanó zehāetanevonheziss, vēstomeva
zenotxenitász emevovozhessetamoss Banabasoneva
zemeevhanonizeom-ēnanomothaez. 12 Na Pänatos(zeno-
txenitász) zènostovoss eszhetohōn, na tah natato-
nšetovosz nah zevéhoss hevehonamevo Maheonoxtōe-
noss? 13 Na exhosse-mänistōhehōn, hotxasehoheha,
exhehōn. 14 Na Pänatosoneva eszhetāevohōn, hena
tāsez' taxa zexhavsevoētas? Na hotaz' èmasótàpe-
ehahehōn, hotxasehoheha, exhehōn. 15 Na Pänatos
zexhaomosetanotovoss zemaxhāetanevonheziss eevha-
nonizeom-ēnanomothânovhōn Banabasoneva, na zeeše-
veeònoss Jesuseva èmeanohōn zistose-hotxasehohez'.
16 Na zenotxevess easeozhovhōn Jesuseva na
eēseozhovhōn hotoma zèmenaoevstōnehevez' vehoneomē:
na ehōvoe-vamovhōn hevestxevo. 17 Na ènhōmanovhōn
zeotatave-maeataziss hōmao, na eonistàkoenanovó
kamxevó zehohāosattoz' na èveš-hoxszehaetonovonó:
18 na ease-mahaovovhōn,Ahā zehevehonametovataoss
Maheonoxtōenoss!19 Na moomstass èvešekokonaènovhōn,
na eōseanotovhōn na ènišenstaneōeozetovovhōn tass
haoenàtova. 20 Na zeeše-neše-totohoxtoéhovoss,

eevhahestananovhōn (hesthōm) zeotatave-maeataziss
na eevhaēstanomovonovó hemasanistoz. Na nheš
easeozhovhōn zistose-hotxaseònovoss.
21 Na èmomáta-vonhosemovhōn nasz hetanó zenxe-
oxzeziss hoeoneva na zeoomxneziss, Simōneva,
héhevo Hessetáetan(Alexander)na Mahetan (Rufus),
zeto hetan èmomáta-vonhossemehō emeheše-nỏxtomo-
voss hesthotxaham Jesuseva.
22 Na exhoeoxzhovhōn Metaškonevomao zehestohez',
23 Na eoxtoxcemetonovó hòpāehemenemàp na peve-
meemàp zeaestoevōvanez': óha es'aa-hestanôzenó.
24 Na exhotxaséhònovhōn na zeeše-seoxevaenamovoss
hemasanistoto totama èneše-vhozenomothàzenovhōn.
25 Na vezen èneešeamōsenahō zexhotxasehohes. 26 Na
ta heama estaxe-mxeoheneo, eszheše-amhazeneo:
HEVEHONAMEVO MAHEONOXTOENOSS. 27 Na
èvesse-hotxasehohemhōn niš šēnovaheo:nasz heszhea-
maxesto na nasz henamosesto. 29 Na zeoomxne-
mävehōmāess eōmaènetotohosemovhōn, eszhehōn, hā
ninēhov zenoxtove-oninševoehazetto Maheonemhäo,
na naha ešēva zenoxtovevha-tomỏxtaozetto. 30
Nohetto nisá-vostanevhàzz tāma na anhô-vonènsz
zehotxatto. 31 Homona mato Vehonemaheonhetaneo
zènonocevetova-tohosemovoss, eszhehōn, èvostanevhō
zenitäziss: na ota zeheššaa-noxtove-vostanevhàzēs
tāma. 32 Nohetto Maheon-xoestaansz, zehevehoname-
tōess Maheonoxtōenoziss nisá-anhoevonxneha zeho-
txatto, nonoxpa nazevōxtanon na nazeonisyomaztanon,
exhehōn. Na mato né zevesse-hotxasehohemóss Jesuse-
va exhomosemovhōn.
33 Na nheš zesitovōs noxsetto zistaomōes
emätā-aenoneozeneo zeoxtohetaomao. 34 Na vezen
zistaomōesenaz' estàpeehahehō Jesus,eszhehō:Zehe-
maheonametovaz,Zehemaheonametovaz, hena zehesse-
nōoxetto exhehō? 35 Na hosz zepaoeōess heto zè-
nistomevoss, eszhehōn,ota eonōmo Maheonoxvešhe-
konäziss. 36 Na nasz easetaxehō,eootomoenotohōn
zeasèpaseheziss hooestaxemàpeva na estòpstxnovhōn
maxeveesevóeva na èneš emanotovhōn (Jesuseva) na
eszhehōn,noxa nitavehōxtanon heva eotos-hoe-anhanās
Maheon-oxvešhekonäziss. 37 Na èmaso-tàpeehahehō

Jesus, na ease-meanohōn hemàtasoomaho. 38 Na vezen
estóeanhoe-sovaveenaozehō tonovhōma zèmeha-taomō-
senas sitov hotoma Maheonemhäon. 39 Na zeheno-
txemsz zenoxtaeōetovoss Jesuseva zèvōmoss zèneše-
asemeaz' hemàtasoomaho, eszhehō, onisyometto zeto
hetan ehēhyahetōehōn Maheonǒ. 40 Na mato héeo
vohēs zenszetōeōess na hosz né niahānevo: Mary
Maktanē, na Mary zehescetōs Hōetōezistonaneoxha-
axcetaziss na Jose na Sanomē: 41 né héeo niahā-
nevo zeoxcemeha-veoxzemovoss Jesuseva zèvhista-
novez' Kanenehoeva, na eoxcemeha-vovònethozeohe-
tovovhōn: na mato ohaesto zenitäss héeo zèmeha-
vesse-éoxzemovoss Jesuseva Hekotomaeveno.

42 Na zexhetōeveoz, nexoveva zeveše-nistaexane-
nistove zexhomaxe-meo-maheonešēvez', 43(nexoveva)
exhoeoxzehō Oxzevha-amhastovsz nasz hetan zenx-
hestosz Anema-tae-hoeva,èvessehoemanehevhō zeonoa-
tamāsz, na tāma hapo ènoxzevaztomovonó Maheonǒ
henitáehistanovestoz: na es'aaese-nhaoxzevohehōn
Pänatosoneva (zenitáetsansz)na evēstomevonó hevoxz
Jesuseva. 44 Na eotōsetanoozehō Pänatoss taxa
eo-eše-onisyomenāsz: na zeešeonōmoss zenotxevoneve-
ziss ènòztovohōn, etoneešenā. 45 Na zeešhotonās
zenotxevonevezis, ènizeomevonó Oxzevha-amhastove-
ziss zistos-hestanoz hevoxz Jesuseva. 46 Na zeto
hetan exhòtovanohōn voxpemonatō-šeonon, na zeeše-
anhanoss(Jesuseva),èvešemaenohōn šeonon na eovše-
manohōn àtohohestovå zèveevohez' šēnhohonaeva:na
nheš eamoenohōn, maxhohonao zèveše-nxpoheonevez'
henitōneheva àtohohestovå. 47 Na Mary Maktanē,na
Mary zehescetōs Joseeva èvehoeōetomovonovó zeovše-
manez'.

16

1 Na zeeše-éne-osotomeešēvez', Mary Maktanē,na
Mary zehescetōs Oxhōetōezistonaneneziss,na Sanomē,
exhòtovanovhōnoz peve-xoeneonoz zistatose-xoeno-
voss. 2 Na zèmeovōnaoz vovoešēva zeamstoéno,
exhoeoxzehōn àtohohestovå, vezen zistoeše-meènez'
ešého. 3 Na èmeha-nonameto-zhehōn,nivasesto zeto-

seasetoenomotāezesz hohonao zenxpoheonevezíss àto-
hohestovå? 4 Na zistazetōovoss, estavōmovhōn ho-
honao zexheše-aàze-asetoenez': óta èmaxhohonaevhō:
5 Na zistaēstaxevoss šēne-àtohohestovå,estavōmovhōn
nasz kasovaheo zehoeziss mazheamaxesto zevohomō-
maziss: na exotōsetanoozehōn. 6 Na eszhetāevohōn,
nivé-otōsetanoozheme: ninoxzeovovo Jesus zehestasz
Nazanehoeva, zexhotxasehohes: eševhaohā: esaahoe
hezeo: vehōxtom zèmehaovšemans'! 7 Oha tahehoto-
namohen hevovistomoseon na Hohona, zhetohen: maeto
etazeoxz Kanenehoeva zèvovo-eoxzetōess: hanâ
nszevōmov, zistó-nhetaess, exhetāevohōn (né zevo-
homōmaziss). 8 Na estahōènehōn šēne-àtohohestovå
na eamxehōn: zexhomaxemasó-hoehotāevoss nonomē-
hestovå na otōsetanoozistovå: na esaaxa-ēsztovo-
hevhōn hovanēo: zexhomax-étoxtäozevoss.

9 Na nheš zeeševhaohāes(Jesus)vovoešēva zeamstoe-
noez' èvovoe-meeozetovohōn Maryeva Maktanēeva,né
zèmeha hōstaha-mamoss nisòxto havsevemàtasoomaho.
10 Na zeto hee estanetòtahaovamohōn zemeha-veoxze-
moziss (Jesuseva) zeoeometanoz' na zeaxaemez'. 11
Na naeševōmo Jesus zeevhaametanensz zexhotonoss,
ekanomenistomonetozenovó es'aa-onisyomaztôzenó.
12 Na hohomaevetto Jesus èvōstamanehō zènita-
venōhes èvōmāehōn zenišeziss(hetanó)zeešeonōxzez'
(Hekotomaeveno) na toxtō zistazhešeoxzez'. 13 Na
zeto hetaneo estaevha-seeoxzehōn na esta-netòta-
haovovhōn zemänitäziss hevessevōnevo: na mato
es'aaonisyomàtōhevhōn.
14 Na hohomaevetto èvōstomanetovàzetovohōn
zeòtnokäziss (vovistomoseon) zenšenamesez': na
èvehoethōn hevetov henizestatanoxtovevo na heshe-
konetóhestahàtovevo,(exhesse-vehoethōn)zexhomaxsaa-
onisyomàtatovohez' zemävōmāeziss zeeševha-ohāes
15 Na eszhetohōn,tahéneoxz tāhistanovå,mēstomevohen
pavhostō hōvoehistaneo. 16 Nah zeonisyomàtasz na
zeéōstāsz zevostanevehe:na nah zsaaveonisyomàtahes
zhoemane-maxeosehe. 17 Na heto neevatseonoz zeveše-
heneevatsanistovenovoz zeonisyomàtäss etahanez':
navehestovå zeveše-hōstahamovo havseve-màtasoomahō:

zemonaezēsz zeveše-henheenszistovenovoz, 18 zese-
vaenovō mèno, na oxmanevosz hovae zeveše-noea-
nōstomanistovez', zaaxa-onšeohaōhenov: zetaxenae-
vaotovovō zehāmoxtäziss na zeevha-pevomoxtäo.
19 Na nheš Zenitász zeeše-éne-ēsztovoss eevha-
maseēseozehō Heamoomē na exhamstoehō heszheamaxesto
Maheonô. 20 Na estaosāne-aseoxzehōn, na eståxtae-
maheoneēsztsanehōn, zenševisthozeohemāevoss Zeni-
täziss,na Maheoneēszistoz zexhetomoészez' neeva-
tseoneva zehoeosanettoz. Amen.

*o*o*o*o*o*o*o*o*o*o*

PAVHOSTO.

Zeheŝhosesto VONITTO.

I

1 Ota ohaesto zexheŝe-onisi-mxeomevoss nitao
zetoheta-eŝhoe-nhessoz' zèvhistanovez, 2 nitóevetto
zetoeŝhòtahaōez, né moneasetto zèn-noovone-pâheneenoss Maheoneēszistoz na zexhozeohetoss 3 hapoevetta
zeonitovå zeeŝe-vovoxpone-neheoxtom heto nitao moneasetto zenxheŝenoovone-nhesso, nanŝhessetaomepevazesta zistosepave-noovone-mxistōvaz, ninēhov
zenstóxtatamanetto Maheon-oxmehotāsz:4 nimenonoxpaheneena zeheŝhetometto zehetae-vovistomonetto.

Hane nexoveva Oxhāsz zèmaxevehonevs' Eota-hoeva,
nasz Maheonhetan, Maheo-oxmeetanoz exheŝevehehō,
exhestāhō Maheonhehestoveziss (Abijah) hemomenohesthozeemstovå: èvistōmamohōn nasz zehestonäziss
Eseomēhetanó, Maheonevistomōhané (Elisabeth)exheŝevehehō. 6 Na nīniŝevoss exanove-nehenovätovovhōn
Maheonȯ zexhoxee-nehevostanehevetomovovoss hesthoemanistoz na hetāeva-vovistomosanistoz. 7 Na esaahenisonehōn zexhomaxe-ohepeemonas Maheo-vistomōhane, na zheŝ nheŝ evota-eŝeōenāehōn.
8 Na nheŝ exho-zhessoneo,Maheo-oxmeetanoz zenŝenazetoētās hevetovå Maheonȯ (hotoma Maheonemhäon)
tāma zetāeva-hesthozeohestovs,9 zeoxcemeha-totāevahoemaoxtomoheziss Maheonhetaneo, tāma ènethozeohestovenó pavemē-hôasenistoz,exhoestavhôasenehevō,
exhesseēsznehō Maheonemhäon. 10 Na zhexove-pavemēhôhasenistove, anosemå exhōvoe-haoenahōn zemaxhāetane-vonhess. 11 Na (hotoma) zenŝena-pave-mēhôasen's Maheo-oxmeetanoz exhoeohetōehōn hesthozeon
Zemaheone-nitáeziss, ènheeozehō heszeamaxesto
exhesse-nheetōehōn pave-mēhôasenevstōneheva.

12. Na Maheon-oxmeetanoz exhohāetanoozehō zèvōmoss
Maheonhozeon, èmasohèpoetanoozehō. 13 Oha Maheon-
hozeon eszhetāehōn, Maheo-oxmeetanoz nivéhèpoetano:
otāmenōs ēšenistohe nsthaoena-momoxzemestoz na
zevistōmóz, nszhetanevōène-vomotaha, na John nszeō-
sevého. 14 Na nsze-hevoešetanoxtove na nszeheszhe-
totaetanoxtove: na ohaesto zhesse-voešetanō
matoshestaozez'. 15 Zemaxhohāōemā Zemaheone-nitáe-
ziss, zaa-mané hòpāehemenemàp. na mato zehāenoez':
na zenstoešhoes hesc heszkatōeva zeaàze-honeovo
Hoxeatamae-màtasoomaho. 16 Na zevovhe-tanàzetanoshō
ohaesto Maheonoxtōenoziss emeheševha-toxetanotovoz'
Zemaheone-nitáeziss hemaheonamevo. 17 Na zeta-
veše-vostanehevenotto Maheonó, hemàtasoomaeva na
hesthohātamano-moxtaeomohestová Maheon-oxvešhekonä-
ziss, na emeheše-nexovstahaovoss zehenisonestove-
ziss zèmeha-hexovstahaz' nista-mahacseo; na emeheše-
amxneshoss zsaa-amàtaheonevéziss hepave-
noxtovhastová xanovevostanó: na mato zistose-nono-
tohanomotâss Zemaheonenitáeziss nokov hestanistoz
zenista-vovhetanomoxtäziss, exhehō Heama-hozeó.
18 Na Maheo-oxmeetanoziss eszhetāehōn, nazetonšhe-
neena heto? Ota zexhomax-mahacisehevetto na ze-
vistōmo ēšeénae. 19 Na Heamahozeo eszhehō, nanēhov
Hetan-oxmaheonevsz (Gabriel), zeoxce-nheetovo zehe-
taeōes Maheo: nazhešenēnahe zenše-ēsztovaz na
na zenšemēstomevaz heto pavhostō. 20 Na ota
nszaaevhanoxtovenszé na nszatonše-ēszé noxsetto
matāešho-nhesso heto nitao, zexhomaxsaa-onisyomazto-
hetto naēszistoz zetó-nhesso taome-tonexoveva,
exhehō. 21 Na Maheo-oxmeetanoz enšekanome-tonōmehō,
na henaez' zehesshāeoxtas hotoma Maheonemhäon,
exhessetamehō. 22 Na nheš zenxhōèns', es'aatonše-
ēsztovohehōn: na exhess-heneenôhō zeheše-vōsēs
hovae Maheonevōstomanistová: na eēvhōvohōn na
estoome-saa-noxtovenszehehō. 23 Na nheš zeeše-
mathōemez' hetoneexovhozeohestoz, estaevha-hooxzehō
hevenov.
24 Na hohomaevetto Maheone-vistomōhané esta-ase-
hosseehō: na zistaeše-nohonešéhamas enš-amenohoe-
tàzehō, eszhehō, 25 Mo nazhešetōhe Zemaheonenitász

nexoveva zèvehōmas zistose-asetanomōs zèmehaveše-
havsevetotoxemanetto, exhehō (Maheone-vistomōhané).
26 Na nheš zenasòtaoneziss eŝéhó, Heamahozeo,
Hetan-oxmaheonevsz (zexheševēs) exhosse-zešenēna-
hēhōn Maheonȯ ťsa nasz mhaoestovå Kanenehoeva,
Nazaneno zehestohez', 27 hanâ exhoehō zeheehēvsz
estose-mone-vistōmohōn nasz hetanó Joseph
(Oxzevhaamhastovsz) exheševehehō. enxhestähō he-
manhastovå Oxmehoheziss: na né kasehee, Mary
exheševehehō. 28 Na exhoēszotāehōn (Heama-hozeon),
na eszhetāehōn. Ahā ninēhov zehohā-šivatamanetto,
nivistavema Zemaheone-nitász, (exhetāehōn). 29 Na
kasehee heto zènisto èmaso-hohāetanoozehō, tah
etonšetovatton°s heto zèmahāonetto, exhešetanohō.
30 Na Heama-hozeon eszhetāehōn, nivé-étoxta Mary:
ota niešhotoatama Maheo. 31 Na ota nszhossee na
nszhetanevōèn, na Jesus nszeōsevého. 32 Zenano-
tatamahe na Zehēhyahetōsz Zenanos-heamaeveziss
zhestohe: na Zemaheonenitáeziss zemetāez' hemaxe-
nitástoz héhyo Oxmehoheziss: 33 na zeaenexove-
nitáeta Maheonoxtōenomanhastoz: na hemaxenitáe-
histanovhestoz zaaénhistanovhanehez', exhehō.
34 Na Maryevao eszhetāehōn, tah emetatonše-nhesso,
ota zehešsaaheneenovôvo nasz hetan? 35 Na Heama-
hozeo eszhetohōn: ota Hoxeatamae-màtasooma
nszhoehota na hesthohātamahestoz Zenanos-hāea-
maevsz nszhoveoaōez': na hōmaesto zehoxeatamae-
vōènoxzevsz Maheo Hēhya zeōsevehe. 36 Na ota
nivōhestoto Maheonevistomōhané, hapoevetta ēše-
aàze-amhaenotto zehēhyahestoveziss, ekanomeše-
énahe: etaeše-nāsòtxo nah zèmeha-oepeemonaz.
37 Otāmenōs heva nasz heēszistoz Maheo esaa-
hóze-nhesohanehez', exhehō (Heama-hozeo). 38 Na
Mary eszhehō, nanēhove zeheevetto zehesthozeone-
tovasz Zemaheone-nitáesz: tómenhessoneha nitovå
niēszistoz, exhehō Mary. Na ennōoxzetōehōn
Heamahozeon.
39 Na nheš nexoveva Mary eexanenehō na esta-
vestovezeoxzehō hohamoss hoeva, nasz mhaoestovå
Eotahoeva: 40 na zista-ēstaxevoss hemhäon

Maheon-oxmeetanoziss èmahaovohōn Maheone-visto-
mōhanéeva. 41 Na eszhessoneo,Maheon-vistomōhané
zistóenistovoss Maryeva zèmahaōs, èmomoōstaxehō
meševoz heskatōeva; na Maheonevistomōhané èmasó-
hešetovaōehōn Hoxeatamae-màtasoomaho: 42 na maxe-
hahestovå eszhehō, (eszhetohōn Maryeva) Ahā ni-
vovòneš-pevooseoneve mä-heevstovå,ahā evovòneše-
pevooseoneve hemenam niskaton. 43 Na ťsa
nanxhessetamanemås, zeszheše-nhaoxzevas hesc
zehenitáehametto? Ota zistóme-nistom nizheševa-
hestoz. emomoōstax meševoz nanskatōeva zèpeve-
tanooz.45 Ahā vovòneše-nhestoheha hée zeonisyoma-
zesto zetos-ho-nhessoz: zexhomaxe-tose-tónhessoz
zèmä-ēsztōs henitáeham,exhehō.46 Na Mary eszhehō,

Na-ametanene-omotom emaha-atamanooto Zema-heonenitáeziss,

47 Na namàtasooma emaxevoešetano hevetov Maheonȯ navostanevstomaneham.

48 Ota zeheše-vehōxtomovoss zèmomoxatamez' héo zehesthozeonsz:

Ota, nheš zetā zeoxtoheše-noovone-onitave-nexovstanovstove nazemävovòneše-nhetan.

49 Ota nah zehohātamāsz nahohātama-zheše-zevomo-taha:na hevehestoz ehoxeatamanoez'

50 Na heŠivaztastoz enoovonxnettoz' zeoxtoheeše-onitave-nexovstanovstove, hevetovevo zeéà-toe-toxetanotōess.

51 Ešev̄ōstoman hesthohātamae-naevàtoz;exhéneozhȯ zemenoxcepevatamàzeziss tāma heaestome-ōhetanonavstahàtovevo.

52 Ešehomanō zevehoneveziss hevehonoestovevo, na ešhāe-hoōsemanhō zemeha-nooevaevostane-heveziss.

53 Zepavaez' èveše-nasoenoshō zehāeanaziss: na ponoxta ēše-asenēnànō zehāooväziss. Eše-vistämo hesthozeon Maheonoxtōenoziss.

54 Zešivatame-meetanotovosz zexheše-ēsztovoss nimahacsehamanó, zènhetoss Oxthāenōheziss na toonētto henisonevo toome-aenexoveva, exhehō Mary.

56 Na nahe ešého enševessevhōn hevis'on
(Maheonevistomōhaneeva) na estaevhahooxzehō
tāma hemhäon.
57 Na nheš Maheonevistomōhané evâxs-honexoveoze-
neo zistoseše-ans', exhetanevōènehō.
58 Na hevesthózemaōn na hevōhestoto ènistomone-
tozenó zexheše-áehās Zemaheone-nitáeziss; na
èvesse-pevetanomäehōn. 59 Na zenxho-nexove-matò-
taonettoz' éš exho-heévȯxtaneshovhōn kašgon (na
zistose-ōsevéhovoss): na Maheon-oxmeetanoz eoxto-
senoevéhonovhōn héhyo. 60 Na noxa hovahan,onetàz
John zetaheševehe,exhehō hesc. 61 Na eszhetāehōn,
na hovanē nivohestoto es'aazheše-neševehe. 62 Na
estanòzta-vhōvamovhōn héhyo,zetatonševehe? exhe-
tovhōn. Na èvēstanó taoxistonestoz na ezetxeanó,
John enahanez' hevehestoz. 63 Na èmäotōsétanoo-
zistoveneo. 64 Na (Maheon-oxmeetanoz) hesz esta-
taeozezeneó,na hevitanov eŠéšeozezeneó,na eēszehō
zèvovòneše-pevootoss Maheonȯ. 65 Na zehetāe-
tȧxta-ēvaevoss (hen hoeva) èmä-hèpoetanoozehōn:
heto nitao exònehe-tāehōestahaneó zeoxtohetaomao
hohamoss-hoeva (Eota-hoeva). 66 Na zehetāe-nisto-
monevoss enxtovomahōn tah zetaneevaevesz kašgon,
exhešetanohōn. Ota èvessevāezenó hesthohātama-
hestoz Zemaheonenitáeziss.
67 Na héhyo, Maheon-oxmeetanoz zexhešetovaōs
Hoxeatamae-màtasoomaho, èmaheoneēszehō, eszhehō,
68 Vovòneše-pevooheha Zemaheonenitász, hemaheo-
namevo Maheonoxtōenoss: ota zeheše-
nhaoxzevoss na zehešezevomotâss vosta-
nevstomanistoz hevostanemo.
69 Na nieše-meenomothāenon nasz zehetoneōsa-
nistoveziss vostanevstomohestovȧ,
enxhestashamo hemanhastovȧ Oxmehoheziss
zexhesthozeons'
70 zistó-veše-ēszevoss heszenevo hesthoxeatamae-
maheoneēszhetanemo hako nistavonoomē
zènoovone-vhestavez' hoeva.
71 Zistose-vostanevstomothaez zetóhetanona-
òneztaetōeziss na mato hesthohātamahesto-
vevo zemä-totonsetamaeziss (zistosevosta-

nevstomothaez);
72 Na zistose-šivatametanotovoss nimšemano,
Na zistose-meovosetanoto hesthoxeatamae-visto-
mōhanistoz;
73 Hen zèvistomōhaovoss Oxthāenōheziss nimšemano,
74 Zistose-nešetanotōez mataeše-vostanevhanez
hesthohātamahestovevo zehetosse-òneztae-
tōezē, emeheššaa-hezeve-hozeohevomothaohez
Maheo,
75 Hoxeaomohestovå na xanovhoneonstovå emeheše-
tåxtanōve-vostanehevetovoz oešēva zetāeše-
vostanehevez.
76 Hēhe na ninēhove kašgon. hemaheoneomotom-
ēszehetanemo Zenoc-hā-heamaevsz nszhetan:
Ota nszevovoe-amxnevo Zenitász nszenonoxpa-
nista-exanomovo hemeo (heszhešetovaomo-
hestoz);
77 Na hevostanemo nitose-hotxheneenovamō zeoxc-
heše-veše-vostanevhàzistovez' zeasetanomo-
hevoss hestathavsevevo,
78 Zeheš-hešivaztastovstahas nimaheonaman.
Hako Vaoxsheamoomē Nevōneoxzevhan nazenhaoxze-
vaen.
79 Emeheše-vohôoéhoss nah zhoeziss zeáenonittoz'
na zexhoveohōstaz' nāestovå;
Na emeheše-amxnéshaez oanaxaeomohestovå,exhehō
Maheon-oxmeetanoz.
80 Na kašgon estanše-ešehehō,na esta-hothonaovhe-
koneoxzehō màtasoomaeva, na toxto enšeēvähō
noxsetto ziståxtanōvanàzetovoss Maheonoxtōeno-
ziss.

2

Na nexoveva exhoemanehō Käsax-Nstôxtatamsz
(Caesar Angustus) mä-hōemevoes hōvoe-histaneo
hoeva. 2 Na heto mä-hōemestoz èneševstoveneó
han nexoveva Oxmeoevenōsz(Quirinius)zexhonaove-
nitáeto Honeetanistoz.3 Na estamä-neoxzistoveneó,
nīnonocevetovahevoss zistose-hōemevoss momha-
oestovå totāma zexhestävoss. 4 Na Oxzevha-
mhastovsz(Joseph),Nazane-mhaoestovå, Kanene-hoeva

enxeoxzehō na estaéoxzehō Eota-hoeva, hanâ
zèmhaoestovez' (Oxmehōsz hemhaoestoz), Màtamevē
zexhestohez', exhesshoeoxzehō (hen mhaoestovå)
zeheše-hestavoss Oxmehoheziss hemanhastovå na
henistxnōemàzistovå:5 exhoeoxzehō(mähoestonstovå)
zistosevesse-hōems', èveoxzemhōn Maryeva,zevistō-
moss. enšena-hosseehō, 6 Na zeheehoevoss hanäno
eaàze nisto-ešehamahō.7 Na ènotomōènothōn hetane-
kašgon,èvešemaenovhōn šeononeva na eovšemanovhōn
hotoma hoxomohamstōneheva, zexhomaxsaa-t'sa-
pootahanehez' hoxovistavamhäon.
8 Na hanäno toxtō qsāhetaneo eēvxnehōn zèvōne-
neevavōmovoss heqsāmevo. 9 Na eséhove-nhēeoze-
tōezenohōn nasz hesthozeon Zemaheonenitáeziss.
na eståxta-vohôoaseōstahazeneó hevohôhoe-vōmae-
nōhestoz Zemaheonenitáeziss: na ehohā-hèpoetano-
ozehōn. 10 Na Heama-hozeon eszhetāevohōn nivé-
étoxtame: otāmenōs zeheš-hoe-metaziss pavhōstō
maxhetotaetanoxtovå. mä-histanistoz zeveš-hesz-
hetotaetanoxtovenov:11 ota hiz ešēva,hemhaoestovå
Oxmehōsz ēše-vostanevōènetohe nasz Vostanevsto-
manehe, niahāne Maheono-xoestaanāsz, Zenitász.
12 Na neevatseo zemetaness etahāne: nszeméovovo
meševoz zehohēsz šeononeva na zeneeva-šeš hotoma
hoxomohamstōneheva, exhehō Heama-hozeo. 13 Na
seeha èmasó-vesseōemāehōn zemaxhāenōheziss
Heamoomē-notxistovå, na eszheše-manovehootovhōn
Maheonô.

14 Onoetanona-vohôohevatamanooheha Maheo Vaoxshe-
amoomē,
Na hoeva haomoxtomoxtastoveneha hevetovevo
vostaneo zevešeaxaetanotōevoss (Maheonô),
èneše-vehoosanehōn Heama-hozeon.

15 Na zistaeše-nōoxzetovovoss qsāhetanó na zista-
eševhaeōsenavoss Heamoomē,nheš qsāhetaneo eszhe-
tàzehōn, nohetota nitazeoxzhemâ Màtamevē, na
nita-hevehōxtanon heto zexhotx-heneenomothaez
Zemaheonenitáesz. 16 Na zexhoeohevoss èmeovovhōn
Mary, Oxzevha-amhastoveziss, na mato meševotto
ešešenahōn hotoma hoxomohamstōneheva. 17 Na
zèvōxtomevoss èmä-netòtahanehōn zexhotonevoss

hevetov zeto kašgon. 18 Na zehetāe-nistomonevoss
eotōsetanoozetomovonovó nitao zexhòtahaōevoss
qsāhetanó. 19 Oha Mary enšetōetanotanó heto
nitao, hesztaheva zeēveōhaetanoto zehešetovatoz'.
20 Na qsāhetaneo eevha-aseoxzehōn na enšenaamxne-
vohôohevatamano-otovhōn Maheonȯ, èvehootovhōn
nitao zexheše-nistomonevoss na zexheše-vōxtome-
voss, zistoeše-ēsztohevoss.

21 Na nanoxtoha ešēva zeešhèpeoz eevoxtanešhō
(kašgon,) exševehehō JESUS zistó-neše-véhās
Heamoomē-hozeon, zexheš-saaešhoes maskatōeva.

22 Na nheš zeeše-matōemez' ešiensz zeoxtoeše-
nexov-hoxee-vovhetanàzevoss zistóehoemanez'
Oxtonovōeneziss. exhoeoxzhovhōn Hekotomaeveno
zistosehaoena-meavoss hevetov Zemaheonenitáeziss
23 (zeheš-zhešemxeohe Maheonehoemanistovå, nistoxs
zehetanevsz zenotomōènetosz maskatōeva emehoxee-
mómâta-ēnanomothaenotto Zemaheonenitáeziss),
24 exhesshoeoxzehōn mato zistose-haoena-meavoss
hovae zènethoemaōevoss Zemaheonenitáeziss, heva
niš hemeneo na matôva hemenson. 25 Na hanäno
Hekotomaeveno evisthoehō nasz hetan Oxnistōsz
(Simeon) exheševehehō: na exanovhetanevhō na
exhaoena-eonevhō, enšhozeovōsetanona-noxzevaztanó
vovoešemstaomenhestoz zevistomohez' Maheonoxtōe-
noziss: na èvessevostanehevemāehōn Hoxeatamae-
màtasoomaho. 26 Na èmehaeše-hotxheneenomōehōn
zistatosaa-ešzheše-vōxtohes nāestoz óha tó eše-
vōmoss Zenitáeziss Maheonxōestaanāeziss. 27 Na
zexhešetovaōs Màtasoomaeva exēsznehō Maheone-
mhäon: na kašgon Jesus zèneēseozhāess héhyo na
hesc zistosenešetōs nethoemane-vostanevstovå,
28 nheš ènoeōetōehōn Oxnistoheziss, na zèvovòneše-
nhetoss Maheonȯ, eszhehō.

29 Zemaheonenitáetto zehešhesthozeonetovetto nheš
nīnešetanotovsz zetóhesso niēszistoz nameta-
aseoxz oanaxanstaomenhestovå:

30 Ota naexansz ēševōxtanov nivostanevstoma-
nistoz,

31 Hen zeheše-tåxtanōveexanomothaoss hōshistaneo.

32 Vóneosanistoz zeveš-hesthotxheneenovhastove-

voss zesó-notovavostanehevess na zeveš-hevóne-
vatamhästovevoss nivostanemo Maheonoxtōenoss
exhehō Oxnistōsz.
33 Na héhyo na hesc eotōstaztanovó nitao zeveš-
hosemez' kašgon: 34 Na èvovòneše-nhetāevohōn
Oxnistoheziss, na Mary zehescetōs kašgon eszhetā-
ehōn, ótāmenōs zeto kašgon ťsē ehešetovaneše-
tanotohe hevetovevo zehaestxeziss Maheonoxtōenoe-
manhastovå zistoseavaoz' na zistoseevha-ohāez':
na mato eneevatseonetohe zistose-òne-totoxseo-
neve: 35 Hēhe xovatov oome nszōhe niametane-
nistovå: heto nonoxpa ohaesto hesztahevoz
zehetšetanoxzevevoss zhotxheneenomohez', exhehō
Oxnistōsz. 36 Na nasz maheoneēszhée, Axāxtovhô
(Anna) exheševehehō. ehestónätōhehōn Maheon-
oxvōshāeziss hemanhastovå Hekotaemahaèneva
(Asher) (na zeto hée ēšemaxe-énaehō,nisóxtoe-ā
estoneeš-vistōmohōn hetanó zeneše nexoveehāes
zeme-áenoss hetanó na nisòtoe ā zistoneeše-
vistōmoss 37 nheš éame-hótxahevhō na na nanòtnòe
ā òtnive āe èneehāehō)na es'aanōoxzehenó Maheone-
mhäon, oešēva, totāeva exhaoenahō avōnàzistovå
na momoxzemosanistovå. 38 Na vezen zexhohōstaz'
eēsznehō, hahō exhetohōn Maheonô, na hevetov
Jesuseva enitòtahaovohōn nah zemehanoxzevaztoziss
vostanevstomanistoz Hekotomaeveno. 39 Na (Joseph
na Mary) zeeše-maseexoētävoss (hevetov kašgon)
zènethoemanistovez' Zemaheone-nitáeziss hesthoe-
manistovå, estaevha-zeoxzehōn Kanenehoeva, tāma
hemhaoestovevo Nazaneno zehestohez'.
40 Na kašgon enše-ešehehō, na exhekone-vostane-
heveoxzehō, èmaxeōenitähō: na èvesse-vostanehe-
vemaezenó heaxāxtovôstoz Maheonô.
41 Na nistoha noce ā nšemäom estaoxce-eéoxzehōn
Hekotomaeveno nexoveva zexoomxnemesestovez'.
42 Na kašgon zistaeše-òtnišeānamas. nexoveva
nšemäom estaeéoxzehōn zeoxcheše-meha eéoxzevoss
Oomxne-mesestovå: 43 na zeešematōemez' ešiensz
(Oomxne-mesestovå) na zistaevhahooxzevoss. enoc-
setoehō kašgon Jesus: na es'aaheneenōehōn hesc
na héhyo 44 Oxhista enševeàz nimanhastonan

exhōvhessetamovhōn, na nocenistovå enšeamho-
xovistavahōn: na nheš ènoxztomevonovhōn hevō-
hestoveyo na zemähoxatamóss: 45 na zeheš-saamé-
ovohevoss, estaevha-evhaoxzehōn Hekotomaeveno na
ènoxzeovovhōn. 46 Na zènahaonettoz' eš èmeovo-
vhōn Maheonemhäon, hanâ exhoehō kašgon,
èvisthoemhōn zehāevovistomosaneziss, éahàtovohōn
na eoxcenòztovohōn:47 Na zehetāe ahàtōess exhohā-
otōstaztozenó henoxtov-heneenovhastoz na henóstà-
totoz. 48 Na héhyo na hesc zèvōmovoss exotōse-
tanoozehōn: na hesc eszhetohōn,Nāa hena zehesse-
zhešetovemenotto? Ota èyo na nanēhov zeheš-
oezetanona-noxzeovazemenotto. 49 Na eszhetāevohōn
na tah hena zehessenoxzeovess?Mónova-hono-henee-
nomass zeheš-hokonše-vhestavemo heszhešetovaomo-
hestovå Nihoe? 50 Na es'aa-nòtovheneenomōhenov
zehešetovatoz' zexhetoss. 51 Na esta-veoxzemhōn
na exhoeoxzehōn Nazane-mhaoestovå: na epave-amà-
taetovohōn: na hesc enšetōetanotanó heto zemä-
hessoz'. 52 Na Jesus esta-neevaomohehō maxeōe-
nitástovå na màzhestàtovå,zèpevatamās Maheonó na
vostanó.

3

1 Na zeòtnohonaonettoz' āneva zenše-maxeve-
honevs Tiberius Kaesax, nexoveva enotxenitähō
Eotahoeva Pänatoss, na Oxhāsz exhonaove-
nitähō Kanenchoeva, na hevasem Mehosehamsz
exhonaovenitähō Etonae-hoeva na Taxonetis,
na Nosa-neas exhonaove nitähō Abene-hoeva, 2 na
mato ènanotae-maheonhetanevhōn Annas na Kaevas,
nexoveva zehēhyahetōs Maheon-oxmeetanoziss John
tohove-hoeva èmezenó Maheoneēszistoz. 3 Na hoeva
toxeha Séhoveohé, eståxta-amxne-maheoneēszehō,
estotoxestanó éōstahestoz zehešetovatoz' evha-
vovhetanàzetanoxtoz zevešhess hovahan mathavs:
4 na heto ēše nista-amšeme hemaheoneomotome-
mxistōneheva Maheonevostanevstomansz (Isaiah)
eszhešeamšeme.
Henistōhestoz nasz zehōxevaz tohove-hoeva,

Nista pave-meonaova Zemaheonenitász,
Xanoveoztomeva hexama-meonoz,
5 Nistaesz toxtoe-ohevâhesz zeootomoenansz.
Na nistasz vósoz na eseomensz zeevha-tōho-
tansz;
Na zehetāevovoxk zetaevha-xanoveoz,
Na zehetāe-pepeozēsz meonoz zetaevha-pave-
toxtōeozensz;
6 Na zehetāe-vostanevoxosevoss zevōxtomovonov
hevostanevstomanistoz Maheonŏ.
7 Na heto zeheše-amšemez (Maheonemxistōneheva)
John Eōstahova eēsztovohōn zexho-éōstaheszetano-
tōess, eszhetohōn, šišinovozevōenoxzehasz,nivaesz
zeasetōseme-vamaess momáta-maxeōstomanistoz
zenstos-ho-neznetto? 8 Tåxtanōveozész zeveše-
pevhemenametto nivovhetanàzetanoxtovevo, na
nivétonše-zhešetanome: nahehenon Oxthāenōsz:ota
nitätazeme, Maheo (oxnešetanotovosz) zeto kàkon-
hohonao emeveše-manhaovonotto kašgon Oxthāenō-
heziss. 9 Nheš hezezeha ehecea hoxqx zexhoosevā-
evoss hoxzetto: hōmaesto nistoxs hoxzz zsaa-
pevhemenamēsz eoxceavohe na eoxcséahame hoestavå,
exhehō John Eōstahova. 10 Na zènòztōehōn zemax-
hāetanevonheziss, eszhehōn na tah natatonševhe-
men°s?11 Na eszhetohōn nah zeniše-heszehenaz,one-
noha zsaa-heszehenoveziss: na nah zehāessenēsz
hapo neševeha, exhehō John Eōstahova. 12 Na
zènhaoxzevāess ēnaneone-hovxsaneheo zeéōstaeta-
noziss eszhetāehōn,Zevovistomosanehevétto,henova
emeheševez? 13 Na eszhetohōn,nive-hèp-hestananov
zenethoemaoness zistoshestanomass, exhetohōn.
14 Na mato ènòztōehōn zenotxevhozeoneveziss
eszhetāehōn,na nanēhovheme tah natatonševhemen°s?
Na eszhetohōn, hovae nivé-momátahestanomevonov
hovanē, na mato nohas hama vostan nivé-áestome-
momaxemovo: onetàz nsthoozeohestovevo veše-heko-
zetano. exhetohōn.
15 Na nheš zeheš-hozeovosetanotōs na zemä-
ēveōhatamāess vostanó John, eononaxe-nēhovsz
Maheone-xōstaansz zexhōve-nhessetamāess, nheš
John eszhetohōn nistxez': nanēhov nitsē-veše-

éōstaezenov màp: óha enstoshoèn nah zehèpho-
hātamanoētasz zeoxhexoväve, nasaa-nexovhōemané
emeheše-onehaetovoano: niahane zetose-éōstahess
Hoxeatamae-màtasoomaeva na hoestavå: 17 enoeō
asetôo zistosevovoxpone-hoxeano hetaxeōenene-
vomaoxz, na pen'nhôo zeta-hetoéa hepén'hôone-
mhäon:na hestōmosz zeveše vonhaoha hoestavå zsaa-
tonše-hotovaozehanehez', exhehō John Eōstahova.
18 Na mato ohaesto zeonitaez' onoevamosene-
ēszistotoz èveše-ēsztovonovhōnoz vostanó
pavhostō: 19 Na Oxhāsz (Herod) zehonaovenitász.
zèvehoetās Johneva zexhomaxevistōmamoss hevasemo
zevistōmoziss, na hemähathavsevoētastotoz Oxhāsz,
20 ènohavsevoētähō zenxpohanoss Johneva tōhe-
mhäon.
21 Na eszhessoneó zèmä-éōstahestove na Jesus
zistaeše-éōstahes na zenšena-haoenas, eséhove-
onstaozeneó heama vóe. 22 Na eanhóe-taxeoeše-
tōehōn Hoxeatamae-màtasoomaho tass zehemeneve-
tovahez', na Heamoomē enxhestōe-nistōhestoveneó,
(nasz) eszhehō, ninēhov zehemehoxtōènoxzetovaz
Nāa: niveše-axaetanotovaz.
23 Na tāma Jesus zènease-vovistomosans'
estoseeše nanóeānamas,zexhōvhessetams' exhēhyahe-
tōehōn Josepheva, hēhya Taxeta, 24 hēhya Matthat
hēhya Mamovansz, hēhya Oxvehonevsz,hēhya Eana,
hēhya Oxzevhaamhastovsz, 25 hēhya Mata-teas,
hēhya Hotoanavhozeōsz, hēhya Nahom hēhya Nesne,
hēhya Nakae, 26 hēhya Maas, hēhya Matateas,
hēhya Seme-en, hēhya Eosex, hēhya Eota, 27 hēhya
Eoonan, hēhya Xesa,hēhya Zenobaben hēhya Sanaten,
hēhya Nexe, 28 hēhya Oxvehonevsz, hēhya Manseo-
naōsz, hēya Kosam, hēhya En-matam, hēhya Ex,29
hēhya Esos. hēhya Ene-zex, hēhya Eoxim. hēhya
Matato. hēhya Mamovansz,30 hēhya Oxnistōsz.hēhya
Eotas. hēhya Oxzevha-amhastovsz. hēhya Eonam,
hēhya Eneakem. 31 hēhya Meneha, hēhya Menna,
hēhya Matata. hēhya Natān, hēhya Oxmehosz. 32
hēhya Hesseta. hēhya Obet, hēhya Oxševāsz,hēhya
San-mōn, hēhya Našōn, 33 hēhya Amo-na-tap, hēhya
Axne, hēhya Hez-xōn,hēhya Pexez,hēhya Oxvehoosz,

34 hēhya Oxhōetōezistonanensz, hēhya Ohazemaha,
hēhya Oxthāenōsz, hēhya Texa,hēhya Nahō,35 hēhya
Sexot, hēhya Xeo, hēhya Penek, hēhya Oxovō. hēhya
Sena,36 hēhya Kaenan,hēhya Axpa-ksat.hēhya Heove-
maetaz,hēhya Oanaxan,hēhya Kasova-oxhāsz.37 hēhya
Mahe-hetan,hēhya Enok,hēhya Eaxet. hēhya Maha
naen,hēhya Kaenan,38 hēhya Enos, hēhya Oxzevha-
manaōsz,hēhya Oxmaetasz, hēhya Maheo.

4

1 Na Jesus zèmxastov-honeovoss Hoxeatamae-
màtasoomaho, enxe-aseoxzehō Séhoveohe na esta-
neevaozhāehōn Màtasoomahō tohove-hoeva 2 na
nivó ešēva enše-ame-havseve vonhoaōehōn Havse-
vevhäneheva. Na zeoxtoešenexovez' es'aa-hovae-
mesenohó: na nheš exhāeanahō, 3 Na Havsevevhä-
neheva eszhetāehōn: heva hēhyahetovata Maheo
zhešeha zeto kakònhohona kòkonhôoneveozz. 4 Na
Jesus eszhetohōn, ezetxeohe vostan emesaa-
oxsēhece vešе vostaneheve nīnokaez' màtam(kò-
konhôo). 5 Na nheš estaeéozhāehōn (Havsevehane-
heva) na èvhōshāenó tāhistanova hemomeno nitáe-
histanovstotoz hotama emätāvoeozetanhōnoz 6 Na
Havsevevhaneheva eszhetāehōn: ninēhov nitatose-
mahootaz nitávhoemanistoz zenveš-henitáetseo-
netom, na hesthōvoe-pevatamahestoz nitaheszhova-
ovàzevo: ota zènethootanevo: na nohas zenhesseta-
mo namemeto. 7 Na enahane mà-nstòxsetanona-
haoenatovetto,nszemä-heszhov. 8 Na Jesus eszheše-
nostovohōn, otāmenōs ezetxeohe, nitose-nstòxse-
tanona-haoenatovo Zemaheone nitász nimaheonam,
na nīnokaes nitos-hozeohetovo, enetxeohe (exhehō
Jesus).9 Na Havsevevhaneheva estaase-zeozhāehōn
Hekotomaeveno,na hako zeheškseoez' heama Maheone-
mhäon esta-taxeōeozhāehōn na eszhetāehōn: heva
hēhyahetovata Maheo, nohetto zeo tahesse-anaha-
màzz: 10 ota eszhetxeohe, See next page
11 na Heàzenevaevo nitose-ametōenā
Nszeoxe-pēvoehaz nszheq taxetto hohonaeva,
enetxeohe,(exhehō Havsevevhän).

Etóve etos-hozeto hesthozeon, nitose neevavōmaeze-
notto:
11 na Heàzenevaevo nitose-ametōenā
Nszeoxe-pēvoehaz nszheq taxetto hohonaeva,
enetxeohe, (exhehō Havsevevhän).
12 Na Jesuseva zènostōs, eszhetāehōn, ezhetxeohe
nivé-hoxtamatanotovo Zemaheonenitász nimaheonam,
exhetāehōn Jesuseva, Havsevevhän.
13 Na nheš heovaz heše-havseve-vonhoaovàzistovå
zeoxtoxceveše-avoshatanotovoss Jesuseva, eovahā-
eoxzetovohōn nšeame-tonexoveva.
14 Na Jesus estaevha-hoeoxzehō Kanenehoeva
zexhohātamano-moxtaeomohetōs Màtasoomaho: na èmä-
hohātama-hénovhossemehō hen tåxtae-hoeva. 15 Na
èvovistomosanehō hotoma hemohēoxze-mhäonevoz,
èmä-nstòxse-onoevatamehō.
16 Na exhoeoxzehō Nazane-mhaoestovå, hanâ
zenxeše-ešēs: na zeoxcheše-vostanehevs', esta-
ēsznehō mohēoxzemhäon Maheonešēva, na ènehoveōehō,
zistosèhoesto (Maheonemxistō). 17 Na èmezenóho
hemxistō Maheone-vostanevstomaneziss, exhótxananó
na exhoestanó heto,
18 Zemaheone-nitáesz hemàtasooma nahoneovamo,
Nahesse-xoestaana emeheše-maheone ēsztovon
Pavhostō zeohemstaomenhess;
Nahesse-meatova zistose-hotonomothân evhaše-
šeozistoz nah zemomōnehevess,
Na zistose-evha-amhävoss vōsanistoz zeooe-
ness,
Na zistoseevha-nonizeom-ēnanevoss nah zemo-
meztomoomeness,
19 Na zistose-hōxevohez', hevovònhestaomene-ānam
Zemaheonenitász, (exhoestanó Jesus).
20 Na exhàpemaenanó mxistō na eevhametonóho
hozeono na exhamstoehō na ema-vehōeozetōehōn
mohēoxzemhäon. 21 Na ease zhetohōn, heto Maheone-
ēszistoz hiz ešēva zenistomoness ēšhetome nhesso.
22 Na ehetomō èmähessetamāehōn na eotōstaztozenó
popeveēšzistoz heszeneva zenxhestōènettoz' na
eszhehōn, zeto māseo-zhovsz hēhya Oxzevha-
amhastovsz? 23 Na eszhetohōn, txo nszetó-zhešeme

heto zeoxcezhenov: náetan, taome-náetàzz: zeēve-
toheta-nistomonetovazemenotto zehešezetto Kapè-
naome-mhaoestovå, hapoevetta neševsz hezeo tāma
nsthoeva.
24 Na eszhetohōn, nitätomhetazeme,
hovanē maheoneomotomēszehetan esaa-màtatamehe
tāma hesthoeva.
25 Na nahetom nitazhetazeme:
eskanom-hāenōhehōn hótxahéeo Maheonoxtōenoe-
manhastovå nexoveva zèvhistanovs' Maheon-
oxvešhekonāsz, na nahe ā na nāsòto ešeheo
zeoxtoeeše-amexov-nxpohane vóe, èmaxe-ponhaosto-
vezeneó zeoxtohetaomao:
26 na zeoxthāenōhevoss
hótxahéeo hanäno: na hotaz' hovanē zehestxevoss
es'aa-hoeoxzetōhevohōn Maheon-oxvešhekonäziss
zèmeatohez' (emeheše-vistämāevoss), óha nīnokaes
nasz hótxahée zèvhistanovs' Hòpeohe-mhaoestova.
27 Na mato èmaxhaestxehōn zevoomoēvahekotxo-
moxtäss Maheonoxtōeno-manhastovå hane nexoveva
zèvhistanovez', Maheon-oxveš-hekonäziss: na ho-
vanē zehestxevoss, es'aa-hoxeomoxtamanhehō, oha
nīnokaez' Hotoaheziss (Naaman) zexhestaz Hónee-
taneno (Syria), exhehō Jesus.
28 Na zemähoess
hotoma mohēoxzemhäon enšetovatanohōn:
29 Na
zèmasóohāešeozevoss, esta-hōeoaovovhōn mhaoestovå
na esta-aseozhovhōn zexhoaētaz' zistaxe-mhao-
estovez' tómetoxeha estose-anhoevase-anahamovhōn.
30 Na hotaz' ōxhista eaàze-sòpeohetōevohōn na
èneše-aseoxzehō.
31 Na(Jesus)esta-seeoxzehō Kapexnaome-mhaoesto-
vå, Kanene-hoeva. Na èvovistomevohōn (vostanó)
Maheonešēva. Na eotōstaztozenovó hevovistomo-
sanistoz: zeheše-vešeēsz maxeōenitástovå.
33 Na
nâ mohēoxzemhäom exhoehō nasz hetan ze-
hesthavseve-màtasoomaevs', na èmasó-tàpeehahehō,
34 Hovahestovå mona nimeveše-vistavemazemeno
ninēhov Jesus zehestätto Nazaneno? Mo ninxhoe-
vonenoxemeno? Niheneenovaz zeheše-hesthoxeata-
maehametovata Maheo.
35 Na èvehoetāehōn Jesuseva,
eszhetāehōn:oanōsz na ninxhōetoveha.Na havsevemà-
tasooma sitov zeeše-avahamoss hetanó enxhōaxe-
tovohōn na es'aa-totonetoéhohehōn. Na èmäotōsta-
tamehō na totāma zeēve-ēsztovàzevoss, eszhehōn,

tah etonšhohātamaheēszistovesz?Ota maxeōenitásto-
vå na hohātamaeztôstovå èveš-hōènēnàno havseve-
màtasoomaho na enxhōèneo, exhehōn. 37 Na èmä-
taxtahéne-vhossemehō nimaoetto hen hoeva.
38 Na zistaešhōèns' mohēoxzemhäon, estaēsz'nehō
hevez Hohonaèneva. Na Hohona zevistōmoss hesc
exhohā-nšhó-vomoxtähōn, na hevetov exhessemo-
moxzemovhōn Jesuseva. 39 Na zènepōmoss èvehoesto-
mevonó nšhóhestoz. Na eosāne-éne-nšhóehō hée,
eohāešeozehō na èvovòneséhohōn(zehoeziss mhäon).
40 Na zista-taènez' eséhο exhoeoztomōenohōn
Jesus hesthāmoxtaehamevo: na esto-taxenaevaoto-
vohōn nononasz zehestxez' na eénoéhohōn. 41 Na
havsevemàtasoomao enxhōaxetovovhōn zehaestxeziss,
estàpeehahehōn na eszhetovhōn (Jesuseva),ninēhov
Zehēhyahetovata Maheo.Na èvehoetāevohōn na es'aa-
nizeomōenovó ēszistoz,zexhešheneenovovoss zeheše-
nēhovez' Maheonxōestaanāeziss.
42 Na zèmeo-ešēvez' Jesus exhōènehō na esta-
zeoxzehō tohove-hoeva: na zemaxhāenōheziss
ènoxzeōehōn na zeešhoeoxzetōess,momoxenše-vistho-
ememenotto exhetāehōn. 43 Na eszhetohōn, mato
zenitaesz mhaoestotoz nataešhoko pavhostōna-
omovonov Maheo henitáehistanovestoz: ťsē naheše-
tova-meaton,exhehō.
44 Na eosāne-maheoneēszehō mohēoxzemhäonoz
Kanene-hoeva.

5

1 Na eszhessoneo zenšena-oomeōetōess zehāeta-
nevonheziss zexhetaeōess zènistomonez' Maheone-
ēszistoz, ènheehō toxeha Cenesaxe-nehanēva:
2 na estavehōeozetanhōnoz niš semonoz totxkom
èmethōstazenhōnoz nehanēva:óha estaešeomevonxne-
hōn onohôneheo, eaàze-nšehanovhōn heonohôonevo.
3 Na Jesus esta-taxevonxnehō nasz semoneva.
zeaenoz' Hohonaèneva, koma vohēs tatše-séhoeoz.
exhetohōn. Na exhamstoehō semoneva na exhesse-
vovistomevohōn zemaxetanevonheziss, (zenxhoeziss
onovetto). 4 Na zeeše-éneēsz eszhetohōn Hohona-

èneva: séhoeszz zeotatavoetam na eszevōeneha
nionohôonevo noka onovōeneoneva.5 Na eszhetāehōn,
Zenitáetto naeše-vōne-onohônheme na hovae nasaa-
nhaovōènohenon: ōvoxponetto zènhetto nata-
eszevōeno onohôo, exhehō. 6 Na eosāneševhōn, na
èmaxe-nháovōènovhōn zemaxhaenōheziss noman; na
heonohôonevo easeō-eoneeozehōn:7 na exhestōvovhōn
zevesse-onohônemóss zetahoetoziss zenitaez' semo,
nixevistämemeno exhestōvovhōn; na exhoe-vistä-
māevohōn na eootomoenoxenovhōnoz nīnixazesz
semonoz noxsetto zistatosheše-ase-eszevōeozez'.
8 Na heto zistavōxto Hohona èniše-nstaneōeoze-
tovohōn Jesuseva na eszhetohōn: Hā Zemaheone-
nitáetto tanāsz zexhomaxhavsevhetanevetto,exhehō
(Hohona). 9 Ota tāma na hevesse-onohônemaōn
exohāzestanovở zexheše-nešemaxe-nhaovōènovoss
noman; 10 Na Oxhōetōezistonanensz na John ze-
hēhyahetōess Zepetaneva èvisthozeohemovhōn Ho-
honaèneva. Na Jesus eszhetohōn Hohonaèneva,
nivé-ohāetanooz:nheš zetā nitatose-nhaenō vosta-
neo 11 Na zeeše-onōvstoshazevoss hesemonevoz,
èneshazenovó nitao na exhoeovovhōn Jesuseva.
12 Na eszhesshoneó, zexhoes nasz mhaoestovå,
hanâ èvhistanovhō zevoomoēva-hekotxomoxtasz
hetan: na zèvōmoss Jesuseva examaaešenahō èmo-
moxzemhōn, eszhetohōn, Zenitáetto màtaome-neše-
tanotovetto nime-nòtove-hoxeomoxtamanheš. 13 Na
Jesus esèpenaevaotovohōn zemxanoss na eszhehō.
natsēnešetan nisá-hoxeomoxtāsz. Na estóme-hoxe-
omoxtäozehō hevoomoēva-hekotxomoxtastovå. 14 Na
Jesus eszhetohōn,nivéhòtahaovo hovanē: tanāsz
vōstomanetovàzz Zehozeonevsz Maheonemhäon, na
zeheše-hoxeomoxtamanhanetto hessemeao haoename-
àtoz zènethoemans' Oxtonovōènsz. hetomōseoneva
hevetovevo vostaneo.exhehō Jesus.15 Na eamehosse-
hénevhossemehō:na emano-hoeoxzetōehōn zemaxhāeta-
nevonheziss zistosenistomonez' na mato zistose-
énoéstomevoss hetonetomoxtastovevo. 16 Na Jesus
estanoce-aseoxzehō tohov-hoeva na eamhaoenahō.
17 Na nheš hohomaevetto noka ešēva èvovisto-
mosanehō: na èvisthoehōn Oneetanona-momåtätanó

na zehāheneenoziss hoemanistoz, zenxhestäziss
momaoestovå Kanenehoeva na Eota-hoeva na Heko-
tomaeveno: na Jesus evesznemāezenó Maheonȯ
hesthohātamahestoz zèveše-énomoxtastoman's. 18 Na
ota evhónenistovå hosz hetaneo exhoeozhovhōn
nasz zenanheziss: na ènonaxetanohōn emeheše-
ēseozhovoss zistose-šēšemovoss zehetaēez' Jesuse-
va. 19 Na ťsa zsaatonšhesse-nonaxe-ēseozohevoss
zexhestom-hāetanevonhez', estaéènehōn heama
zistaxetoxtoestōnez' mhäon,na estahesse-anhōsto-
neanovhōn heszhestōmoz ešēšenahō,èneše-ēnanovhōn
sitov zehetaēez' Jesuseva. 20 Na Jesus zèvōxtome-
voss heonisyom-nietamistovevo,eszhehō, hetan ni-
ešehovahanetanotomon nsthavs. 21 Nheš Mxistonehe-
taneo na Oneetanona-mómåtätaneo, easetonšetano-
ozehōn, eszhehōn, eneevaevé zeto zezhešetaze-
nonoansz? Tah niva zeme-noxtove-hovahanetanoto
havs? 22 Na Jesus zexheneenomovoss hetonše-
tanoozistovevo. eszhetohōn, hena zehesse-ēve-
ōhetanotomass nsztahevo.23 Tóna oxhistoz emehèp-
heana-oxhistove? Nievha-hovahanetanotomon nsthavs
(zemehestohesz)na mato heva tósz na amènsz?exhehō
Jesus. 24 Na nonoxpa nszeheneenomovonov Zehēhya-
hetōsz hetanó zeheše-heexoētastovs' hoeva
emeheše-hovahanetanoto havs,nitazhetaz(exhetohōn
zenanhevomoxtäziss) tósz, esevaenoz nszhestōmoz
na tazeoxzz nimhäo. 25 Na eohāešeozehō zèmä-
vehōms' na exhestananó zèmehaveštaxšeš na esta-
evha-hooxzehō hemhäon zèvehootoss Maheonȯ. 26 Na
èmasó-hohā otōsetanoozistoveneó. èpevatamanoo-
tovhōn Maheonȯ:na eoxsē-hohāetanoozehōn eszhehōn,
exama-otōeshoneó zèvōxtomaz hiz ešēva.

27 Na hohomaevetto Jesus zeamèns' èvōmohōn
nasz hetanó Maheone-oxmeatoheziss, exhoehōn
zexhovxtanezēsz ēnaneone-makätansz,na eszhetohōn,
hoeovsz. 28 Na hetan èmasó-nōoxtanó nitao na
estóme-hoeovohōn Jesuseva. 29 Na èmoothōn maxe-
móevhänistovå hemhäon: na hanâ exhāenōhehōn ēna-
neone makätahovxsaneheo na mato zenitäss èmä-
vesse-anahōn. 30 Na Oneetanona-mómåtätaneo na
Mxistonehetaneo ēoemeše-maszetovamovhōn hevo-

vistomoseo(Jesuseva), eszhehōn,hena zehessevisto-
ōvoemoss ēnaneone-makäta-hovxsaneheo na zeaha-
nsenovoētäziss? 31 Na Jesus zènostovoss eszheto-
hōn, nah zepevomoxtäss esaa-noxzevatamohevo náe-
tanó, óha zehāmoxtäss. 32 Nasaa-ho-hessevamoheo
xanovevostaneo onetàz naho-hevovheš-honeoshō
zehavsevoētaeonevess.
33 Na eszhetāehōn, óta hevovistomoseon John
eoxce-ohae-avōnàzeo, na eoxchaoenao: na mato
hevovistomoseonevo Oneetanona-mómåtätaneo; na ota
zehešenše-mesevoss na mato zeheše-nše-manevoss
tāma nivovistomoseo? 34 Na Jesus eszhetohōn,
mona nimeavōnàze-manhamovo heves'on zenhōhevsz
zesónšenavessevovoss? 35 Oha zenxho-nexovez' nheš
zeasetanomohenov zenhōheveziss. na nexoveva
zemone-avōnàzeo, exhehō Jesus. 36 Na tāohemestovå
èveše-ēsztovohōn, eszhehō: hovanē esaapooenoheo
zemonäziss eszeheno zistoseveš epoenotoss zema-
vaeziss (eszeheno); óha veneševsz eaestome-pooeno
zemonaeziss; ota zemonasz pooeneo na zemavasz
eszehen esaapevooxsenōheheo. 37 Na hovanē hetan
emesaa-ēshénenohe zemonaez' hòpāehemenemàp he-
kotxe-manoevehozeva; ota zemona hòpāehemene-màp
emeōxeoaosanetanoz hemanoeveotoz na etaoxōvho-
taoz, na hemanoeveotoz emeta-voneozensz. 38 Ota
zemona hòpāehemenemàp emehoko-ēshénene zemonaez'
hemanoevehozeva. 39 Na hovanē hetan zeešemans'
zeešhāeāhettoz' hòpāhemenemàp, esaahóahe zemo-
naez': ota ezhevo: zehāeāhetto enoce-peveenoe.

6

1 Na eszhessoneó noka Maheone-osotomeešēva,
esòpe-amxnehō pen'hôonehoeoneva: na hevovisto-
moseon eamxne-pooēsenozenovó pen'hôo.na zèmamē-
anoz' èmesenovóho. 2 Na hosz Oneetanona-mómåtä-
tanó eszhetāevohōn,hena zehesseneševess zenhasto-
mohe. zemesaa-nešev stovhan Maheoneševa?3 Na Jesus
zènostovoss eszhehō.mo nisaazheše-hoestônov zex-
heševs' Oxmehōsz,tāma zexhāeanas, mato zeveoxze-
moss: 4 zistaēszèns' Maheonemhäon exstananó na

èmesenó hetomōsene-kòkonhôo, na mato zexhoxomoss
heveoxzemaōn, (hen hetomōsenekòkonhôo) zemesaa-
mestovhanehez',óha otaxa Maheonhetaneo zenizeo-
mohevoss?exhehō Jesus.5 Na ènozhetohōn,Zehēhyahe-
tōsz hetanó etsē-henitástoveta Maheoneš,exhehō.
6 Na zexhosse-nitaez' Maheonešēva estaēsznehō
Mohēoxzemhäon na èvovistomosanehō:na nâ èvisthoe-
hō hetan ènasomeàzenahō, heszheamaxesto. 7 Na
Oneetanona-mómåtätaneo eonemōmovhōn Jesuseva;taxa
eotose-énoestomansz Maheonešēva zexhessetamovoss,
hovae emeveŠhessehoeetovoss. 8 Oha Jesus zexhe-
neenomovoss hetšetanoxtovevo, eszhetohōn hetanó
zenasomeàzenaziss, ohāsz, sitove tanhēsz. Na
ènehoveōehō. 9 Nheš Jesus eszhetohōn zemähoeziss,
nitanòztovazeme, taxa Maheonešēva etonethoema-
nistove zemeheševstove, emepevoētastové na mo
eme-totonetoētastové?emevostanevehe ametanenistoz
na mo eme-vonenohe? exhehō. 10 Na eståxta-
vehoeozetovohōn nistxez', na nheš eszhetohōn
hetanó, niszheš-sèpstāheonaoxz. Na eosāneševhō
hetan, na eevha-pevenaevahō. 11 Na zehoess hotoma
exhohā-momátaetanoozehōn, na eēve-oēsoetanovó he-
novaez' zemehešetovovoss (Jesuseva).
12 Na nheš (nexoveva) estahehaoenahō hohamoss:
na hen tāeva èvōnhaoenatovohōn Maheonȯ. 13 Na
zèmeovōnaoz' eonōmohōn hevovistomoseon na ze-
hestxez' èmhone-vōmènotohōn matòt-òtniš hotonova-
venēnaheon èneševéhohōn: 14 na niahānevo,Maheon-
oxnistōsz, Hohona zèvéhās Jesuseva,na Hetanevsz,
zehevasemetōsz Hohonaèneva; Oxhōetōezistonanesz
na John;Mehosse-hamsz na Maxhetanevsz; 15 Maheon-
oxmeatōsz na Hestaxc; Oxhōetōezistonanensz, zex-
hēhyahetōsz Anvaeosèneva,na Maheon-oxnistōsz mato
Otsehetanevsz zèno-vehēs, 16 na Oxvehoosz zex-
hēhyahetōsz Oxhōetōezistonaneneziss:na Oxvehoosz-
Eška-xeota né zemomaxsetanevaz; 17 Na(nheš)Jesus
hohamoss ènvesse-anhoènemhōn,na ènheehō zistoxto-
noz' na exhoe-nistomonetanotōehōn na eénoéhàze-
tanotōehōn zehāenōheziss hevovistomseon,na mato
zemaxhāenōheziss, zenxeoxzeziss nitao Eota-hoeva
na Hekotomaeveno, na mato Toxomhaoestovȧ na

Sitōnemhaoestovå toxeha zemhaōmoehaz'. 18 Na
zehestoxtoemeha-hesthavsevemàtasoomävevoss eénoē-
hōn. 19 Na zemaxhaetanevonhess èmxanatanotovovhōn
Jesuseva; hohātamahestoz zexhomax-hozez', na
èvešemä-énoēnovó.
20 Na zeēve-vehōmoss hevovistomoseon, eszhehō,
Ahā ninēhovheme ohemstaomenehasz:ota nivhistane-
onevheme Maheo henitáe-histanovstovå. 21 Ahā
ninēhovheme zehāeanass hezezeha: ota nitose-
nasoenoheme. Ahā ninēhovheme zeaxaemess hezezeha:
ota nszemonepevohazheme. 22 Ahā ninēhovheme mata-
tose-totonsetamaess vostaneo, matatose-ovahāōess
hemanostxistovevo,na matatose-havseve-vehoetaess,
na matatose-vohooeszevoz nivehestovevo zexhomax-
havsevaztomevoss hevetov Zehēhyahetōheziss
hetanó.23 Nexoveva voešetanohen,hetotaetanonaka-
axehen;otāmenōs nioninxomevàzistovevo (niamhasto-
vevo)zemahaatamano Heamoomē: ota homona nista
hehevo eoxcemeha-neše-tovovhōn nista-maheone-
omotomeēszhetanó. 24 Na ahahē ninēhovheme hāo-
ovaehasz. zehešeše-amhass zevešhevovoešemàzisto-
vess. 25 Ahahē ninēhovheme zemaxe-ahezess! Ota
nitatoshāeaname. Ahahē ninēhovheme hezezeha
zeohazess, ota nitatose-oeome-voomenheme na nita-
tose-omomhäenheme. 26 Ahahē ninēhovheme màpevoo-
taess mävostaneo! Homona nista hemšemevo eoxce-
meha-neše-pevootozenohōn aestom-maheonhetanó.
27 Oha ninēhovheme zeahàtaheonevess nizhetazeme.
mehota zehetosse-òneztaetōessē, pevetova zeto-
tonsetamaessē, 28 vovòneše-nheta zehóxemaessē.
haoenavomotahe zehetosse-homoseztōessē. 29 Na
nah zepoevotanoseeta mato ox hosse-metomevō:na
nah zehestanomevata nsthōm nivéhōstomevonotto
nieszehen. 30 Mezeha nistoxs zevēstomevata; na
nah zeasetanomevata zeaenom nivé-vovòpone-evha-
vēstomevo. 31 Na zehexov-hešetovàzetanotōess
vostaneo hapoevetta nešetova.32 Na heva oxsēhece-
mehotoss otaxa zemehotaessē. hena emeheš-hesse-
vovònešenhetàzetanoss? Otāmenōs hōhyāetto zehe-
tosse-havsevoētaheonevess emehotovō zemehotāe-
voss. 33 Na heva oxsēhece-pevetovoss otaxa

zepevetōessē, hena emeheš-hesse-vovònešenhetàze-
tanoss? Otāmenos hōhyāetto zehetose-ahansenoväss
hamōxz eoxceneševeo. 34 Na heva vhane-metoss
otaxa nah zeevha-hozevōxtomevoss, hena emeheš-
hesse-vovònešenhetàzetanoss, otāmenōs zehetosse-
havsevoētaheonevess homona eoxcevhane-metonov
hovae zehavsevoētäziss nonoxpa zeevha-hèpe-
amhanov hovae.35 Onetàz mehota zeòneztaetōessē
na pevetova, na nševhane-mea zsaaevenazethozeo-
vosetanohess; na nheš niamhastovevo zemahaatamano
na nsze-hemhonōènoxzetōevo Zenanoshā-heamaevsz:
ota eaxāxtovóheonevetovo zekanomsaa-hahō-ešetano-
heonevheziss na zeahansenovhäziss. 36 Šivazta-
heoneve hapo zeheš-šivaztaheonevs' Ehevo.
37 Nivé-hetosetotoxe-ōhaztaheonevheme na nszaa-
hetose-totoxeōhatamaneheme, nszevé-hóxsetanevame
na nszaa-hóxemaneheme: eevha-nonizeomēnanen na
nszeevha-nonizeom-ēnananheme: 38 meaa na nszeme-
tanheme: zepavetāeva-voenoxsanistove, zexaxoane,
zenonxpahame na zehehenotomoenohe nszevešemeta-
nenov hovae nivecevanenistovevo. Ota tāevane-
nistovå zeoxcevešetāevaneness nszetó-veševha-
tāevananheme. exhehō Jesus.

39 Na mato tāohemestovå eszheše-veše-ēszhehō,
zeóoensz tah emetatonšeamhoonaenosz zeóoeneziss?
Nīniševoss mo emetasaa-anaohevo zèvoxevez'?
40 Zevovistomoseonevsz esaahèphāetovoheȯ nah
zevovistomōes: óha nistoxs zeta-sēhestamo hevo-
vistomosaneham matāeše-hoxeexansz. 41 Na hena
zehesse-hetose-onemōxtomȯ atose-neozistoz zehōsta
heexa essis, na ota zehešsaamešenohetto toove-
mazeneozistoz zehōsta niexā? 42 Na mato tah
nimetonše-zheto es'sis, zehevis'onetovaz taxa
nitahōstomevaz atoseneozistoz zehōsta niexā,
(nimetonše-nhetó) vesaa-vōxtohetto toovemazeneo-
zistoz zehōsta tāma niexā? Ninēhov zevhane-
nhesse-manetto vovoe-onōenoz toovemazeneozistoz
tāma niexā.na nszemone-hoxeōo nszenonoxpa-noxto-
vehōstomevo hovae zeveše-atoseneoz es'sis.
43 Ota hovae pavemenó eoxksaa-havsevemena-
metthan: na mato hovanē hekotxemenó eoxksaa-

pevemenametthan. 44 Nistoxs hoxzz tāma hemena-
meva evešehesse-heneenohe. Ota heškovóeva
eoxksaahesse-ōenemenàtovhanehensz voxkōhemenoz,
na mato hohā-osa-heškovoešeeva eoxksaa-hesse-
ōenemenàtovhanehensz hòpāehemenoz. 45 Pavhetan
hepevhaoovstahàtovå enxhestōemeoena zepavaez':
na havsevhetan hesthavsevhāoovstahàtovå enxhestō-
emeoena zehavsevaez': otāmenōs oōsz zexhetoena
màzhesta enxhestōeneše-ēszetto màz.
46 Na hena zehesse-zheše-vešhess Zenitáetto,
Zenitáetto, na zehešsaa-neševhess hovae zeoxhe-
taziss? 47 Nistoxs zen'nhaoxzevasz na zeahàto
naēszistoz na zeoxce-nešezeto,nitamēstomevazenov
zemeveše-tāohemetōs: 48 enēhove tass hetan
zistamhäonans' zexhāeotōevosôns' zistaxoomaoseo-
nans' hohonaeva: na nheš zexhoeoomōvatto, na
mhäo zexho-oomōvatōs es'aatonše-momoōstaxetta-
neheneó:zeheše-pevemanstoone: 49 Na nah zekanome-
ahàtas óha zsaanešezēs enēhov tass hetan zistaxe-
mhäonans' hešeceva ťsa zsaahekonomaotahanehez';
na zexho-oomōvaozetōs hen mhäo èmaso-mamoveanō-
eozeneo, èmaxeoninšeōstahaneo.

7

1 Na nheš Jesus zeeše-éne-ēsz zèmänisto-
monstovez', esta-ēsznehō Kapexnaome-mhaoestovå.
2 Na nasz zenotxevonevsz exhesthozeonenhōn
nasz zèmehamehotoss, na zexhāmoxtaez' estoseeše-
nāeozehō. 3 Na (zenotxevonevsz) zènistomons'
Jesuseva, estazešenēnànhōn zehemekonistoveziss,
taheonōma zenszeoxz na zevostanevého nàthozeon.
4 Na né(zehemekonistovess) zexhoehotovoss Jesuse-
va, èmomoxzemovhōn eszhehōn, eťē-nohōeme (ze-
notxevonevsz) zemehešetovôz. 5 Ota zehešemehoxto
nàzhistanovstonan na namansthōotaenon namohēoxze-
mhäonan, exhehōn. 6 Na Jesus estaveoxzemhōn. Na
vòneš zistaeše-hoeoxto mhäon nheš zenotxevone-
veziss ènešenēnànozenohōn heves'on, zhetohen
Jesus: Zenitáetto nivé-ôzehestomoéhàz nitóva
nasaanexovhōemané zeme-ēsznétto navenoz: 7 na

mato nasaa-nexovhōemàzé tāma zeme-nhaoxzevaz:
óha mamàta ēszz na zeénomoxta nàthozeo. 8 Ota
nanēhov nanitáeton na nāàzehenotxeme: na nasz
nazheto: tanāsz na etaas; na zenitasz nazheto,
niszeoxzz na ehoeoxz:na nàthozeo nazheto:neševsz
heto,na etaneševe. 9 Na heto zènistomons' Jesus,
eotōstatamohōn zenotxevoneveziss,estaevha-vaeōe-
ozehō esta-ēsztovohōn zehāetanevonheziss ze-
hoeōess, nitanhetazeme zehexovhātamano onisyom-
nietamistoz nasaa-ťsa-meohe,mato Maheonoxtōenoe-
manhastovå, exhehō Jesus. 10 Na né zenešenēna-
hess estaevhâoxzehōn na èmeovovhōn hozeon ze-
hešepevomoxtaez'.
11 Na hotama Jesus estazeoxzehō nasz mhaoesto-
vå, Näneveno zehestohez': na èveoxzemhōn hevo-
vistomoseon na zemaxhāetanevonheziss. 12 Na
zisthahanèns' zexhenitōnehevez' hen mhaoestovå,
ota néno seoze-hetan exhōeozehō, enokōènotāehōn
hesc na ehótxaevhō: na ohaesto vostanó zehestä-
ziss mhaoestovå èvessevāehōn. 13 Na Zenitáesz
(Jesus) zèvōmoss hótxahéo ešivatametanotovohōn,
nivénšeševe, exhetohōn. 14 Na exho-maxananohó
vehohestoz:na zeameozhāess ènhēeozehōn,na eszhe-
hō:kasovā,nitätaz ohāsz.15 Na nah zemehaeseozevsz
estomôxtoehō na ease-ēszehō, na hesc eevha-
mezenhōn, Jesuseva enešetōehōn. 16 Na èmä-hèpoe-
tanoozistoveneó: zèvehootovoss Maheonô, eszhe-
hōn, zehohātamāsz Maheoneomotom-ēszehetan nahoe-
hotaen: na Maheo ehoeevatametanotovo hevostanemo.
17 Na heto estahénevhossemeneó nitao Eotahoeva
na nimaoetto hoeva.
18 Na John (Eōstahova) hevovistomoseon ènitò-
tahaōehōn heto nitao. 19 Na John eonōmohōn niš
hevovistomoseon estazešenēnànhōn zexhoez' Jesuse-
va eszhetohōn, zhetohen: ninēhov nah zenstosho-
ènsz, na mo zenítasz natose-tonōmone? 20 Na
zeto hetaneo zexhoehotovoss Jesuseva. eszhehōn,
ota John Eōstahova nanszešenēnahēn,zetohen nahe-
taen, ninēhové nah zenstoshoènsz,na mo zenítasz
natosetonōmoné? 21 Na vezen nexoveva eénoéstome-
vonó ohaesto hesthāestxnomoxtastovevo,hetotonstà-

tovevo na hesthavseve-màtasoomaevstovevo:na mato
ohaesto zeóoeneziss exhotōosohōn. 22 Na Jesus
zènostovamoss Johneva hevovistomoseon eszheta-
mohōn, tahòtahaovohen John hovae zeeševōxtomass
na zeešenistomass,zeheše-evhavōsanevoss zeóoeness
na zeheševhaamxnevoss zenonāeoxtass,na zeheševha-
hoxeomoxtävoss zevoomoēva-hekotxomoxtäss, na ze-
heševha-nistomonevoss zeoneàtass, na zeheševha-
ohāevoss zemehaenāess, na pavhōsto zeheše-
pavhoestōnaohevoss zenstamenōehevess. 23 Na ahā
nohase nah, zeonitóvå zsaaveŝhesse-nenxsa-
omoxtās.
24 Na zeeše-aseoxzevoss zenxešenēnahēvoss
Johneva, nheš Jesus zènhetoss Johneva easezeto-
hōn zemaxhāetanevonheziss, henova zistahesshōe-
vehōxtomass tohove-hoeva?Mo vitanóeše zemomoxtō-
aha? 25 Na mato henaetto zistahesse-hōevehōxto-
mass?Mo hetan zeheceatahoneónsz?Ota nah zemoonho-
hā-esaness na zevovònetoomene-vostanehevess eoxc-
hoeo vehonemhäonoz.26 Na henaetto zistässe-hōhe-
vehōxtomass? Mo Maheoneēszehetan?Hēhe ninhetazeme
na emaxhèphahe zeoxhexovaez' Maheoneēszehetanó.
27 Zeahane Maheone-mxistōneheva ezhešememe:
Ota maeto nataešenēnàno nàthoze,
Emehešenista-exanomevata meoȯ.
28 Nitanhetazeme, zehetaeveš-hestaozevoss héo
nénasz esaahèpexovstahe zehexovstaz' Johneva
(Eōstahovaheo): aàzeevetto nah zekanome-haaxcetaz
Heamoomē nitáehistanovstova, eťsē-hohamhōeme
zeoxhexovhōemez' (Johneva). 29 Na mävostaneo
na ōcemeavhozeoheo heto zènistomonevoss èveše-
éōstahehōn heéōstahestovå Johneva na èneše-
onoatamovhōn Maheonȯ. 30 Oha Oneetanona-mómå-
tätaneo na hoemaneheo estaome-peoseamàtatomovo-
novó (estaomeotáshàzevonov) Maheonȯ heonoevàtō-
hestoz zexhomaxsaa-éōstahēvoss Johneva. 31 (Nheš
Jesus eszhehō) Taxa hena nataveše-hevezhovenotto
vostaneo zeszhexove-amhistanovstove, henaez'
emeveševezhovaohenov?32 Ota enēhove tass kašgoneo
zehoess zèpootaz' mhaoestovå eoxchatxove-
zhetàzeo:tàpenoneva nioxtoxce-veše-nemeovazemeno,

na nisaa-hossoheme: na nheš naoxtoxce-nšeševheme
nisaa-memosaneheme. 33 Ota John Eōstahova zexho-
maxsaamesēs kòkonhôo na zexhomaxsaamanēs hòpāe-
hemenemàp:ehenisimōnam,nihetov. 34 Na Zehēhyahe-
tōsz hetanó zehešhoe-mesēsz na zeno-mansz; na
ninhetov,ota zehešhāpo-hetanevs', na zeheše-mane-
heonevs', heveseneheve ōcemeavhozeon na ahanse-
novhetanó! 35 Ota xanovaomohestoz zeoxcheše-
ešeészetto eoxceveŠhesse-ōexane zehešepava,
exhehō Jesus.

36 Na nasz Oneetanona-mómåtätanó eszhetāehōn:
momoxe-vesse-anametto. Na Jesus estaēszeovohōn
hemhäon né Oneetanona-mómåtätanó,na ehoxoeamaxe-
nahō zistosemesēs. 37 Na óta nasz hée zemashavo-
ētasz exhestähō hanäno mhaoestovå:na zexhenee-
nomovoss Jesuseva zèmesez' hotoma mhäon
exhoeozohōn hohonae-kasohesceo zevehotaz' pave-
meeamsc, 38 na ènheetovohōn zehešeàtaxenaz'
hestoxemeon, na hehāeneva èvešhekōvoxtomovonhōnoz
heszehessoz,na èveše-nhohomovonhōnoz hemekoneva,
na èvxsemotomovonhōnoz na èveše-xoenomovonhōnoz
pavemee-amsceva. 39 Na Oneetanona-mómåtätan
(zèmootoss) Jesuseva heto zèvōxto, eemōsezhešeta-
nohō, zeto hetan heva onisyome-maheoneomotome-
ēszehetanevhō emsta-mešenovo tato héo zemxanās
zehexovstaz' zehešemashavoētaz'. 40 Na zènostōs
Jesuseva eszhetāehōn, Maheon-oxnistōsze, hovae
nitatose-oxhetaz. Na nisáoxhešsz Zevovistomosa-
nehevetto exhehō. 41(Na Jesus eszhetòtahanehō),
nasz hetan eamhasenetōehōn niš hetanó: nasz
eamhàtomōenhōnoz noka matòtno makaetansz,na nasz
nohonó. 42 Na zexhomaxsaa-tonše-evha-ēnanomōhess
ešivatamevonetanotomovo heamhasenistovevo nī-
nišez'. Na taxa tāsevōn zetose-nanose-mehotāsz?
43 Na Maheon-oxnistōsz eszhehō: zehešetanotto
niahāne zehèpe-vonanomevoss. Na Jesuseva eszhe-
tāehōn, nihetome-ōhazesta. 44 Na Jesus zènoxtae-
otovoss héo èno-zhetohōn Maheon-oxnistoeziss,
nivōmohé zeto hée? Zexēsznetto nimhäon nis'aamezé
màp nšeàtavōvotàzistovå: óha (zeto hée)hehāeneva
evešehōvoxzenoz nazehessoz, na eše-nhohanoz tāma

hemekoneva. 45 Na nisaavxsemé: na zeto (hée)
zenxeše-ēsznetto esaazheše-éne-vxsemotohenoz na-
zehessoz. 46 Nameq amsceva nisaaveše-xoestaane:
na hotaz' zeto hée pavemeeamsceva eveše-xoananoz
nazehessoz.47 Na nihesse-zhetazeme: hemashavo-
ētastoz zeoxthāenonoez' ēšešivatame hovahaneta-
notomohe:zehešhāemehosans':óha taxce zevonanomōsz
hapoevetta taxce emehosan. 48 Na nheš eszhetohōn
héo, nsthavsevoētastoz nieše-hovahanetanotomon,
exhehō Jesus. 49 Na né zevesseanamoss eszheše-
tanohōn: eneevaevé zeto hōhyāetto zehevonano
havs? 50 Na Jesus eszhetohōn héo,tāma nionisyom-
nietamistoz niveshessevostanevhan: tanāsz hao-
moxtomoxtastovå.

8

1 Na hotama ezhessoneó zeēvhoeoxz momhaoestovå
zèmaheoneēsz na zexhotonovas hepavhostō Maheone-
nitáe-histanovestoz,na èveoxzemhōn zeòtnišeziss,
2 na mato hosz héo zeénoēziss havseve màtaso-
omhastovå na totonstàtovå: nasz niahāne Mary,
mato Maktanē zexhestōs, né zenxhoaxetōess nisòto
havseve-màtasoomaho. 3 na mato Eoana zèvistōmoss
Xozaèneva, hesthozeon Oxhāsz, na mato Sosana,na
ohaesto zenitass tāma zexheszhovevoss èveše-
vovònethozeohetovovhōn (Jesuseva na hevovisto-
moseon).
4 Na Jesus zèmaxe-mohēoxzetōess zehāenōheziss,
zenxeoxzeziss taetto mhaoestovå,èveše-ēsztovohōn
tāohemestovå: 5 ēnanoehe estahénehazenhōnoz
hestáhemenoz:na zenšena-ēnanoes hosz hestahemenoz
esta-nohéōešemenhōnoz eama meon: na estotaxne-
tônhōnoz, na vekseo zeēvhoes heama èmhāstanovhō-
noz. 6 Na hosz estaxeōešemenhōnoz hohonaeva: na
seeha zenxhoneōsz ènasomonhōnoz, zexhomaxsaa-
hestoneomaoehanehez'. 7 Na zenitaesz esxsoeōeše-
menhōnoz heškovoešeeva: na heškovósz enšhoe-
visthoneonhōnoz na enxpotomaozenhōnoz. 8 Na
zenitaesz estaēseōešemenhōnoz zèpevomao,exhone-
onhōnoz na nokamatòtnohov exhemenamettonhōnoz.

Na heto zeešeēsz Jesus, tàpeehahestovå eszhehō,
nah zehestovoozz zeveše-ahàtomons' ahàtomoneha.
9 Na hevovistomoseon ènòztōehōn, etonšetovatto
heto tāohemestoz? 10 Na eszhehō, ninēhovheme
ninešetanotonheme zistosheneenomovoss heszheše-
tovaomohestoz Maheone-nitáehistanovestoz zsaa-
meha-heneenoehanehez': na zenitäss evešeēsztoheo
tāohemestovå: nonoxpa heva honševōsanevoss zsaa-
vōsaneheo,na heva honše-nistomonevoss zaanoxtov-
heneenohenov. 11 Na heto tāohemestoz zehešetovato
etahan: hestáheme enahānez' heēszistoz Maheo.
12 Na nah eama meon zeamhass(ēszistoz),niahānevo
zeešenistomonevoss, ehoehotāevo Havsevevhaneheva
easetanomōenov ēszistoz hesztahevo,nonoxpa zaa-
onisyomàtaheo na zaavostaneveheo. 13 Nah hoho-
naeva zeamhass (ēszistoz) niahānevo zeeše-
ahàtomonevoss ehetotaetanona-amhanov ēszistoz:
óha esaahestseohonameheo,evhaneninovexov-amàtao,
na oxtonešhoehotāevoss havseve-vonhoaovàzistoz
eta-nīnitameozeo.14 Na nah heškovoešeeva zeamhass
(Maheoneēszistoz) niahānevo zeešeahàtomonevoss,
na zenšena-amevostanehevevoss tass eoxce-veše-
nxpotomeozenov zeszexovhistanovstovez' heomstô-
tanonaomohestoz na haoovhastotoz na vhanhetotae-
tanohàzistotoz, na esaahoxeemenamaheo. 15 Na nah
zèpevomaoez' zeamhass (ēszistoz) niahānevo tåx-
tanōvstahàtovå na pavstahàtovå zeeševeše-ahà-
tomonevoss ēszistoz ehekonetōetanotanov,na eoxce-
ōènovetanona-hemenameo.
16 Na hovanē zeešezeoho vohoksenanistoz heva
hetoxkoneheva emesaa-vešenxpoho, na mato emesaa-
ēnanohe àtono šešistovå: onetàz etaxeēnana
tahoxseoneva nonoxpa zeēszness zevōxtanov
zevohôotaz' 17 Otāmenōs hovae esaanohoehan
zemesaa-hótxanehan; na hovae esaaemōsezhessohan
zemesaa-hótxanehan; na hovae esaaemōsezhessohan
na zemesaa-tåxtanōveozehan. 18 Nahetanó zeoxc-
heše-ahàtomoness: ota nohass nah zeheszhovsz
zemez: na nah zsaaheszhovēsz zeasetanomohe
hōhyāetto zehōve-heszhovetanoto,exhehō Jesus.
19 Na eox-hoehotatanotōehōn hesc na hevison

óha es'aatonše-hoeoetōhehōn zexhestomhäetane-
voxzešeevez'. 20 Na eszhestohehō: óta nišq na
es'son enheeo anosemå na ninoxzevatamäe. 21 Na
zènostas eszhetohōn; nàkohe na nis'on niahānevo
zeahàtomovoss heēszistoz Maheonô na zeēnešeze-
voss, exhehō Jesus.
22 Na noka ešēva, nexoveva estaxevonxnehō nasz
semoneva, eveoxzemhōn hevovistomoseon; na nita-
zeoxzhemå oxhōma nehanēva, exhetohōn:na estasé-
hoehōn. 23 Na zenšena-amōheszevoss estanomoneo-
zehō: na èmomoxtōmeōstaaneó: na semo estoseeše-
ootomōvaozeneó;asetoēhestoz estosešhoehotāenovo.
24 Na zènhatovovoss Jesuseva eséaohovhōn na
eszhehōn: Zenitáetto,Zenitáetto, niasetoēmå. Na
zešešeoz èvehoestanó haavhanistoz na zenistone-
vavōmahaz' na eoanoeozenhōnoz na eoanaxātama-
noezeneó. 25 Na Jesus eszhetohōn, na ťsa nihe-
tananov nionisyome-nietamistovevo? Na zehešhè-
poetanoozevoss eotōsetanohōn na exhatxovezhetà-
zehōn, nivāsz zeto zehešhoemaoxto hōehāetto
hāavhanistoz na màp, na eamàtatōe?
26 Na nheš exhoōheszehōn hesthoevo Cesaxen-
hetanó, haztovhōma seetoeš Kanene hóe. 27 Na
zèneešeomevonèn's (semoneva) enxhoehotāehōn nasz
hetanó zenxeoxezeziss mhaoestovå. Zeto hetan
ehesthavseve-màtasoomaevhō na hohāexoveva ensaa-
evha-hesthoneónehō, na mhäon eoxksaahoehō,onetàz
mxeomē. 28 Na zistavōmoss Jesuseva estàpeehahehō.
eszhehō, hovae nisaa-vistavonoevemaze Jesus
ninēhov Zehēhyahetovata Zenanotāsz Maheo? Nimo-
moxzemaz nivé-meztome (exhetohōn Jesuseva).
29 Zexhomaxezhetās: nixhōènsz ninēhov havseve-
màtasooma, nixhōènetovea: ènešeaenāehōn havseve-
màtasoomaho, exhesseooomē-neevavōmehō, na èveše-
tōhenhōnoz honeanatonsz na tōhestotoz: na eoxce-
pooneozenhōnoz, tohovehoeva eoxcemeha-asetaōehōn
havsevemàtasoomahō. 30 Na Jesus eszhetohōn
hetanó, nitonševe? Na Oxvonenōhestovēsz naheševe,
exhehō hetan zeheš-ohaestxez' havsevemàtasoomaho
zeēszeōes. 31 Na zeto havsevemàtasoomao èmo-
moxzemovhōn Jesuseva: momoxsaa-asenēnaxehess

voxeva zsaamxaoonevhan. 32 Na áe èmaxhāenōhehōn
heškseēsehotam zeēvenozevoss hohamos: na havse-
vemàtasoomao èmomoxzemovhōn Jesuseva: nīnizeo-
vemeno nametaēszeovoneo heškseēsehotam. Na
ènizeōevohōn. 33 Na havsevemàtasoomao enxhōaxe-
tovovhōn hetanó na estaestaxetovovhōn heškseē-
sehotam: na heškseēsehotam èmasó-anhohoäozehōn
zeoxeanōevez' na zeséaxevoss nehanēva emä-
memstanehōn.34 Na zeoxce-meha-hoxomovoss zèvōxto-
mevoss zehessoz' eamxehōn na ènethòtahanehōn
mhaoestovå na nimaoetto hen hoeva. 35 Na esta-
hevehōxtanovó zehešho-nhessoz';na zexhoehotovoss
Jesuseva, èmeovamovhōn zènxhestōènetōeziss havse-
vemàtasoomaho,exhamstoehō zexhoeàtaoez' Jesuseva,
eevha-honeonhō na estoxetanohō: na èmä-hèpoeta-
noozistoveneo. 36 Na nah zevōxtoss enitòtahanehōn
zeheše-evhapevomoxtaez' zemeha-hesthavsevemà-
tasoomaeveziss. 37 Na zemähistanovess hanäno
Cesaxen-hoeva nimaoetto èmomoxzemovhōn Jesuseva
emetaaseoxzez' zexhomaxhohā-hèpooetanoozevoss:na
Jesus estaxevonxnehō semoneva zistoseaseoxz.
Na èmomoxzemāehōn hetanó zenxhestōènetōeziss
havsevemàtasoomahō,momoxe-veoxzemaz exhetāehōn:
óha easenēnànhōn eszhetohōn,39 taevhâoxzz nimhäon
na tähosestoz Maheo zehešhohā-heškezevomotata. Na
esta-amxnenetòtahanehō mhaoestovå zehešhohäheše-
zevomotās Jesuseva.

40 Na Jesus zèneevhahoeoxz(hen hoeva)èmaseztō-
ehōn zemaxhāetanevonheziss zehešemeha-tonōmāess.
41 Na nasz hetan Vónito zexheševēs, zenitáeto
mohēoxzemhäon exhoeoxzehō na estapōestāeonaxe-
tovohōn Jesuseva zeheškeàtaez', momox-hoeoxzetto
namhäon, exhetohōn:42 ota henokōenoxzetto hestona
zeòtniše-ānamaz, estoseeše-nāeozehō. Na Jesus
zistanše-neoxz èneokaōehōn zehāenōheziss.

43 Na nasz hée òtniše-ā eamhōeótaenó máe, na
náetanó estaeše-mase-nemotonovó zehetāeaeno, na
ne nasz es'aatonš-énoéhāhehōn, 44 na zeto hée
exhotamaovohōn Jesuseva, na emxanamohōn honoc
heeszehen: na exònenxpeoxzezeneó zexhōeótās máe.
45 Na Jesus eszhehō, nivaesz zemxanasz? Na

zèmä-éztomōess, nheš Hohonaèneva na zeveoxze-
moziss eszhetāehōn, Zenitáetto, ota nietaōe ze-
maxhāenōhess, nihoxoaōe. 46 Na Jesus eszhehō,
natsē-mxanā nasz: ota nahomaozeta hohātamano-
moxtastoz nahōaxetōe. 47 Na hée zèvōxto zsaatonše-
àtoeozēs exho-nonomē-pōstāheonaxenahō zehetaeōez'
Jesuseva, na nitao eståxtanōve-mēstanó zexheše-
tova-mxanoss na zeheše-ònehe-énoēs. 48 Na Jesuseva
eszhetāehōn, zehestonätonétto, nionisyome-nieta-
mistoz niveševha-énoéhan, tanā-veevha-oanaxa-
hecevostanehevsz.

49 Na zesonše-naēsz Jesus, nasz enxhestōeoxzehōn
hemhäon zenitáetoziss mohēoxzemhäon, na eszhehō:
Zenitáetto ēšenā nstona: nivé-hestomoého Zevo-
vistomosansz. 50 Na Jesus heto zènistomons'
eszhehōn: nive-hohāetanooz, mamàta onisyomàtaz
na zeevha-énoē. 51 Na zexhoehoxto mhäon, esaa-
nizeovohehōn hovanēo zistose-vesse-ēsznemoss
óha Hohonaèneva na Johneva na Oxhōetōezistona-
neneziss na héhyo kasehée na hesc. 52 Na
èmä-nšeševstoveneó zèmemovoss kasehéo: na Jesus
eszhehō. Nivé-nšeševheme, esaanähe, enāoz. 53 Na
estohoss-ohazetōehōn zexheneenoz' ēše-aàzenäe.
54 Na Jesus zexhesevaenomovoss heàz heekašgon
eszhetohōn, kaséhee ohāsz. 55 Na eevha-hoehotāehōn
hemàtasoomaho, na eohāešeozehō: hoxoma (exhehō
Jesus) 56 Na nheš exhōnetamohōn héhyo na hesc
nivé-hòtahaovovo hovanē zeheševstove.

9

1 Na nheš èmohēonōmohōn zeòtnišeziss (vovisto-
moseon), na èmetonó nitáetoneōsanistoz na exoētae-
nitástoz hevetovevo mä-havsevemàtasoomaho, na
mato emeheše-énomoxtamanez'. 2 Na easenēnànhōn
zistose-hoestōnaosanetoz' Maheone-nitáehistanov
na zistoseénoéhoz' zehāmoxtäziss. 3 Na eszhetohōn,
hovae nszevé-noènenov zistotoxhoeoxzess, heva
hokto matôva kaemestoz, heva kòkonhôo na matôva
makätansz na mato nivénoniše-heszehenaoxzheme.
4 Na nohase ťsa mhäon zetaēszeness, hanâ nšhōhen

noxsetto mata-zheŝeaseoxzess. 5 Na hevetovevo
zetohetaesaa-maseztōhessē ōveàtaxhen, tass nee-
vatseoneva zeveŝe-havsevatamevoss, neŝevehen
mxhosse-hōeoxtomass hen mhaoestovå. 6 Na esta-
aseoxzehōn na estotoxhoeoxzehōn momhaoestovå,
epavhōestōnaosanehōn na èmätāénomoxtamanehōn.
7 Zheŝ Oxhāsz zevehonevsz ènistomonenóho
zemäheŝezistovez': na èveŝhesse-vovavetanoozehō;
hosz eszhehōn, eŝevhaohā John Eōstahova: 8 na
hosz eszhehōn eevhavōme Maheo-oxveŝhekonāsz:na
zenitäss eszhehōn,nasz nistamaheoneomotomēszehe-
taneo eevhaohā. 9 Na Oxhāsz eszhehō, naeŝe-
énotovasso John Eōstahova: na nivaesz zeto
zenistomonetovo? exhehō, na evōmatanotovohōn
(Jesuseva).
10 Na Hotonova-venēnaheo zeeŝevha-hoeoxzevoss
exhòtahaovovhōn Jesuseva nitao zexheŝevevoss.
Na oxs nasz mhaoestovå, Onohône-mhaoestovå
zexhestoez' esta-aseozhāevohōn nonoxpa nâ eme-
áeŝehoehōn. 11 Na ota zexheneenōevoss zehāeta-
nevonheziss enehōehōn, na Jesus emaseztovohōn na
estotoxstomevonohó Maheone-nitáe-histanovhestoz
na eénoéhohōn zetoheta-énoēhàzetanoziss. 12 Na
zistatoseeŝ-hetoeveozez' zeòtniŝess (vovistomo-
seon) exho-zhetovhōn Jesuseva: asenēnaxenano
zehāetanevonhess, tåxtahoeva na momhaoestovå
nonoxpa zeoxtāeneo na zemeneovàzeo:ota zexhomaxe-
tohove-hoeve hezeno. 13 Na eszhetāevohōn, onetàz
hoxoma. Na eszhehōn, óha enohonansz amstanōnoz
na eniŝeo nomán otaxa zenovōeoxzez:óha nameta-
hehòtovavomotâneon mesestoz zeto mävostaneo.
14 Noho vonhoestonstovå hoetov enistxehōn. Na
amstoenēnahe nonohonó momenoehå,exhetohōn hevo-
vistomoseon, Jesus. 15 Na eosāneŝevhōn, èmä-
amoneōeshovhōn. 16 Na Jesus exsevaenanhōnoz
zenohonazēsz amstanōnoz na mato zeniŝeziss noman,
na zexéatōos heamå,hahō exhehō,na èpopoenanhōnoz
na èmetonovhōnoz hevovistomoseon tóetto zistose-
vohozenomevoz' zehāenōheziss. 17 Na èmesehōn na
èmä-tā-nasoenôhōn: na zeheeozēsz eóseonoz eevha-
hovxtanehōnoz, òtnixa-moeevotonôoneva.

18 Nheš eszhessoneó zeeše-áehoes zèmaxhāeta-
nevonhez' zexhaoenas, èvistoehōn vovistomoseon
na eszheše-nòztovohōn, taxa zemaxhāetanevonhess
natonhessetamā zeheše-neevaevo? 19 Na hevovisto-
moseon zènóstōess eszhetāehōn: John Eōstahova
(ninhessetaman); na hosz Maheonoxvešhekonāsz
enēhov ninhetā: na hosz ezhevōn, niahāne nasz
nistamaheoneomotome ēszhetanistovå zenxhessevhao-
hāsz, ninhessetama. 20 Na eszhehōn: na tāma
zènēhovess nitonhessetameme zènēhovetto? Na
Hohonaèneva zènóstōs eszhetāehōn: ninēhov zehe-
maheonexōstaaneonetovata Maheo. 21 Na Jesus exhō-
nethōn, heto nivénitòtahaovovo hovanē vostan:
22 ota Zehēhyahetōsz hetanó zhoko-haestnova
tonetoomen na zevohooetā zehemekonistoveziss
na vehone-maheonhetanó, zenáhe,na zeevhaohāetane
mata-nahaonettoz' ešēva, (exhehō Jesus). 23 Na
eszhetohōn nistxez': nohase vostan zenehe-
vostanehevetovatanotovasz taome-netomosàzeha na
oešēva noxeamhàzeha hesthotxavoomenhestoz na
nixhoeovaeha. 24 Ota nohase nah zevenoohatanoto
tāma hevostanehevestoz onetàz zevoneoesz: na
nohase nah zetosevoneoeszz hevostanehevestoz
nitóvâ, né zevostanevész. 25 Otāmenōs vostan
emetatonševistämesz honšetaomeamhoozetàzz nitao
histanov óha vevoneoetàzz na mato vetaome-
otáshàzz hetāmaevestoz? Ota nohase nah zetoseta-
neheztovasz na zeno-tanehezesto naēszistoz
(namaheoneomotom), né hapoevetta nanēhov nazeta-
neheztovo manstoneše-vešhoènetto tāma navohôohe-
vatamahestovå na hevohôohevatamahestovå Zehe-
hestoveziss na zehoxeatamaheziss hozeon. 27 Ota
zehetaziss nahetom, hosz zeo zevesseōess,
zevōxtomovonov Maheonò henitáehistanovestoz
zetäšsaa-ešenāhevoss, exhehō Jesus.
28 Na heto zeešeēsz na nanòtoha ešēva zeeš-
hosse-hèpeoz, estaveoxzemhōn Hohonaèneva. na
Johneva na Oxhōetōezistonaneneziss, estaeéoxzehō
hōhyoss zistosehaoenas. 29 Na zenšena-vehaoenas
ešxamanitaveneozehō zènmehahešens',na hesthoneō
ešxavokome-oasevatamaeozehō na es'aavotōenovehō.

30 Na ota eēve--ēseōemāehōn niš hetanó, ènēhovhōn
Oxtonovoeneziss na Maheon-oxvešhekonäziss: 31 vo-
hôohevatamahestovå evešhoehotāehōn eēve-
totoxstozenov henāhestoz zistatosheš-hovanēs
Hekotomaeveno. 32 Na nheš Hohona na hevessevōn
exhohā-nomonomoxtäozehōn, na zeešxapave-totonōe-
voss, èvōxtomovonovó hevohôohevatamanetàtoz. na
èno-vōmovhōn zeniševziss hetanó zevesseōemoziss
Jesuseva. 33 Na zistaevha-nōozetovoz',nheš Hohona
eszhetohōn Jesuseva, Zenitáetto, eotapeva hezeo
zexhesthoestovez: natamanszenonsz nahe hoveoeo-
mensz: nasz etóvå, na nasz hevetóv Oxtonovōènsz
na nasz hevetov Maheon-oxvešhekonāsz, exhehō
Hohona: zsaaheneenōs zexhēs. 34 Na zenšenaneše-
ēsz, exho-hōstazeneó voe exhoveohōstatōenov,(na
Hohona na hevessevōn) exhèpoetanoozehōn zista-
vōmovoss zistataevoneozez' voeva. 35 Na nasz
enxhōnistohehō voeva, eszhehō: zeto niahāne
zehēhyahetto, zemóne-vōmènoto; ahàtova. 36 Na
zeešenistohez' Jesus ènoceehō. Na(vovistomoseo)
esaaoxohehōn na hovanēo es'aanetòtahaovohevhōn
zehešetāevōxtomevoss nexoveva.
37 Na exho-nhessoneó zexhosse-ešēvez', zista-
evha-anhoènevoss vhoseva estōéōevohōn zemax-
hāetanevonheziss. 38 Na ota nasz hetan enxhestōe-
tàpeehahehō eszhehō, Zevovistomosanehevétto mo-
moxevehōmôz nāa: ota nanokōenoto. 39 Na ota
nasz Havsevemàtasoomaho hooxce-aeozetōs eoxce-
masó-tàpeehahe; eoxc-hessahamā na exahōotoxta
etavo na emåsceme-nōozetōe zeeše-oxkosōvatōs.
40 Na naoxze-momoxzemo nivovistomoseon emehōsta-
hamamovoss (havsevemàtasoomaho) hotaz' esaatone-
ōsaneheo. 41 Na Jesus zènóstas eszhehō: Yā,
vostanevōenoxzevestoz zeōcevoxzezevetto na zeone-
metanonaeomohetto tah nstatoneeše-vhistanove-
mazeme na tah nszetoneešsaa-maveozetovazeheme?
Na nohetto nīneotšeha nhēhya. 42 Na hetanekašgon
zèneamèns' èmasó-avahamāehōn havseve-màtasoomaho
na eonše-hessahamāehōn. Na Jesus èvehoethōn
havsevemàtasoomaho na eénoéhohōn hetanekašgon na

evhametonhōn héhyo. 43 Na èmä-otōstatamezeneó
hevehone-maheonatamahestoz Maheo.
Oha zenšena-mäotōstatams' Jesus zexheševs',
eszhetohōn hevovistomoseon, 44 Heto ēszistoz
nše-ēseozeha nstovoozevo:ota Zehēhyahetōsz hetanó
etose-momaxe-meatohe heàzenevaevo vostanó. 45 Na
heto ēszistoz esaanoxtovheneenohenovó vovisto-
moseo, ťsē eemâezeneó hevetovevo es'aa-nonoxpa-
noxtovaztohenov na eise-nòztomevonovó Jesuseva
heto ēszistoz (zehešetovattoz').
46 Na nheš eēveōhetotoxstanovó tāsesz zehestxe-
voss zetose-nochāeoōstatamāsz. 47 Na Jesus zex-
heenomevoss heēveōhetanoxtovevo, exsevaenohōn
nasz zezeceāheziss kašgon,na exhestoematōenohōn,
48 na eszhetohōn hevovistomoseon, ota nohase nah
nitóvå (navehestovå) zemaseztovoz' zhestavono
kašgon naneše-maseztova: na nohase nah zetose-
maseztōsz enomaseztovo nah zèn-meatoeziss: ota
nah zehestxess zekanome-noce-novxtatamsz niahane
zehāeoōseonevsz, exhehō Jesus.
49 Na John eszhehō, Zenitáetto nàvōmon nasz
nivehestovå eveŠhōstahamo havsevemàtasoomaho:
na nahōneton zexhomaxsaa-vessevahez. 50 Na
Jesuseva eszhetāehōn, nivéhōnetovo:ota nah zsaa-
tóhetanona-òneztaetōhess nihevhestamōnenov,exhehō
Jesus.
51 Na nheš estatoseeš-honexoveozeneó zistose-
evha-maseztōs Heamoomē, esta-xanovenoxzoxtanó
Hekotomaeveno, 52 Na hosz estazheše-nēnànhōn
maeto: na (zeto zeasenēnahess) esta-aseoxzehōn,
estaēsznehōn nasz hemhaoestovevo Neevavōsane-
vhos-hetanó (Samaritans) zistose-nista-exanomo-
tâvoss Jesuseva. 53 Na hanâ Neevavōsanevhos-
hetaneo es'aa-maseztovohevhōn Jesuseva zexhomaxe-
noxzoxtoz' Hekotomaeveno. 54 Na heto zèvōxto-
mevoss vovistomoseo, Oxhōetōezistonanensz na
John, eszhetovhōn: Zenitáetto mànešetanotto taxa
natanšhesse anhônēnahanon heama hoesta zenveše-
ahaneōstâhenov? exhehōn. 55 Na zeevhaevaeozez'
Jesuseva èvehoetāevohōn. 56 Na zenitaez' mha-
oestovå estazeoxzehōn.

57 Na zenšena-amxnevoss,nasz hetanó eszhetāehōn
Jesus, nohass hama ťsa zeheoxzetto nitanše-
hoeovaz. 58 Na Jesus eszhetohōn,mahōeo(voxkseo)
eoxcheszevoxeo na vekseo eoxcheszevosôneo,óha Ze-
hēhyahetōsz hetanó eoxksaa-ťsa-heosotomšenàtové,
exhehō Jesus.59 Na zenitäziss eszhetohōn, nixhoe-
ovsz. Na eszhetāehōn, Zenitáetto. nizeovsz nata-
vovo-eše-àtohòno zehehetto. 60 Na Jesus eszheto-
hōn:zenāess ešenše-àtohònovoha tāma heséotamevo:
na óha ninēhov tahénevhoestomeo Maheone-nitáe-
histanovestoz. 61 Na zenitasz eszhehō: nitatsē-
hoeovaz Zenitáetto: óha nizeovsz nataeševovoe-
axaoto navostanemo namhäon. 62 Na Jesuseva
eszhetāehōn, hovanē hetan zeešhosse-evha-hesta-
no zetomaxovàtoz na zeevha-hootōs esaatāeo-
zetohe Maheone-nitáehistanovestoz.

10

1 Na hohomaevetto Zenitáesz ènezemohōn nisòtnóe
zenitäziss, na nononiš easenēnànhōn maeto momeno-
mhaoestovå hanâ zistosemon-hoèns tāma. 2 Na
eszhetohōn, eetâme-ōenohestove óha zehešetxkomxe-
voss zehozeohess: hesse-haoenatova Zenitáeto
ōenohestoz, emeheše-nešenēnànoss zehozeoheziss
tāma heōenohestovå.3 Tanās totāma niase-héne-
venēnahezeme tass q'san tóovetto honeheo.
4 Nivé-noeoxzenov makätaevehoseo,mato kaemestoz,
na mocanoz: na zenšena-ve-amxness nivé-mahāovov
hovanē hetan.5 Na nohas hama mhäon, zetaēszness
vovoe-zhehen, hezeo haomoxtoestaomenhestoveneha.
6 Na vostan zenohōemsz haomoxtoestaomenhestovå
heva mxhoesz hanâ zenešhonea nsthaomoxto-
moxtastovevo: na mxsaahohesz (tass) nszevha-hoe-
hotaenov nsthaomoxtomoxtastovevo. 7 Na hanâ mhäon
nšhohen zemesess na zemaness hovae zemetaness,
otāmenōs zehozehoesz etsē-nohōeme hesthoozeo-
hestovå. Nonohoma mhäon nivé-ēvetomoheme. 8 Na
nohase mhaoestovå zeēszness na màmaseztoness,
oxcemsehen hovae zehoxomaness: 9 na énoéhohen
zehāmoxtäss nâ, na zhetohen, Maheone-nitáehista-

novestoz áe niešhoehotaenov. 10 Oha nohase
mhaoestovå zetaēszness na vesaa-maseztonehess,
taēvensxsōeoxz hen mhaoestovå zeoome-popoota na
zhehen: 11 Hōhyāetto zepaoeàtatomaz hešec zehesso
nimhaoestovevo niōve-àtaxetovazenov: vàtometto
heneenom heto, áe ēšhoe nhessoz' Maheo henitáe-
histanovestoz. 12 Na nitazhetazeme: hen ešēva
zhèp-hohā-hotoanatto hevetov heto mhaoestoz
zeoxhexovoz' nista Ahansenovaeno. 13 Ahahē
ninēhov Koxazeno! Ahahē ninēhov Onohône-
mhaoestoz! Ota nitao hohātamanoētastotoz zeheše-
zevomotanessēsz, heva nešezistovēsz Toxoeveno na
Sitōneveno, tozeha emstaeše-mesētanohōn vovheta-
nàzetanoxtovå zèpoonahevoss. 14 Oha tāma zeta-
tosexov-hoemaotaness zaanexovhotoanattanehez'
hevetovevo Toxoeveno na Sitōneveno. 15 Na ninēhov
Kapexnaome-mhaoestoz mo nitosehā-eoōstatamané
noxsetto Heamoomē? T'sē nitoseanhô-ahaneōešeman
àtonoomē.exhehō Jesus.16(Na eszhetohōn hevovisto-
moseon) Nah zeahàtōess nāhàtova,na nah zevohooe-
táess navohooeta: na nah zevohooetasz eneše-
vohooeto nah zen-meatōeziss, exhehō Jesus.
17 Na zenisôxtnóess eevha-hotometanona-hoeoxze-
hōn. eszhehōn, Zenitáetto hōhyāetto havsevemà-
tasoomao naveše-exaovoneo nivehestovå. 18 Na
Jesuseva eszhetāevohōn, nàvehōmo Havsevevhan
Heamoomē enxhesseanao tass hoezeozistoveha ze-
hessoz'. 19 Ota exoēta-nitástoz niešhethōotazenov
emeheše-honešeoxzess mèneo na voxcevaseo, na
nszetāeàtatomovonov hesthohātamahestoz ònezae-
tsanehe: na hovae nszaaxatonše onxaohaenov.
20 Vàtometto nivé-hessepevetanome zexheše-hevo-
vono-ēseoness havsevemàtasoomao,onetàz hessepeve-
tano nivehestovevoz zeheše-vxeohesz Heamoomē.
21 Na hen zexhohōstaz' Jesus èvoešetanoozehō
Hoxeatamae-màtasoomaeva, na eszhehō,hahō nihetaz
Nihó Zehenitáestovetom Heamoomē na hoe, zeheše-
nohoestomevoss heto hovae zehā-heneenovhäss na
zeheše-hotxheneenomevoss meševotto: hēhe Nihó
nizheše-pavazeona. 22 Nitao hovae namä-hōota
Nihoe, na hovanē esaaheneenovoheo Zehēhyahesto-

veziss zehešenēhovez',óha Zehehestovsz: na hovanē
esaaheneenovoheo Zehehestoveziss zehešenēhovez'
óha nīnokaes Zehēhyahestσvsz na nohase nah
zènešetanotovoss, exhehō Jesus. 23 Na ènoxtaeo-
tovohōn hevovistomoseon na èvhane-noce zhetohōn:
Ahā, maexansz zevōxtoss hovae zevōxtomass:
24 ota nitanhetazeme,ohaesto nista Maheoneomotom-
ēszehetaneo na zevehonevess èmeha-vōxtatanotanovó
hovae zevōxtomass na es'aa-vōxtohenovó:na èmeha-
nistomone-tanotanovó hovae zenistomass na es'aa-
nistomonetohenov, exhehō Jesus.
25 Na ota nasz hoemaosanehe eohāehō na zeo-
nistatamoss Jesuseva, eszhehō, Zevovistomosane-
hevétto, tah natatonševemåss emeheše-aenom
aenexove-ametanenistoz? 26 Na eszhetāehōn,na tah
etonetxeohe Maheonhoemanistovå, nitonšehōesta?
27 Na hetan zènóstas, eszhehō (ezetxeohe), nitao
nsztaheva, nitao niametanenistovå, nitao nito-
nexovhastovå na nitao nitšetanoxzeva nszeveše-
mehoto Zenitász nimaheonam: zehexovemehotàzetto
tāma nszenexovemehoto zevhistaneonevemőz,enetxe-
ohe, exhehō hetan. 28 Na Jesuseva eszhetāehōn.
nihetome-nósta: heto neševeo na nsze-ametanen.
29 Hotaz' zistaome-xanovàzetanoss eszhetohōn
Jesuseva, na nivāesz zehevhistaneonetto? 30 Na
Jesus zènóstas eszhehō, nasz hetan Hekotomaeveno
enxhesse-anhôoxzehō zista-seeoxz Enekoe-mhaesto-
vå:na eaeozetōehōn šēnovaheo èvovokanāehōn na
zeešesxseveanotās ènōozetōehōn zistoseešenās.
31 Na nonxemata nasz Mómåtahetan èneame-anhôènehō
hen meoneva, na zistavōmoss zeamōnšenaziss ox
estahesse-ahāeoxzehō. 32 Na vezen hapo nasz
maheonhetan zexhoeoxz hanâ na zistavōmoss zeēvše-
naziss, meto ox estahesse-ahāeoxzehō. 33 Na ota
nasz Neevavōsane-vhóshetan (Samaritan) zenšena-
amhoxovistavas. exhoeoxzehō hanâ na zistavōmoss
zeēvšenaziss,ešivatametanoozetovohōn, 34 na zex-
hoehotoss ehóxeetohōn zexhestaez' na èno-veše-
xōenohōn amsc na hòpāehemene-màp; na nheš esta-
hanohōn tāma hetahoestovå na èneshoetahohōn

oxtāenemhäon na èvovòneŝéhohōn.35 Na tâsse-vōnaoz
zeaseoxz ènitananhōnoz niŝ vokomemakätansz,ème-
tonhōnoz zehemhäoneziss,na eszhetohōn,vovòneŝéha;
na tonetā mxhèpe-ēnanom (hevetov)nstaevha-tónet-
hōotaz màneevha-hoeoxzetto. 36 Nheŝ Jesus eszhe-
tohōn hoemaosaneheo nohetto tāsevo zeto nīnahe-
voss ninhessetamo zeheŝenēhovs hevhistaneon né
zeaeozetōess ŝēnovaheo? 37 Na niahāne zeŝivatame-
pevetovoss, exhchō hoemaosenehe. Na taasz,hapoe-
vetta heneŝeveo, exhetāehōn Jesuseva.
38 Na nheŝ zeamxnevoss, estaēsz'nehō nasz
mhaoestovå: Na èmaseztōehōn hevenov nasz héo
(Martha) Vehoná zehestohez'. 39 Na zeto hée
ehevis'onhō (Mary) Oeomahe exheŝevehehō. Na
exhoehō zeheŝeàtaez' Jesuseva na eahàtomovonó
heēszistoz. 40 Nheŝ Martha zexhomaxsaa-eŝetāeozēs
zexhestomevovònetanen's eszeznetovohōn Jesuseva
na eszhetohōn: Zenitáetto mo nisaatonŝetanó
zeheŝxa-noce-vovònetanenevo ṇisiss? Hesse-neŝeha,
nazevistäma. 41 Na Zenitäziss eszhetāehōn,Vehoná,
Vehoná(Martha, Martha)ohaestxnovatto hovae niveŝ-
heomstxnova-vezetanen. 42 ota óha nasz hovae ťsē
etakoxce-nitáestove:na Mary(ōeomahe)enitáomothaàz
zepave-vōménxseonevez' na hen zaa-asetanomohe.

11

1 Na nheŝ ťsa oxs Jesus exhaoenahō na zeénha-
oenas, nasz hevovistomoseon eszhetāehōn: Zenitá-
etto vovistomevemeno emeoxcheŝhaoenàtove,hapoe-
vetta John zeheŝe-vovistomevoss hevovistomoseon.
2 Na eszhetohōn, hooxchaoenass oxcezhehen,Zehe-
hetovazemenotto, hoxeetanotoheneha nivéhestoz,
momoxhoènetto nimaheone-nitáe-histanovhestoz.
3 Oeŝēva nàtaman nīmezemeno. 4 Na hovahanetanoto-
mevemeno nathathavsevoētastonanoz; ota tāma hapo
nahovahanetanotomovenon nistoxs zehavsevoēta-
etōez. Na nivé-hoeotŝemeno zèvonhoaosenistove.
5 Na (Jesus) eszhetohōn,tāseo zènēhovess heva
nhaoxzevāsz heveseno siťtāeva zeszhetāes:hōvé,
nieŝevhane-mezevaensz nahe amstanōnoz;6 Ota nasz

zehoxatamo naho-nhaoxzeva na hovae mesestoz
nasaahoxomohe: 7 Na hotoma zehoeziss heva zhetās,
nivé-hemeemoheš: ēšenxpohane henitō na nanisoneo
naveamō, nasaatonšeohāhe zistosemetaz (zevēsto-
mevetto)? 8 Na (Jesus eszhehō),ota nitazhetazeme.
emekanom-saa-ohāhe na emekanomsaa-metohe zeox-
heves'enēs, ōvoxponetto zevàtome-ohā na zemeto
zetohetāeohemeozetoz' zexhomaxe-ôzetanomās. 9 Na
nitanhetazeme, vēstomohe na nszemetanheme,noxze-
osan na nszeméosanheme; kokonhôn na nszeonsta-
nomonheme. 10 Ota nistoxs zevēstomosz eamevàto-
mevàz; na nah zenoxzeosansz eoxcemeosan; na nah
zekokonônsz eonstanomohe. 11 Na tāsevo zènēhovess
zehehetoness eme-metoss hohonao hēhya oxvēsto-
mōsz kòkonhôo? Mato heva noman,mo emetametonotto
šıšinovotto? 12 Na mato heva vēstomōsz vovoz mo
emetametonotto voxcevaseo? 13 Na otāmenōs ninē-
hovheme zeox-hesthavsevess zehešheneenomass
emeoxcheše-metoss pavemeàtotoz ninisonevo.tonetā
hèpetto Ehevo Heamoomē Zehesthoestovsz zehohame-
metonotto Hoxeatamaemàtasoomaho nah zevēstomōess?
14 Na nheš Jesus ehōstahàtomevonhōn havseve-
màtasoomaho zsaa-noxtovenszeheziss: na zehešhōa-
xetōs hetan ease-noxtovenszehō: na zemaxhāeta-
nevonhesso èmä-otōsetanoozehōn.15 Na hosz eszhe-
hōn: hevetov Anekovanisimōn zenitätovoziss
nisimōn, mo (zeto Jesus) evešehōstahamonotto
nisimōn, exhehōn. 16 Na zenitäss zeoniseztaetovo-
voss èvēstomevonovó neevatseon heama emenxhesse-
vōstomanez'. 17 Oha Jesus zenšheneenomovoss
hetšetanoxtovevo eszhetohōn, histanovhestoz
zetaome-vovènoshàzetto etaveše-vonaēstove, na
mavenov ox-vovohove-txeovàzettosz eta-avaotto.
18 Na Havsevevhän heva taome-vovènoshàzz tah
zetatonše-toomeōez' heszhistanovhestoz? Ota he-
vetov Anekova-nisimōn eveš-hōestahamonotto
nisimōn zeheš-hossemess. 19 Na heva nanēhov
hōstahamon nisimōn hevetov Anekovanisimōn,taxa
nhēhyaevo nivaesz hevetov zeveše-hōstahamovoss
nisimōn? Na niahānevo nhēhyaevo zetatoseveše-
tāohemetanotoness. 20 Oha hemoeškoneva Maheo

veveše-hōstahamon nisimōn nheš ninešehoehotae-
zenov henitáe-histanovestoz Maheo. 21 Zehekonasz
hetan matāheskovaneonsz oxneevavōxtōsz hemhäon
ōxhesta esaa-hemeemoēhanehez' zehetaeaeno:22 óha
nasz zehèphekoneozeziss vehoe-aeozetōsz na
vehoe-aeozetōsz na vexovoaohāsz easetanomōe
hema-tā-heszkovaneon zèmeha-nietameto na eaàze-
vhozenozenoz henhaeneonoz. 23 Nah zsaa-vistave-
mahēsz naòne-tóhetanotova: na nah zsaavessemohē-
anenemahēsz enonokanen.24 Zsaahoxeahesz màtasooma
zeeš-hōènetovoss hetanó etaēveamèn ťsa zsaa-
màpevhanehez', zènoxzeo osotomomao; na zehešsaa-
meōs, eszhēsz nataevhâoxz namhäon zenxhesthōè-
netto. 25 Na zeevhâoxz eméa (hemhäon) zeheše-
mxehez' na zeheše-pevseonāohez' hotoma. 26 Na
etahevistoxzezevemō zenisȯxtxeziss zenitäziss
màtasoomaho zehosshohamsenoväziss zeoxhexovaes
tāma: na etaeszneo na etahevenoveo hanâ (hotoma
né hetanó): na zeto hetan(zènmeha-hōènetōs havse-
vemàtasoomaho) nheš hevostanehevestoz etahèpse-
novaez' zènmeha-vovo-hexovoz'.
27 Na Jesus zenšena-ēsz heto nasz héo hāeta-
nevoxzešeeva zenxhestoe-tàpeehahez' eszhetāehōn.
Ahā né zehenisonetovata na zenenotamȯz hetanan.
Na Jesus eszhehō. hēhe onetàz hohametto ahā né
zeahàtoss Maheonȯ heēszistoz na zeame-tōetano-
toss.
29 Na nheš zenše-na-mohēotāess zehāenōheziss
ease-zhehō: zeszexove-vostanevōènoxzevestoz
ehavsevhistanovenov: ehetosenoxzevazesta nee-
vatseo: na hovae neevatseo zaamezé óha Hemen
nista zèveše-neevatseonevs'. 30 Zeto Hemen
zehexovemeha-neevatseonevs' hevetovevo Nomahetanó
(Ninevites) hapoevetta Zehēhyahetōsz hetanó
zeneše-neevatseoneve hevetov zeszexovhistano-
vestoz. 31 Na nista zevehonaevsz zenxhestās
Nomhaestoe-hoe zevesse-ohāe nexoveva mata-
hoemaohez' heto histanovestoz na zenohōemō
maxeoshàzistovå; ota enxeoxzehō hako tonoc-haeš-
hoeva enxhohe-nistomonetanotomovonó hemaxeōeni-
tástoz Omataneva: na otāmenōs nasz ehoe hezeo

zehèphohātamāsz zeoxmehaexovaez' Omataneva.
32 Na né nistavostaneo zemeha-hestassô Nomae-
mhâestovå (Nineveh) zevesseohāeo nexoveva mata-
hoemaohez', hezezeha zesēheto-hexovhistanoveziss
na zenohōemovō maxeoshàzistovå: ota tāma né
nistavostaneo zexheše-mesēozevoss zèmaheone-
ēsztōevoss Hemeneva: na otāmenōs nasz eveàz hezeo
zehèphohātamāsz zeox-meha-hexovaez' Hemeneva.
33 Hovanē vostan zeešezeoho vohokse-nanistoz
etasaa-ēseozeszé hoemhäon, na mato esaa-ēnanohe
àtono tāevave-enhôoneva, onetàz zeoxce-veš-
tahosanistovez' etaxeēnana. 34 Etov hevohoksena-
nistoz enahanez' niexa, na ota niexa ve-pave-
meseōme zeneše-mätāvónitto zetoheta-hetovahetto:
óha véhavseva niexa,nheš enešemätā-áenonittoz'
zetohetahetovahetto. 35 Na ōhaetanoz nonoxpa
zevónitto hotoma etóve zaaevhanonaxe-aenoneoze-
han. 36 Na zetohetahetovahetto ve-mätā-vónitto
nheš zsaa-ťsa-áenonittan, zeta-mävóneosanetto,
tass vohoksenanistoz hepave-vohôohovàtoz zeoxce-
veševóneovata.
37 Na zenše-naēsz (Jesus)nasz Oneetanona-mómå-
tätanó èmootāehōno zistosevesse-anamoss, na
estaēsznehō, examstoehō zistosemeses. 38 Na
zèvōmāes Oneetanona-mómåtätanó zehešsaa-eševo-
voetōhams' zistosemeses eotōstatamāehōn. 39 Na
Zenitász (Jesus)eszhetohōn, ninēhovheme, Oneeta-
nona-mómåtätanesz nioxce-hoxeananov otaxa tahoc
hetoxq na veesohestoz: óha hotoma niaàzevo-
vozevhozenov ōcenotàzistoz na ahansenovhastoz.
40 Ononistaehasz, nah zemanisz tahoc hetoxq mona
emesaa-hapo-nēhahé hotoma zemanisz? 41 Oha hovae
zemeass hevetovevo zeohemstaomenhess hotoma
nixhez-nettozeneha: na nheš ota nitao zhoxea
etovevo.
42 Na ahahē ninēhovheme Oneetanona-mómåtäta-
nesz! Ota nikanome-oneetanonamómåtòt-novhazenovoz
moxšen na heovaszheše peve-meemoész, na zeheše-
oomxnetomass xanovaeomohestoz na mehosanistoz
Maheo hevetov zenvešhesso, axneševevossēsz na
mato zenita a-saa-nōose-neševessēsz. 43 Ahahē

ninēhovheme Oneetanona-mómåtätanesz! Ota zeheš-
hetoxtaztomass vaoxtam-hoetanoxtoz mohēoxze-
mhäon, na mato nioxce-mahāovàzetanom maxhäeta-
nevoxzešeeva. 44 Ahahē ninēhovheme! Ota tass
àtohohestotoz zevonomaeōsz, vostaneo eoxcetaxe-
amxneo na esaa-heneenohenovoz, (exhehō Jesus)
45 Na nasz zehestxevoss hoemaneheo zènostovoss
Jesuseva eszhetohōn: Zehevovistomosanehevetto,
heto niēszistoz hapo niveše-homosememeno. 46 Na
eszhehō, Ahahē mato ninēhovheme hoemanehasz!
Ota zehestohā-onxanaoxestovēsz zeheše-hohāna-
oxeshoss vostaneo, na tāma ninēhovheme heva nasz
nimoeškonevo nisaaveše-mxanohenovoz hen hohāna-
oxistotoz. 47 Ahāhē ninēhovheme ota nihoho-
naevstōnaoxtomovonoz heàtohoestovevoz nista
Maheoneomotome-ēszehetaneo nah zènahāevoss nima-
hacsehamevo. 48 Na enahane nipâheneenomovonovoz
hetšezistovevoz nimahacsehamevo na ninhešvistä-
ozemovō: ota ènahovō Maheoneomotome-ēszehetanó)
na ninēhovheme nihohonaevstōnaoxtomovonoz heà-
tohohestovevoz. 49 Na Maheo hemaxeōenitástovå
exhesse-zhevo:natametonovo Maheoneomotome-ēszehe-
tanó na Hotonovavenēnaheon, na hosz zehestxez'
zenahovō na zemomeztovetxeovovo: 50 nonoxpa
heszhemaemevo Maheoneomotome-ēszehetaneo zeszhō-
ešemez' hako zèmoneashistanov,(hen zeszhōešemez'
heszhemaemevo)zeevha-nethoaztomohezenov zexoveva-
vostanevōènoxzevstovå:51 heszhemaeme Omotomemaha
noxsetto heszhemaeme Maheon-oxmeovhosemsz zexhe-
vōeoz sitov matohovàtovå na Maheonemhäon: hēhe
nita-nhetazeme, zeevhanethohaztomohezenov
zeszexov-histaneo, 52 Ahahē ninēhovheme zehoe-
maness zeheše-asetanomass tatahôo heneenovhasto-
vå:na ota zehešsaataome-ēsznehess na nah zeoxta-
ēsznetanoss nihestomoéhovō, (exhehō Jesus).
53 Na zeešhōèns hanâ nheš Mxistonhetanó na
mómåtahetanó exhohāmomotōetanoozetōehōn na eho-
mosemāehōn zenxhetoshosse-ēsz: 54 ťsē zeonisto-
neztomōess heoxistoz emevešhessenhaenomōess.

12

1 Na nexoveva enšena-maxe-mohētanevonhistoveneó
na zeheshāenōhevoss exapepeàtaovàzehōn,nheš Jesus
ease-ēsztovohōn hevovistomoseon,eszhetohōn oxce-
nanosenaheztomova hepohōvoseonevo Oneetanona-
mómåtätaneo,enahanez' vhane-nhesse-manistoz.2 Ota
esaahovae-àtohanehan zemesaa-hotxanehan:na esaa-
hovae-nohoehan zemesaa-heneenoehan. 3 Na enahan
zetoheta-ešeoxhestomass zeáenonitto, zenistohe
zèvónitto': na zetoheta-eše-emōse-ēszess ťsa
hotoma zèneota mhäo zeta-tåxtanōve-hōxevàtove
taxetto mhäonoz. 4 Na nitanhetazeme zehevesse-
netovaziss, nivééhovō nah zekanome-nazess mavoxz
(mavetov) na nheš hèpetto zsaa-hetoneōsanistove-
hess. 5 Oha ninistanaheve-vamazeme zemeéhoss:éha
nah zeešenasens' zeaàze-henexovhastovsz zenxheše-
ana-hassensz momeztovâhestxe, hēhe éha ninheta-
zeme. 6 Tah noho šeheo esaa-niše-makätaevhōeme-
hevo? Na heva nasz zehestxevoss esaa-ézevōmāhe
Maheonô. 7 Ota tóetto zehestxnova-vovattoz'
nimekonevo etāhōeme. Nivé-étoxtame: nihèphōe-
manheme zeoxto-hexovhōemevoss ohaesto šeheo.
8 Na nitazhetazeme, nistoxs zetose-tåxtanōv-
hossemasz zehetaēez' vostanó, zenēhovsz zeta-
hapo-tåxtanōv-hossemā Zehēhyahetōeziss hetanó
zehetaēez' Maheonhozeon.9 Na nah zeéztomohetovasz
zehetaēez vostanó,né zeta-éztomohetohe zehetaēez
Maheonhozeon. 10 Na nistoxs vostan heva nasz
ēszistovå zetaveše-ònemoz' Zehēhyahetōeziss
hetanó zeevha-hovahanetanotomohe: oha nah zehe-
tosse-havseve-ase'stomoanetovoz' Hoxeatamae-
màtasoomaho zaaevha-hovahanetanotomohe. 11 Na
mà-meatoness mohēoxzemhäon, na zehetaēvoss ze-
nitáe-tsaness na zenitavhoemaness nivé-nista-
hesse-ôzetanona-nonaxetanome emetatonš-henostà-
tovess, na mato hovae zetatoseveš-heoxhestovess:
12 Otā Hoxeatamae-màtasooma nszevovistomōevo
vezen tó nexoveva zetatose-ēszess,(exhehō Jesus).
13 Na nasz zeveàz maxhetanevonhistovå eszhetohōn

Jesuseva, Zehevovistomosanehevétto, nheŝeha zehe-
nehetto ox name-nīmeta zenitove-heszhovaonez.
14 Na Jesus eszhetohōn:hetan nivae zeneŝe-manhasz
hoemane etovevo, zemeheŝe-sēstoxtanomothaàziss?
15 Na eszhetohōn (zema-hoeziss näno)nahetanotom
na hōnesetanotovàzetom ma-heomhopotanoxtoz (ma-
hohäztomevazistoz): ota vostan hovae zehetāeaeno
zeheŝenonoez', hen ensaaveŝe-heametanenstové,
(exhehō Jesus). 16 Na tāohemestova èveŝe-ēszto-
vohōn eszhehō, nasz zehāoovasz hetan hesthoe
èmaxhāe-honeozeneó. 17 Na tāma zeēve-ōhetanoss
eszhehō, natatonŝezemåss ťsa zexhomaxsaahozehetto
naēnanohestotoz na nàztōenovam? 18 Na etahane
zetāheŝevetto, nata-onenxahazenoz nathovxsene-
mhäonoz na nataevha-hosse-mahae-mhäonan,na hana-
hāne nata-maestovoxz napen'nhôonam na nàztōe-
novam. 19 Na nheŝ nàtazheto naametaneneomotom:
ametaneneomotomé ota maxhaesto hovae zeheŝe-
hovxthoz-tomonetto zeveŝ-haestoe-ā-héosanisto-
vetto: heana-vetanona-vostanehevsz, messēsz na
mansz na hetotanēsz. 20 Na Maheonỏ eszhetāehōn
ninēhov ononishetan, ota, hezezeha tāeva tāma
niametaneneomotom nievha-nethohaztomonenotto:heto
zehetāemhonettossỏz tah nivaesz zetoseaeno? 21 Na
enhestavonoeve nah zehetossemhonenomevàz hāoo-
vhastoz, oha zsaa-hāoovahes hevetóv Maheonỏ.
22 Na (Jesus)eszhetohōn hevovistomoseon, nita-
hessezetazeme:nivé-ôzetanoname hevetóv niameta-
nenistovevo, henovaen°s zetose-mesess: na mato
hevetov nivxozevo nivehesse-ôzetanotanov, heno-
vaen°s zetoseveŝhoneóness. 23 Ota ametanenistoz
ehèphāōeme zeoxhexovaez' mesestoz, na mavoxỏz
ehèphāōeme zeox-hexovaez' honeō. 24 Ohatama
ōheo, esaa-ēnanoeheo na esaa-ōenoeheo; na mato
esaa-hesthovxthosene-mhäoneheo: na ota zeheŝhoxo-
māevoss Maheonỏ: na ninēhovheme tonetā
zeheŝ-hèphōemaness zeoxhexovhōemevoss vekseo.
25 Na tāsevo zehestxess heôzetanoxtovå zemeveŝ-
hoss-honaovano tāma zènetōhes tāevavexove-
ametanenistoz? 26 Na hōhyāetto màsaatonŝe-neŝe-
vetomahess hovae zetonezceo, henae emehesse-

ôzetanotomass tanetā hosz? 27 Ohaztom zevoomsze-
havóoesz zehešhoneoesz:eoxksaa-hānae-hozeohetta-
nehensz, na mato eoxksaa-hestotonônettanehensz,
vàtometto nitazhetazeme hōhyāetto Omatan (nista
zemaxevehonevsz) nitao hepevatamahestovå es'aa-
nexov-pevsanehehō zehexovsanettoz' nasz zeto
voomszehavooez'. 28 Na ota Maheo zeoxce-pevhoneo-
naoxz móesz toxtō, hiz ešēva zehoneoz na màvona
zetatose-seahamez' hoestava,zeheš-pevhoneonaoxz,
tonetā hèpetto nime-hoham-honeoshae-vosz zce-
onisyomàtaehasz? 29 Na nivé-hetosse-noxzevaztanov
hovae zetose-messess,na mato hovae zetose-maness,
na mato nivé-heononovetanoxzevheme. 30 Ota mä-
histaneo hoeva histanovå heto nitao eoxchetosse-
noxzevaztanov; óha Ehevo eheneena zehoozetomovoss
heto nitao 31 Na hetosse-noxzevaztomova hema-
heone-nitáevhistanovestoz na heto nitao nszho-
naove-metanenov. 32 Nivé-hèpoetanome zeoxkano-
metxkomxess(ninistxnōemàzistovevo): ota enahanez'
Ehevo hepev-hotoaztastoz zistose-metaess Maheone-
nitáevhistanovestoz. 33 Hòtova zeaenomass na
meaha hevetovevo zenstamenōehevess:mhone-vomothàz
makätae-kaemestotoz zeoxksaa-mavaohanehēsz, hā-
oovhastoz Heamoomē zsaa-nitxneozehan, hanâ
zeoxksaa-hahanxnēs nomàzeheo, na mato mescess
zsaatonše-tone-toxtohes hovae. 34 Otā ťsa zexhota
nsthaoovhastovevo hanâ nszhesztahenov(zeveàzetto
nsztahevo).
35 Hevōestatonaovàz nisezeōnevo na vohoasenevoha
nivohoksenanistovevoz; 36 na totāma nēhove tass
hetaneo zetonōmoss henitähamevo, zenstosevha-
hoeoxzeziss noaháenistovå: nonoxpa manstoneš-
hoeoxzez' na màkokonônez', zeneheonstanomevovo.
37 Ahā né hozeo manxhoeoxzez' henitähamevo zeme-
ōevo,zehešeneeva-vōsane-nxtovomatovoss:onisyomet-
to nitätazeme, zenitász zeakozeetàz,zhamstoeshō
mesestovå na zhoe-vhozenohomevō. 38 Na manxhoènsz
zenixaonettoz' heneevavōsaneōestovevo na mato
zenahaonettoz' na neše-hoehotoss zèneevavōsane-
tonōmäess, ahā né hozeon! 39 Na heto heneenom,
nah zenitáhevenovsz heva heneenonhō zexhovhōstaz'

zenstoveŝhoènez' nomàzeheo emstaneevavōsaneō na
nonoxpa hemhäon emsaatonŝe-ēstaxetôhanehez'.
40 Na hohōvāetto nistanheŝ-nonotohae;ota Zehēhya-
hetōsz hetanó zhoèn zexhovhōstaz zsaamehaneŝe-
tanohess.
41 Na Hohona eszhehō, Zenitáetto heto tāohe-
mestoz mo otaxa nanēhovheme niēsztovemeno na
mo nistoxs vostan? 42 Na Zenitäziss eszhetāehōn,
tāsesz zehonaovenitász zenietametseonevsz na
zemaxeōenitász, né zenitäziss zetatose-noneshāsz
hevenov emeheŝe-totaevanomevoss hestamevo zehe-
toexoveamenexovez? 43 Ahā né hoze manxhoènez'
henitäham zetose-hoehotāsz zezheŝevsz. 44 Nihe-
tome-nhetazeme zeta-noneshā zehetaeaenoz'. 45 Oha
né zehonaovenitász heva hesztaheva ve-zheŝetanoz:
nanitäham mo-hestomeoze esaahesshoeoxze mxhōveŝe-
tanoz hoze, na zease-ahanxnō hetanó na heo
zehozeoneveziss,na zease-hetose-mese na zhetose-
mane na zenonotovseŝ: 46 Na zeto honaovenitáhe
henitäam zenxhoènez' tonetóeŝēva zsaameha-
nxtovomatovohess na zexovhōstaz zsaaheneenohes,
na zeahane-veeōstōhe na zevhistanā nooseōvetano-
heonevstxe. 47 Na nah zehozeonevsz zemeha-
heneenomovoss henitäham hetŝetanoxtoz na zenheŝ-
saanistaexanàzēs, na mato zsaa-nehe-vostaneheve-
tomovohes heonisyomhohastoz,ohaesto veeohestotoz
zeveŝeahane-veeōstohenoz: 48 oha nah zsaameha-
heneenohes na zèneŝeveto hovae zeveŝe-nohōems'
veeohestovå, txkom veeohestotoz zeveŝe-ahane-
veeōstohenoz. Na nohass nah maha zehexovemezz
zenexove-nethohaztomohe:na nah maha zenetōohesz,
hèpetto zeevhavēstomohe.
49 Naho-exooasenàn hoeva momoxe-eŝeaàze-
exhoeŝeme. 50 Oha eōstahestovea zehesso natahoko-
veŝeéōstahe na tah zeheŝ-hohā-måsemetanonavsta-
hatto noxsetto ta ēŝe-vaoxseexane! 51 Ota eŝhoèn
emeheŝetova-meas evha-nanovàzevhōemàzistoz hoeva
(histanov) mo ninhessetamemé? Hovahan nihetazeme,
onetàz nitovå zeveŝhesse-onisova-vhōemàzistove:
52 ota zetā noho zènistxnōemàzevoss nasz mhäo
(mavenoz) zeonisovaozeo,nokov zenaheozeo na nokov

zeniŝeozeo (zeòneztaetovàzevoss). 53 Zeta-
onisovaozeo, zehehestovsz zetaòneztaetovo
hēhya, na zehēhyahestovsz zeta-òneztaetovo héhyo:
zehescestovsz zetaòneztaetovo hestona,na zehesto-
nästovsz zeta-òneztaetovo hesc; na zehevesce-
mestovsz zeòneztaetovo heszhee-vexao; na zehe-
vexaestovsz zetaòneztaetovo hevescem, (exhehō
Jesus).
54 Na mato eszhetohōn zehāetanevonheziss,
oxvōxtomassēsz vóe oxne-mevoevēsz sovon, seeha
nizheme, enstos-ookō na eoxc-ho-nhesooz. 55 Na
heva nomhasto oxnenōsehéstasz nizheme, etatose-
ahan-hâta: na eoxcho-nhessooz. 56 Ninēhovheme
vhane-nhessemanehasz niheneenanov zeheŝetovata-
mano hoeva na voeva: na etonhesson°s zeheŝsaa-
heneenomahess tó-zexov zeheŝetovaamexov? 57 Na
mato totāma nīnonocevetovahess hena zehesse-
saa-ōhaztomahess zexanovaeomohetto? 58 Ota
zenŝena-veoxzemoss zeòneztaetovata zistosenhee-
tovoss zehoemaosansz, ótse-evha-nanovàzetoveha
zesóe-amxness: nonaxetto nszhestosema zexhoez'
hoemaosaneheo, na hoemaosane nszemeatova matana-
evèho na matanaevèho nszēstahama tōhemhäon.
59 Nitahetaz, hanâ nszaaevha-hōèné noxsetto
zetāeŝemase-ēnanom tó hooxe-macemakäta(zeaenom),
exhehō Jesus.

13

1 Na nexoveva hosz zevisthoess enetòtahaovovhōn
Jesuseva, eszhehōn: óta hosz Kanene-hetaneo
zenŝena-meha-ōetovoss(qsaeson)tāma heszhemaemevo
ènitovōvanomōenov zenotxenitäziss(Pänatosoneva).
2 Na Jesus eszhetohōn zenetòtahaōess: zeto hosz
Kanenehetaneo mo enoc-nanos-havsevoētävo zeox-
hestxez' Kanenehetanó nihessetamovó,heto zehesse-
zetoomenevoss? 3 Na nitahetazeme, hovahan;onetàz
óha to evha-vovhetanàzess, nszeneŝemä-asetoēme.
4 Na mato heva ne zeòt-nanòtxess zistaxe-avaotō-
evoss maxetomse-mhäon na zènahāevoss,mo ènochèpe-
totatoētävo zeoxe-hestxez' zevhistanoveziss

Hekotomaeveno, nihessetamovó? 5 Hovahan niheta-
zeme: onetàz óha tóevha-vovhetanàzess hapoevetta
nszeneše-mä-asetoēme. 6 Na nheš Jeus èveše-ēszehō
heto tāohemestovå: (eszhehō) nasz hetan eaenanó
voxkōhemenó zehoneoxzez' hesthòpāehemenoešeeva;
na zenxhoe-noxzevōxtomovoss hemenam es'aa-méo-
vomohenó. 7 Na eszhetohōn zevovònethozeohetoziss
hòpāehemenoeše, ota naha meaneva naoxtoxchoe-
noxzevōxtomovo hemenam heto voxkōhemenó hotaz'
nasaa-meomovóhe: avōxz; hena zehetosse-aestome-
honeo? 8 Na zènostōs eszhetāehōn, Zenitáetto
eše-nše-hooxhosse-nhēttoneha hezezeha zeoxtoeeše-
ānevez',nataeše-tåxtae-vosoha na nataeše-ohossoha
oxahoseva; 9 na zetā mxhemenametto, zepeva: na
vesaa-pevehemenamettan,nszemone-avoha.
10 Na (nheš) Jesus èvovistomosanehō mohēoxze-
mhäon,Maheonešēva. 11 Na ota nasz hée òtnanòtóe-ā
zeheše-ame-totonstaōs màtasoomaho exa-voxkaehō,
eoxksaanoxtove-ohāhehō. 12 Na Jesus zèvōmoss
eonōmohōn na eszhetohōn, hée nievha-sèpeoz nito-
tonstàtovå. 13 Nheš estaxenaeva-otovohōn: na
seeha estóevha-tomse-xanoveozehō, na èpevatama-
noothōn Maheonå. 14 Na (nheš) zenitáeto mo-
hēoxzemhäo estapeosetanoozehō zexhomaxe-éno-
moxtastomanez' Jesuseva Maheonešēva, eszhetohōn
zehāetanevonhetoziss (mohēoxzemhäon): enasòtansz
ešiensz, ame-nexoveva vostaneo a-hozeohevosz:na
enahan nexoveva nixhoeénomoxta-manhàzetanohen,
óha Maheonešēva hovahan. 15 Na Zenitáeziss
(Jesuseva) zènostōs eszhetāehōn: ninēhovheme
vhane-nhessemanehasz, tah nistoxs zehestxess,
Maheonešēva mo nisaa-onehaenohevo zistōhevoss
totama nsthotoamevo na mato nivohokoxtahamevo
zista-sehooneanovoss? 16 Na ota zeto hée zehesto-
nätōsz Oxthāenōheziss na òtnanotô ā zeoxtoeeše-
tōhetās Havsevhäneheva mona emesaa-evha-onehaené
hetōhestovå Maheonešēva? exhehō Jesus. 17 Na
heto zexhēs èveše-tanevomoxtähōn zeòneztōess:
na zehāetanevonhessô exhesse-voešetanoozehōn
hevetov Jesuseva hepevatamanoētastoz.
18 Na Jesus eszhehō, taxa Maheo henitáevhista-

novestoz zehetaomohettoz' etonše-hevezhovaohez'?
Na henova name-veše-hevezhovaomovo?19 Ota enhes-
soz' tass xama-hoxzezemeno,vostan zexhestano na
zeōehàz tāma hesthoeoneva: na eexhoneo na etaeše-
maxhoxzezeveoxz; na vekseo zeēvehass heama eheve-
noveo hesztāenovå.
20 Na Jesus exhosse-zhehō:henova name-veše-
hevezhovaomovo Maheo henitáevhistanovestoz?21 Ota
enhessoz tass pohōvoseo zehesso, hée zexhestano
na zeàtohano naha tāevavōenxsanistovå penhôo
zetaeše-mäpohōvoz',exhehō Jesus.
22 Na nheš esta-totoxhoeoxzehō momhaoestovå na
oace-mhaoestovå zèvovistomosans' zenšenaamxne-
noxzoxto Hekotomaeveno. 23 Na nasz hetano eszhe-
tāehōn, Zenitáetto, etxkomxevo zetatosevosta-
nevhess? Na eszhetohōn, 24 ótse-ēsznetan zeszce-
estaetta: ota nitahetazeme, ohaesto zeoxtoxce-
onishesse-eszèneo óha zhospeozeo. 25 Zenitá-
hevenovsz maeš-ohāsz na maešhōno henitō na nheš
zease-nxpeōess anosema ziskokonohomass henitō
zeszhess: Zenitáetto onstanome-vemeno; ota nsze-
nóstōevo na nszezhetaevo, nisaaheneenovazeheme
zexhestass; 26 na nszease-zheme, namehamessheme
na nameha-manheme zehetaēétto, na mato nioxce-
meha-vovistomosan zeoome-popootasz namhaoesto-
nanoz: 27 na hotaz zhevō, nisaa-heneenovazeheme
zexhestass:taase-nōhoxz hathavsevoētaéhasz. 28 Na
nexoveva zeomomoēstove na zekoko-onenšenàtove
matavōmoss Oxthāenōsz, na Ohazemaha, na Maheon-
oxtōenoz na nistxevoss nista Maheoneomotome-
ēszehetaneo zèmä-veàzevoss Maheone-nitáe-hista-
novstovå na tāma zehešehōstahamaness anosemå.
29 Na zenxhoeoxzeo essenhasto na onxsovon,notam
na nomhasto,na zhamstoeanao Maheone-nitáe-hista-
novå. 30 Na ota hosz zehestoxevess zevovoeveo,
na hosz zevovoevess zhestoxeveo, exhehō Jesus.
31 Na tó zexhōstaz' hosz Oneetanona-mómåtahe-
tanó exho-zhetāehōn: nševhōènsz, tanāsz: ota ni-
tsēnahatanotova Oxhāsz. 32 Na(Jesus)eszhetohōn,
tahenhetohen tato mahō, ota nahōènēnànō havseve-
màtasoomao na naénomoxtastoman hiz ešēva na

màvōna, na nhasto zenahaonetto ešēva nataeše-
exoeoz, 33 ōvoxponetto nahokonše-amèn hiz ešēva
na màvōna na tahosse-ešēva: ota hevetov Maheone-
omotom-ēszehetan esaatonšenhessohanehez' zemenász
anosemå Hekotomaeveno. 34 Kōmaes ninēhov Hekoto-
maeveno, hēhe Hekotomaeveno zenahoss Maheone-
omotome-ēszehetaneo na zeahanxnoss zemeatohess
etóv! Ota tonhestoha naoxtoxcheš-mohēanatanotovō
ninisoneo tass hée-kokôax zeoxcheše-mohēanoss
henison àtono hezenōneva,na zehešsaanethohätto!
35 Ota nimhäonevo (enovevo)otaxa zenxemxtāevstove
nszhéeoxtanov, na nitazhetazeme, nszaavōmeheme
noxsetto(nexoveva)mata-zhess, Ahā zepevooseonevsz
zenvešhoènsz hevehestovå Zemaheone-nitáeziss.

14

1 Nà noka Maheonešēva zistaēszèns' hemhäon nasz
zenitáetsaneziss Oneetanona-mómåtätanistovå,
zistosemesēs kòkonhôo enše-neevavōmehō. 2 Na ota
zehetaēs nasz hetanó emä-màpevôxosehō ènetomoxtä-
hō. 3 Na Jesus enòztovohōn zehoemaneziss na
Oneetanona-mómåtätanó: enethoemanistove zeoxce-
evha-énomoxtastové Maheonešēva? 4 Na esaaoxhetā-
hehōn. Na Jesus exsevaenohōn (zehāmoxtäziss)
eénoéhohōn na eevha-énevaenohōn. 5 Na eszhetohōn
(zemähoeziss),tās zènēhovess hevookoxtaham na ma-
to hestotoam ēseanaozez' votaenon Maheonešēva,
seeha zemesaaevha-hōstanohesz?(exhetohōn Jesus).
6 Na es'aa-hoss-tonšenóstōhehōn heto hovahestovå.
7 Na nheš zèmešenovoss zemōhеziss zeheševa-
oxtamhoetanoz' eveše-ēsztovohōn tāohemestovå
eszhetohōn, 8 mà-mootata vostan noaháenistovå
nivétaomehamstō vaoxtam: ota nonaxetto nasz ze-
hèphāonoazeonevsz zehexovävoss emevesse-moohe.
9 na nah zemootaess nime-niszhetā, metomeveha
tato hetan: na nszenonoxpa-ase-tanevomoxta eseox
zexhoetto. 10 Na onetaz oxmootanettossóz, vovoe-
hoeo eseox; nonoxpa mxhoènsz zemootata nime-
zheta: Hovā vaoxtama-zezènsz, zexhetata nheš
nszemä-onoatаman zehetaēevoss zevesse-anamoss.

11 Ota nistoxs nah zemenoxce-hāeoōsetanoz tāma
zeanoemane na nah zenooeva-vostanehevetanoz zeta-
hāeoōsemane, (exhehō Jesus).
12 Na nah zèmootās eszhetohōn,màmesesto-manetto
sitovešēva na mato hetōeva nivé-mootō es'eneo na
mato es'on, na mato zehethōemoss, na mato ni-
visthózemāo zehaoovass; nonaxetto nszeevhaoxto-
vamootā na nszeneŠeoninxomon. 13 Oha màmesesto-
manetto, mootōn nstamenōheo, zenonoatamahess,
zenònikaess, zeoóenessǒ: 14 na nsze-vovònešе-
pevootan, zehešsaa-hovae-aenomehevoss emevešе-
oninxomevataoss, na ota ninēhov nszemone-evha-
oninxomon (nexoveva) xanovevostaneo mataevha-
ohāevoz, (exhehō Jesus).
15 Na nasz zevesse-anamoss zènistomonetoz' heto
eszhetāehōn, aha vovònešе pevhoestomosz nah zeta-
tose-vesseanaz Maheone-nitáevhistanovå. 16 Na
eszhetohōn, nasz hetan èmaxe-mōevháenehō hetō-
eva: na ohaesto èmoothōn: 17 na hetōeva zexove-
exhänistovez' esta-asenēnànhōn hesthozeon eszhe-
tohōn, zetōn zemōhess, nohetto nēnās, ēšema-
exháenistove. 18 Na (zeto zemōhess)ease-naeszeom
nonaoanehōn. Zevovoaesz eszhehō, nahoxtova hoeo,
na natahestom-hevehōxta, nimomoxzemaz eše-nše-
nizeovsz. 19 Na zenítasz eszhehō,nahoxtovanotto
noho hotoxpaehe-toaeseon, natatose-vešе-onistoma-
xovanotto, nimomoxzemaz ēše-nšenizeovsz. 20 Na
mato zenítasz eszhehō, namone-vistōmo hée, na
nahesse-saatonŠ-hoeoxzé. 21 Na hozeo exhoe-hòta-
haovohōn henitäam heto nitao. Na nheš zenitá-
hevenovsz eāstahaozehō na eszhetohōn hesthozeon,
tanonotov-toxhoeoxzz zeoomepopootaesz mhaoestovå,
na nixhoeozhōn stamenōheo, zenonoatamahess na
zeooeness,na zenònikäss.22 Na nheš hozeo eszhehō,
ēše-nešеvstove zistó-ešhetto na esó-poota. 23 Na
zenitáeziss eszhetāehōn, tazeoxzz maxemeonoz na
zexhaztove-ēnanoe-matāemeonevesz,na (zemä-hoeho-
toss) hokonše-nixesznēnànōn, nonoxpa zeootomoeo-
zistove namhäo. 24 Ota nitazhetazeme, né hetaneo
zemehamōhess hovanēo zehestxevoss zaa-oneà-
tohenov namesestoz hetōeva.

25 Na nheš Jesus zèvessevoss zemaxhāhetane-
vonheziss, exhootōohō na eszhetohōn. 26 nohase
vostan ho-neséhasz na vesaa-netomosàzetovohess
tāma héhyo, na hesc, na zevistōmoz', na henison
na hevis'on, hetano na héo,na mato heva tāma he-
vostanehevestoz (vesaa-nseztohes) namesaa-hevo-
vistomoseonehenoz.27 Nohase nah zsaanȯxe-amhazēsz
hotxavoome-nhestoz tāma zenethōhesz na zsaa-
nehevostane-hevetovahesz nasaatonšehevovistomo-
seonehenoz. 28 Ota tās zènēhovess zemanstōna-
tanoto tomsemhäo zemesaa-vovoe-hamstoehoestōsz
zetoshexovhōemez' tah hovae emeo-aeno zistose-
veše-eštā-manez'? 29 Nonaxetto mata-eše-ooma-
osensz zhóze-vaoxsemhäonan na zenonoxpa-tohosemā
zemävehōxtoziss. 30 zeszhez', zeto hetan ease-
mhäonan na esaatonšeešta-exanohe. 31 Na mato tās
zemaxevehonevsz meotàzistovå oxtatos-hetōéovosz
zenitäziss zemesaavovoe-hamstōsz zeēveōhetanoz
heva matòtoha vonhoestonstovå(notxo)eotonše-veše-
tōéovoss né zenveše-tōéōess nisóe-vonhoestonsto-
vå? 32 Na mato heva tato zenxeššóeamxnez' hako
haeš etahozeemo, taxa hovae emetaveše-nanovà-
zistove? 33 Na enahan nohas nasz zènēhovess
vesaa-taome-netomosàzetōs zehetāeaeno, namesaa-
hevovistomoseonehenoz. 34 Ota voxbomaoxz etapeva:
óha vevoneoeszetto hevoxbomaoxzēnohestoz, taxa
henovaez' zemeveševha-nheeno? 35 Esaaevha-tāeo-
zehan heva hoeoneva na mato oxaoseva, eoxce-
vohooe. Nah zehestovoozz, ahàtomoneha, (exhehō
Jesus).

15

1 Nheš ōce-meavhozeoheo na zehehetovaness eha-
hanxnetovovhōn Jesuseva zistose-nistovovoss. 2 Na
nīnisovävoss Oneetanona-mómåtahetaneo na Mxisto-
nehetaneo ēoemešemaszehōn eszhehōn, tato hetan
zeheše-maseztovoss zehehetovanoveziss na zeheše-
vesse-anamoss!
3 Na Jesus tāohemestovå èvešeēsztovohōn.eszhehō:
4 nivās zènēhovess noka zematòtnóehamotóz' qsan,

oxvoneoetosz nasz zemesaa-nōotohess soòtnòe-
òtsoòto toxtō zetä-noxzeovoz' zevoneozeziss tae
meovoz'? 5 Na zeeše-méovoss etaxšemo haztov
hestatamōn zèvoešetanoss. 6 Na zeevhâoxz emanoe-
onōmō zehoxatamossē na hevisthózemaōn, eszhetohōn.
vesse-voešetanome ota zeheševha-méovo naqsām
zemeha-voneoz. 7 (Na Jesus) eszhehō, nitahetazeme,
hapoevetta zetaneš-hèpe-voešetanoxtove Heamoomē
hevetov nasz havsevoētaheo zeevhavovhetanàzeta-
noziss zeoxhexove-voešetanoxtove hevetovevo
soòtnó-òtsoòto xanovevostanó zsaaevha-vovheta-
nàzevomoxtaheziss.

8 Na mato tās hée zematòto-makätaemaz oxvone-
oesz nasz zemesaa-zeōsz vohoksenanistoz na ze-
mxevomaoho mhäon anenōs zènoxzeo tāe zeméa?
9 Na zeeše-méo, emanoe-onōmō hevesshéo na he-
visthózemaōn, zeszhēs: vesse-voešetanome, zehešeméom
makät zemeha-voneoeszetto, exhesz. 10 Na hapoevet-
ta, nitahetazeme, zetanheše-voešetanoxtove hestho-
zeoneva Maheo, hevetov nasz havsevoētaheo zeevha-
vovhetanàzevomoxtäziss, exhehō Jesus.

11 Na (nheš) eszhehō, nasz hetan ènisōènothōn kas-
sovaheo. 12 Na zehā-axcetaz eszhetohōn héhyo, Nihó
hovae zeaenomô zetatos-heszhovaonetto nīmezz! Na
tāma na heneo èsēstoxtoe-metāenov zehetāeaenoz'
zetohexov-heszhovaōevoss. 13 Na hohomaevetto kase-
xoveva, zehāaxcetaz kasovā zeeše-mathòtovas
(zemeha-heszhovaohes) esta-asehoxo-vistavahō ťsa
hako haeš hoeva: na hanâ zexhehetovanove-vostane-
hevs' èneše-matoészenó nitao hesthoozistoz. 14 Na
zeeše-matoész èmaxeponaostoveneó hanäno hoeva:
na ease-ohemstaomenehō. 15 Na enšhetosse-päozeto-
vohōn nasz hetano hanâ histanovå: na estaoxce-
nešemeatōehōn hesthoeoneva èmesesohamothōn
heškse-ēsehotam. 16 Na eoxtoxcvešeootomoe-nata-
tanotanó hetonš hoxzezemenoz (zehoxzezevemonš-
cevsthōmoevezēsz) hen heškse-ēsehotam zeoxce-
mesczesz, na eoxksaa-metāhenhōnoz hovanēo. 17 Na
zèmesēoz, eszhehō, na nohasse tonstxevo nihoe
hesthozeon kòkonhôo zeveše-mätāeozez' na zeaà-
zeosenez', na nanēhov hezeo zehešeavōnetto!

18 Nataohāe na natanhaoxzevo Nihoe na natazheto,
Nihoe nahathavsevoētaeta heama na zehetaētto:
19 na nasaa-evha-nexovhōemané nhēhya zeme-heta-
netto: tass nasz nsthozeo hesthozeonetovsze
(natäto Nihoe. exhehō kasovā). 20 Na eohāetaohō
estaevha-hoeoxzehō zista-nhaoxzevoss héhyo. Na
zènsoeameoxz hako haeš ènvōmāehōn héhyo na
zeššivatametanoz' èn-noxthohäozetōehōn, exheko-
zenāehōn na evxsemāehōn. 21 Na hēhya eszhetohōn,
Nihó nahathavsevoētaeta heama na zehetaētto:
nasaaevhanexovhōemané nhēhya zeme-hetanetto.
22 Na oatōs héhyo eszhetozenohōn hesthozeon,
ninševehoeozéha zenoce-pevaesz hōma na nhōmana;
na ēstanomova moešq hemoeškoneva. na mocanoz
heszehesseva:23 na nixhoeozohen moksa zeheceomsz
na nahohen na nitameshemå na nita-hetotaetanomå:
24 ota zeto nāa emeha-nāe, na eevha-ametanen;
emeha-voneoz, na ēševha-méohe (exhehō hetan). Na
ease-hetotaetanohōn.25 Na hēhya zehāeāez nexoveva
eēvxnehō hoeoneva: na zenxho hahaneoxzeto mhäon,
ènistanó nemenistoz na hossohestoz. 26 Na eonō-
mohōn nasz hozeon, na ènòztovohōn zeheševtova-
ēvezhessoz'. 27 Na eszhetāehōn. ēšhooxz esima:
na èyo ēšenaho zeheceomeziss moksaheo, zeheš-
evha-amhaes hēhya zèvostanemxtaz'. na ōxhesta
epevhesta (exhehō hozeo). 28 Na zeto (kasovā)
es'aa-ēsznetanohehō: na héhyo enxhōènehōn na
èmomoxzemāehōn. 29 Hotaz' zènostovoss eszhetohōn
héhyo,ota ohaestoe-ā etaešenexov hezezeha zeheše-
ame-hozeohetovaz, na heva nasz nsthoemanistoz
nasaa-zheše-totaxoészé;na hòtovavetto nisaazheše-
mezehenotto nasz qsāess. name-nonoxpa-vesshetо-
taetanomō zehevessenehetton:30 na ota zeto nhēhya
tonšenov-héo zeeševesse-māstomevata zemeha-
aenomŏ, zeešhoèns' ninatootânotto moksaheo ze-
heceomeziss (exhehō zehāeāsz kasovā). 31 Na
héhyo eszhetāehōn. nāa, niame-vistaveme,na zeto-
hetāe-aenom niheszhov. 32 Oha etsepeva zeheshe-
totaetanohàzistove na zeheše-voešetanoxtove:ota
zeto esima emeha-nāe. na ēvha-ametanen; emeha-
voneoz na ēševha-méohe.

16

16 Na nheš Jesus eszhetohōn hevovistomoseon,
nasz zehāovasz hetan eaenohōn nasz zehonaove-
nitáetoziss zehetāeaeno: na ehesthoēmehō zeheše-
aestome-matoészez' tāma zeaeno. 2 Na eonōmohōn
na eszhetohōn, taxa etónhesson's heto zenistó-
monetovaz? Nimasóhoestóz na mēstoz zehetaomohetto
nsthonaove-nitáetsanistoz: ota nimesaaevha-zheše-
honaove-nitáetsanehevé. 3 Na zehonaovenitáe-
tsanehevsz,tāma eszhetàzehō. nanitäham zeheše-
asetanomevas nàthonaove-nitáetsanistoz tah nheš
natatonšezemåss? Nasaa-tāestov-heszhekoneozistové
emeheše-menônetto, na hozenomohestoz natane-
vazesta. 4 Na nataešheneena zetatosheševetto
mata-hōstananevo nàthonaove-nitáetsanistoz no-
noxpa hosz name-nonaxe-maseztōe hemhäonevo,(exhe-
hō). 5 esta-osāne-nonoce-onōma-mohōn henitäham
zeamhasenetovoziss, na zevóvoehoeoxzeziss eszhe-
tohōn, tonstoha niamhasenetovohe nanitäham? 6 Na
eszhetāehōn, noka-matòtnóe enhôoneva amsc. Na
eszhetohōn, hesevaenóz niamhasene-mxistō,nonotov-
hamstoeozz na amhàzz nohonó. 7 Na zenítasz
eszhetohōn:na hapa tonstoha niamhasené? Na eszhe-
hō: noka matòtnóe enhôoneva pen'nhôo. Na eszhe-
tohōn, hesevaenóz niamhasene-mxistō, nonotov-
hamstōsz na amhàzz nanòtnó. 8 Na zsaaxanovahesz
zehonaove-nitász èpevootāehōn henitäam zeheše-
otoxovenonaxetanoss: ota zeto havsevhistanovå
zevhistanove-vōènoxzevess tāma hemanosē hetoexov-
histanovstovevo ehèp hohāoxzezeveo zehexovaez'
zevóne vōènoxzeveziss. 9 Na nitahetazeme,(nitao)
makätaemestoz zsaa xanov-heszhovaôhan veše-
hevesene-manhàzema vostaneo (zèpevetovoss) nsze-
nonoxpa-maseztōevo aenexove-omensz. nexoveva
mata-hóze-vistämaess hen makätamestoz (zsaa-
xanove-món-heszhovaôhan). 10 Nah zeonisyom-xano-
vaeto hovae zeoxtohātonetaxceoz'(zenones'tomoesz)
hapoevetta eonisyom-xanovaeta hovae zemahaoz
zenones'tomoesz: na nah zsaaxanovoētatosz hovae

zeoxtohātonetàceoz' zenonestomoesz hapoevetta
esaaxanovoētaetohe hovae zemahaoz' zenones'to-
moesz 11 Na enahan heva saa-ešeonisyom-xanovaeto-
mahess makätaemestoz zeōcevoxzezeve tah niva
emenones'tomōess onisyom-hāoovhastoz? 12 Na heva
saaeše-onisyom-xanovaetomovohess heszeoxz zení-
tasz, nheš tah nivaesz zememetaess tāma nszho-
vevo? 13 Hovanē hoze emesaatonše-hozeohetovoheo
niš zenitáeziss: ota tóna nasz zepeoto na nasz
zemehoto: na mato zehekonenhēetovo nasz na ze-
nsetamo zenítäziss. Nimesaatonš-hozeohetovoheo
Maheo na Haoovävhan, exhehō Jesus.
14 Na ota Oneetanona mómåtätaneo zehešemehoxto-
mevoss makätaemestoz na heto zènistomevoss esto-
hossemovhōn(Jesuseva). 15 Na eszhetāevohōn,nitsē-
nēhovheme zetaome-xanov-hossemàzess zehetaēvoss
vostaneo: oha Maheo eheneenanoz nsztahevoz: ota
hovae zeoxt-hohāeoōseonevaztomevoss vostaneo
(meto) Maheo ehohā-šenitazesta. 16 Maheonhoema-
nistoz na Maheoneomotome-ēszistoz enoxsetovxnetto
zexov-histanovs' John Eōstahova: na nīnitā
eneame-pevhosseme Maheone-nitáe-vhistanov na
nistoxs vostan ehoko-hekone-hessemeohe hoxszèn.
17 Oha voe na hoe emehèp-heanaaseoz zemehexove
hóze-nhessoz' nasz zezeoxeohez' Maheone-mxistō-
neheva.
18 Na nistoxs zevohooetoz' héo zeaenoz na
zehossevistōmoz' zenítäziss enešemasavoēta. na
nah zevistōmamoz' zemehavohooetāeziss hēhyam
eneše-masavoēta.
19 (nheš Jesus eszhehō), ota èvhistanovhō nasz
hetan zehāoovhasz.na evešemxastovsanenhōn heove-
maomaoxze-šeonon na zehohā-pevaeziss vokomšeonon,
na oešēva eoxce-vovònetoomenehō pevatamahestovå
na hetotaetanonave-ahezistovå: 20 na nasz hoze-
nomoheo, Maheon-oxvistämāsz(Lazarus)exheše vehehō
enxpšēšenahō heszhenitōneheva zehāoovhäziss.èmä-
manetahō. 21 na ehoxomàzetanotanhōnoz evxseonoz
zeoxce-mäotoanaozēsz hetaxe mesestovå zehāoovhä-
ziss; na mato ōsciseo exhoeotāehōn na èneoxto-
zenhōnoz heszhemanetàtotoz. 22 Na enxho-nexoveo-

zeneó né hozenomohe ènāehō, na esta-aseozhāehōn
Maheonhozeon, na ēseozhāehōn hevez Oxthāenōhe-
ziss: na mato zehāoovhasz hetan ènāehō na eàto-
hoehō. 23 Na momeztovâeomē zenxhesse-éatōoss
estavōmohōn Oxthāenōheziss hako haeš, na eaàze-
nohoenozenhōn Maheon-oxvistamäziss (hozenomoheo).
24 Na (zemeha-hāoovasz) zistàpeehahes eszhehō:
Namšem Oxthāenōsze niš-šivatamszé na niszheše-
nēnaxeha Maheon-oxvistämāsz nonoxpa zenxhesse-
zeōmáno honoc hemoeškon màpeva na zenstōhōvoxz
navitanov: ota zeheš-hohā-meztovâhetto hoestava.
25 Na eszhetāehōn Oxthāenōheziss, niš meetanoz
zeoxtoeševostanehevevoss zeheše-ame-amhätto nivo-
vònetoomenhestoz na Maheon-oxvistämāsz meto ze-
heš-amhas havsevstaomenhestoz: óha hezezeha evo-
voešemaohe na ninēhov nimåsemetanona-voam. 26 Na
aàzevetto ta-sitov nitovan na etovevo emaxe-
voxeve zsaa-mxaoonevhan zemanehe nonoxpa zeo
zemeta-hoxovxnetanoss etsē-hóze-neševeo. na mato
heva näno zenxhoxovxnetanoss,(exhehō Oxthāenōsz).
27 Na eszhetāehōn, nimomoxzemaz namšém Oxthāe-
nōszé,tazheše-nēnaxeha(Maheon-oxvistämāsz)nihoee-
va hevenov:28 ota hanâ noho nahevisonenotto zeta-
nonoxpa-hetomhotoneo na zaa-vesshoeoxzeheo hezeo
momeztovâhestxe. 29 Hotaz Oxthāenōsz eszhehō:
eaenanov Maheonhoemanistoz zemetāevoss Oxtono-
vōeneziss, na mato Maheoneēszistoz zeēsztōevoss
nista-maheoneomotome-ēszehetanó ahàtomovovoha.
30 Na (hetan)eszhehō, hovahan namšem: onetàz heva
nhaoxzevāevoss nasz zehestäziss nāeśtxe zevovhe-
tanàzetanō(exhehō né hetan). 31 Na eszhetāehōn
(Oxthāenōheziss),ota vesaa-amàtatovohevoss Oxto-
novōeneziss na nista-maheoneomotome-ēszehetanó
(heēszistovevo)hapoevetta zaa-amàtatovohevo nasz
ho-evha-ohāez' nāestxe.

17

1 Na nheš Jesus eszhetohōn hevovistomoseon
esaa-hóze-neznettan hovae zevešhoe-nenxsevoeovà-
zistove: oha ahahē, vostan hevetov zeveš-hoe-

nenxsevoeovàzistovez'! 2 Emeta-hèpepeva hevetov
hoveše-vootanaōsz onistae-hohona-oomaônistoz na
neše-eszevoensz zèmhaōmoehaz' (emeta-hèpe-peva
hevetov) zemeheše-nenxsevoeovoss zeto zetocāhe-
ziss. 3 Nahetanotovàz totāma: heva havsevoētasz
es'on, onoe-vehoeto: na heva mesēozz, hovahane-
tanotomevō. 4 Na heva nisȯxtoha-havsevoéhata noka
ešēva, na heva nisȯxtoha zhetata, namesētan,
mxhetata evha-hovahanetanotomovō.
5 Na nheš vovistomoseo eszhetovhōn Zenitáeziss,
honaovanome-vemeno naonisyomàta-nietamistonan.
6 Na Zenitáeziss eszhetāevohōn,ota nionisyomàta-
nietamistovevo heva netāo zehetāoz' xama-hoxzeze-
hestáheme nimnoxtove-zhetov zeto vesceehemenó,
nitse-maozz, na séhoenàzz zèmhāomoeha: na nime-
amàtōevo.7 Ota tās nasz zènēhovess zehesthozeonsz
zezetomaxovaz' na mato heva zeneevavōmoz' qsan
hoeoneva zemezhetoz' (hesthozeon) ševe-ēszènsz na
hamstōsz zistose-mesetto? 8 Onetàz zhohamezheto,
nistaexahomevsz namesestoz.akozēnàzeo na nivhoze-
nohomeveo zetāešemesetto na zetāeše-manetto: na
nheš hohom nszemone-messe na nszemone-mane?9 Hahō
ehetôvo hozeon zehešeneševez' zehetoss? (hovahan)
10 Na enahan hapoevetta ninēhovheme mataeše-
neševess nitao zenethozetaness zhehen, nisaa-
hooenosohe-vhozeonevhemå zexhomaxe-vhanenešezez
tsē zenethozestomonez.
11 Na nheš Jesus zistanše-noxzoxto Hekotomae-
veno esta-amxnehō zeoxtahoevez' Neevavōsane-vos-
hoeva na Kanenehoeva. 12 Na zistaēszèns' nasz
mhaoestovå nâ estōéōehōn matòtoe hetanó zevoo-
moēva-hekotxomoxtäziss, èn'nheehōn vohēs: 13 na
zèmaso-tàpeehahevoss eszhehōn. Jesus Zenitáetto
momoxe-šivatamemenotto. 14 Na zèvehōmoss eszhe-
tohōn, tanās hevōshàzetova haoenavoētätaneo. Na
(zevoomoēva-hekotxomoxtässȯ) zenše-na-asevoss
estonšehoxeomoxtäozehōn. 15 Na nasz zehestxevoss,
zèvōxto zeheše-éno-moxtäoz eevha-hoeoxzehō zistà-
peehahe-pevatamanootoss Maheonȯ:16 na esta-pōeše-
nahō zeàtāoez' Jesuseva hahō zexhetoss:na zeto
hetan niahāne nasz Neevavōsane-vos-hetan. 17 Na

Jesus zènóstas eszhehō:matòtô na esaa-hoxeanevó?
Na tāsevōn zesoòtxess? 18 Hovanē zehestxevoss
esaa-méohehe zeevha-hoeoxz zistose-pevatamanoo-
toss Maheonô, óha tótšenoka zeto hestōevostan?
(exhehō Jesus). 19 Na eszhetohōn ohāsz, tanāsz:
nionisyomàtanietamestoz nievhamätāénoéha. 20 Na
nheš Oneetanona-mómåtätaneo ènòztovovhōn Jesus-
eva:toneš enstos-hoènetto Maheone-nitáe-histanov,
eszhetāevohōn: Maheo henitáehistanov vhane-
tahoce-vōseoneva esaaveše-mešenoseonevhanehez'.
21 Ota heva hezeo na matôva ooxs,(eamxnetton°s)
zaa-nhenovhan! Onetàz Maheone-nitáe-histanov
evhistanoveoxzetto hotoma ninēhovheme. 22 Na
nheš(Jesus zexēsztovoss)vovistomoseon.eszhetohōn,
zenxho-nexoveoz nszevōxtatanotomovonov nasz eš
heešeam Zehēhyahetōsz hetanó na nszaatonše-
vōxtomovohenov. 23 Na nsze-zhetanheme:ota hanäno,
ota hezeo (ease-nhesso) mxhetaness nszevé-
aseoxzheme. na mato nszevé-nehenovätovovo(zenhe-
taessē): 24 ota tass hoezeozistoz ťsa voeva
zista-anhōstaz' oxme-hoezeozēsz na zista-héne-
vohôôstâta zexhosse-anhōstaz' voeva: hohōväetto
zeta-nhessooz heešeameva Zehēhyahetōsz hetanó.
25 Oha vovoenotto ohaesto hovae zhokoveše-hesto-
omene na zevohooetā zeto zeamhexov-histanoveziss
hezezeha. 26 Zeheš ho-nhesso hane nexoveva
zèvhistanovs' Oanaxan hapoevetta zetanhessoz'
heešeamevå Zehēhyahetōsz hetanó. 27 Hane
eoxcemessehōn,eoxce-manehōn eoxce-vistōmàzehōn na
èmeatôhōn vistōmàzistovå,noxsetto ešēva Oanaxan,
zeēszèns' semone-mhäon, na exhoe-mhāovazeneó na
èmä-vonōvàtoveneó. 28 Na hamoxz zexhonhesso han
nexoveva, zèvhistanovs' Oxnhōmansz (Lot):
eoxce-mesehōn eoxcemanehōn, eoxce-hòtovotàzehōn
na eoxce-manstonehōn:29 Na Oxnhōmansz zexhōstoeoz
Ahansenovae-mhaoestovå (Sodom) hen ešēva, heama
enxhesseookoneó hoesta na heov-hohonaevhoesta na
èveše-mä-voneōstâehōn: 30 na enahan zetanhesso
ešēva manstose-vešemeensz Zehēhyahetōsz hetanó.
31 Na hen ešēva nah zehōsz heama-mhäon na
heszhotoz zexhotazēsz hotoma mhäon, zevéanho-

esevaenanoz zistose-aseozész; na nah zehozeōsz
hoeoneva hapoevetta zevé-evha-hooxz. 32 Meeta-
notovama Oxnhōmansz (Lot) zevistōmoss. 33 Nohase
nah zehetose-venootanoto heametanenistoz zevone-
oesz; na nohase nah zsaa-hetosevenooxzēsz zeame-
taneoxtomohe(heametanenistoz).34 Na nitahetazeme:
hen tāeva niš hetaneo nasz hesthōmoz zenišeše-
nass, nasz zeasetane na nasz zenōoxtaoe. 35 Na
niš heeo zeniše-penôness,nasz zeasetane na nasz
zenōoxtaoe,(exhehō Jesus).37 Na (hevovistomoseon)
eszhetāehōn: t̓sa Zenitáetto? Na eszhehō t̓sa
zexhoneonax, hanâ zemohē-háo nizeoo.

18

1 Na tāohemestovå èveše-ēsztovohōn zènhesseva-
moss eme-am-haoenaz' na emesaanīnitameozehez';
2 eszhehō, nasz mhaoestovå èvhistanovhō nasz
hoemaosanehe, zsaa-éàtovohes Maheonô na mato pa-
pass zsaa-hessetamohes vostanó:3 na nâ mhaoestovå
eveàzehō nasz hotxahée ohaestoha eoxchoe-momoxze-
mohōn né hoemaosaneheo, eszhetohōn:hoemane-hōne-
voxsz zeòneztovasz; 4 Na nše-nenovexoveva es'aa-
amàtahehō hoemaosanehe: na nheš eszhešetanohō:
nakanom-saa-éàtovohe Maheo, na papass nakanom-
saahessetamohe hovane vostan: 5 ōvoxponetto zex-
homaxe-ôz-hemeemoéhas zeto otxáhee,nata-hoemane-
hōnevoto nazeoxe-mavetanoha zeoxceaene-nhaoxze-
vas, (exhehō hoemaosanehe. exhòtahanehō Jesus).
6 Na Zenitász nheš eszhehō: ahàtomova zehēsz
zsaaxanovahesz hoemaosanehe. 7 Na oōtam Maheo
mona emesaa-hoemane-hōnevotohevo henitáoseon
zešivatam-hoenatōess, oešēva,totāeva, ekanom-saa-
nehe-maxeoestomané hevetovevo? 8 Nitahetazeme,
hootova zhoemane-hōnevotō. Vàtometto manstoneš-
hoènsz, Zehēhyahetōsz hetanó. tah etatose-méa
onisyomàtàtoz hoeva?
9 Na (nheš Jesus)heto tāohemestovå èveše-ēszto-
vohōn zetaome-amàtovazeziss zeheše-xanovahez' na
èmomoxatamozenohōn zemä-nitäziss,na Jesus eszhe-
tohōn: ota niš hetaneo esta-he-haoenahōn Maheone-

mhäon: nasz eoneetanona-mómåta-hetanevhō,na nasz
eōce-meavhozeonevhō. 11 Na Oneetanona-mómåtahetan
ehaoenahō tāma hevetov eszhehō, hahō nihetaz
Maheo zehešsaa-nhestahetto hosz hetaneo zeoxc-
hestävoss, šēnovaheo,saa-xanovaheo,mashavoētaheo,
na mato heva zehestasz zeto ōce-meavhoze. 12 Ota
nistoha zeamstoeno noka Maheonešēva naoxce-
avōnàz nixa; na mato naoxce-meaa zemomatò-
tnovhaseoneve zetohetāe-amhätto, (exhehō zex-
haoenas Oneetanona-mómåtätan). 13 Na ōcemeavhoze
vohēs ènheehō e-ise-éatōohō heama, onetàz èpō-
hešeneheszehō, èno-zhehō,Maheo šivatamszé zeheš-
havsevoētätanevetto(exhehō). 14 Na nitahetazeme:
zeto hetan estaevhâoxz hemhäon zeheš-hohame-
xanovemans' zeox-hexovexanove-manez' né nasz:ota
nistoxs zetaome-hāeoōstatamàzz zemomoxe-manehe,
na nah zemomoxe-manhàzz zeta-hāeoōse-manehe
(exhehō Jesus).

15 Na nheš hosz exhoeoztomevonovhōn hemeševota-
mevo Jesuseva zistose-mxanoz; na heto zèvōxto-
mevoss vovistomoseon èvehoetovhōn (zehoeozoziss
meševotto). 16 Na Jesuseva ehessevamāevohōn.
eszhehō: zetocāhess kašgoneo nšenizeova emeheše-
nhaoxzevaevoss,na nivé-hōnetovo:ota zema-nhestäss
eveš-histanovstōnehenotto Maheone-nitáe-hista-
novhestoz. 17 Nahetom nitahetazeme, nohase nah
zsaaneše-maseztosz Maheone-nitáehistanovestoz
tass kašgon,zaatonše-hoxsznetohe,(exhehō Jesus).

18 Na nasz zevesse-vehoneveziss ènòztōehōn,
eszhetāehōn, zepevätto vovistmosanehe,tah nata-
tonševemåss emeheše-amhätto aenexove-ametane-
nistoz? 19 Na Jesus eszhetohōn, hena zehesse-
pevooxetto? Hovanē esaa-pevahe, óha nīnokahes
Maheo. 20 Niheneena Maheonhoemanistoz, nivé-
mashavoēta, nivé-nomàz, nivé-aestome-pâ-nhòtahan,
onoatameha èyo na nišq. 21 Na hetan eszhehō:
heto nitao nanše-ame-nehevostaneheveta zensto-
ešeešehetto. 22 Na heto zènisto Jesus,eszhetohōn,
nasz hovae nisó-nitxneheta,hòtovaz zemä-aenomó,
na vhozenomevōn nstamenōheo na nszenheš-hesthā-
oovhastove Heamoomē: na nenāsz nīnehenovätoveo,

(exhehtohōn Jesus). 23 Na hetan heto zènisto
eahaneanovetanoozehō zexhomaxemaxhāoovhās. 24 Na
Jesus zèmešenovoss(zeheseanovetanoozez')eszhehō,
Yā. zetatosheše-måsceme-ēsznevoss Maheone-nitáe-
histanovå nah zehesthāoovhastovess! 25 Ota pae-
paonavoham emeta-hèpheanasòpèn zeotāesozevattoz'
vèho-heškovohestovå zeme-hexov-ēszènez' zehāoo-
vhäziss Maheone-nitáehistanovå.(exhehō Jesus).
26 Na zemä-nistōess eszhehōn, nivae nah tah
emetatonšenoze-vostanevesz? 27 Na Jesus eszhehō,
hovae zehózetomevoss vostaneo esaahósaôhanehez'
hevetov Maheo. 28 Nheš Hohona (Peter) eszhehō,
ota naeše-nōoxtanon nanovan na ninehevostanehe-
vetovazemeno. 29 Na eszhetāevohōn, hovanē vostan
zenōoxto mavenov na mato zenōotoz' heva zevistō-
moz', heva hevisson,heva héhyo, heva hesc mato-
heva henison hevetov Maheonenitáehistanov. 30
zaa-hóze-amhahe tóevhatto hèpohaestoha zexoveva,
na mato maeto histanovå zenstose-mon-honhessoz'
zeamha aenexove-ametanenistoz.

31 Na nheš Jesus zèmanoe-onōmoss zeòtniš̌eziss,
eszhetohōn, óta nitatoseéoxznemå Hekotomaeveno,
na nitao zemä-mxeomevoss nista-maheoneomotome-
ēszehetaneo zeneše-vaoxse-nhessoz', hevetov
Zehēhyahetosz hetanó. 32 Ota zeasemeatohe, ze-
mezenov hestōhetanó, na zetohoxtoehe, na zeēv-
hehetovatohe na zhōseanohe: 33 na zeveeōstohe na
zenáhe: na zenahaonettoz' ešēva zetaevhaohāe,
(exhehō Jesus zènhetàz tāma). 34 Na (vovisto-
moseon) esaa-nòtovaztohenovó heto nitao:ēszistoz
zehešetovattoz' tass enohoestomohenovó na esaa-
noxtov-heneenohenovó zeēsztohevoss.

35 Na exhessoneó(Jesus)zenšena-noxzoxto Enekoe-
mhaoestoz(Jericho)nasz zeooeneziss hetano nohéme-
on enxp-hozenomohehō:36 na(zeto hetan)zènistovoss
zehāetanevonheziss zeamevanoxzez' ènoztahō,ēve-
tonhesso? 37 Na eszhestohehō: enēhov Jesus
zehestāsz Nazane-mhaoestovå. eoomèn.38 Na (hetan)
estàpeehahehō, eszhehō, ninēhove Jesus zehēhya-
hetovata Oxmehosz (David) momoxešivatametto,
(exhehō). 39 Na èvehoetāehōn zevovoeoomxneziss,

nivé-hetos-tàpeehahe, exhetāehōn: oxtovavetto
exhoss-hetose-tàpeehahehō, eszhehō, ninēhove Ze-
hēhyahetovata Oxmehosz momoxe-šivatametto. 40 Na
Jesus ènhēeozehō na eszhehō, nixezeōhetomeve:na
zèneeš-hoeoztomōs eszeše-nòztovohōn:41 henovaetto
zehohätomevetto zemetäšetovaz? Na eszhetāehōn,
Zenitáetto naevha-amhatanota navōsanistoz. 42
Na Jesus eszhetohōn, amhaz nivōsanistoz: ota
nievha-mätā-pevomoxtamanhā tāma nionisyomàta-
nietamistoz. 43 Na seeha eamhanó hevōsanistoz
na exhoeovohōn Jesuseva zèno-onoatamanootoss
Maheonȯ: na zemä-tanevonhess heto zèvōxtomevoss
èmaso-vehootovhōn Maheonȯ.

19

1 Na nheš Jesus zistaēszèns Enekoe-mhaoestovȧ
na enšena-am-sòpxnetanó. 2 Ota nâ ehestähō hetan
Hóxeemaha(Zacchaeus)ehestôhō: enitáetsane-ōcemea-
vhozeonevhō, na ehāooväh. 3 Na ènoxze-vōmohōn
Jesuseva taxa zeneevaevez'. na ehózevōmohōn zex-
hestom-hāetanevonhestovez' na mato zexhomax-
zekstās. 4 Na maeto estaeš-hethoäozehō, estaé-
vonothōn voxkōhemenó emetässe-vōmoss nhäno zista-
tose-tāe-amxnez'. 5 Na Jesus zexhoèns' nâ eéa-
tōohō na eszhetohōn: Hóxeemaha nonotove-anhoe-
vonènsz: ota hiz ešēva natahokonšhoe nimhäon.
6 Na ènonotove-anhoe-vonxnehō na èvoešetanona-
maseztovohōn (Jesuseva). 7 Na zevehōxtoss heto
èmä-oemešemaszehōn, eszhehōn, Yā! eta-visthoe
hetanó zehavsevoētaeonevezis s. 8 Na Hóxeemaha
ènehoveōehō na eszhetohōn Zenitáeziss,óta Zeni-
táetto zehetāeaenom natametonov stamenōheo, na
heva ōcehestovȧ eše-vovoxpone-vēstomevo vostan
hovae zemesaa-vēstomohēs nataevha-meto tóevhatto
niva, exhehō. 9 Na Jesuseva eszhetāehōn,hiz ešēva
vostanevhàzistoz ēšhoènetto heto mhäon, óta
zeheše-mato-hēhyae-vhōemäes Oxthāenōheziss.10 Ota
Zehēhyahetōsz hetanó eho-henoxzeovō na ehoevosta-
nevhō zehetae-meha-voneozeziss.
11 Na (Jesus) zeeše-ēsz èno-mēstanó nasz

tāohemestoz, zehešehaha-noxzoxto Hekotomaeveno na mato vostanó zexhomax-hōv-hesseztoz' Maheone-nitáehistanov hea áe etatose-nhesooz (zexhōve-nešetanoxtovez'). 12 Exhessemēstanó (Jesus heto tāohemestoz): nasz zenithōemsz hetan estazeoxzehō ťsa haeš hoeva hanâ emehešetova amhàtomevaz hoe zehenitaetseonsz na enstoseevha hoeoxzehō. 13 Na eonōmohōn matòtoehesthozeon, na èmetonovhōnoz matòtoha matòtnóe makaetansz na eszhetohōn: ēšhozeoxtom (hòtovotàzistovå) táe mataeševha-hoeoxzetto. 14 Na (zista-eše aseoxz) enxhotonāe-hōn henitáetseon zexhomaxe-totonsetamāess eszhe-hōn: nasaahenitäametanotovohen. 15 Na nheš ze-eševha-hoeoxz zeeše-amhas hoe zehenitáetseonsz ehozeemohōn né hozeon zèmeha-metoss makätansz, nīnhaoxzevaevoes nata-nonoxpa heneenomovonov hesthòtovotàzistovevo zehexove vešhèphoozeohe-voss. 16 Na zevovoäziss eszhetāehōn:Zenitáetto ota ninoka-matòtnoe maketaemoz eta-hèpemanhàzet-tonsz hosse matòtoha-matòtnóe. 17 Na eszhetohōn. nipevoēta ninēhov zepevhozeonevétto: na zeheš-to-heneenomonetto nixanova hozeohestoz hevetov hovae zevhane-tonetaxceo, henitástovetoz zema-tòtasz mhaoestototoz.18 Na zenixaonsz hoze eszhehō, Zenitáetto ninokamatòtnoe-makätaemoz,etamanhàzet-tonsz hosse nohona-matòtnóe makätansz. 19 Na hapoevetta eszhetāehōn, henitáestovetoz nohó mhaoestototoz. 20 Na zenítasz exho-zhehō, Zeni-táetto vehōxtoz etahāne ninoka matòtnoe-makae-taemoz nahece-aceoeszenoz nheonaxstovå: 21 zex-homaxe éhaz zeheš hohāvovoxponhätto hetan, nia-setanan°s zsaameha-ēnanohetto, na nioxce-ōenoe ťsa zsaamehaēnanoehetto, (exhetohōn henitäham). 22 Na eszhetāehōn, tāma nszeneva nita-veš-hoe-maotaz ninēhov zehavsevhozeonevetto. Zexheneenom zeheš-hohā-vovoxponävo zeoxchestanom zsaameha-ēnanohetto na zeoxceōenoetto ťsa zsaa-mehaēnanoe-hetto; 23 na hena zehessaa-meahetto namakätaeme makätaemhäon na nanēhov zeevha-hoeoxzevo namstaevha vēsta mato zehevassemettosz? exhehō. 24 Na zepâehoeziss eszhetohōn:asetanomeva henoka-

matòtnoe-makätaemoz na meta nah zematòtoha-
matòtnóe-makätaemsz. 25 Na eszhetāehōn,Zenitáetto
na zeheše-aàze-matòtoha-matòtnoe-makätaems'. 26
Na (eszhehō) nitahetazeme, nistoxs zeheszhovsz
zemez: óha nah zsaa-heszhovēsz,zeevha-asetanomohe
hōhyāetto zeoxtaeno. 27 Na né zeòneztaetōess
zsaa henitäametanotōehess, nixhoeozeha na nahohen
zehetaēevo.
28 Na Jesus zeešezhešeēsz(tāohemestovå)estanše-
maeto-amxnehō ze-éoxz Hekotomaeveno.
29 Na zexhahanèns' Voxkoemenoe-mhaoestovå na
Anovae-mhaoestovå (Bethphage and Bethany), zèmo-
mhaoestovez' hohamoss Veoxcemeno hohona, esta-
asenēnànhōn niš vovistomoseon. 30 eszhetohōn,
tazhešeamèn hato mhaoestovå zenszhetāetaéss:na
nâ mata-ēszness nszemeovovo nasz vohokoxtahess
zetōsz, zsaa-zheše-tahoetōhesz hovanēo:onehaeno-
hen na niszetōneanohen.31 Na vostan heva nòztōéss
hena zehesse-onehaenoss? zhetohen, etahoetanotōe
Zenitáeziss. 32 Na né zetaasenēnahess esta-neše-
hoehotovhōn zistó-nhetāevoss Jesuseva. 33 Na
zenšena-onehaenovoss vohokoxtahesson,zehēsthoze-
heziss eszhetāevohōn hena zehesse onehaenoss?
34 Na eszhehōn, etahoetanotōe Zenitáeziss,exhehō.
35 Na enxhooneanovhōn zexhoez' Jesuseva:na nheš
tāma heszehenovevo estaxšemovonovhōn vohokoxta-
hesson na nheš esta-tahanovhōn Jesuseva.36 Na ze-
nšena-ametahoènez' maeto meoneva esèphazenovhōnoz
hesthoneōnehevoz.37 Na nheš Jesus zèneš-mehahane-
hoèns' neamoss Veoxcemeno-voseva, zemä-vovistomo-
seonevess ease-voešetanohōn,tàpeehahestovå éveho-
otovhōn Maheonô hevetovevo mä-hohātamanoētastotoz
zehešeše-vōxtomevoss:38 eszhehōn,Ahā pevooeha Ze-
maxevehonevsz zevešhoènsz hevehestovå Zemaheone-
nitáeziss: oanaxanstaomenhestoveneha Heamoomē,na
onhoetanona-vohôohevatamanōeha zevaoxshāeohōsta
Heama(exhehōn). 39 Na hosz Oneetanona-mómåtätaneo
zeveàzess maxhetanevoxzešeeva eszhetovhōn Jesuse-
va: zevovistomosanehevétto vehohešenano nivo-
vistomoseon. 40 Na zènóstōevoss eszhetāevohōn,
nitazhetazeme, heva zeto vesaaoxohevhō nheš

hohonaeo emeta-masó-tàpeehaheo. 41 Na (Jesus)
zèneešhahanèns' Hekotomaeveno á gaks zistavōxto
èmemòxtanó,42 eszhehō.Yā!heva heneenomoťtāo hovae
zemetáveš-heoanaxanstaomenhestovetto.na óha zheš
niàtohōmaeoztomon. 43 Na óta zenxho-nexov nheš
zemeotatanotovataoss nszetåxtae-menaenetōe na
nszoomhōhe,na nimaoetto nszenxpaōe,44 na nszeaha-
neōešemā hoeva,mato zemähoess ninisoneo zeneše-
tôo:na nitao zèmhaoestovetto zaanōoxtanohevo nasz
hohonao zetaxšetovoziss zenitäziss:zexhomax-saa-
heneenatanonave-ōhaztôtto nexov zexhoe-vosta-
nevhatanotonétto, exhehō Jesus).
45 Na nheš eēsznehō Maheonemhäon na eashōe-
txeovohōn zehòtovaziss,46 eszhetohōn,ota ezheše-
amšeme (Maheone-mxistōneheva), namhäo emehoko-
haoenamhäoneve na óta tass heszevoxevo šēnovaheo
ninešemanszenov, (exhetohōn Jesus).
47 Na oešēva eamevovistomosanehō hotoma Ma-
heone-mhäon.Oha enšeoxzenotāehōn vehone-maheonhe-
tanó na mxistonehetanó na mato zehemekonistove-
ziss: 48 na exhóze-hoemanehōn zemehešetōess:ota
zexhomaxe-pâeahàtomonetōess mävostanó.

20

1 Na noka ešēva zenšena-vovistomevoss vostanó
hotoma Maheonemhäon zèvenoosanevhostōnaosans'
exhoehotāehōn vehone-maheonhetanó na mxistone-
hetanó na zehemekonistoveziss: 2 na eszhetāehōn,
nimēstomeve-meno:nivā henitávhoemanistovå zeveše-
nešezetto heto nitao? Na mato nivā zenethōotata
heto nitávhoemanistoz? 3 Na zènóstas eszheto-
hōn: na hapo nitanòztovazeme na nīmēstomeve,
4 taxa heéōstahovàtoz John ťsa enxhess-heznet-
toz'? Mo Heamooměno na mo histanovstovå hoeva?
nīmēstomevemeno. 5 Na zèmanoce-ēve-ōhaztomevoss
eszhehōn,Heamooměno enxhessheznetto,mxhez, nheš
nszenszhetaen, hena zehessaa-onisyomàtatovohess?
6 Na histanistovå (enxhess-heznettoz' John he-
éōstahovàtoz) heva mxhez, nheš mävostaneo hoho-
nao nazeveše-ahanhōhenoneo: óta eonisyomatamovo

Johneva zeheše-maheone-omotom-ēszehetanevez',
(exhehōn zèmanoce-ēve-ōhaztomevoss). 7 Na eszhe-
tovhōn Jesuseva,nasaaheneeno-movohenon zenxhess-
heznettoz' (heéōstahovàtoz John). 8 Na Jesuseva
eszhetāevohōn, na hapo nisaamēstomevazehenov tās
nitávhoemanistoz zeveše-nešezetto heto nitao.
9 Na heto tāohemestovå ease-veše-ēsztovohōn
vostanó, eszhetohōn. óta nasz hetan eēnanooxtanó
hòpāehemenoeše na èvhane-hoesohōn zevovònethoze-
ohetoziss,na estanovse-aseoxzehō zistoshāexovhoes
zenitaez' hoeva.10 Na zexhonexove-oenemenàtovez',
nasz hozeon estaveše-hozeemhōn zevovònethoze-
ohetoziss (hòpāehemenoeše)emeheše tova-metāes hosz
hemenamoz hòpāehemenoeše: na hotaz hoze eahane-
anotāehōn zevovònethozeoheziss.na ponoxta eevha-
asemeatōehōn.11 Na né hetan(zehesthòpāehemenoeše-
hamsz) estahosszeše-nēnànhōn zenitäziss hozeon,
na zevovònethozeohess mato eahaneanotamovhōn
(hesthozeon) eēv-hehetovatovamovhōn na ponoxta
eevha-asenēnahemovhōn.12 Na zehesthòpāehemenoeše-
hamsz estahosse-zeše-nēnànhōn zenahaoneziss
hozeon:na zevovònethozeohess exheškovaoamovhōn na
exhōstahamamovhōn.13 Na zehesthòpāehemenoešehamsz
eszhehō, tah natatonševemås? Ota tāma zeheme-
hoxtōenoxzetto,nāa natameanotto,zenonaxe-nstòxta-
tamāe exhešetanohō. 14 Hotaz zevovònethozeohess
zistavōmovoss Zehēhyahestoveziss, èmano-ēvōhe-
tanona-totoxstanovó (zemeheševevoss) na eszhehōn:
niahāne zetatosemä-heszhovsz,nitanahon, nonoxpa
tāma nszheszhovaonevonon. 15 Na exhōstahamovhōn
hòpāehemenoešeeva na ènahovhōn.Na taxa zehesthò-
pāehemenoešehamsz zeta-tonšetovó né zevovònetho-
zeohetoziss hòpāehemenoeše? 16 Zenxhoe-vonenotō
zevovònethozeoheziss na hòpāehemenoeše zemetonov
zenítäziss, (exhehō Jesus). Na zehetae-nistomone-
tomevoss, eszhehōn. zevé-nhesso. hōnesetanotoha
Maheo exhehōn. 17 Na Jesuseva zèvehōmāevoss
eszhetāevohōn, na tah etonšetova-zetxeohen°s (Ma-
heone-mxistōneheva),

Hohona zevohooetāess mhäonaneheo,
Vezen niahāne zenitáe-ooma-oseonaōsz?

18 Na nistoxs zetaxeanaotovoz né hohonao zeoe-
evoeš: na nah zetaxeanaotōsz zemax-héneōe tass
hešec, exhehō Jesus.
19 Na tó nexoveva mxistonehetaneo na vehone-
maheonetaneo ènhaenatanotovovhōn Jesuseva, zex-
heneenomevoss hen tāohemestovå zèveše-nhetāevoss:
na(exhesse-nhaenatanotovovhōn)óha exhestom éhovh-
ōn vostanó. 20 Na enšeneevavōmovhōn, na mato exho-
zetovhōn zenōneziss zevhanexanove-manez', nonoxpa
hovae heēszistovå emenonaxe-nhaenomovonov Jesuse-
va emehešetova-meavoss hesthoemanistovå na he-
exoēta-nitástovå zenotxe-nitáeziss. 21 Na ènòzto-
vovhōn (Jesuseva) eszhetovhōn. zevovistomosanehe-
vétto naheneenanon zehešeonoēszetto na mato
zehešxanove-vovistomosanetto, na nisaa hohame-
maseztaetovohe hovanē zeoxtonetōemsz, óha he-
tomstovå nioxce-veše-vovistomosan zeoxchešeto-
vaomōs Maheo: 22 na taxa eo-neše-pevhoemanistove
nitovan ēnaneone-makät vemetoz na mato heva
vesaametohez Zenitá-vehonevsz (Käsax), exhehōn?
23 Ota Jesus zeheš-sonōeoztomovoss hesthohā-
oxzezevstovevo, eszhetohōn. 24 Nivōsheš nasz makät.
nivāesz heemxešenàtovsz na hetaxe-vxistonestovsz?
Na eszhehōn, Zenitáe-vehonevsz. 25 Na eszhetāe-
vohōn, na enahane evhameta Zenitáevehonevsz hovae
zeheszhovsz, na meta Maheo hovae zeheszhovsz.
26 Na heto zexhetāevoss es'aatonše-nhaenomovo-
henovó (zemeveše-hoeetovoss) zexhomax-hāetane-
vonhez': na eotōstaztomovōnovó henōstàtoz na
esaa heoxhestovehehōn.
27 Na nheš hosz Xanovatamàzhetaneo zehovahane-
vaztoss evhaohāestoz, exhoehotovhōn Jesuseva:
28 na eszhešenòztovovhōn, Zevovistomosanehevétto,
ota Oxtonovōensz nazhešhoemane-mxisthōotaen, hetan
oxnōos hovanēsz na zsaahenisonēsz, meto hevasem
vistōmamoha zemeha-vistōmoziss nonoxpa zeneše-
henisonevomotâ heneo. 29 Na ota ènisòxtxeo ze-
hevis'onestovess: zehāeāsz èvistōmo héo na ènā
zeheššaa henisonēs: 30 na mato zenixaonsz: 31 na
zenahaonsz èvistōmo: na hapoevetta nistxevoss,
nīnisòxtxevoss ènoovonē-hovančeo zeheššaa heni-

sonehevoss. 32 Na nheš exhestoxenāe né hée.
33 Na taxa mataevha-ohāestovez', tāsevō zehestxe-
voss zetatosevistōmoss héo? Ota nīnisȯxtxevoss
zèmeha-vistōmovoss, (exhehōn né zènòztovovoss
Jesuseva). 34 Na eszhetāevohōn, Hezeto hoeva
histanova zevostanevōènoxzevess eoxcvistōmàzeo
na eoxce-meatôo vistōmàzistovå: 35 óha zehetaeno-
hōemevoss hoešenàtovå hato histanovå na zistose-
evhaohāevoss nāestovå, hanâ zaavistōmàzeheo na
mato zaa-meatoheo vistōmàzistovå: 36 óta zaa-
evhazeš-tonše-nāheo: óta zetasētovstäo zehestaz'
Maheonhozeon: na zeheševvhaohā-etaneonevevoss
emaheonōènoxzeveo. 37 Na zenāess zeheševhaohāe-
tanevoss hen nitooxz Oxtonovōènsz ènhestanó
hane (zexhahaneōs) Zèmanokooez' zexēsztovoss Ze-
maheone-nitáeziss, eszhetohōn zehemaheonametovata
Oxthāenōsz, na zehemaheonametovata Ohazemaha na
zehemaheonametovata Maheonoxtoenoz, exhehō Oxtono-
vōènsz. 38 Ota Maheo esaahemaheonametōheo zenāe-
ziss onetàz ehemaheonametōe zeametaneneziss: ota
hevetóvå ehōvoe-nšeametaneneo (ekanomsaa-evha-
vōmeheo hoeva), exhehō Jesus. 39 Na hosz mxisto-
nehetanó eszhetāehōn, Zevovistomosanehevétto,
nipevoan. 40 Na nheš èma-isenòztôhōn.
41 Na nheš eszhetohōn: ota Maheon-xōstaanāsz
ehēhyahetō Oxmehoheziss, henaez' zehesse-nhenov?
42 Ota Oxmehosz nitooxz Nemeoze-mxistōneheva
ezheše-ēsz:

Zemaheone-nitász eszheto Nanitäam,
Nazheamaxesto nšhōsz, 43 Noxsetto mataeše-
taxeàtaetovoss etov zeònez tovataoss,

44 Na enahan ota Oxmehosz, Nanitäam zehešenhe-
toss tah emetatonš-hēhyahenotto? exhehō Jesus.
45 Na zèmä-nistomonstovez' eszhetohōn hevo-
vistomoseon. 46 Naheztova mxistonehetaneo zehe-
tosse-zestovóèness na zehetossemahaovàzetanoss
zèmaxhāetanevoxzešeevez', na mato zehetoxtaztoss
vehonhoestoz mohēoxzemhäon na mato zehetosse-
vaoxtamhoetanoss meenaestovå: 47 zemhaestomovóss
hotxáhéo hemhäonevo, maxhetoss-haeš haoenàtovå
zèvhane-nhessemane-haoenavoss (zexhozevaztomevoss

hovae): niahānevo zetosse-maxhèpe-maxeoshevoss,
exhehō Jesus.

21

1 Na eszhetōohō èvehōmohōn zehāoovhäziss he-
tanó zeheše-seōehàzesz hemakätae-meàtovevoz ho-
toma hovxtanene-makätae-vehoseoneva. 2 Na èno-
vōmohōn nasz zenstamenōehevezìss hótxahéo zese-
ōehàzez' niš mace-makätansz. 3 Na(Jesus)eszhehō,
nahetom nizhetazeme,zeto zenstamenōehevsz hotxa-
hée ehèpeseōehàz zeoxtohexov-seōehàzez' zemä-
nitäziss: 4 óta otaxa hekanòzehossenistovevo
enxhestōe-seōehàzenov hovae makätaevhoseoneva.na
(hótxahée) tāma heohemstaomenhestovå enxhestōe-
seōehàz nitao zeheoxto zemehaveše-vostanehevs'
exhehō Jesus.
5 Na nheš hosz zeēve-totoxstomevoss Maheone-
mhäon heovaz heše-hohonao na pavenōeseone-meàto-
toz zeheše-veše-manstoonez'(zeēvetotoxstomevoss),
eszhetāevohōn Jesuseva, 6 Ota zenxho-nexove heto
zevehōxtomass, heva nasz hohona zaašešhohe
zistaxšetovoss zenitäziss zaa-hóze-anahame. 7 Na
ènòztovovhōn, eszhetovhōn.Zevovistomosanehevétto,
toneš etatos-honhessooz heto nitao? Na mato
etatos-tonše-neevatšanetohen°s heto nitao manxho-
nhessooz? 8 Na Jesus eszhehō, nahetanona nszeox-
nonoxze-oxstaeonheme:oto ohaesto zenvešhoènemaneo
navehestovå, nazenēhovemaō: na etoseešenexoveoz:
na nszevé-nehenovhätovovō. 9 Na mà-nistomoneto-
massēsz meotàzistotoz na homôozistotoz, nszevé-
hèpoetanoozheme: ota heto nitao zhokomanhessooz:
óha seeha zaaveš-énhistanovhan, exhehō Jesus.
10 Na èno-zhetohōn (hevovistomoseon), zemomeno-
histanovessô zenoseohāetaotovàzeo na zemomeno-
histanovstovēsz zenose-ohäetaotovàzettonsz,11 Na
zemo-maxe-nônxpomaeoz hoe na zemomeno-ponhaoesto-
ve na mato zenehenäoze-aavoshàze-vomoxtastove;
na heama voeva zenxhessheznettōsz zexa-vehohā-
tamanoēsz na maxe-neevatseonoz.12 Na vovoenotto,
heto zesóeš-saaeše-nhessohan nitose-nhaenanheme,

nsze-momeztovetxeonheme, na nszemeatonheme mo-
hēoxzmhäon na tōhemhäon, na nitóvå (navehestovå)
nszeveŠhess-hoeozhanheme zehetaēvoss zemaxeve-
honevessö na zehonaove-nitáetsaness. 13 Na heto
zenhesso etovevo emeheŠetova-taxtanōve-mēstomo-
sanistove.14 Na enahan hoeman nsztahevo zistosaa-
nista-hetose-toxetanotomahess hovae zemeheŠe-
henóstàtovess. 15 Ota nszemetazenov màz na maxe-
ōenitástoz, na nonoxpa zeòneztōessē zaatonŠe-
nonóstohenov na mato zaatonŠe-tōéohenov. 16 Oha
ehevo na niscevo, es'onevo, nivōhestovevo na ze-
hoxatamossē hōhyāetto nsze-òne-momaxemaevō na
nsze-nāeshaevo hosz(zènēhovess). 17 Na navehestoz
hevetov nszemä-totonsetamanheme. 18 Na heva nasz
meq nimekonevo zaa-asetoēttán. 19 Niōènov-
heoēstovevo nszeveŠe-hoaotanov niametanene-
nonoce-vetovahestovevo.
20 Oha matavōxtomass Hekotomaeveno zeheŠe-
oomohe maxhāenonoe-notxevstovå, neeva-heneeno-
movohen hemaxe-vonaēstoz zeheŠ-honexoveozez'.
21 Na nheŠ nah zevhistanovess Eota-hoeva éōse-
mevoha voseva: na nah zehoess (Hekotomaeveno)
hōstoeoxzevoha: na nah zehoess nimaoetto hoeva
ze-vé-ēseoxzeo hotoma (Hekotomae-mhaoestovå).
22 Ota hen nexoveva (hen eŠiensz)enahan zeveŠe-
mestōvàzenov na zeneŠ-ho-vaoxse-nhesso nitao
zemeha-nista-amŠeme (Maheone-mxistōneheva). 23
Ahahē nah zehossēessö na mato zenistovôss nexo-
veva! Ota zemax-hohā-måseme-tanona-voomenhestove
hoeva na zemaxeoestomane-veoomeneo zeto vostaneo.
24 Zeoáoz xovatovoneva zeveŠe-avao, na zhéne-
aseozeo momōnehevstovå mä-momeno-histanovstovå:
na hestōhistaneo zeamepopahoeàtatanov Hekotomae-
veno zetaeŠ-tāeozez' henexovamevo(hestōhistaneo).
25 Na neevatseonoz zeneevatamanoensz ēŠéheva
na tāeŠéheva na hotoxceva; na hoeva zeta-hohā-
måsemetanona-voomeneo mä-momeno-histaneo.zemaxe-
ôzetanonavstahao mà-maxe-nistoneva-veoeotōmahaz'
zemhāomoehaz' zeono-vōmeōstahaz': 26 Na hetaneo
zemasó-avao ahan-hèpoeozistovå mata-homatomevoz
zehetāetatos-honhessoz' nitao histanovå hoeva:

ota zehohātamanoesz heama zemä momoxtahamensz.
27 Na nexoveva zemävōme Zehēhyahetōsz hetanó
hotoma vóeva zenvešhoènsz hohātamahestovå na
vohôohevatamahestovå. 28 Na heto nitao mata-
asenhessooz, tomaeohen, éatōohen: óta zeheš-ha-
hanxnetto nivostanevhàzistovevo, exhehō.
29 Na heto tāohemestovå eszheše-veše-ēsztovo-
hōn: Ota vehōxtom voxkōhemenó na mato vehōma
mähōxzetto: 30 ho-oxchōēsettosz nivehōxtanov na
nitaomheneenanov nheš zehešhahane-meaneve.
31 Na vezen ninēhovheme hapoevetta matavōxto-
mass heto nitao zeheš-hoenhesso, heneenomahen
zehešhahanxnettoz' henitáehistanov Maheo. 32
Nahetom nizhetazeme, heto vostanevōènoxzevestoz
zaa-mas-histanovettan noxsetto maeš-tā-honhessoz'
heto nitao. 33 Voe na hoe zhoko-maseoxzetto:óha
naēszistotoz zaa-maseozehanehensz. 34 Na naheta-
notovàz totāma eme-heome-ootomoena nsztahevo
ahanoenôstovå na nonotovsešestovå na zetohetae-
vešeôzetanonass zexoveva vostanehevstovå.na hato
eš nsze-séhov-hoehotaenov tass nonoho(zeséhov-
hàpaoz):35 na vezen zeneše masó-hoehotāenov zemä-
vhistanovess zeoxtohetaomao. 36 Na ninēhovheme
ooomē-nxtovoma amexoveva zehešhaoenass emeheše-
nexovhōemaness zistose-homstomass zehetāetatos-
honhesso na zistose-nheetovoss Zehēhyahetōsz
hetanó, exhehō Jesus.
37 Na nistoha ešēva eoxce-meha vovistomosanehō
Maheonemhäon: na nistoha hetōeva estahōènehō na
esta-oxtāenehō hohamoss Veoxce-hemenoeno zehesto-
hez'. 38 Na hooxce-vōnaoz èmä-meo-mohēotāehōn
vostanó hotoma Maheonemhäon zeahàtovatanotōess.

22

1 Na nheš ešhahanexoveoz zeoxcheše-mesestovez'
kòkonhôo zsaa-poha-hotahanehez', Oomxne-mesestoz
zeoxchestohe.2 Na vehone-maheonhetaneo na mxisto-
nehetaneo enonaxetanohōn emetāše-nahovoss Jesuse-
va, hotaz' ehestom-éhovhōn vostanó.
3 Na Havsevevhän eēstaxetovohōn nasz zeótniše-

ziss vovistomoseon, Oxvehoosz, mato Ešaxeot ze-
hestohez'. 4 Na zeto hetan estazeoxzehō zex-
hoez' vehonemaheonhetano na zenotxe-vhōemeziss
na èvistoxzezevemhōn emeheše-metoss Jesuseva. 5
Na èpevetanohōn na èvistomevonovhōnoz makätansz
Oxvehooeziss. 6 Na zeto hetan eamàtatovohōn na
ènonaxetanohō emetatonše-metoss oxtonešsaa-hāe-
tanevonhistovhanehezēsz.
7 Na exho-nexoveozeneó ešēva zèmestovez' kò-
konhôo zsaa-poha-hotahanehez', Oomxne-mesestoz
nexoveva zeoxce-nász hetomōseneqsāess. 8 Na Jesus
eszheše-nēnànhōn Hohonaèneva na Johneva, eszhehō,
tanā-henistaexáeovemenō Oomxne-mesestoz nonoxpa
nszemsenon. 9 Na eszhetāehōn: ťsa nihóa zistose-
nista-exáenez? 10 Na eszhetohōn, óta mataeše-
ēseoxzess mhaoestovå, hanâ nszhoehotaevo hetan
zenhoxto màp kasohēva: ēs-hoeovohen ťsa mhäon
zetatoseēszèns'. 11 Na nah zenitáe-hevenovsz
zhetohen, óta Zevovistomosanehevsz nizheta, tās
zèpoanomoseoneota nimhäo, néo nata-vesseanamō
navovistomoseon Oomxnemesestovå, nhetohen. 12 Na
nszevōshaenov heama mhäo zemahaeneotaz' zenista-
maešseonaohez':hanâ nista-exáenhen, exhehō Jesus.
13 Na estazeoxzehōn na estó-neše-méanovó zehe-
tāevoss Jesuseva: na ènista-exaohanovó Oomxne-
mesestoz.
14 Na zeešho-hōstaz' exhamstoehō, mato vovisto-
moseon(Hotonova-venēnaheon). 15 Na eszhetohōn ho-
hamhohastovå nista nitónoce-vesse-anamatanotova-
zeme heto Oomxne-mesestovå, zehešsaa-ase-toomene-
hetto. 16 Ota nitazhetazeme, nazaaevhamesse noxset-
to mataeštā-hešetovaomohetto Maheone-nitáe-hista-
novå, exhehō Jesus. 17 Na èmezenó manevetoxk na
hahō zeešhēs, eszhehō: hestanoz heto na vhoze-
nomevàz totāma: 18 Ota nitazhetazeme, zetā nazaa-
evha-mané hemenameva hòpāehemenó, noxsetto táe
manxhoènettoz' henitáehistanovhestoz Maheo, exhehō
Jesus. 19 Na exhestanó kòkonhôo, na zeešepopoeno
èmetonó zèno-zhēs: heto enahāne nitóve(navóxz)
zemeavomotaness: heto oxce-neševe zèveše-meovo-
setanotovess, exhehō. 20 Na hapoevetta manevetoxk

zeeše-éne-mesestovez',eszhestanó, heto manevetoxq
etahane zemona vistomōhanistoz nazhemaemeva
(nazhevōeozistovå), hohōvāetto zeheš-héneno-mota-
ness. 21 Na ota nah zemomaxemasz evesse-taxenaeva
taxemesestova. 22 Ota Zehēhyahetōsz hetanó zeox-
kanome-aseoxz zistóeš-exhoemanistovez',óha ahahē
né hetanó zeveše-momaxemās! exhehō Jesus. 23 Na
vovistomoseo ease-hotxove-nòztovàzehōn, tās ze-
hestxez' zenēhovsz zemezeševsz heto.
24 Na nheš exhaonova-hotxovemàzehōn, tās zeta-
tos-hāe-hoōseonevhōemsz. 25 Na Jesuseva eszhetāe-
vohōn, zemaxevehonevess momeno-hestō-histaneo
ehenitáestovenovō:na nah zehenitáevhoemanistovess
epavetšanehevhōemeo, Pavetseneheo eoxchestoheo.
26 Na ninēhovheme nivé-nhestame: onetàz nah ze-
nēhovess zehāehoōsenaz nēhoveha tass zehaaxce-
taz: na nah zevehonevsz, nēhoveha tass zehozeo-
nevsz. 27 Ota tās zehèp-hāehoōsenaz, mo zehoesz
mesestovå na mo nah zevhozenohovaz? Mo saanēhové
zehoesz mesestovå? Na ota nanēhove zehozeonevsz
ninistxnōemàzistovevo.28 Na ninēhovheme zeōènove-
vistavemess nitao homosez-tovoomenhestovå zeveše-
oniseztatonétto: 29 Na nihetōotazenov nasz nitáe-
histanov hapoevetta zexhetōotas Nihoe, 30 na
nonoxpa nszemessheme na nszemanheme nataxeme-
sestovå tāma nanitáehistanovå: na nszhoeme ve-
honhoestovå, zehoemaotoss zeòtnisovävoss manhaōn
Maheonoxtōenoss.
31 Hohona,Hohona(Simon,Simon),óta nivēma Havse-
vevhän zeaenatanotovata emeheše-Šeahamata tass
pen'nhôo zeonistaxcemeno zeoxcheše-Šeahame: 32
na nihaoenavomothaaz zemesaa-vovoneozehan ni-
onisyomàtaenietamistoz: na ninēhov mataeš-evha-
vovhetananetto, hekonomaōhešenanó zehevissonet-
toss, exhetohōn Hohonaèneva Jesus.33 Na eszhetāe-
hōn Zenitáetto,naeše-vovheoz zistoseveoxzemaz nī-
nisovatto tōhemhäon na nāestovå. 34 Na Jesus
eszhetohōn, nitazhetaz Hohona, zehešesó-saaeše-
nistōhes hetanekokôax màvōneoxzez' nszeešeaàze-
éztomohe zehešheneenovetto.
35 Na nheš (Jesus)eszhetohōn han zistameatova-

ziss zsaa-hemakätaevehoseonehess, na zsaa-hekae-
mestovhess, na zsaa-hemocanehess, tah niohemeoze-
tanov hovae? Hovahan exhehōn. 36 Na eszhetohōn,
óha hezezeha nah zehemakätaevehoseonsz,hestanoha
mato kaemestoz: na nah zsaa-heszxovatovonēsz,
hòtovaes hesthōmo na hòtovaes xovatov. 37 Ota
nitazhetazeme, zeonitóvå zetavešho-nhesso ze-
nista-amšeme Maheonemxistōneheva zezhestove,
hathavsevoētätanistovå ènhestavonoevhōemehō:heto
ēszistoz enešhoe-hetometto nitóvå, (exhetohōn
Jesus). 38 Na eszhetāehōn, Zenitáetto vehōxtoz,
etahanevoz niš xovatovonoz. Na nistaneha exhe-
tohōn.
39 Na enxhōènehō(mhäon)na zeoxcheše-mehaneševs'
estazeoxzehō hohamoss Veoxcehemeno-hohona: na
exhoeōehōn hevovistomoseon. 40 Na zistaešhoeoxz
nâ, eszhetohōn,haoena zemesaa-avevoeōhess vonho-
aosanistoz. 41 Na nheš kama vohēs zeeše-áeš-
nhēs,hea zheš zetaoxcheš-hoevâestovez' hohonao:na
enstaneōehō zexhaoenas. 42 eszhehō, Nihó màneše-
tanotto asetanomevsz heto hetoxq (zetohetae-
etosevešhestoomenetto); vàtometto zetaomhethó-
haetto hovahan onetàz tāma zehethoháetto nše-
nhessoneha. 43 Na exhocohetōehōn nasz Heamoomē-
hozeon, exhēstahaohāehōn. 44 Na zehešeahanemåse-
metanonavstahas exhosse-ótsetanona-vhoenahō: na
hesthòpeozistoz tass èmaeveozeneó zèmome-anaozez'
hešeceva. 45 Na zexhesseohās zexhaoenas exho-
méovohōn hevovistomoseon ènāozehōn zexhomaxhohā-
anovetanoz'. 46 na eszhetohōn, hena zehessenāo-
zess? Tóe na haoena zemesaa-avevoeōhess vonho-
aosanistoz.
47 Na zenšena-ēsz, óta ènmax ho-hetanevonheneó
na né Oxvehoosz zehestosz, nasz zeòtnišess,
èneamxnehō maeto, en'noxzothōn Jesuseva zistose-
vxsemoss. 48 Na eszhetāehōn, Oxvehooszé vxsemà-
zistovå niveše-momaxemó Zehēhyahetōsz hetanó?
exhehō Jesus. 49 Na nah zeveoxzemoss zèvōxtoz'
zetatoshessoz' eszhetāehōn, Zenitáetto mo nata-
veše-ōsanenon xovatov? 50 Na nasz zehestxevoss
eōmamohōn hesthozeon Zehaehoōseone-maheonheta-

neveziss èpoestaōstohemohōn. 51 Na Jesus eszhehō,
netāoētaevoha. Na èmxano-movonó hestovōxz na
eénoéhohōn. 52 Na Jesus eszhetohōn vehone-
maheonhetanó na zenotxenitáetoziss Maheonemhäo
na zehemekonistoveziss zenxho-noxzotāess, eszhe-
tohōn, xovatovonoz na vâheonoz mo ninxhoeveše-
aeozetovenovoz tass nasz šēnovahe? 53 Nexoveva,
oešēva zemeha-vesseōmazess Maheonemhäon nistsaa-
esevaeneheme: óha heto zeho-hōsta etahane ni-
nexovamevo, na zeaenonitto hethohātamahestoz.
54 Na enhaenovhōn, easeozhovhōn na exho-ēseo-
zhovhōn hemhäon zehāehoōseonemaheonhetaneveziss.
Oha Hohona vohēs exhoeosanehō. 55 Na zeeše-
exoasenomevoss hoesta sitovå hotoma zèmenaoevstō-
nehevez' èmano-hamstoehōn, na Hohona èvisto-
ovhamstoehō. 56 Na zenšena-hoes zèvohôohottaz'
hoestavå ènvōmāehōn nasz kasehéo (zehozeoneve-
ziss) na zènsakōmāes, eszhehō, na tato hetan eme-
haveoxzemo Jesuseva. 57 Oha eézhestanó eszhehō,
hée, nasaaheneenovohe. 58 Na hosse ninovexoveva
èvōmāehōn zenitäziss na eszhetāehōn, mato ninē-
hove ninhestavonoevemo. Hotaz' Hohona eszhehō,
hovā nasaa-nēhové. 59 Na hea noka zeešhosse-
nimahōsta, zehossenítasz hetan eovosse-hetomsta-
nó, eszhehō, nahetomemo zeto hetan emeha-
veoxzemo Jesuseva, Kanenehoeva zenxhešhestas. 60
Hotaz' Hohona eszhehō, hovā nasaaheneenohe ze-
hetto. Na seetoeš, zenšena-só-ēsz ènistōehōn
hetane-kokôax. 61 Na Zenitász (Jesus) ehootōe-
vehōmohōn Hohonaèneva. Na Hohona èmeetanoozeto-
movonó heēszistoz Zenitáeziss zenxhešezhetās,
hiz ešēva zesóeššaa-ešenistōhes hetanekokôax,
naha nszeeše-aàze-eézhesta zehešheneenovetto. 62
Na estahōènehō na èmomasóvaxanehō.
63 Na hetaneo zetōenoss Jesuseva estotohoxtoé-
hovhōn na eoxceōmovhōn. 64 Na nheš enxpenētovhōn
na zènóztovovoss eszhehōn, maheoneomotomeēszz,
niva zeōmata? eoxchetovhōn. 65 Na mato zeha-
estnovattoz' eòneēsztovovhōn zistohossemovoss.
66 Na zistóeše-vōnaoz, hemanohastovevo zeheme-
konistovess (Maheonoxtōenoss)èmano-hoènehōn, mato

nitovetto vehone-maheonhetaneo na mxistoneheta-
neo; na easeozhovhōn na zeešeēseozhovoss zèmano-
hoemanevoss, eszhehōn, 67 Heva nēhovetto Maheono-
xōestaanāsz (Christ), mēstomevemeno. Na eszhetāe-
vohōn, heva mēstomevaziss ťsē nimesaa-onisyomà-
taheme: 68 na heva nòztovaziss nimesaa-nóstove-
heme. 69 Oha nheš zetā Zehēhyahetōsz hetanó
zhesthoestove heszheamxesto hesthohātamahestovå
Maheonô, exhehō Jesus. 70 Na èmäzhehōn, ninēhove
tah Zehēhyahetovata Maheo? Na eszhetāevohōn,
ninheme natónēhov. 71 Na eszhehōn,hena emehess-
hossenoxzevatamoz zepânòtahaness?Ota tāma hesze-
neva ninšhesse-nistovon zehesz.

23

1 Na nistxevoss zemätanevonhessô eohāehōn na
esta-hoeozhovhōn (Jesuseva) hevez zemaxe-notxe-
nitáeziss, Pänatosoneva. 2 Na ease-hoeetovhōn
(Jesuseva) eszhehōn: naméovon zeto hetan eonime-
tanoxz nazhistanovstonan zehešhōnhestomans' he-
vetov ēnaneone-makät zeoxce-mezez' Kaesax,eme-
saa-evha-meàtovhan, (zexhēs)na mato zeszhēs:nanē-
hov Maheono-xōestaanāsz Zemaxevehonevsz exhehōn.
3 Na Pänatos ènòztovohōn, eszhehō, nitó-nēhové
hemaxevehonamevo Maheonoxtōenoss? Na ènóstōehōn
eszhehō, ninheve. 4 Na Pänatos eszhetohōn
vehone-maheonhetanó na zehāhetanevonheziss,hovae
áhetov nasaa-méomovohe tato hetan. 5 Na exhoss-
hohā-vonhosemāehōn, eszhehōn, eťsē-homôozhō mä-
vostanó, zeheše-vovistomosans' zeoxtohetaomao
Eotahoeva na zenease-neševs' Kanenehoeva noxsetto
tó hezen, exhehōn. 6 Na heto zènistomons' Pänatos
ènòztahō hevetov Jesuseva eohestaz' Kanenehoeva.
7 Na zista-heneenomovoss Jesuseva zeheš-hesthoe-
maoseonetōez' Oxháeziss,esta-asemeanohōn zexhoez'
Oxháeziss vezen nexoveva exhoehō Hekotomaeveno
Oxhász.
8 Na nheš Oxhāsz zèvōmoss Jesuseva èmaxe-
pevetanohō: óta nista hohāexoveva èmehavōmata-
notovohōn, zeheše-nistomonetovoss: na exhozeovo-

taztomovonó zeme-ovavoētaz'. 9 Na eēnòztovohōn
ohaestoha: hotaz' es'aa-hovae vešenóstōhenó. 10
Na vehonemaheonhetaneo na mxistonehetaneo èmasó-
nehoveōeozehōn, zexhoeetovoss. 11 Na Oxhāsz na
henotxemo es'aahovaevatamohevhōn, estotohoxto-
éovhōn, na zeešemxastavsanenovoss zeohasešeziss
hōma, estaevha-meanovhōn hevez Pänatosoneva. 12
Na hen tó ešēva Oxhāsz na Pänatos exheves'ene-
tovàzehōn: nista zènmeha-òneztaetovàzevoss.
13 Na Pänatoss èmohē-onōmohōn vehone-maheonhe-
tanó na zenitáetsaneziss na nitao vostanó,14 na
eszhetohōn. nixhoeoztomevenov tato hetan,tass
nasz zeonimetanohoss nitao vostanó: na óta ze-
hetaēéss naeše-ōhatamo na nasaaméomovohe ahetov
hovae zeveše-hoeetoss: 15 hovahan, mato Oxhāsz
(esaa-ahetovaztomovohe hovae). óta zeheševha meas
hezeo zexhoevoz: na otāmenōs hovae esaaneševé
zemeveŝhessenohōemsz nāestovā. 16 Nataveehòno na
nheš nataevha-ēnano, (exhehō Pänatos). 18 Na
èmasómano tàpeehahehōn. eszhehōn. aseozeha tato
hetan na nievha-ēnanomotxemeno Banabas: 19 ènhe-
tovhōn nasz zeēstaneziss tōhemhäon hevetov
zeveŝhesse totahatamàzistovez' na mato nasenisto-
vå.20 Na Pänatoss exhosse-ēsztovohōn(vostanó) ze-
evhaēnanatanotovoss Jesuseva:21 hotaz èmasó-tàpe-
ehahehōn eszhehōn, hotxasehoeha, hotxasehoeha.
exhehōn. 22 Na exhossezhetāevohōn zenahaonettoz',
tah na henovaez' havs zehešezeto tato hetan?
Hovae zemeveŝhesse-nās nasaaméomovohe;na enahan
nata veheōstòno na natanovse-evhaēnano. exhehō
(Pänatoss). 23 Na vostaneo exhosse-masó tàpee-
hahehōn ťsē zèvēmovoss Jesuseva emehotxaseho-
hez'. Na henistōhestovevo eexozeneó. 24 Nheš
Pänatos exhoemanehō zistose-neševstovez' hen
zèn-vēstomōess vostanó. 25 Na eevha-ēnanohōn né
zevēmeziss zemeha-ēstahameziss tōhemhäon hevetov
zèveŝhesse totaha tamàzistove na mato nasenisto-
vå: óha èmeanohōn Jesuseva hevetovevo zenethó-
aztomōess.
26 Na zista-aseozhovoss, ènhaenovhōn nasz he-
tanó, Semōn zexheševehez', zehestaz Säneno

(Cyrene) ènhaenovhōn vezen zenxeoxzez' ťsa oxs
ēvästovå, na esta-tahanomovonovó zehotxattoz, na
enòxenovomotahōn Jesuseva hesthoxemeon.
27 Na zemaxhāenōhess zehestäss vostanistovå
exhoeovovhōn Jesuseva, na mato héeo zèmemovoss
omomstàtovå. 28 Na eevhootōe-vehomāevohōn eszhe-
tāevohōn, Zehestónaetoness Hekotomaeveno, nivé-
hestaxanetoveme, onetàz tāma hestaxanetovàz na
hestaxanetova ninisonevo. 29 Ota eneamxnettonsz
ešiensz nexoveva zezhenov: ahā zeohe-peemonass
héeo, na maskatonoz zsaaešzheše-aneozettanehesz,
na matanan zsaaeš-zheše-nenistovôhess.30 Nexoveva
zease-zhevhōn, hāeoomenonetaehasz taxeanaotove-
meno! Na hesseomenehasz àtohaovemeno! 31 Ota
heto veneševstove hoxáehōxzezeva tah na zeta-
tonševstoven°s nōnhoxzezeva? exhehō Jesus.
32 Na mato niš zenitäss, hathavsevoētätaneo,
evesseaseozehōn zistosenáhevoss.
33 Na zèneššhoènevoss nheno Metaešk zeoxchesto-
hez', exhotxasehònovhōn, mato hathavsevoētätanó
nasz heszheamaxesto na nasz henamosesto. 34 Na
Jesus eszhehō, Nihó šivatam-hovahanetanotovenan:
óta esaa-heneenohenov zeheševevoss. Na esta-
séoxevaenamozenhōn hemaevsanistoto, na èneše-
vhozenomevàzenovhōn. 35 Na vostaneo èmä-vehōeoe-
tovovhōn. Mato zenitáetsaness estohossemovhōn,
eszhehōn, eoxcemehavostanevého zenitäziss:vosta-
nevàzeha tāma, heva onisyom-nēhovsz Maheono-
xōestaanāsz zehenitáoseonetōsz Maheonò. 36 Na
mato notxeo estotohoxtoéhovhōn zexho-metovoss
zeòxeenoez' màp, 37 na èno-zhetovhōn,heva heve-
honametovata Maheonoxtōenoss,taome vostanevhàzz,
exhehōn. 38 Na taheama zehotxattoz' ezetxeoheneó.
HEMAXE-VEHONAMEVO MAHEON-OXTOENOSS, enetxeoheneó.
39 Na né nasz hathavsevoētätan zevesse-taxsehōs
estohosemohōn Jesuseva, eszhehō, māš-eonēhovetto
Maheono-xōestaanāszé? Vostanevhàzz tāma na mato
vostanevšemeno, exhehō. 40 Na ènóstōehōn zenitä-
ziss havsevoētätanó, èvehoetāehōn eszhetāehōn,
Mo heva saa-éàtovohevoss Maheo,óta vezen zeheše-
neše-maxeoshanétto? 41 Na nīnišez nineše-xanov-

hoemaotanhemå, óta niešhoko-amhänon nimestōvà-
zistonan zemä-hathavsevoētaez: óha zeto hetan
esaaneševé hovae ahetov, exhehō. 42 Na nheš
eszhetohōn Jesuseva, nīmeetanotoveo nexoveva
manstoseveŝhoènetto nimaheone-nitáehistanovstovå!
43 Na eszhetāehōn, nihetome-zhetaz, hiz ešēva
nszevistaveme Pavoomē (Pavstanovå).
44 Na nheš zistos-tóeš-sitovōs, èmasó-tā-aeno-
neozeneó zeoxtohetaomao, enoxsetove-áenonettoneó
táe zenanxeohe, 45 eaenoneozehō ēšéhe:nheš to-
novhōma zistaomhōsenas Maheonemhäon èmaso-oxoe-
naozehō tā sitov. 46 Na Jesus zistàpeehahes
eszhehō. Niho niàzeneva nahozeovosemeanotto namà-
tasooma, exhehō, na zèneš-nhēs ènōotāehōn mà-
tasoomaho. 47 Na zehenotxemsz zèvōxto zeheše-
zistovez' eonoetanona-pevatamanoothōn Maheonô.
èno-zhehō, onisyometto zeto emehaxanovhetanevhō.
48 Na zemätanevonhessô zexho-mohē-vehōsanevoss,
zista-vōxtomevoss heto nitao zehešezenovez',
eevha-aseoxzehōn zèpohešeneheszevoss.49 Na zemä-
hoxatamóss Jesuseva mato héeo Kanenehoeva
zen-veoxzemóss ènheehōn vohēs zèvehoeoetomevoss
heto nitao.
50 Na óta nasz hetan, Oxzevha-amhastovsz ze-
hestōs, èvess-hoemaosanehevhō,èpav-xanovhetanevhō
51(es'aa-nheš-vistäozemohehōn zenitäziss hesthoe-
manistovevo na hetšezistovevo),enxhestähō Anima-
ta-eveno, nasz Maheonoxtōenoe-mhaoestovå, èmeha-
hozeovosetanona-nxtovomatanó Maheone-nitáehista-
nov:52 zeto hetan esta-nhaoxzevohōn Pänatosoneva
na èvēstomovonó Jesusevao hevoxz. 53 Na eana-
nomovonó na èveše-maenomovonó voxpe-monatō-šeo-
noneva na eovše-manohōn àtohohestovå zèveevohez'
šēnhohonaeva, henéo hovanēo zsaaešzheše-ēvšetôz.
54 Na hen ešēva enexoveneó Vovhetanenistoz zeoxc-
hestohe,vezen estose-maheoneševezeneó. 55 Na héeo
Kanenehoeva zenxhesse-veoxzemovoss Jesuseva,exho-
eosanehōn na èvehōxtanovó àtohohestoz na mato ze-
hešeevšemanez' hevoxz.56 Na estaevhaaseoxzehōn na
ènistaexananovhōnoz moxšesz na pave-mee-amsc.
Na Maheoneššēva eosotomoehōn zènethoemanistovez'.

24

1 Na Vovoešēva zeamstoénoez',zèmeovōnaoz exho-
eoxzehōn àtohohestovå, enxhoeozenovhōnoz pave-
meeozistoz zèmeha-exanomevoss. 2 Na èmeovovhōn
hohonao zenxpoeoneveziss àtohohestovå zeheše-
aàze-asetoenez'. 3 Na estaēsznehōn na es'aa-mé-
omovohenovó hevoxz Zenitáeziss Jesuseva. 4 Na
eszhesshoneó, zistanšena-hesse-måsemetanovoss,óta
niš zeoxsē-vohôohevhoneoneziss hetanó, ènheeoze-
tōehōn: 5 Na zexhèpôoetanona-nosxamaaeozevoss
hoeva, eszhetāevohōn, hena zehesse-noxzeovoss
zeametanensz nāestxe? 6 Esaahoe hezeno, óha
ēševhaohā:meetanotomova zeoxcemeha-ēsztōéss ze-
sóhoes Kanenehoeva, 7 zeszhēs, Zehēhyahetōsz
hetano zhoko-meatohe heàzenevo havsevoētaetanó,
zhotxasehohe na zeevhaohā zenahaonettoz' ešēva,
zexhetaéss (meetanotomova). 8 Na èmeetanoozeto-
movonovó, 9 na eneševha-aseoxzehōn àtohohestovå,
na heto nitao enetòtahaovovhōn zeòtnokaeziss
vovistomoseon na mato zemä-nitäziss. 10 Na zeto
héeo. zeahānevo Mary Mak-tané, na Eoana,na Mary,
zehescetōsz Oxhōetōezistonaneneziss: na mato ze-
veoxzemóss zenitäziss héo, èmä-nitòtahaovovhōn
Hotonova-venēnaheo. 11 Na ènizestōevohōn, vhane-
aestomhòtahanistoz exhesseztomōenov. 12 Na Hohona
eohāehō na estazethoäozetanó àtohohestoz: na
zista-tōxeōs, eēshekōohō, estavōmohōn vohomšeonon
eáēvšenahōn: na estaevha-hooxzehō menōs etonš-
ho-nhesson°s es-zistoxtoetanohō.

13 Na óta niš hetaneo zevesse-vovistomoseo-
nevess hen ešēva enšena-amxnehōn zistazeoxzevoss
nasz mhaoestovå,Em-maoseveno zehestohez',nisòtoha
tāoheoneva estahesse-nēsoneó Hekotomaeveno. 14
Na eēve-totoxstanov nitao zèmehaēvenhessoz. 15
Na ezhessoneo zenšena-ēve-amxne-ēszevoss na zex-
hotxove-nòztovàzevoss ,ota enxhahaneotāevohōn
Jesuseva nitooxz na èveoxzemāevohōn. 16 Oha he-
exaevoz tass estóhanezenhōnoz esaa-nonoxpa-
nanovohevhōn. 17 Na eszhetāevohōn, henova heto

zeēvhotxove-totoxstomass zenšenaamxness?Na ènhē-
eozehōn, eanovenōhehōn. 18 Na nasz Ceopas zex-
heševēs, zènóstovoss eszhetohōn, mo nitotšenokahe
zeoxtoxc-hoetto Hekotomaeveno na zsaa-henenohetto
nitao zeēvema-honhesso heto oešiensz? 19 Na
eszhetāevohōn, tās zema-honhesso?Na eszhetovhōn:
zeēvemahesso hevetov Jesus zenxhestasz Nazane-
veno, nah Maheoneomotome-maheoneēszehetan zemeha-
hohātamāsz matšezistovå na maēszistovå zehetāeez'
Maheonȯ na nitao vostanó:20 na zehešešemeatōess
vehonemaheonhetanó na nanitáetsanehamanó èneše-
hoemaotāehōn zistosenāes na exhotxasehohēhōn.
21 Oha nameha-hozeovotatamon zenēhovsz zetatose-
vostanevstomanetovoss Maheonoxtōenoziss.Hēhe.óha
naha ešēva etaeše-aàzēvemahesso heto nitao. 22
Na mato hosz héeo namanohastonan, naohāetanosha-
eneo, zistameo-zeoxzevoss àtohohestovå; 23 na
zsaa-méomovohevoss hevoxz, eevha-hoe-nitòtahaneo
zeheševo-vōmovoss Heamoomē-hozeon,zehenhetāevoss
zeheše-ametanenez'. 24 Na hosz zemeha-vessevaez
estazeoxzeo àtohohestovå na estóneše-méanov
zetohez' héo, óha tāma nitooxz es'aavōmohevo.
(exhehō né nasz zeēsztovoss Jesuseva). 25 Na
nheš Jesus eszhetohōn, Yā ononistaehász, nszta-
hevo zehešenovxnetto nionisyometanoxtovevo,nitao
zeheše-nista-ēszevoss Maheone-omotome-ēszeheta-
neo! 26 Mās-eonitáomosz Maheonȯ-xōestaanāsz,
zistosenetoomeneto heto nitao, na nheš zistose-
novse-ēszèns' hevohôohevatamahestovå?27 Na zease-
veše-ēszevoss (heēszistoz) Oxtonovōeneziss na
Nista-Maheone-omotome-ēszhetanó èneše-mēstomotânó
Maheonemxistō zehešetovatotoxemās tāma. 28 Na
enšena-hahanxnehōn mhaoestovå zexhooxzevoss:óha
nhasto etanše-vhane-oomxnemanehō. 29 Na ehohā-
momoxzemāehōn, eszhehōn: ēševisthōmemeno,ota eta-
toseeš-hetōeve na evaoxsho-ešēve, exhehōn. Na
estaēsznehō zistose-visthoemoss. 30 Na zexho-
nexov-hamstoes zistose-vesseanamoss, exsevaenanó
kòkonhôo. exhaoenahō na èpopoenanó. èmetonó. 31
Na hótaz heexaevoz estataeozezenhōnoz na èna-
novhōn: na exa-séhovehovaneeozehō. 32 Na eszhe-

tàzehōn,tah na nsztahan esaaohasehan hotoma nīno-
nocevetovahez zenšenave-ēsztōez meon,zexhotxhene-
enomōez Maheonemxistō zehešetovattoz'? exhehōn.33
Na eohāehōn tó zexho-hōstaz', na estaevha-hoe-
oxzehōn Hekotomaeveno,na zexhoehotovoss zeòtnoka-
eziss (vovistomoseon) zèmanoēz' na mato nah ze-
visthoemoziss, 34 eszhehōn, Zenitász ťsē ēšeo-
nisyom-evhaohā na eševōstomanetovàzetovo Hohona-
èneva. 35 Na exhòtahanehōn zeēvema-hessoz' meon
na zexheše-nanovoss zèpopoenoz' kòkonhôo.
36 Na zenšena-zeše-ēszevoss, ota Jesuseva nito-
oxz ènheeozetōevohōn sitov zexhoevoss na eszhe-
tāevohōn, hesthaomoxto-moxtastove. 37 Na exa-
vehohāetanoozehōn na èmasóhèpoeozehōn, màtasooma
navōmon zexhōvhešetanovoss. 38 Na eszhetāevohōn,
hena zehessehomôtanonass?Na mato hena nizestata-
noxtotoz zehesse-ohāettōsz nsztahevo? 39 Ota ve-
hōxtom naàzenoz na nazehessoz,natónēhov nitooxz
nionisetane, na vehōxtom: óta màtasooma esaa-
hevxozevé na esaa-heszhekonevé heto zèvehōmess
zehestätto. 40 Na heto zehešezhēs èvōshonhōnoz
heàzenoz na heszehessoz. 41 Na zexhoma-so-
nizestoz' zexhestomepevetanoz' na mato zeotōse-
tanoozez' eszhetāevohōn,hovae mesestoz nihozenov
hezeo? 42 Na èmetāenovó ēs zehonoheziss noman. 43
Na exhestananó na estó-mesenohó zehetaēez'.
44 Na eszhetohōn, etahānevoz naēszistotoz ze-
ēsztovazessēsz zesónšenameha-vessevaziss, ota
zemä-amšeme hesthoemanistovå Oxtonovōensz,na
mato maheone-omotome-ēszistovå na nemeozeva,zemä-
amšeme nitóvå emehokovaoxs-hetometto, exhehō
Jesus.. 45 Na nheš exhotxanomevonó hetšetanoxzevo
emeheše-nòtovheneenoz' Maheonemxistō zehešetova-
toz'; 46 na eszhetohōn, enahan enetxeohe hevetov
Maheonoxōestaanāsz (Christ) zistosezetoomenēs, na
zistos-hesse-ohās nāestxe zenahaonettoz' ešēva;
47 nonoxpa hevehestovå vovhetanàzetanoxtoz na
hovahanetanotomevàzistoz havs emetā-hosseme mo-
meno-histanovstovå, zenease-hostōnaomohetto Heko-
tomaeveno. 48 Na ninēhovheme nipânòtahaneonevheme
hevetov heto nitao. 49 Na ota natameaa etovevo

zevisto Nihoe, óha eše-nšhoe hezeno mhaoestovå noxsetto mataeš-honeonaoness hohātamahestoz He-amoomē zeneznetto, exhehō Jesus.
50 Na exhō-aseozhohōn noxsetto zenszhetaeto-mevoss Anovaeveno (Bethany): na nišena zeheše-amōes èvovòne-momoxzemosanehō hevetovevo. 51 Na zenšenavevovòne-momoxzemosans' ènōhozenohōn ze-éōes heama. 52 Na vovistomoseon enosxama-haoe-natovovhōn, na maxevoešetanoxtovå estaevhoto-moeoxzehōn Hekotomaeveno: na nâ enšeamhoehōn Maheonemhäon, zè-vovòneše-pevootovoss Maheonå.

*O*O*O*O*O*O*O*O*O*O*

PAVHOSTO.

Zehešehosesto MAHEONESIVATAMASZ.

I

1 Hako vonoomē vovoe-ase-amexoveva ēševistävhō
Maheone-omotom,na Maheone-omotom èvistaoxzevemhōn
Maheonȯ, na èmaheonevstavhō Maheone-omotom. 2 Na
zenehāsz èvistaoxzevemhōn Maheonȯ hako vonoomē
vovoe-aseamexoveva. 3 Tāma hevetov èveše-manheneó
zetohetāehovaeve,na saave-nēhovehehō hovae manstō
emsaa-eše-manehanehez'.4 Tāma hevetov enveshesse-
ametanenistoveneó: na ametanenistoz ehevónamenov
vostaneo. 5 Na zevónitto eoxtoxce-vóneomohetto
zeáenonittoz', hotaz zeáenonitto esaanòtovaztohe
zevónittoz'. 6 Nasz hetan zènmeatōs Maheonȯ
exhoènehō, John exheševehehō. 7 Zenehāsz exhoe-
pânoxtahaneonevhō, zistose-pânoxtahaneto zevó-
nittoz'. nonoxpa hevetov ememä-onisyomàtàtovó.
8 Tāma es'aameha-tó-nēhovehō Vónevhan óha exhoè-
nehō emeheše-pânòtahanetovoss Vónevhäneheva.9 Na
Onisyom-vónevhän eaàzevhestähō,enēhov zevóneovoss
nistxez' vostanó, eneešehoeoxzehō histanovå. 10
Emeha-vistähō histanovå, na hevetov èvešemanha-
ohez histanov, na hotaz' es'aa-nanōhehōn hista-
neo 11 Exhoeoxzehō tāma heaenovoxzevstovå na
nah zemeha-heaenovoxzetoss hotaz' es'aamaseztō-
hehōn. 12 Oha zehestoe-maseztōess exhethōotonó,
hohātamano-nexovhastoz zenveše-maheonōènoxzevez'
zetohetae-onisyomàtatoziss hevehestoz: 13 na
niahānevo zsaaveš-hestōenoxzevehesso máeva,heva
hesthohastovå mavóxȯz,na matoheva hetšetanoxtovå
hetanó. onetàz zeveshestōènoxzevess Maheonȯ. 14
Na ota Maheone-omotom exevxozevōènetôhō na nī-
visthózemaen (na nīvehōxtomovonon hevohôho-heva-
tamahestoz, zehēvohôho-hevatamahestovsz zeheno-

kōènoxzetōsz Zehchestoveziss), nīvisthózemaen
zeetâmasz hoeevatamazistovå na hetomstovå. 15 Na
John zèpānòtahanetovoss,na tàpeehahestovå ezhevō,
zeahane zènheto, nah zenstosho-hoeovasz,ēšhesta
zehešsaa-hestahevo: ota zeheševovoaetovas. 16 Ota
tāma heetâmhastovå nimäveš-hesseamhanon šivaz-
tastoz na hotonaove-šivaztastoz. 17 Oxtonovōènsz
exhozehō zèmeatohez' Maheonhoemanistoz:óha Vosta-
nevstomane Maheono-xōestaanāsz hevetov èveše-
hoeevatamahestove na èvešhetomstove. 18 Nohas
tonetoexoveva hovanē esaazheše-vōmoheo Maheonó:
oha zenoc-hēhyaevōenoxzevsz zevisthosz hevez
Zehehestoveziss,niahāne zeheše-meemoss.
19 Na etahānez John hepānòtahanistoz, hane
Maheonoxtōenoziss zexhozetoz maheonhetanó na
Maheonemhäon-hozeon zexho-zheše-nòztōess, ninee-
vaevé? 20 Na eståxtanōvemēstanó, esaaeztomohehō,
eszheše-tåxtanōve-zhehō, nasaanēhové Maheono-
xōestaanāsz. 21 Na ènòztōehōn, na nineevaevé?Ni-
nēhové Maheon-oxvešhekonasz? Na nasaanēhové,
exhehō. Na mo ninēhové Maheoneomotome-ēszehetan
(zetonōmsz)?Na hovahan,exhehō.22 Na nheš exhesse-
zhetāehōn, na nivae nah ninēhov? Nonoxpa nameta-
mēstomevoneo nah zenszhešenēnahēzē. Nioxhesto-
mevàzé tāma? 23 Na eszhehō, nanēhov zeheszheše-
hahestovasz nasz Hōxeva tohove-hoeva, me-
onevomota Zemaheone-nitáesz, zistóhešenhēs Ma-
heone-vostanevstomane, zemaheoneomotome-ēszeheta-
nevs' exhehō John(Eōstahova). 24 Na né hetaneo
zeēve-nòztovóss Johneva ènmeha-nešenēnahehōn
Oneetanona-mómåtätanistovå. 25 Na zexhossenòzto-
vovoss eszhetovhōn, màsaa-nēhovehetto Maheon-
xōestaanāsz (Christ)na mato Maheonoxvešhekonāsz,
na mato Maheoneomotome-ēszehetan (zetonōmsz),
màsaa-nēhovehetto hena zehesse-éōstahovatto? 26
Na Johneva zènostōevoss eszhetāevohōn, màpeva
navešeéōstahova: na toovetto nszhistanovstovevo
ešho-nhē nasz zsaaheneenovohess, 27 nitooxz
niahāne zenstos-ho-hoeovasz.ota nasaa nohōemàze-
tano zeme-onehatovohetto hemocanoz,exhehō John.
28 Na heto èmä-ho-nhessoneó, Anovaeveno, hōma

Sèhove–ohé,hanâ zeéōstahovas John.
29 Na hosse ešēva estavōmohōn Jesuseva
zèn'nhaoxzevās, na eszhehō: Vehōmama Heqsāesonam
Maheo zeasetanomevoz' hesthavs histanov! 30 Ze-
ahane zènheto,nanstos–hoeova nasz hetan zeeše-
aàze–hestās zehešsaaeše–hestahevo óta zeheše-
vovoaetovas. 31 Na nasaameha–heneenovohe, óha
hevetov nahessho–éōstahova màpeva emehešetova-
tåxtanōv–hotxheneenomōs hevetovevo Maheonoxtōeno-
ziss, exhehō John. 32 Na èpānòtahanehō eszhehō,
nàvōmo Màtasooma Heamooméno enxhesse–anhoeōs
tass hemen na estoomho–setōehōn Jesus. 33 Na
nasaamehaheneenovohe, óha nah zeéōstahova–venēna-
hēsz, nàmehazheta, nah zetatosevōmóz zeanhoe-
taxeōešetōsz na zetoomho–setōsz Màtasoomaho,
niahāne zevešeéōstahovaż Hoxeatamae–màtasoomaho,
(nameha–heta). 34 Na naeše–neševōshan, na naeše-
pānòtahanetovo zehešenēhovs Maheo hēhya.
35 Na tahosse–ešēva John ènheehō, mato niš
hevovistomoseon; 36 na zèvehōmoss Jesuseva ze-
amxnez' eszhehō, Vehōmama Heqsāesonam Maheo!
exhehō. 37 Na zènistōess zenišeziss vovistomoseon
exhoeovovhōn Jesuseva. 38 Na Jesus zexhootōos
èvehōmohōn zexhoeōess na eszhetohōn, henova ze-
noxzevaztomass? Na eszhetāehōn zevovistomosane-
hevetto, ťsa nihoe? 39 Eszhetohōn,nēnās na nsze-
vehōxtanov. Na exhess–ho–vehōxtomovonovó zex-
hoez': na enševisthōmovhōn hen ešēva:matòtoha hea
estaeše–nimahōstazeneó. 40 Na nasz né nīniševoss
zènistovoss Johneva zexēszez' na zexhoeovoss
Jesuseva, niahane Hetanevsz(Andrew)zehevasemetōsz
Simon Hohonaèneva.41 Evovoehoehothōn tāma heneo,
Simōn zehestohez' na eszhetohōn,naešeméovon nah
Maheono–xōestaanāsz (Christ zeoxchestohes), exhe-
tohōn heneo .42 Na exhoeozohōn zexhoez' Jesuseva.
Na zehoeozēsz zèvehōmās Jesuseva eszhetāehōn:
ninēhov Zehēhyahetōsz Hemen,nheš Hohona nszeoxc-
hetan.
43 Na zexhosse–ešēvez' Jesus zeevha–hoeoxze-
tanoss Kanenehoeva exhoehothōn Mehosehameziss
(Philip): na Jesus eszhetohōn, hoeovsz. 44 Na

Mehossehamsz exhestäho Onohône-mhaoestova,hemha-
oestovevo Hetanevsz na Hohona. 45 Mehosehamsz
èméovohōn Maheo-ešemeaziss na eszhetohōn,naeše-
méovon nah zenistaešhossemäess Oxtonovōèneziss
na nista Maheoneomotome-ēszehetanó Maheon-hoe-
manemxistōneheva,niahāne Jesus(Vostanevstomanehe)
zehestāsz Nazane-mhaoestovå.zehēhyahetōsz Joseph-
eva. (exhehō Mehossehamsz). 46 Na Maheoešemea-
ziss eszhetāehōn, hovae zepeva emetatonš-
hesthōènetton°s Nazane-mhaoestovå?Na Mehosehamsz
eszhetohōn, nēnās hevehōxtoz. 47 Na Jesus zè-
vōmoss Maheoešemeaziss zen'noxzotās ènhetohōn,
óta nasz onisyom-maheonoxtōenohetan zsaa-heoce-
voxzezevstovēsz! 48 Na Maheoešemeaziss eszhe-
tāehōn, tah ťsa ninšhesse-heneenové? Na Jesus
eszhetohōn, zehešsaaešeonōmaheta Mehossehamsz,
han zexhoetto àtonoe Voxkoehemenóeva niaàzevōmaz.
49 Na Maheoešemeaziss eszhetāehōn, Zevovistomo-
sanehevétto ninēhov zehēhyahetovata Maheo:ninēhov
zehemaxevehonametovataoss Maheonoxtōenoss. 50 Na
Jesus zènostas eszhetohōn,nivōmaz àtonoe Voxkoe-
hemenóeva zexhetaz, mo nihesse-onisyomàta? Ota
zehèphohātamanov hovae zeoxhexovoz' heto nsze-
vōxta. 51 Na eszhetohōn:hetomstovå nitahetazeme,
nszevōxtanov Heamooméno zehešetatataeoz,na Maheon-
hozeo zeoxcheše-éōesenavoss na mato zeoxcheše-
anhōesenavoss hevetov Zehēhyahetōheziss hetanó,
exhehō Jesus.

2

1 Na zènahaonettoz' ešēva ènōaháenistoveneó
Kanae-mhaoestovå,Kanenehoeva:na èvisthoehōn Jesus
hesc: 2 na mato Jesus na hevovistomoseon èmōhehōn
nōaháenistovå. 3 Na hòpāehemene-màp zexhomax-saa-
ho-netāohan Jesus eszhetāehōn hesc,esaa-hesthò-
pāehemene-màpemeheo. 4 Na Jesus eszhetohōn hesc.
hée nisaaxahahanehetove! Tāma nanexovam esaaeš-
ho-hōstahan,exhehō. 5 Na hesc nheš eszhetozenohōn
hozeon, nohas maoxhetaéss neševehen! 6 Na nâ
exhoehōn nasòte hohonaekasohēhevetōn, zeoxce-

vehota màp hen zeoxceveŝehoxeanàzevoss Maheonox-
tōenoss. Na nononasz zeto kasohēo hóetov òtniva
maataevetōneheva zeootomoenohe,eoxcenetotāoenahōn
nasz. 7 Na Jesus eszhetohōn (hozeon), màp ooto-
moenoxz kasohēevetōneheva.Na exhehenotomoenoxze-
novhōn. 8 Na eszhetohōn, nōhom nheŝ na taeho-
tomeva zenitáeto nōaháenistoz. Na estae-hoto-
mevonov. 9 Na zenitáeto nōaháenistoz zeeŝe-oneàto
màp zehòpāemene-màpeveozez', moxhono-heneeno ťsa
zexhessoz' (otaxa hozeo zeheŝe-nōhomevoss màp
exheneenanovó), na zenitáeto nōaháenistoz eonōmo-
hōn nōho, 10 na eszhetohōn,nistoxs hetan eoxce-
vovoe-taxeēnana zenanosepavaez' hòpāehemenemàp:
na zeeŝexa-manistovez', èmone-taxe-ēnana zenovse-
pevaez': na ninēhov zeheŝe-nŝhozetto zenanosepeva
tae hezezeha, (exhehō zenitáeto nōaháenistoz).
11 Na heto Jesus èveŝe-ase-neevavoētähō hanâ
Kanaemhaoestovå Kanenehoeva,na èneŝe-tåxta-vōsto-
manenó hevohôohevatamahestoz:na eonisyomàtatōehōn
hevovistomoseon.
12 Na nheŝ esta-sòpeoxzehō Kapexnaomemhaoestovå,
tāma zèveoxzemoss hesc, hevasemo na hevovisto-
moseon: na hanâ es'aahāexov-hoehōn.
13 Na nheŝ zexho-nexoveozezeneó heoomxne-
mesestovevo Maheonoxtōenoss,na Jesus estaéeoxzehō
Hekotomaeveno. 14 Na Maheonemhäo(hotoma zèmena-
oeomēvez') èmeovohōn nah zehòtovaziss hotoao na
qsan na hemenó, na mato zemakätae-metoeneneziss
(èmeovohōn) zexhoez' nâ: 15 na tōseono èveŝe-
manszenó ohamevox na exhōstxeovohōn Maheonemhäon
nistxez', nitovetto qsan na hotoao:na exhōeahà-
tovonhōnoz hemakätaemevoz zemeha-metoeneneziss
na exhotā-hàtovonhōnoz hetahōsenistovevoz; 16 na
nah zehòtovaziss hemenó eszhetohōn, heto nitao
ta-aseozesz; Nihoe hemhäon nivé-hòtovamhäone-
manszenov,exhehō. 17 Na hevovistomoseon èmeetano-
ozetozenovó zeamŝemez'(Maheone-mxistōneheva) heto
ēszistoz, zèveŝhesseótsetanotto hevetov nimhäo
hen ótsetanoxtoz natose-mhaeta. 18 Na Maheonox-
tōenoss eszhetovhōn Jesuseva. tās neevatseo
emevōsheŝemenotto zeēv-hessezeŝevetto heto nitao?

19 Na zènostōevoss Jesuseva eszhetāevohōn, oni-
nševoehaz heto Maheonemhäo, na naha ešēva naze-
evha-tomȯxtana, exhehō. 20 Na Maheonoxtōenoss
exhesse-zhehōn, nivóe ā òtnasòte ā zeoxtoeeše-
nexoveamemanehe heto Maheonemhäo,na ninēhov tah
nstatonše-tomstoonaoxze naha ešēva? 21 Hotáz'
Jesus èveše-nhestanó hevóxȯz zèmaheone-mhäone-
vhoesto. 22 Na enahan zeevhaohās nāestovå Jesus,
nheš hevovistomoseon èmeetanotozenov heto zeheše-
nhēs: na eonisyomàtatanovó Maheonemxistō na
ēszistoz Jesuseva zeēszez'.
23 Na nheš Jesus zenšenahoes Hekotomaeveno
zeamexoveoomxne-mesestovez', ohaesto eonisyomà-
tozenovó hevehestoz, zèvōxtoz' neevatseonoz zè-
neevavoētās. 24 Oha Jesus ehōmetatamohōn,zeheše-
sòp-heneenovoss nistxez' vostanó, 25 na mato
hevetov vostanó eskanom-saa-hotonomotāhenhōn
zenitäziss, ota tāma exaheneenomovonó hetanó
hevetov.

3

1 Na nasz hetan zevhistavonoevemoss Oneeta-
nona-mómåtahetanó na zenovesse-nitáetsans' Ma-
heonoxtoeno-manhastovå, Maxeōenitász zexheševēs:
2 né ènhaoxzevohōn Jesuseva tāeva na eszhetohōn,
Zenstȯxse-vovistomosanehevétto, naheneenanon ze-
heše-nēhovétto Vovistomosanehe zenxešhestätto
Maheo hevetov: óta hovanē emesaazheše-neevavoēta
zehexovoētävoss, óha ve-vistaoxzevemās Maheonȯ.
3 Na Jesuseva zènostōs eszhetāehōn,nahetom nita-
hetaz.heva vesaa-ēševhavovhetōènetohesz vostan
esaatonše-vōxtomovohe henitáehistanov Maheonȯ.
4 Na Maxeōenitász eszhetohōn Jesuseva, tah na
emetatonše-evhavostanevōènetohe veēšeénas vostan?
Mona zenixaonettoz', emetaevha-hoss-ēsznevohe
hesc heskatōeva na emetaevha-hoss-hestaozé? 5 Na
Jesuseva eszhetāehōn, nahetom nitahetaz, heva
vostan vesaaveš-evhavovhetōènetohesz màpeva na
Màtasoomaeva,esaatonšeēsz'né henitáehistanovsto-
vå Maheonȯ. 6 Mavxozeva zenxhestōènoxzevstove

evxozeve; na Màtasoomaeva zenxhestōènoxzevstove
emàtasoomaeve.7 T'sē niešhoko-evhavovhetōènoxzeve
zehetaz nivé-hesse-otōsetanooz. 8 Hāavhan ťsa
zènešetanoss eneš-hésta, na ninistomovo henisto-
nevāostoz, óha nisaaheneenohe ťsa enxeoxzesz na
ťsa etaoxzesz: na hohōvāetto enhesta nistoxs
vostan zenxhestōènetōsz Màtasoomaeva, exhehō
Jesus. 9 Na nheš zènostōs Maxeōenitáeziss eszhe-
tāehōn, tah na emetatonše-nhesson°s? 10 Na Jesus
eszhetohōn, Yā,ninēhov mās-eovovistomosanehevetto
Maheonoxtoeno-manhastovå na mohono-nòtov-heneenom
heto nitao? 11 Nahetom nihetaz. hovae zehenee-
nomaz natotoxstanon, na napānòtahanetanon hovae
zeeše-vōxtomaz: óha nisaa-amàtatônov napānòta-
hanistonan. 12 Zeoxtoxce-eše-hosestomevaziss ho-
vae zehesso hoeva na nisaaonisyomàtaheme, tah
na nszetonšeonisyomàtame heva hosestomevaziss
hovae Heamoomē zehesso? 13 Na hovanē esaaeše-
éōesenahe Heamoomēno óha nah zenxhesse-anhoe-
ōesenas Heamoomēno niahāne Zehēhyahetōsz hetanó
zehoesz Heamoomē. 14 Na Oxtonovōènsz zeheš-
henehanoss šišinovoto tohovehoeva, hohōvāetto
zhokoneše-henehane Zehēhyahetōsz hetanó: 15 no-
noxpa nohasse nah(vostan)zeonisyomàtāsz hevetov
emeveše-aenexov-heametanenistovenotto.
16 Maheo esta-zexovhohā-mehoxtovôtovō mähista-
neo exhessemeanotto henokoènoxzetto, nonoxpa
nah zeonisyomatamoz' emesaa-asetoehe onetàz
eme-aenexov-heametanenistov. 17 Ota Maheo esaa-
hesse-meahenotto Zehēhyahestoveziss emehešeto-
vaexhoemanez' hevetovevo mähistaneo: onetàz
emehešetovavostanevhāevoss hevetov. 18 Nah ze-
onisyomàtatovoz' esaa-hoemaohe: na nah zsaa-ve-
onisyomàtahesz ēše-aàzeexhoemaohe, zehešsaave-
onisyomàtatomovohes hevehestoz Zehenokōenoxzetōe-
ziss Maheono̊. 19 Na etahane ezheše-exhoemaotà-
zistove. zevónitto ešhoènetto histanovå,hotaz
vostaneo exhohame-mehoxtanov zeáenonittoz' zeox-
hexovaztomevoss zevónittoz'. zexhomax-havsevaez'
hetšezistovevoz. 20 Ota nohas zehavsevoētaeonevsz
ensezesta zevónittoz', na eoxksaazeoxzé zèvónit-

toz' emeox-nonaxevehoettoz' hetšezistotoz. 21
Onetàz nah zehetomoētasz eoxchoeoxta zevónittoz',
nonoxpa emetåxtanōveozettoz' hetšezistotoz ze-
hešenešezistovettoz' hevetov Maheonȯ, exhehō
Jesus.

22 Na hohomaevetto Jesus na hevovistomoseon
exhoeoxehōn Eota-hoeva: na nâ enševisthoemhōn na
eéōstahovahō. 23 Na mato John èmeha-éōstahovahō,
Aenon zexhestohez',zehešhàpe-màpevez' hanâ, na
exhoènehōn zistose-éōstahevoss. 24 Ota John
es'aaeše-ēstahamehehō tōhemhäon. 25 Na exhatxov-
hestonovàtoveneó hevetov hoxeanàzistoz exhesto-
novahōn John hevovistomoseon na nasz Maheonox-
tōenoss. 26 Na exho-zhetovhōn Johneva,Zenstȯxse-
vovistomosanehevétto, né zemehavessevoss hōma
Séhoveohe, na zepāehossemoss, óta zeheše-éōsta-
hovas na emä-nhaoxzevāehōn vostanó. 27 Na John
zènostas eszhehō, hetan esaa-amhahe hovae óha
tó ēšhessemez Heamooměno. 28 Tāma ninēhovheme
nipā-heneenanov zeheše-zhevo,nasaanēhove(Christ)
Maheono-xōestaanāsz, óha zeheše-maeto-meatonevo.
29 Nah zeaenoz' zemon-heeveziss niahane moneta:
óha heves'en zenhēsz na zenistovoz monetaèneva
èvešhesse-maxevoešetanotomovo heszhešehahestoz:
na enahāne heto navoešetanoxtoz eneše-etâmane.
30 Enēhove zetatsē-manhestaomen, óha nanēhov
nahoko-shovstaomen.

31 Nah zenxhestasz Heamoomē enochāeoōsenave-
vostaneheve: na nah zehestasz hoeva histanovȧ,
ehesta hoeva, na eoxce-totoxesta hovae hoeva
zehessoz':na nah zenxhestasz Heamooměno enochāe-
oōsenave-vostaneheve.32 Hovae zèvōxto na zènisto
hen eoxce-pāehosesta: óha hepāehostō esaamase-
amàtomōhenó hovanēo. 33 Na nah zemase-amàtato-
movoz' hepāe-hostō ēšeneše-tass-pâezessesz heto
zehešhetomahez' Maheonȯ. 34 Ota nah zen-meatōsz
Maheonȯ eoxce-ēszetomovo heēszistoz Maheonȯ:óta
eoxksaa-tāevave-meahenotto Màtasoomaho. 35 Ze-
hehestovsz emehoto Zehēhyahestoveziss na nitao
hovae ēšemä-hōoto heàzeneva. 36 Nah zeonisyomà-
tatovoz' Zehēhyahestoveziss eaenexov-heametane-

nistove: na nah zsaa-veamàtatovohes Zehēhyahestovezìss zaavoxtohe ametanenistoz, onetàz etoomhooetōez' hemaxeostomanistoz Maheonǒ.

4

1 Na nheš Zenitász (Jesus) zexheneenomovoss
Oneetanona-mómåtätano zehešenetàtomonetōess, zeheše-éōstànoss hèphāesto vovistomoseon zeoxhestoéōstànoz' Johneva
2 (Jesus nitooxz eoxsaaéōstahovahehō, otaxa hevovistomoseon eéōstahovahōn).
3 easeoxzehō Eota-hoeva na estazeoxzehō Kanane-hoeva.
4 Na estaeŠhokoesòpeoxzetanó Neevavōsane vhoshoeva (Samaria).
5 Na èneŠhoènehō nasz mhaoestovå Sikax zexhestohez', hanâ Neevavōsane-vhoshoeva, áe tāevahenevomao hen Maheonoxtōenoz zèmeha-hesthoaovoss hēhya Oxzevhaamhastoveziss:
6 na nâ exhotazeneó hevotaen Maheonoxtōenoz (zènista-votaenonans'). Na Jesus ziskaneoz heoxovistavàtovå exhamstoehō votaenon. Vezen estoseeše-sitovoesenahō.
7 Na nasz hée zexhestas Neevavōsanevhoshoeva enxho-ōemanôhō: na Jesuseva eszhetāehōn, ninhōomevsz.
8 Hevovistomoseon estaeš-zeše-seéxozehōn mhaoestovå zistoshòtovaz' mesestoz.
9 Na Neevavōsane-vhos-hée eszhetohōn Jesuseva, tah etonhesson°s zènōhomevàzetanotovetto, ota tāma zeheŠhestätto Neevavōsane-vhós-hetaneno na ninēhov zeheŠhestätto Maheonoxtōenoss? (Ota Maheonoxtōenoss na Neevavōsane-vhós-hetaneo eoxksaa-mamov-hoxatamàzeheo).
10 Na Jesus zènostovoss héo, eszhetohōn, heva heneenomoťtāo Maheo hemeàtoz na mato heneenovossenhō zeneevaevsz zezhetata. nīnōhomevsz: nimsta-vēstomevo na nimsta-meta ametanenemàp.
11 Na héo eszhetāehōn, hoxtā! hovae nisaaveŠenōhané, na etahohāeotō votaen: tah ťsa nihehestana hen ametanene-màp?
12 Mo nihèphātamahe zeoxhexovaes namŠeman Maheonoxtōenoz zemetaez heto votaen. na nitooxz zèmans' na mato hēhya na hesthotoamo zèmanez'?
13 Jesus zènostovoss eszhetohōn, nistoxs zemansz heto màp zeevha-hosshāōn:

14 óha nohase nah zemansz màp zetameto zaa-
zhešhāōné; na màp zetameto zetavotāenonevez' ho-
toma hevetov zetanšhōneeō noxsetto aenexove-
ametanenistovå. 15 Na héo eszhetāehōn. hoxtā,
nīmezeo hen màp nonoxpa nazaahāōné. na mato na-
zene-oxksaa-zethoemano. 16 Na Jesus eszetohōn,
taheonōmeha zevistōmôz na niszeoxzeo. 17 Na héo
zènostōes eszhetāehōn, hetan nasaa-aenohe. Na
Jesus eszhetohōn, na nipevoan,hetan nasaa-aenohe
zehetto: 18 ota noho hetaneo nieše-vistōmō: na
nah hezezeha zeveoxzemôz nisaavistōmohe: heto
nihetome-nheve. 19 Na héo eszhetāehōn, hoxtā
nataešheneena nimaheoneomotomēszehetanevemo. 20
Namšemaneo eoxcemeha-haoenao hezeto vhóseva: na
ninēhovheme (Maheonoxtōenoss) nizheme: hatahane
Hekotomaeveno nâ emeoxchaoenàtove.exhehō hée. 21
Na Jesuseva eszhetāehōn, hée onisyomàtovsz
enstoseš-ho-hōsta,nexoveva nszaa-haoenatovohevo
Zehehestovsz heva hezeto vhóseva na mato heva He-
kotomaeveno. 22 Ninēhovheme nihaoenatovovo nah
zsaaheneenovohess,nanēhovheme nahaoenatovon nah
zeheneenovoz: ota vostanevstomanistoz enšhess-
heznetto hevetovevo Maheonoxtōenoss. 23 Oha
enstoseešho-hōsta na eštó-hohōsta nexoveva ze-
onisyomhaoenavostanehevess zhaoenatovovo Zehe-
hestoveziss màtasoomaeva na hetomstovå: ota
nhestavono ehaoenatovàzetanotōevo zehehestove-
ziss.24 Maheo emàtasomaevstave:na nah zeoxchaoe-
natovoss emešhokohaoenatovovo hetomstovå na màta-
soomaeva,exhehō Jesus. 25 Na héo eszhetāehōn,na-
heneena enxhoènsz Maheonoxōestaanāsz (Christ ze-
hestosz): na maešhoènsz,natose-mēstomōenon nitao.
26 Na Jesus eszhetohōn, nanēhov zeēsztovaz natô-
nēhov né.

27 Na vezen exhoeoxzehōn hevovistomoseon; na
exatonšetanoozehōn zexēsztovoss héo: óha hovanē
zehestxevoss vovistomoseon es'aa-zhetohehōn
Jesuseva: henova zevēstomevôz? na mato hena ze-
hesse-vesse-ēsoemôz? 28 Hée estxanōozenó heszhe-
manoevetoxk, na estazheše-aseoxzehō mhaoestovå na
eszhetohōn zehoeziss hanâ, 29 óta niszeō,heve-

hōma hetan zenhetas nitao hovae zeēvetoētaétto:
mo emenēhové zeto Maheono-xōestaanāsz? 30 Na
enxhestōènehōn mhaoestovå zènhaoxzevovoss Jesuse-
va. 31 Na nexoveva vovistomoseo emomoxzemovhōn,
eszhetovhōn,Zenstȯxse-vovistomosanehevétto, mesz.
32 Oha eszhetāevohōn, hovae màtam nahemesestove
hen zsaa-heneenomahess. 33 Na nheš vovistomoseo
exhotxove-zhetàzehōn, hea hama ēšho-hoxomā
vostanó? 34 Na Jesuseva eszhetāevohōn, nàtam
etahan zèneševevo heszhešetova-omohetanoxtoz nah
zenmeatovasz na zistose-vaoxtanomovo heszthozeo-
hestoz. 35 Ohatōs nizheme:nive ešēheo esó-heeozeo
na nheš etose-ōenohestove? Ota nitahetazeme,
taēvevxtovō na vehōxtom hoeonoz zeheše-aàze-
voxpenonoesz zistosheše-hòpoosanistovez'. 36 Na
zeōenōsz eamha hoozeohestoz na eneše-hovxtana
hemenam zehetāomohettoz' aenexove-ametanenstxe:
nonoxpa nah zeēnanoesz na nah zehòpoosansz
zenitove-voešetanō. 37 Ota hezeo ehetometto heto
zezhenov, nasz eēnanoe na nasz ehòpoosan. 38
Niase-nēnahezeme zistose-hòpooeszess hovae zsaa-
meha-hozeohetomahess: zenitäss ēšemeha-hozeoheo
na niēstaxetomovonov hesthozeohestovevo, exhehō
Jesus.
39 Na ohaesto Neevavōsane-vhós-hetaneo zehoess
hanâ mhaoestovå, eonisyomàtatovovhōn Jesuseva
hevetov héo zeszheše-tåxtanōve-mēstoz': nanheta
nitao zeoxcēvetaoētaevo. 40 Na Neevavōsane-vhós-
hetaneo zexhoehotovoss Jesuseva èmomoxzemovhōn,
nševisthoememeno, exhetovhōn: na nixa ešēva
enethoehō nâ. 41 Na exhoss-hèphāstxehōn zex-
hesseonisyomàtävoss hevetov heēszistoz: 42 na
eszhetovhōn héo, nheš hezezeha naonisyomàtame,
tāma niēszistoz nasaahesseonisyomàtaheme,onetàz
zehešetaome-nistomonez, na naheneenovon zeto
zetsē-hevostanevstomanehametōe hōvoe-histaneo.
43 Na nixa ešēva zehešhèpeoz ène-aseoxzehō
hanâ Jesus na estazeoxzehō Kanene-hoeva. 44 Ota
Jesus eståxtanōve-zhestanó:Maheoneomotomēszehetan
esaa onoatamehe tāma heszhistanovå (hesthoeva).
45 Na zexhoeoxz Kanenehoeva, nâ Kanene-hetanó

èpavemaseztōehōn zeheš-eševehōxtoz nitao zex-
heševs' Hekotomaeveno zeoomxne-mesestovez':ème-
havesshoeoxzehōn oomxnemesestovå.
46 Na Jesus exhossevha-hoeoxzehō Kanae-mha-
oestova Kanenehoeva, hanâ màp zexhòpāehemene-
màpemanševaeno. Na nâ exhoehō nasz onohetan na
hēhya exhāmoxtähōn hanâ Kapexnaome-mhaoestovå.
47 Na (né hetan)zènistomons' Jesuseva zenxhestō-
eoxzez' Eota-hoeva na zehešhoeoxzez' Kanenehoeva
esta-nhaoxzevohōn na èmomoxzemohōn,momoxe-anhoè-
netto na énoéhō nāa:óta ēštosenā. 48 Na Jesuse-
va eszhetāehōn, ťsē nisaa-onisyomàtatanoheme óha
tó vōxtomassēsz neevatseonoz na otōstatamano-
ēseonoz. 49 Na onohetan eszhetohōn,hoxtā,momoxe-
anhoènetto zehešsaaešenāhes nanis.50 Na Jesuseva
eszhetāehōn, tanāsz: eametanen nhēhya. Na hetan
eonisyomaztomovonó Jesuseva zeēsztōs, na estao-
sāne-aseoxzehō. 51 Na zenšena-anhoeoxz, exhoeho-
tāehōn hesthozeon,na eametanen nēhya exhetāehōn.
52 ènòztovohōn zehešho-hōstaz' zeasevhapevo-
moxtäoz, na eszhetāehōn ešēva zeénsitovōsenaz'
ènōotāeno nšhóhestovå. 53 Na hetan(zehehestovsz)
enšheneenanó vezen exhōstazeneó nexoveva Jesuse-
va zexheše-zhetās, nēhya eametanen: na tāma
eonisyomàtaehō na mato nitao hevenov. 54 Na
enahan zenixaonettoz' neevatseo Jesus zènee-
vavoētās zenxhestōèns' Eotae-hoeva na zexhoeoxz
Kanenehoeva.

5

1 Na hohomaevetto èmaxe-mesestoveneó zèvhista-
novevoss Maheonoxtōenoss: na Jesus estaéeoxzehō
Hekotomaevenó.
2 Na nâ Hekotomaeveno áe qsāestaeta eakōmoeha-
neó šivaztävē (Bethesda zexhestohe nistaome-
enszistovå) nohona estotōvecevstooneneó. 3 Na nâ
hotoma èmaxhāenōhehōn zešēšenass, zehāmoxtässò,
zeóoenessò,zenònikäss,zenanhessò.4 Ota Heamoomēn-
hoze estaoxce-anhoènehō tonetoexoveva,na eoxce-
momoxtōmananó màp, na nohase nah zevovoe-séozz

zeakōmoehaz' eoxce-neše-pevomoxtamanehō nitaetas
nohas zeveš-tonetomoxtās. 5 Na nasz hetan èvesse-
šēšenahō nano-òtnanòte ā zenhestoeše-amexove-
nonoatamās. 6 Na Jesus zèvōmoss zèšēšenaz' na
zexheneenomovoss zeheš-eše-ota haexove nhestaz'
eszhetohōn, nievhaénoéhàzetanó?7 Na zehāmoxtäziss
eszeše-nóstōehōn,hoxtā.hovanē hetan nasaa-séeoetō
zeakōmoehaz' ònstonešmomoxtōmanēsz màp: ota-
vesse-seeozetanotto, zetaešnšena-vonxnetto zeni-
tasz maeto eaàze-seeoz.8 Jeeus eszhetohōn ohāsz,
esevaenoz nszhestōmóz na amènsz. 9 Na seeha
estóénoēhō hetan, na exhestananó heszthōmóz na
eamxnehō.

Na hen ešēva èmeha-maheonešēveneó. 10 Na Ma-
heonoxtōenoss exhesse-zhetovhōn zeénoēziss,ema-
heonešēve esaanethoemanistovhan zemeasetanom
nszhestōmóz. 11 Na eszeheše-nóstōevohōn.nah azeé-
noéhasz niahāne zeszhetas, hestanoz nszhestomóz
na amènsz. 12 Na eszhešenòztovovhōn, nivā hetan
né zezhetata, hestanoz nszhestomóz na amènsz?
13 Oha zeénoēsz es'aaheneenovohehōn zeénoéhās:
ota Jesus esxsoevoneozehō zexhomaxhāetane-
vonhistovez' hanäno. 14 Na hohomaevetto Jesus
exhôhothōn hetanó hotóma Maheonemhäon na eszhe-
tohōn, óta nieševha-énoéhan: nivéevha-havsevoēta,
zeox-hèphavseva nszhoehota.15 Na hetan esta-asehō
na estanhetohōn Maheonoxtōenoziss, nsehō Jesus
zeevha-énoéhas. 16 Na hen nheš Maheonoxtōenoss
exhesse-totonsetamovhōn Jesuseva zeheše-netoē-
taez' Maheonešēva. 17 Na eszhetāevohōn. Nihoe
eneamhozeohe noxsetto zeszexov, na nanēhov na-
hozeohe, exhehō Jesus. 18 Na zexhomaxenešeēsz
exhoss-hoham-nševe-oxzenotāehōn Maheonoxtōeno-
ziss, zehešsaaoxsēhece asészēs Maheoneš óha mato
tāma nahehenoz zehešenhetoss Maheonó na zèneše-
taome-tāestovatamàzetovoss Maheonó.

19 Na Jesus exhesse-zetohōn,hetomstovå nitahe-
tazeme. Zehēhyahestovsz hovae esaatonše-neševe
tāma, óha zevōxtomovoz' Zehehestoveziss zeheše-
vez': nohas hovae zema-heševez' hen hapo
eneševe Zehēhyahestovsz. 20 Zehehestovsz emehoto

Zehēhyahestoveziss na eoxcevōsého zeheta-heševs:
na hèphātamanoēseonoz heto zeoxto-hexovoz' etose-
vōshonoz, nsze-nonoxpa-hohāotōsetanome. 21 Zehe-
hestovsz zeheševha-ohāetanoss zenāeziss na ze-
heše-metoss honaove-ametanenistoz, hapo vezen
Zehēhyahestovsz eoxcemeto ametanenistoz tāma
zetaome-pevatamoss. 22 Na mato Zehehestovsz
esaa-exhoemaotoheo hovanēo hetanó, óha nitao
exhoemaotsanistoz ēšemahōoto Zehēhyahestoveziss:
23 nonoxpa vostaneo emenešemä-onoatamov Ze-
hēhyahestoveziss, hapo zeoxchešeonoatamovoss Ze-
hehestoveziss. Nah zsaa-veonoatamohes Zehēhya-
hestoveziss eneššaa-onoatamoheo Zehehestoveziss
zènmeatōeziss. 24 Hetomstovå nitahetazeme nah
zeahàto naēszistoz na zeonisyomàtatovoz' nah
zenmeatōeziss, eaenexov-heametanenistove, na esaa-
nhessetamehe hoemaotàzistovå, óha ēšeoomsòpane
nāestovå na eaàzehoešena ametanenistovå. 25
Hetomstovå nitahetazeme. enstoeš-hohōsta na ēše-
aàzehōsta, nheš zenāess zenaneàtovamovo Hēhya
Maheonô: na nah zeōhae-amàtäss zeametaneneo. 26
Zehehestovsz zehešetaome-heametanenstovs', vezen
hapo eexhōoto Zehēhyahestoveziss zistosetaome-
heametanenstovez': 27 na eexhōoto nitáevhoema-
nistoz emeheše-exhomaot'senez', zeheš-hēhyahetōs
hetanó. 28 Na heto nivéotōstaztanov: óta enstos-
hohōsta, nexoveva zetoheta-evšenavoss àtohohestovå
zenaneàtovovo, 29 na zen-mehōèneo: nah zeoxcemeha-
pevoēta-vostanehevess, zhoešenao evhaohāeametane-
nistovå, na nah zeoxcemeha-havsevoētaevostanehe-
vess zhoehotāenov evhaohāestovå zeveshessehoe-
maohevoss maxeoshàzistova.

30 Tāma nitóvå nasaahovae-tonševé: zetónšenisto-
monetto nanešhoeman: na exanovaeomohetto nàthoe-
maotsenistoz: zeheššaahetose-neševetanohetto tāma
zetaom-hohätto, onetàz naneševetanotomovo
heszhešetovaomohetanoxtoz nah zenmeatōsz. 31 Heva
taome-pāehossemàzetto, emesaahetomettan napāe-
hoestomohestoz. 32 Enita zepāehossemasz: na nahe-
neena zehešhetomettoz' zepāe-hoestomotas. 33
Nieš-hozeemov John na ēšepāe-hosesta hetomestoz.

34 Oha nasaa-hetose-pāe-hossemàzetanotōhe vostan:
vàtometto nanešeēsz emehešetovavostanevhaness.
35 John emehatass-hoestaonoeve zeohasse na
zevohôohovatto,na taome-tonexoveva nihetossevеše-
voešetanovonov hevohôohovàtoz. 36 Oha
pāe-hostō zehethostōnaosanistovetom ehèphāeomo-
hetto zeoxhexovaeomohettoz' hepāehostō John:óta
nitao hozeohestoz zenethōotasz Zehehestovsz
zistose-exanom hen nitóevetto hozeohestoz(exo-
ētastotoz) na-pāehossemā zeheše-meatovas Zehe-
hestovsz. 37 Na Zehehestovsz zenmeatovas,niahāne
zeešepāe-hossemas. Na nohas tonexoveva nisaazeše-
naneàtovohevo, na zehešetovahes nisaazeše-vōxto-
movohenov. 38 Na heēszistoz nisaahoneomovohenov:
na zehešsaaonisyomàta-tovamohevoss nah zemeaziss.
39 Nioxce-oneetanonave-noxzenanov zeoxtoheta-
eamšme Maheonemxistōneheva, nataveše-áenexov-
heametanenstovenon zeoxchesseztomass: na hen
zemä-amšeme enahan zepāehossemaetto:40 na nivà-
tomsaa-hoozetoveheme ametanenistovå. 41 Nasaa-
hetose-onoatamàzetanotōheo vostaneo. 42 Oha ni-
heneenovazeme nīnonocevetovahess zehešsaa honeo-
movohess Maheo hemehosanistoz. 43 Nihoe heve-
hestovå naeše-vešhoèn,na nisaamaseztoveheme:heva
zenítasz vešhoènsz tāma hevehestovå zenēhovsz
nszemaseztovov. 44 Tah nimetatonše-onisomàtamen°s
zehestome-hotxove-onoatamàzetanoss na zehešsaa-
noxzevaztomahess onoatamàzistoz zenxheznetto
hevetovå Zenocemaheonevsz? 45 Nivé-hessetameme
zènehovetto zetose-hoeetaziss Zehehestovsz;enē-
hove nasz zehoeetaess, niahāne Oxtonovōènsz,né
zenietame-hozeovotatamoss. 46 Heva onisyomàtata-
vosenhō Oxtonovōènsz nimsta-onisyomàtatoveme
zeheše-nistahossemas mxistonstovå. 47 Oha vesaa-
onisyomàtatomovohess zemxeo, tah nimetatonše-
onisyomàtatanovôs naēszistoz?

6

1 Na nheš Jesus esta-aseoxzehō oxhōma Kanene-
nehanēva (mato Tibe-xias zehestohe). 2 Na exho-

eōehōn zemaxhāetanevonheziss zehešeševōxtoz' neevatseonoz zèneevavoéstomevoss nah zehāmoxtä-
ziss. 3 Na Jesus eéeoxzehō hohamoss na nâ èvess-
hamstoemhōn hevovistomoseon. 4 Na vezen ēštose-
nexoveozeneo heoomxnemesestovevo Maheonoxtōenoss.
5 Na Jesus zistomáeos ēvezetōohō, estavōmohōn
zemaxhāenōheziss zexho-mohēotāess, eszhetohōn
Mehosehameziss (nasz hevovistomoseon), ťsa tah
nimetahehòtovanon°s kòkonhôo nonoxpa zeto eme-
meseo? 6 Heto exhestanó zeonistatamoss Mehoseha-
meziss: tāma nīnocevetovahes enšheneenanó ze-
tosheševs'. 7 Na Mehosehameziss eszheše-nostōe-
hōn, heva zenivóōeme kòkonhôo emesaatāeozeheo
nistxevoss ho-hestanomevoss tozce. 8 Na nasz
hevovistomoseon Hetanevsz zehevasemetōsz Hoho-
naèneva eszhetohōn Jesuseva, 9 eveàz hetanekašgon
zenoeoxzesz noho amstanōnoz na niš zetozcetaziss
noman, na tah emetatonševeše-mätāeozistovenős
zehešhāenōhevoss? 10 Na Jesus eszhehō:hamstoen-
ēnahe vostaneo. Na estahāóeneó hanâ na vostaneo
exhamstoehōn nohona-vonhoestonstovå hoetov
enistxehōn. 11 Na nheš Jesus exhesevaenanhōnoz
amstanōnoz na zehešhaoenas èvhozenomevonhōnoz
zemähoeziss mato noman zetohetā-hohaez'! 12 Na
zeeše-mänasoenoestovez', Jesus eszhetohōn hevo-
vistomoseon, mohēanom eóseonoz zeheeozesz nonoxpa
hovae emesaa-voneozehan. 13 Na eosānehovse-mohē-
ananovhōnoz na eveševootomoenoxzenovhōn òtniš
moevotonônoz eóseonoz zeheeozezēsz zemämesevoss
zepopoenezēsz amstanōnoz. 14 Na nheš vostaneo
zeeševōxtomovovoss zèneevavoētaez' Jesuseva
eszhehōn, hetomstovå niahāne Maheone-omotome-
maheoneēszehetan zehoènsz histanovå.

15 Na Jesus zèmešeno zistoshoe-séhov-esevae-
nāes emeheše-vehone-manhās, estaevhoss-zešeasehō
hohamoss, tāma nīnokaes.

16 Na zexhetōeveozez' hevovistomoseon estasé-
eoxzehōn zènehanēvez': 17 na esta-taxevonxnehōn
semoneva na enšena-hoxovōheszehōn oxhōma zè-
mhaoestovez'(Kapexnaom), na nheš ēšeáenonittoneó,
na esaaēš-hoehotāhevohōn Jesuseva. 18 Na easeōe-

otōmahaneó zenxhomaxe-maxhāeōstaha. 19 Na niva
tāoheoneva hoetov zistaeš-hoōheszevoss estavō-
movhōn. Jesuseva zistahokomxnez' nehanēva
en'noxzoxtozenó semo: na èmasó-hèpoetanoozehōn.
20 Na enszhetāevohōn, nanēhov nivé-hèpoetanome,
21 Na exhotoe-maseztovovhōn semoneva: na semo
exaeš-hoōeoneó hoeva zistamehahetōheszevoss.
22 Na zèvōnaoz zemaxhāetanevonhess zemehavōne-
nheevoss oxhōma èmehavōxtanovó zehešsaa-pāe-
hōstahanehez' zenítaez' semo, óha nasz, na hen
Jesus zehešsaavesse-taxevonxnemohess hevovisto-
moseon zeheše-noe-aseoxzez',23(óha nasz mhâestovå
enxho-ōeonhōnoz hosz semonoz, na exhōstanhōnoz
áe zèmeha-mesestovez' kòkonhôo. Zenitász Jesus
zeénhaoenas):24 na zehāetanevonhess zèvōxtomevoss
zehešhovanēhez' Jesuseva na mato hevovistomoseon
zexhešsaavōmohevoss estaxe-vonxnetanovhōnoz semo-
noz na exhoeoxzehōn Kapexnaom, zènoxzeovovoss
Jesuseva. 25 Na zista-méovovoss ox hōmå nehanēva,
eszhetovhōn, Zenstòxse-vovistomosanehevetto,toneš
ninxhoeoxzé hezeo? 26 Na Jesuseva zènostōevoss
eszhehō. hetomstovå nitahetazeme,zeheš-eševōxto-
massēsz neevatseonoz nisaa-hessenoxzevatameheme,
onetàz zehešeše-messessēsz amstanōnoz na ze-
hešeše-nasoenoess (nihesse-noxzevatameme). 27
Nivé-hetosse-hoozeohetanotanov messestoz zease-
toētto, onetàz hetosse-hoozeohetanotom màtam
zeho-etâmeoxz aenexove-ametanenistovå, hen zeta-
tosemetaess Zehēhyahetōsz hetanó: niahāne zene-
evazhāsz Zehehestoveziss Maheonò. exhehō Jesus.
28 Na exhesse-zhetāehōn, na nazetonševheme eme-
heše-nešezevoz hesthozeohestoz Maheo? 29 Na
Jesus zènostas eszhetohōn,hesthozeohestoz Maheo
etahānez' zemeonisyomàta-tovamoss nah zènmeas,
exhehō Jesus. 30 Na nheš eszhetāehōn, na ninē-
hov tās neevatseo zeneevavoészetto emevōxtomaz,
na name-nonoxpa-onisyomàtame? Henova-tóa ze-
hešezétto? 31 Namšemaneo èmessenovó menemàtam
tohov-hoeva. enešezetxeohe, Heamooměno enxhesse-
metāenovó kòkonhôo zistosemessevoss, enetxeohe,
exhehōn vostaneo. 32 Na Jesuseva eszhetāevohōn,

nahetom nitahetazeme, es'aanēhové Oxtonovōensz
zènmetaess kòkonhôo Heamoomēno zenxhessoz':
onetàz enēhove Nihoe zemetaess onisyomekòkonhôo.
33 Ota Maheo hekòkonhôonam etahānez' Heamoomēno
zenxhesse-anhoènettoz' na zemeatovattoz' ameta-
nenistoz hevetovevo hōvoe-histaneo,exhehō Jesus.
34 Na exhesse-zhetāehōn,Zenitáetto oxcenše-amonē-
mezemeno nhestavo kòkonhôo. 35 Na Jesus eszhe-
tohōn, nanēhove nakòkonhôoneve zevešhesse-ame-
tanenistove: nah zehoozetovasz zaahāeana,na nah
zeonisyomàtatovasz zaazhešhāōné. 36 Oha nizhe-
tazeme, nikanome-eševōmeme, vàtometto nisaave-
onisyomàtaheme.37 Zetohetae-metaessē Zehehestovsz
nazhoehotā, na nah zen'nhaoxzevasz nazaahōstaha-
mohe. 38 Ota Heamoomēno nanxsaahesse-anhoèné
zistoheševetto tāma zetaom-hešetovaomohetanotto,
onetàz heszhešetovaomohetanoxtoz zistosheševevo
nah zènmeatōs. 39 Na nah zènmeatōs heszhešeto-
vaomohetanoxtoz etahānez',nitao zenšhetaemetas
zistosaavoneoeszehetto hovae,onitàz zistoseevha-
ohāetanom hooxeešēva. 40 Ota Nihoe heszhešetova-
omohetanoxtoz etahānez', nistoxs zevehōmoz' Ze-
hēhyahestoveziss na zeonisyomàtatovoz' eme-
aenexov-heametanenistove: na nazeevhaohāetano ho-
oxeešēva, exhehō Jesus.
41 Nheš Maheonoxtōenoss exhesse-eōemešemasze-
tovovhōn Jesuseva zexhomaxezhez',nanēhov kòkonhôo
Heamoomēno zenxhesse-anhoènetto. 42 Na eszhehōn,
mās-eozhovsz Jesus hēhya Joseph, héhyo na hesc
zeheneenovamoz? Na tah emetatonše-zhevō, Heamo-
omēno nanxhesse-anhoèn? 43 Na Jesuseva eszhe-
tāevohōn,nīnonocevetovahess nivé-eōemešemaszheme.
44 Hovanē nasaatonšehoehotāhe, óha tó-hesseta-
notōsz Zehehestoveziss zènmeatoeziss,na nazeevha-
ohāetano hooxeešēva. 45 Nista-maheoneomotome-
ēszistovå ezhešeamšeme, zemävovistomōhevo Ma-
heonȯ, enetxeohe. Na nistoxs zehešeše-nistomo-
netovoss Zehehestoveziss,na zehešeše-vovistomōs,
nahoehota. 46 Na heto esaavešenhestohe vostan
zeheš-tó-eševōmoss Zehehestoveziss,ota nīnokaes
nah zenxhestävoss Maheonȯ hevez, niahāne zetó-

eševōmoss Zehehestoveziss. 47 Nahetom nihetaz-
eme,nah zeonisyomàtasz eaenexov-heametanenistove.
48 Nanēhov nakòkonhôoneve zeveŠhesse-ametane-
nistove. 49 Nimšemevo èmessenovó menemàtam to-
hovehoeva, na ēšenāeo. 50 Na etahāne kòkonhôo
Heamooměno zenxhesse-anhoènetto, vostan emeno-
noxpa-messe na emeta-saanāhe. 51 Nanēhov ame-
taneoxsene-kòkonhôo. Heamooměno zenxhesse-anhoè-
netto: vostan heva messēsz heto kòkonhôo ze-
aenexove-ametanen: hēhe kòkonhôo zetameatto eta-
hāne navóxôz,natameaå emeveŠhesse-vostanevhevoss
hōvoe-histaneo, exhehō Jesus.
52 Nheš Maheonoxtōenoss exhotxov-hesthonovahōn,
eszhehōn, tato hetan tah nimetatonŠemetaenon°s
hevóxôz zeme-messevoz? 53 Na Jesuseva exhesse-
zhetāevohōn, nahetom nitahetazeme, vesaamessevo-
hess hevóxôz Zehēhyahetōsz hetanó, na vesaa-
manevohess heszhemaeme nisaa-heametanenstoveheme
nīnonocevetovahess. 54 Nah zemesz navóxôz na
zemansz nazhemaeme eaenexov-heametanenistove.
na nazeevha-ohāetano hooxeešēva. 55 Navóxôz ťsē
emàtameve, na nazhemaeme ťsē emanistove. 56 Nah
zemesz navóxôz na zemansz nazhemaeme evhestaoxze-
ve nitóvå, na nanēhove navhestaoxzeve hevetovå.
57 Zehehestovsz zeametanensz zehešeše-meatōs na
hevetovå Zehehestovsz zeheše-vešeametanenetto:
hapoevetta nah zemevasz zeveše-ametanen nitóvå.
58 Na enahāne kòkonhôo Heamooměno zenxhesse-
anhoènetto: na esaanhessohan zènmehahessoz'
(menemàtam) zèmessevoss mahacseo, na ēšenāeo:nah
zemesz heto kòkonhôo zeaenexove-ametanen. 59
Heto nitao exēszehō Jesus hotoma mohēoxzemhäon
zenšena-vovistomosens' Kapexnaom-mhâestovå.
60 Na ohaesto hevovistomoseon heto zeešenisto-
mevoss eszhehōn, heto ehotoanavoanistove: niva
tah emehestovoozetan°s? 61 Oha Jesus tāma nīno-
cevetovahes zenšheneenovoss hevovistomoseon ze-
heše-eōmešemaszetoz' heto, eszhetohōn, heto mo
niveŠhesse-homoxtaōenov? 62 Na emetatonhesson°s
heva vehōmoss Zehēhyahetōsz hetanó zeevhaéōes
hanâ nista zènmehavhistanovs'? 63 Enēhov

màtasooma zeoxce-ametaneoxsensz: mavóxôz nitóe-
vetto esaahoozetsanetohe hovae:ēszistotoz zeeše-
ēsztovazessēsz emàtasooma-hešetovaomohettonsz,na
eametaneohaomohettonsz. 64 Na hosz zènēhovess
nisaaveonisyomàtaheme, exhehō Jesus,nista zenšhe-
neenovoss zehetae-saa-veonisyomàtaheziss,na mato
nah zetosheše-havseve momaxemās. 65 Na eszhehō,
enahāne zeheš-hesse-zhetaziss,hovanē nasaatonše-
nhaoxzevahe, óha tó nešetanotōsz Zehehestoveziss,
exhehō Jesus.
66 Na heto zistó-nistoz', ohaesto hevovistomo-
seon easeevhaoxzehōn,na es'aa-evhaveoxzemāhehōn.
67 Na Jesus exhesse-zhetohōn zeòtnišeziss (vo-
vistomoseon), mo hapo niaseoxzetanome? 68 Na Ho-
honaèneva eszhešenostōehōn, Zenitáetto. tah niva
emetanhaoxzevoz? Ninēhove niheēszistove zenveš-
hesse-aenexove-ametanenistove. 69 Na naešeo-
nisyomaztanon na naheneenanon zehešenēhovétto
Zehesthoxeatamae-vōènoxzetovata Maheo.70 Na Jesus
eszhetohōn, nanēhove tass oťse nimonetovazeme
zeòtnišess, na nasz zehestxess zehešeeavoevs'?
Na ènhetohōn Oxvehooheziss (Judas)nah zetosheše-
momaxemās, nasz né zeòtnišess.

7

1 Na nheš Jesus estaamxnehō Kanene-hoeva:es'aa-
amxnetanohehō Eota-hoeva zexheše-oxzenotāes Ma-
heonoxtōenoziss. 2 Na estose-eše-nexovezeneó Ma-
heonoxtōenoss hemóstovevo Meenaeomē. 3 Na Jesus
hevis'on exhesse-zhetāehōn, tanaaseoxzz, na ta-
zeoxzz Eotahoeva,nonoxpa nivovistomoseon zevōxta-
novoz nitšezistotoz zeheševevoss. 4 Ota hovanē
zetåxtanōv-heneenovàzetanoz eoxksaa-emōse-neševé
zeoxcheševs'.Na veneševétto,nešetåxtanōve-vōshàzz
histanovå. 5 Exhetovhōn Jesuseva hevis'on,hōhyā-
etto zexhomaxsaa-onisyomàtatovohevoss. 6 Na
exhesse-zhetāevohōn, esaaešho nexovhan tāma na-
nexovam;óha ninexovamevo eamexovxnetto. 7 Nisaa-
tonše totonsetamahenov notovahistanov: óha tāma
natotonsetama zexhomaxe-tåxtanōve-mēstomovonoz

hetšezistovevoz zeheš-havsevaomohettoz'. 8 Na
ninēhovheme tanāzeoxz hato móstovå Meenaeomē:
natåsaaeše-zeoxzé, óta tó zehexovho-hōsta nane-
xovam. 9 Na heto zeešenhēs ènethoehō Kanenehoeva.
10 Na hevis'on zistaešease-éoxzez' móstovå
Meenaeomē, nheš hapo estaéoxzehō, tåxta hovahan
óha tass emōsetto. 11 Na ènoxzemāehōn Maheonox-
tōenoziss hanâ Meenaeomē-móstovå, na eszhehōn, ťsa
ehoe? 12 Na exhesshaonovatōehōn zehāetanevonhe-
ziss: hosz eszhehōn, epevhetaneve; na hosz eszhe-
hōn, hovahan, onetàz enohévaeovō zehāenōheziss,
exhehōn. 13 Na hovanē es'aatåxtanōvemēstohenó
zexhessetamoss Jesuseva, nistxevoss zexhomaxe-
éhovoss Maheonoxtōenoziss.
14 Na nheš sitov zeamexove-meenaestovez' Jesus
estaéoxzehō Maheonemhäon, na èvovistomosenehō.
15 Na Maheonoxtōenoss eotōsetanoozehōn na eszhe-
hōn, tato hetan tah etonšheneenan°s Maheonemxistō
zehešsaazeše-vovistomōs? 16 Na Jesuseva eszheše-
nostōevohōn, navovistomosanistoz nasaaheszhové,
onetàz ehēvovistomosanistovsz nah zènmeatōs. 17
Nohase vostan heva hetosseneševetanotomovoz'
(Maheonó)heszhešetovaomohetanoxtoz zheneena heto
vovistomosanistoz eoneznettoz' hevetovå Maheonó,
na matoheva zeonitovå vešetaome-ēszetto. 18 Nah
tāma hevetóvå zeveše-taome-ēsz etsē-nešetaome-
onoatamàzetano: na nah zehohame-onoetanotovoz'
zènmeatōeziss, né niahāne zehetomāsz na esaahone-
ohe saaxanovhastoz. 19 Tass oťse Oxtonovōensz
nimetaenov hoemanistoz, vàtometto hovanē ze-
hestxess eoxksaanehevostanehevetohe hoemanistoz?
Hena zehesse-oxzenóxess? 20 Na zehāetanevonheziss
eszhešenostōehōn, mo nihesthavseve-màtasoomaevé,
tah nivā zeēveoxzenotata? 21 Na Jesus zènostas
eszhetohōn, nasz hozeohestoz naešeneševe na nimä-
otōstaztanov. 22 Oxtonovōensz nimetaenov eévóxta-
neševestoz (na es'aamone-ēnanohe Oxtonovōensz, óha
ènista-heneševstovenovó vonoomē-mahacseo): na
nioxce-eevóxtaneshov hetan Maheoneševa. 23 Na
óta heva eévóxtaneššz hetan Maheoneševa na
esaanonoxpa-eenehanehez' hesthoemanistoz Oxtono-

vōensz, nitonše-hāstahaozetoveme zexhomax-énoého
hetan nitaetas Maheoneševa? 24 Vhane-tahocenō-
hestovå nivéveshesse-nionone-ōhaztame, onetàz
xanove-ōhaztastovå vešhesse-hoemaoxsane. exhehō
Jesus.
25 Na hosz zehestass Hekotomaeveno eszhehōn,
mās-eozeovsz zeto zeēveoxzenotāes? 26 Na hotaz'
tåxta zehešeēsz, na esaahovae-veše-nonostōhenov.
Hea hama zenitáetsaness etó-heneenovovo zeto
zeheše-nēhovez' Maheono-xōstaanāeziss? 27 Vàto-
metto niheneenovon zeto hetan ťsa zenxhestās;
na ota Maheon-xōstaanāsz manxhoènsz zaaheneenōheo
hovanēo ťsa zenxhestās. 28 Na Jesus heto zènisto,
estàpeehahehō hotoma Maheonemhäon zèvovistomo-
sens', eszhehō. nīnishovatto zènēhovevo na mato
zenxhestavo niheneenanov: na tāma nasaataome-
meatovàzé, óha nah zènmeatōs ehetomae,né zsaa-
heneenovohess. 29 Na zenxhestävo hevez nahesshe-
neenovo na nan'meatova. 30 Na(heto zexhēs Jesus)
exhesse-nhaenatanotōehōn: na hovanēo es'aa-hese-
vaenāhehōn, óta henexovam (zistoseveše-nešetōs)
es'aaešho-hōstahanehezeneó. 31 Oha ohaesto ze-
vessemohētanevonhessȯ eonisyomàtatovovhōn Jesuse-
va: na eszhehōn, manxhoènsz Maheono-xōstaanāsz
mo hèphaesto neevavoētastotoz zeneševenoz zeoxto-
hexovoētaez' zeto hetanó? 32 Na Oneetanona-
mómåtätaneo exhotonomohenovó heto zehenovez'
mohētanevoxzešeeva hevetov Jesusevao;na vehone-
maheonhetaneo na Oneetanona-mómåtätaneo estaeše-
nēnànovhōn matanāevèho zistoshestanoz' Jesuseva.
33 Na Jesus exhesse-zhehō,hooxe-kasexoveva nisó-
vessevazeme, na nheš natanhaoxzevo nah zènmeatōs.
34 Nszekanome-noxzeoveme na nszaaméoveheme: na
zèvhistanovetto nisaatonše-hoešenaheme. 35 Na
nheš Maheonoxtōenoss nīmanohävoss totāma eszhe-
hōn, zeto hetan ťsa zethass zistosaaméovohez?
Mo etatose-nhaoxzevôvo zehénevstanoveziss Hestō-
histanovå,na mo etatose-vovistomevôvo Hestōheta-
nó?36 Etonšetovatozen°s heēszistoz zeszhēs, nsze-
kanome-noxzeoveme na nszaaméoveheme;na zèvhista-
novetto nisaatonšehoešenaheme, zexhēs (etonšeto-

vatton°s? exhehōn).
37 Na nheš hooxeešēva zèmaxeešēvez' Meenaesto-
vå, Jesus zènehoveōs estàpeehahehō eszhehō.
nohase vostan heva vehāōnsz nixhoozetovaeha
manistovå. 38 Nah zeonisyome-nietametovasz,hotoma
hevetovå zenxhestōesevonettoz' ohész zeametanene-
màpeva-omohettoz',hen zenhestohez' Maheonemxistō-
neheva, exhehō Jesus. 39 Na heto èveše-nhesta-
noho Maheonemàtasooma-hešetovaosanistoz zistose-
amhaz' nah zeonisyome-nietametōess:óta nexoveva
esó-saaeše-meatohehō Maheonemàtasooma-hešeto-
vaoxsenehe, zexhomax-saaeše-vohôohevatamanehez'
Jesuseva. 40 Na hosz zevesse-mohētanevonhessȯ
zènistomovovoss heēszistoz Jesuseva. eszhehōn,
zeto eonisyome-nēhove né Maheoneomotome-ēszehe-
tan. 41 Na zenítass eszhehōn, zeahāne Maheono-
xōstaanāsz. Oha hosz eszhehōn, Kanenehoeva mona
emehesta Maheono-xostaanāsz? 42 Na mo esaanhetane
Maheonemxistō,Vostanevstomanehe enstohestōènoxze-
tohe hemanhastovå Oxmehoheziss, na Màtamevēno
hen mhâestovå zènmehavhistanovs' Oxmehohesz?
exhehō. 43 Na zemohētanevonhessȯ èneševonishovave-
tanohōn hevetovå Jesuseva. 44 Na hosz eox-
nhaenatanotovovhōn; óha hovanē es'aa-hessevaeno-
hehōn.
45 Na matanāevèho estaevha-nhaoxzevovhōn veho-
nemaheonhetanó na Oneetanona-mómåtätanó na eszhe-
tāevohōn, hena zehess-saahoeozohess? 46 Na mata-
nāevèho eszhehōn,hovanē hetan es'aazheševeneševeszé.
47 Na Oneetanona-mómåtätanó eszhetāevohōn,mato mo
nivesse-nohévaeonhemé? 48 Heva nasz zehestxevoss
vehone-maheonhetaneo na mato Oneetanona-mómåtä-
taneo mona emeonisyomàtatovôvo?49 Oha zeto ze-
toxtomonetanevonhessȯ zsaaheneenomehevoss hoema-
nistoz ehóxemeo.50 Na nheš Maxeōenitász,(né nasz
zèn'nhaoxzevoss Jesuseva,zevessenitáesz Oneetano-
na-mómåtätanistovå),eszhehō,51taxa nàthoemanisto-
nan mo eveShoemaohe hetan óha tó vovoenistōsz na
heneenōsz zeheševs'?exhehō né Maxeōenitáesz.52 Na
eszhetāehōn, hapo mo nivesshesta Kanenehoeva?
Noxzenoz Maheonemxistō na nszheneena, ota Kanene-

hoeva ensaa-noēhe hovanē Maheoneomotome-ēszehe-
tan. 53 Na nheš estahénevhooxzehōn.

8

1 Na Jesus estazeoxzehō Veoxcemeno-vhóseva. 2
Na zèmeovōnaoz èneevha-hosshoènehō Maheonemhäon,
na èmä-mohēotāehōn vostanó: na zexhamstōs èvo-
vistomevohōn. 3 Na mxistonehetaneo na Oneetanona-
mómåtätaneo exhoeozhovhōn nasz héo zenhaeneziss
ōceheonevstovå: na zeeše-sitoveōéhovoss, 4 eszhe-
tovhōn Jesuseva, Zevovistomosanehevétto, tato hée
enhaene ōceheonevstovå tó neševstovå. 5 Na ota
nhestavono hohonaeva vešeahanxnohen nahethoemaōen
Oxtonovōensz: tah nā nioxhevo? 6 Na heto ènhehōn
onisetto zeōhaztaetovovoss, nonoxpa hovae emeveše-
hoeetonovó. Oha Jesus estxamaeoehō, na hemoeško-
neva èvešemxistonohó heščeva. 7 Na zexhetosse-
nòztōess estomòseōehō na eszhetohōn, nah nīma-
nohass zsaa-hesthavsevēs vovoe-vešeōmoha hoho-
naeva. exhehō Jesus. 8 Na eevha-hossetōxeōehō
hemoeškoneva zèvešemxistons' heščeva. 9 Na heto
zènistomevoss exhece-nonochōènehōn, eashōènehōn
zenochāeāsz noxsetto zehooxe-zeceāsz:na enonoxpa-
ešenoceehō Jesus, na esó-sitoveōehō né hée. 10
Na Jesus zeeševha-tomòseōs eszhetohōn héo, hée
tāsevōn? Hovanē nisaanohōemahe maxeoshàzistovå?
11 Na eszhetāehōn, hovanē Zenitáetto. Na Jesus
eszhehō na hapo nisaahoemane-meatovazé maxeoshà-
zistovå: Tanāsz na zetā nszevé-evha-havsevoēta.

12 Na Jesus exhosse-ēsztovohōn vostanó,eszhehō,
nanēhov zehevónametōess histaneo:nah zenehevosta-
nehevetovasz zaa-amxné zeáenonittoz',onetàz ze-
aena zevónittoz' ametanenistovå zenxhesse-vóne-
omohettoz', exhehō Jesus. 13 Na Oneetanona-mómå-
tätanó exhessezhetāehōn, nitaome-pāehossemàz; na
ehess-saahetomettan nipāehoestomohestoz. 14 Na
Jesus zènostovoss eszhehō,heva onštaome-pāehosse-
màzetto, eťsēhetometto napāehostomohestoz: óta
naheneena zexhestätto na ťsa zisthassetto: na

ninēhovheme nisaaheneenohenov zenxhestävo na ťsa
zisthasevo. 15 Ninēhovheme nihetosse-ōhaztae-
tsanheme zeoxcheše-ōhaztaetsanevoss zevostane-
voxôss: nasaahetosse-ōhaztaetovohe hovane vostan.
16 Na hēhe, heva veōhaztaetsanetto, etsēhetometto
naōhaztaetsanistoz;ota nasaanocehe, óha nanitova-
me,nanēhov na Zehehestovsz zènmeatōs. 17 Hēhe na
nsthoemanistovevo ezhešeamšeme: niš hetaneo he-
pānhòtahanistovevo ehetomaomohettoz'. 18 Na na-
nēhov zepāehossemàzetto, na napāehossema Zehe-
hestovsz zènmeatōs. 19 Na eszhetāehōn, na èyo
ťsa ehoe? Na Jesus zènostovoss eszhehō, nisaa-
heneenohenov zehešenēhovetto na mato zehešenē-
hovs' Nihoe: heva heneenovessenhō hapoevetta
nim-heneenovovo Nihoe. 20 Na heto zènhēs Jesus
exhoehō hovxtanene-mhäo zèneotaz' ťsa hotoma
Maheonemhoän, na hanâ èvovistomosenehō; na hovanē
esaahessevae-nāhehōn, zexhomaxsaa-ešhohōstahane-
hez' henexovam.
21 Na exhosse-zhetohōn, nathas na nszeoxce-
noxzevatameme, óha nszhessenāeme nstathavsev-
honeónstovevo: ťsa zetaoxzetto nszen-saatonš-
hoešenaheme. 22 Na nheš Maheonoxtōenoss exhesse-
zhehōn, mo etatos-taomenahàzé? zehešezhēs, ťsa
zetaoxzetto nszensaa-hoešenaheme,zenhēsz.exhehōn.
23 Na eszhetāevohōn, anhoetto nihestäme, heama
nanxhesta: hezeto histanovå nivhistanovheme:
nasaavhistanové hezeto histanovå. 24 Na enahāne
zehessezhetaziss,nszenāeme nstathavsev-honeónsto-
vevo: óha tó onisyomaztomass zehešenēhovetto
nszeťsē-nāeme nstathavsev-honeónstovevo, exheto-
hōn. 25 Na eszhetāehōn, nineevaevé? Na Jesus
eszhetohōn, oatōs nitóevetto vovoenotto zenease-
mēstomevaziss. 26 Ehaestxnovatto zetosheškoko-
totoxstomevaziss na mato zistosse-ōhaztomevaziss:
oha nah zènmeatōs ehetomae: zetohetae-nistomovo
natό-nešemēstomevonov histaneo. exhehō Jesus.27
Na zenistōess es'aaheneenohezenovó zehešetotoxe-
moss Zehehestoveziss. 28 Na Jesus exhesse-zhehō,
toneš mataeše-henehanoss Zehēhyahetōsz hetanó,
nheš nszheneenanov zehešenēhovetto, na hovae

nasaataome-heneševé, óha zistó-ševovistomōs Ze-
hehestovsz nanešeēsz heto nitao. 29 Na nah zènme-
atōs navhistavema: nasaanōotahe zexheomse-noka-
neonevetto:ota meseetto naoxceneševevo zehetoxta-
zesto, exhehō Jesus. 30 Na zèneševēsz eonisyomàta-
tōehōn ohaesto.
31 Na zehestxnoe-onisyomàtatōess Jesus eszhe-
tohōn, heva venšeame-toomeōess naēszistovå, ni-
nešeonisyom-hevovistomoseonetovazeme:32 na nszhe-
neenanov hetomestoz, na hen hetomestoz nszeevha-
šešeozhaenov (momōnehevstovå), exhehō Jesus. 33
Na eszhetāehōn nanxhestoneešetovon Oxthāenōsz,
nasaazhešehemomōnametōhen hovanē vostan; tah
etonhesson°s zehešzhetto, nszevhašešeozheme mo-
mōnehevstovå?
34 Na Jesuseva eszhetāevohōn,natsēhetom, nizhe-
tazeme, nistoxs nah zehetosse-havsevoētaheonevsz
ehemomōnametōe havseveva. 35 Na momō esaatoome-
hevenové mhäo: Zehēhyahestovsz etoom-hevenov.36
Na enahān heva Zehēhyahestovsz mašešeozhaess
momōnehevstovå. nszetšē-šexaneonevstaomenheme.37
Naheneena zenxheš-hestoneešetovoss Oxthāenōsz:
oxtovavetto niēveoxzenoxeme, naēszistoz zexho-
maxsaa-nehevaomohettan etovevo.38 Ota natotoxesta
zehetaeševōxtomovo Zehehestovsz: na hapo nineše-
venov hovae zehetaenistomovoss ehevo. 39 Na
zènostōess eszhehōn, nahehenon Oxthāenōsz. Na
Jesus eszhetohōn, heva henisonetōessenhō Oxthāe-
nōsz nim-netoētame zexhetoētās Oxthāenōsz. 40 Na
onetàz niēveoxzenoxeme, nanēhov hetan zemēsto-
mōess hetomestoz zènistomovo Maheo: heto es'aa-
zheševé Oxthāenōsz. 41 Zehetoētās ehevo nine-
toētame, exhehō Jesus. Na eszhetāehōn, nasaa-
emōxthōènoxzeveheme: enokahe nahehenon, niahāne
Maheo. 42 Na Jesus eszhetohōn,heva mxhehessenhō
Maheo nim-mehoxeme:ota Maheo hevetóvå nanxhestä-
vo na natónhesta:nansaataomhoèné,óha nanmeatova.
43 Hena zesaahesse-naneàtomahess zeoxcheše-ēsze-
vo, enahāne zexhomaxsaatonše-ōhaeamàtomahess na-
ēszistoz. 44 Ninhestashaevo ehevo,niahāne Havse-
vevhän, na zehethohasz ehevo nihetosse-neševeta-

nomovonov. Hako zènmone-ashistanovez' èneeše-
nitoenahaneoneve, na ènōose-vistavhō hetomstovå
zexhomaxsaahoneōs hetomhestoz. Oxtoneš-ēszēsz
nizehestoz etó-nešeēsz tāma zeheszhovsz: ota
zehešenizeheonevs' na ehehetō nizeheonå. 45 Na
tāma naoxtoxc-hetomeēsz nisaa onisyomàtatoveheme.
46 Tās zènēhovess zemehetomemasz zehešhesthavse-
vetto? 47 Nah zenxhestāsz Maheoneva eoxce-ōhae-
amàtomovo heēszistoz: na enahāne zsaahesse-
ōhaeamàtomovohess zexhomaxsaahestahess Maheoneva.
48 Na nheš Maheonoxtōenoss eszhetovhōn Jesuseva,
na navoešhetomheme. ninēhov Neevavōsane-vhóshetan
na nihesthavseve-màtasoomaeve? 49 Na Jesuseva
zènostōevoss eszhehō, nasaa-hesthavseve-màtasoo-
maevé:óha nanstòxse-onoatamo Nihoe,na ninēhovheme
nihavsevooseonaoveme. 50 Nasaahetossenoxzetano-
tohe tāma nataome-onoatamàzistoz: enēhove nasz
zenoxzetanotsansz na zehoemaosansz. 51 Nahetom,
nizhetazeme, vostan heva toome-nehenoväto na-
ēszistoz zaazheševōxtohe nāestoz aenexoveva,
exhehō Jesus. 52 Na Maheonoxtōenoziss eszhetāe-
hōn, nheš nataešheneenanon zehešhesthavseve-màta-
soomaevétto. Ota ēšenāe Oxthāenōsz, mato nista-
maheoneomotome-ēszehetaneo;na zehešezhetto,vostan
heva toome-nehenovhäto naēszistoz zaazheše-oneà-
tohe nāestoz aenexoveva. 53 Mona nihèphahe
zeox-hexovaes zehehez Oxthāenōsz,na zehešešenāes?
Na hapoevetta ènāehōn nista-maheone-omotome-
ēszehetaneo: na niovaevemanhàz tāma? 54 Na Jesus
eszhehō, heva vetaome-onoetanona-pevatamàzetto,
esaahovaevhan nataome-pevatamàzistoz: niahāne
Nihoe zeonoetanona-pevatamasz, né zenhetoss ze-
hešhemaheonamess:55 na nisaaeš-zhešheneenovohevo;
na nanēhov nahoxatamo, na nasaaheneenovohe heva
mxhetto, namenizeheoneve tass hapo zehestass:oha
nahoxatamo na natoome-nehenovätomovo heēszistoz.
56 Ehevo Oxthāenōsz ènista-hotometanohō zexho-
zeovose-vōxtatanoto nanexovam; na etó-eševōxta
na èvoešetanooz, exhehō Jesus. 57 Nheš Maheonox-
tōenoziss eszhetāehōn, nisaaeše-nohonóe-ānama na
tah nitonše-hevōmohe Oxthāenōsz? 58 Na Jesus

eszhetohōn, nahetom,óta Oxthāenōsz zsaaeŝhestahes
naeše-aàzēvhesta. 59 Nheš èmonōxanenovhōn hohonao
zistoseveše-ōmovoss: hotaz èvoneozehō Jesus na
estahōènehō Maheonemhäon.

9

1 Na zistaamèns' èvōmohōn hetanó zenxho-oóene-
vōènetoheziss. 2 Na hevovistomoseon eszhetāehōn,
Zenstȯxsenitáetto niva zexhavsevoētās, mo tato
hetan na mo zeešehestov-hestāes zeheŝhoe-oóens'
zexhestās? 3 Na Jesus eszhehō, esaahavsevoētahe
zeto hetan,na mato zeešhestovhestāes:óha(enhesta)
nonoxpa hevetov emeveše-tåxtanōveozez'
heszhešeztôstoz Maheo. 4 Zehešsó-ešēve naťsēhe-
neševevonon heszhešeztôstoz Maheo:tāe eneamxnetto
nexoveva hovanē esaatonšhozeohe. 5 Zenšenaveà-
zetto histanovå nahevónametōe histaneo, exhehō
Jesus. 6 Na zeešeēsz eōseanahō hešeceva na
èneše-ahónomaoxze-vananó, na hen ahónomaoxzeva
èveše-xōemazenenhōn zeoóeneziss. 7 na èno-zheto-
hōn, tanā-henševōenenàzeo zeakōmoeha, Meatohe
zeoxchestohe. Na zeoóensz estaosāneoxzehō nhäno
enšeševōenenàzehō na èneevhaho-vōsanehō. 8 Nheš
zehoxatamāes na zenistavōmāess zeoxcheše-hoze-
nomoheonevs', eszhehōn mās-eozhovsz nah zeoxchoes
zexhozenomōs? 9 Na hosz eszhehōn, enēhove: na
zenítass eszhehōn, hovahan esaanēhové óha tass
esēhestā. Na tāma eszhehō, natónēhove. 10 Na
eszhetāehōn, na etonšetataeozensz niexansz? 11 Na
eszhehō, niahāne hetan, Jesus zeoxchestosz,eahó-
nomaoxzevana na naveše-xōemazenena, na nàzheta,
tanāsz zeakōmoeha, Meatohe zeoxchestohe.nševō-
enenàzz, naxheta: na nàtaneše-nševōenenàz, na
naamha vōsanistoz, exhehō. 12 Na eszhetāehōn,ťsa
ehoe? Na nasaaheneenohe, exhehō. 13 Na nah ze-
meha-oóens' exhoeozhāehōn zexhoez' Oneetanona-
mómåtätanó. 14 Na èmehā-maheoneŝēveneó nexoveva
Jesus zeahónomaoxzevano na zèvešetataexanenoss.
15 Na exhosse-nòztōehōn Oneetanona-mómåtätanó,
tah nitonšeamha nivōsanistoz? Na eszhetohōn,

ahónomaoxz. etaxepâana naexā na nanšeševōenenàz,
na natóe-vōsan, exhehō. 16 Na hosz Oneetanona-
mómåtätaneo eszhehōn, né hetan (Jesus) esaaveše-
vostanehevenoz Maheonȯ zehešsaahesseztōs Maheonȯ.
Na zenitass eszhehōn, na hetan zehavsevoētaheo-
nevsz tah emetonšezheše-neevavoētāsz? Na èneše-
manoce-onishovavetanoozehōn. 17 Na exhessezhe-
tovhōn zeoóeneziss hetanó, taxa hapo nioxheto né
zetataexanenata? Na eszhehō, emaheoneomotom-esze-
hetaneve, exhehō. 18 Na Maheonoxtōenoss es'aa-
onisyomaztomovohenovó zenxešemeha-oóenez' na ze-
hešeamhaz' hevōsanistoz, es'aaonisomaztohenovó
táe zistaeše-onōmamovoss héhyo na hesc, 19 na
ènòztovamovhōn, eszhehōn, zeto nhēhyaevo ehoe-
oóené zexhestās zenhetoss? Na tah etonše-evha-
vōsanesz hezezeha? 20 Na héhyo na hesc eszhehōn,
naheneenanon zehešhēhyahez na zehešhoe-oóene-
vōènoxzevs': 21 óha tah etonšeevhavōsanesz heze-
zeha, nasaaheneenomovohenon: na mato nasaaheneе-
novamohen nivaesz zistataexanenās: nòztova,
ēšhāeāe zetaome-oxhestomothaàz. 22 Heto èneshehōn
zexhomaxe-éhovoss Maheonoxtōenoziss zexheše-aàze-
zethoemanez', nohase vostan heva tåxtanōve-
nhetoz' Jesuseva zehešenēhovez' Maheono-xōstaa-
nāeziss (Christ) né vostan zevohoohe mano-
ēstxistovå. 23 Na enahānez' héhyo na hesc
exhessezhehōn, nòztova ēšhāeāe. 24 Na zenixao-
nettoz' exhesse-hessevamovhōn hetanó zemeha-
oóeneziss, na eszhetovhōn, nstōxse-onoatameha
Maheo, óta naheneenovon né hetan (Jesus) zeheš-
havsevoētaheonevs'. 25 Na hetan zemehaoóens'
eszhehō,heva eohavsevoētaheonevsz nasaaheneeno-
movohe: óha nasz hovae natό-heneena, óta zènme-
haheš-oóenetto zheš natóvōsan. 26 Na eszhetāehōn,
na nitonšetova?nitonše-tataexanena?27 Na zènosto-
voss eszhetohōn, niešeaàzenhetazeme na zehešsaa-
nistomahess! toa henova emehess-hosse-nistata-
notomass? Na mo hapo nihevovistomoseone-tanoto-
vovo? exhetohōn. 28 Na exhohāoetovatōehōn zisto-
hosemāess, eszhetāehōn, tāma nihevovistomoseone-
tova: na nanēhovheme nahevovistomoseonetōen Oxto-

novōensz. 29 Naheneenanon Maheo zexhešeēsztovoss
Oxtonovōeneziss: hotaz' né hetan (Jesus)nasaa-
heneenovohen ťsa zenxhestāsz.30 Na hetan zènosto-
voss eszhetohōn, Yā! eotōsezhesso zehešsaahenee-
nomahess ťsa zenxhestāsz na oxtovavetto nahotxe-
exanena. 31 Niheneenanon Maheo zeoxchešsaa-
nistovohess zehetosse-havsevoētaheoneveziss: óha
enistovosz nah zenstȯxse-haoenatōsz na zeheneše-
veziss hemaheon-hešetovaomohetanoxtoz.32 Zenstó-
hešeashistanov èneešsaazheše-nistomonetohe nasz
zeevha-hotxeexanenoss hetanó zexhoe-oóene-vōène-
toheziss. 33 Na zeto hetan(Jesus)heva vesaaveše-
vostanehevēsz Maheonȯ emesaa-hovae-zhešeneševé.
exhehō hetan(zemehaheš-oóens'). 34 Na zènostōess
eszhetāehōn, nitaetta zexhešhavsevōènetonétto
havseveva na yā! zeheševovistomevemenotto,exhe-
tāehōn, na exhōetxeōehōn.
35 Na Jesus ènistomonenó zexheše-hōetxeovoz':
na zèméovoss(né zemehaoóeneziss) eszhetohōn, nio-
nisyomàtatovó Zehēhyahetōsz Maheonȯ? 36 Na
eszhetāehōn, Zenitáetto tāsevo nonoxpa nameo-
nisyomàtatovo? 37 Na Jesus eszhetohōn, nitovetto
nieševōmo na enēhove zeēsztovata. 38 Na hetan
eszhehō. Zenitáetto naonisyomàta, exhehō. na
exhaoenatanona-xamaeozetovohōn.39 Na Jesus eszhe-
hō, neeva-hoemaotàzistovå nahešetovahoèn histano-
vå, nonoxpa zsaavōsanehessȯ emevōsaneo; na nah
zevōsanessȯ emeoóeneozeo, exhehō. 40 Na hosz
Oneetanona-mómåtätanó zevesseväess ènistozenovó
heto na eszhetāehōn,mo hapo navesse-oóenhemen°s?
41 Na Jesus eszhetohōn, heva oóenessenhō nimsaa-
hesthavseveheme: óha navōsanheme zehešenhess ena-
hāne enšetoomeomohetto nstathavsevevo.

10

1 Nahetom nitanhetazeme, nah zsaahesse-ēsznēsz
zexestaetaz' qsāemenaoeva,onetàz ťsa oxs zehesse-
énose-vonoxto, né niahāne nomàzè na šēnovahe. 2
Na nah zehesse-ēszènsz henitōneheva niahāne
zeheqsā-heneevavōsanehametōess qsan. 3 Na eonsta-

nomotā zeneevavōsaneōeziss henitōneheva;na ena-
neàtōe qsan: na eoxce-vovéhō heqsāmo totāma
hevehestovevo na etaoxc-hōeozhō.4 Na zeešhōozhoss
tāma zenistôhamotossē etaome-vovoe-amxnetovō,na
ehoeōe qsan:zehešenaneàtōess. 5 Oha eoxksaahoeo-
vôvo hestōevostanó. onetàz eamxemovo: zehešsaa-
naneàtovohevoss hestōevostanó, exhehō Jesus. 6
Heto tāohemestovå èvešeēsztovonov hovae: hotaz
es'aanòtovaztohezenovó zexhešetovaēsztovoss.
7 Na Jesus exhess-hosse-zhetohōn: nahetom ni-
tanhetazeme, nanēhov estaeta zevešeēsznevoss
qsan. 8 Zemänitassȯ zevešhoèness navehestovå
enomàzeheoneveo na ešēnovaheoneveo:oatōs es'aa-
naneàtōhevo qsan. 9 Nanēhove henitō,nohase vostan
nitóvå zevešeēszènsz zevostanevehe, zetaoxcēszèn
na zetaoxchōèn na pavooeše zhoehoxta. 10 Nomàzé
ensaahoèné óha zenšenomàzz na zenš-xenēmonhaovaz
na zenše-asetoētāsz: na nanēhove nahesshoèn eme-
hešetova-heametanenistovevoss mxastove-ootomoenà-
tovå. 11 Nanēhove paveqsāneevavōsane: zepave-
qsāneevavōsanehevsz heametanenistoz eēnanomotânov
qsan. 12 Na nah zemamàta-hoozeōsz, zsaaqsānee-
vavōsanesz na zsaahēqsāmēsz qsan,oxvehōmosz honéo
zeneamxnez', enōovanotto qsan, na honéo enhaeno-
zenotto qsan na ehénevetxeovozenotto. 13 Na nah
zemamàta-hoozeōsz ehesseamax zexhomaxsaa-hetosse-
vovòneššéohess qsan. 14 Nanēhov zepaveqsāneeva-
vōsanehevsz: na nahoxatamō zeaenon,na nahoxatamā
zeaenon, 15 zetoheš-hoxatamasz Zehehestovsz, na
hapo zehešhoxatamo: na enahāne zehesse-ēnanom
naametanenistoz hevetovevo qsan. 16 Na enitäo
zeheqsāmetton, zsaahestāhess zeo qsāmenaoeomē:né
mato nazenstsē-hoeozhō, na nazen-naneàtōe:na ze-
nšenokoväo, zenokahe qsāneevavōsane. 17 Na
zeheš-ēnanom naametanenistoz emehešetova honaov-
hestanom,enahānez' zehessemehotasz Zehehestovsz.
18 Hovanē vostan nasaa-asetanomōhe (naametane-
nistoz). nataome-ēnana tāma. Naheexoētastove
eme-ēnanom na naheexoētastove emeevha-hestanom.
Heto nahoemaova Nihoe, exhehō Jesus.
19 Na heto ēszistovå èvešhesse-onishovaveta-

noozehōn Maheonoxtōenoss. 20 Ohaesto eszhehōn
ehesthavseve-màtasoomaeve, na evonszeha-ēsz:hena
zehesseahàtovoss? 21 Na zenitass eszhehōn, heto
ēszistoz esaaheēszistové nasz zehesthavseve-
màtasoomaevsz. Ota havsevemàtasooma tah emeneš-
tataexanenosz zeoóeneziss? exhehōn.
22 Na nheno Hekotomaeveno exhonexoveozeneó
zèveše-meovhose-vháenistove. 23 na eāneveneó: na
Jesus eēv-hatxovxnehō zèpapōstoonez' Maheone-
mhäon. 24 Na estataeōeozetōehōn Maheonoxtōenoziss,
eszhetāehōn, esevavonó nszetoneeš-ótovetanoxemeno?
Heva nēhovétto Maheono-xōstaanāsz (Christ)
niståxtanōve-nhešemeno. 25 Jesus eszhetohōn,
niešenhetazeme na nisaaonisyomaztohenov: ota ze-
tohetā-heševetto Nihoe hevehestovå, hen natō-
pāehossema. 26 Na nisaaonisyomàtaheme zexhomaxsaa-
vess-hestahess naqsāmeva. 27 Naqsāmō nananeàtōe,
na nahoxatamō na nanehenovätōe: 28 na nametonov
aenexove-ametanenistoz: na zaazheše-asetoēheo, na
hovanēo nazaatonše-šexahàtomōhenotto. 29 Nihoe né
zèmetaess enocenanoss-hohātamahe na hovanēo esaa-
tonše-šexahàtomōhenotto Zehehestovsz. 30 Nanēhove
na Zehehestovsz nanokovame, (exhehō Jesus). 31 Na
nheš Maheonoxtōenoss èmhaenenovhōn hohonao
zistoseveše-ahanxnovoss. 32 Na Jesuseva eszhe-
tāevohōn zistó-hešetovaohas Zehehestovsz nine-
ševōshàzenovoz haestxnova-pevoētastotoz: na tās
hen nasz pevoētastoz zetoseveššhesse-ahanohess
hohonaeva? 33 Na Maheonoxtōenoziss eszhetāehōn,
pevoētastovå nisaaveššehesse-ahanohezemeno, óha
nitotaze-aes'tomoanistovå: na ninēhov zehetane-
hevétto, zeheše-maheone-vootàzetto tāma. 34 Na
Jesus eszhetohōn, nsthoemane-mxistōneheva tah na
mona esaazetxeôhan: nimaheonevheme naēšheve
(enetxeohe)? 35 Na nah zexhoehotāevoss Maheone-
ēszistoz heva-maheonevootāevoss (na zehešsaa-
tonše-hovahane-manehan zetohetaeameha Maheone-
mxistōneheva), 36 na ota nah zeheššehoxeatama-
ēnanās Zehehestoveziss na zèmeatōs histanovå
tah nitonše-zhetovo: nitotaze-aes'tomoanetovo
(Maheo) zeheššhess, zeszhetto, nahēhyahetova Maheo?

37 Heva vesaaneševevôvo Nihoe hetšezistoz,nivé-
onisyomàtoveme. 38 Na màneševevo na zeoxsaa-
onisyomàtovehess onisyomaztom matšezistoz:nonoxpa
nimeheneenanov na nimenòtovaztanov zehešhoneovo
Zehehestovsz na mato nahoneō, exhehō Jesus. 39
Na exhosse-nhaenatanotōehōn, hotaz exhomstovohōn
heàzeneva.
40 Na estaevha-zhešeaseoxzehō hōma Séhoveohé,
ťsa hanâ Johneva zèvovoehoez', zeéōstahovaz';
na nâ exhehō Jesus. 41 Na ohaesto èn'nhaoxzevāe-
hōn: na eszhehōn, John Eōstahova ťsē es'aaneeva-
voētahe,óha nitao zènhetoss zeto hetanó(Jesuseva)
ehetom, exhehōn. 42 Na nâ ohaesto eonisyomàta-
tovovhōn Jesuseva.

11

1 Na nheš nasz hetan exhāmoxtähō,Maheonoxvistä-
māsz (Lazarus) exheševehehō,Anovaemhâestovå,hanâ
mhâestovå hapo zexhoevoss Oeomahe (Mary) na he-
vasem Vehona (Martha). 2 Na nsehō nah Mary
pavemeeamsceva zemeha-veše-xōstaanoss Zenitáe-
ziss, na zexheševeše-neàtanoss hemekoneva, na
niahānevo zehevasemess Maheon-oxvistämāeziss na
exhāmoxtähon. 3 Na heaxaehemo estazheše-hozeemo-
zenohōn Jesuseva: Zenitáetto, ota nah zemehotóz
ehāmoxtae. 4 Na Jesus heto zènistomons' eszhehō,
heto hāmoxtastovå etosaaveše-tohovenāestovhan,
óha zeneznettoz' hevohôohevatamahestoz Maheo,na
hēhya zenonoxpa-neše-vohôohevatamané, exhehō
Jesus. 5 Na ota emehamehothōn Marthaeva na
hevasem na Maheon-oxvistämāeziss. 6 Na zeeše-
nistomons' zeto hetanó zexhešhāmoxtaez',ènethoehō
nixa ešēva hanâ zistoehoes. 7 Na hohomaevetto
eszhetohōn hevovistomoseon, nitaevha-hosse-
neoxzhemå Eotaehoeva. 8 Na hevovistomoseon eszhe-
tāehōn, Zenstóxse-vovistomosanehevétto, ota
moxhezhan Maheonoxtōenoss nimeha-ahanhoetanotōe
hohonaeva, na mo nitatoseevhaneoxzé nhäno? 9 Na
Jesus eszhešenostahō, tah esaa-òtnixanevoz ze-
amhōstaesz noka ešēva? Vostan veamènsz ešēva,

esaahotxze-amxné zeheševōxto zevónittoz' heto
histanovå. 10 Oha vostan veamènsz tāeva ehotxze-
amèn zexhomax-saavónittanehez' hevetovå.11 Eneše-
ēszehō Jesus; na hohomaevetto eszhetohōn hevo-
vistomoseon, esenehan Maheon-oxvistämāsz enāoz,
óha nathas zistose-séhano, exhehō Jesus. 12 Na
vovistomoseon eszhetāehōn, Zenitáetto mànāozz
zeevhapevomoxta. 13 Hotaz' Jesus zeszhēs,enāoz,
ènešenhestomovonó henāestoz: óha vovistomoseo
exhōve-zhešetanō, etaosotomeš nāozistovå. 14 Na
Jesuseva tåxta exhesse-zhetāevohōn, ēšenāe Ma-
heonoxvistämāsz. 15 Na etovevo napevetan zeheš-
saahoetto nhâ nonoxpa nszeonisyomàtame; na no-
hetto nitanhaoxzevon. 16 Nheš Histaxc zexheševes,
eszhetohōn zevessevovistomoseonevemossē, nohetto
hapo nitavesse-neoxzhemå nonoxpa nszevessenāemon
(Jesus).
17 Na Jesus zexhoèns' nâ exhotonehō hevetov
Maheon-oxvistämaeziss zehešeše-aàze-ēvšenaz' àto-
hoevȯsestovå niva ešēva. 18 Na heto Anovae-
mhâestoz exhahane-mhâestoveneó Hekotomaeveno,
hóetov nixa tāoheoneva èneēsoneó;19 na ohaesto
Maheonoxtōenoss ēšenhaoxzevovhōn Marthaeva na
Maryeva zèvovoešemovoss hevetov hevasemevo. 20
Na Martha zistó-ešenistomons' Jesuseva zenxheš-
hoeoxzez' estahōe-noxzothōn; Na Mary ōxhesta
exhethoehō mhäon. 21 Na Martha eszhetohōn Jesuse-
va, Zenitáetto heva mxhoeťtāo hezeo emsaanāhe
nasima. 22 Na oxtovavetto tó hezezeha nanšhe-
neena, nohas hovae zetavēstomevȯz Maheo,nszen-
meta. 23 Na Jesus eszhetohōn, zeevhaohā esima.
24 Na Marthaeva eszhetāehōn,naheneena etoseevhao-
hāsz hooxeešēva maevhaohāestovez'. 25 Na Jesus
eszhetohōn,nanēhov evhaohāestoz na ametanenistoz:
nah zeonisyomàtatovasz, zeox-nāsz, zevàtome-ame-
tanen: 26 na nohas nah zeametanensz na zeo-
nisyomàtatovasz zaazhešenāhe. Nionisyomazesta
heto? 27 Na eszhetāehōn. hēhe Zenitáetto: nao-
nisyomazesta zehešenēhovétto Maheon-xōstaanāsz,
Zehēhyahetōsz Maheonȯ,nitooxz nah zehoènsz hista-
novå, (exhehō Martha). 28 Na zeešenhēs estaevha-

aseoxzehō, estaonōmohōn hevasemo Maryeva, na
emōsetto eszhetohōn: Zevovistomosansz eneešhoèn
na nionōma. 29 Né Mary heto zènisto eohāetaohō,
na estazeoxzehō zexhoez' Jesuseva. 30(Ota Jesus
es'aaešhoēsznehehō mhâestovå.ota es'sónheehō ťsa
zexhoehotās Marthaeva). 31 Na Maheonoxtōenoss
zemeha-visthoemovoss Maryeva hotoma mhäon, zèvo-
voešemovoss,zistavōmovoss zeohāetaoz' na zista-
hōeoxzez' exhoeovovhōn zexhōve-zhešetanovoss:eta-
zeoxz àtohoevósestovå hanâ etaheaxāem,exhōvhesse-
tamovhōn.32 Na Mary zexhoehotoss Jesuseva zènhe-
ez',zèvōmoss estaavaohō zeheŠeàtaxenaz', eszheto-
hōn,Zenitáetto heva mxhoeťtão zeo emsaanāhe nasi-
ma,exhehō. 33 Na Jesus óta zèvōmoss zeaxaemez' na
mato zevessevāeziss Maheonoxtōenoziss zeheŠeaxae-
mez',Jesus zèvōmoss enveše-mä-heŠkoveozevomoxtähō
hemàtasoomaeva na exa-heôzetanona-vomoxtäozehō,
34 na eszhehō, ťsa nišešemovo? Eszhetāehōn, Ze-
nitáetto nēnāsz hevehōxtoz. 35 Jesus eaxaemehō.
36 Na Maheonoxtōenoss eszhehōn,ota zeheš-ešemeha-
mehotoss! 37 Oha hosz eszhehōn,tah na zeto hetan
zistataexanenoss nah zemeha-oóeneziss mās-
eonoxtove-nešetanotovoss mato zeto hetanó eme-
saanāheo? 38 Na Jesus ota exhosse-mäheŠkoveoze-
vomoxtähō tāma henocevetovahestovå na enxhoeox-
tanó àtohoevósestovå. Evósxeohehō hohona na
ehoto-hooxtoeōetōehōn nxpoheonevhohonaeva. 39 Na
Jesus eszhehō, asetoena nxpoheonevhohona. Na
Martha zeheaxaehemetōsz né zenāeziss,eszhetohōn
Jesuseva, Zenitáetto, zheš nheš ēŠhóxemēeozez'
hevóxóz: ota niva ešēva zeoxtanexov-ešenās,exhehō
Martha. 40 Na Jesuseva eszhetāehōn, koma nime-
hazhetazé, maonisyomàtaétto nszevōxtomovo Maheo
hevohôohevatamanoētastoz? 41 Na nheš easetanovhōn
nxpoheonevhohonao. Na Jesus exéatōohō na eszhehō,
Nihó niáheš zenxhešenistovetto. 42 Na nanŠheneena
nohas tonexoveva zeoxchešenistovetto: óha he-
vetovevo zehāetanevonhessó pāoetto nahessenheve
emehešetova-onisyomaztomevoss zenxhešemeatovetto,
exhehō Jesus. 43 Na zeešenešeēsz estàpeehahehō,
eszhehō, Maheonoxvistämāszé ninxhesthōènsz;44 na

nah zemehaešenās ènmehōènehō, èvešhóxeenohōn
àtohoehóxehestoto maàzeneva na màzhesseva: na
nevōenhestovå èveše-evaehehō. Na Jesuseva eszhe-
tāevohōn, evhašexoneana na tāenana.
45 Na ohaesto Maheonoxtōenoss zèmeha-nhaoxze-
vovoss Maryeva na zèvōxtomovovoss Jesuseva zex-
heševez' exhesse-onisyomàtatovovhōn. 46 Na hosz
estaaseoxzehōn, estanhaoxzevovhōn Oneetanona-
mómåtätanó,na ènetòtahaovovhōn nitao zeešheševez'
Jesuseva.
47 Nheš vehonemaheonhetaneo na Oneetanona-
mómåtätaneo, èmohē-hoemanehōn na eszhehōn,nsta-
tonševhemå? Ota zeto hetan zeheše-ohaestxnova-
neevavoētās. 48 Heva venše-zhešenizeovoz zetao-
nisyomàtatō hōvoe-vostanó:na nheš Hestōevostaneo
(Romans) zenitáetoezē zenxhoèneo na nszeaseta-
nomōenon nitovetto heto nsthoestonan na nszhista-
novstonan, exhehōn. 49 Oha nasz né zehoemaness,
Kaeavas zexheševēs, zehešenitáe-maheonhetanevs'
hen āneva, eszhetohōn,(zevesshoemaneziss),nisaa-
hovae-heneenohenov. 50 na mato nisaahesseztohenov
zeheše-ťsē-nitáeomohetto etovevo heva nasz hetan
oxnāevomotaosz mavostanó nonoxpa hōvoe-hista-
novhestoz emesaa-asetoēhan, exhehō. 51 Na heto
tass tāma es'aataome-nešeēszehehō:onetàz zèmeha-
nitávhōems' Maheonhetanistovå hene tó āneva
èneše-maeto-maheoneomotomeva-vešemēstanoho heve-
tóvå Jesuseva. 52 Ota niahāne zetatose-mehanās
hevetov Maheonoxtōeno-histanovhestoz,oxsēhecetto
hen histanovhestoz hovahan, óha mato zistatose-
nitovaovoss nokovaoxzevstovå henison Maheono̊
zenonokaoheziss tāhistanovstovå. 53 Na enahānez'
nīnitā èneeve-mano-ōhetanohōn emenonaxenahovoss.
54 Na Jesus es'aaevha-tåxta-amxnehehō zexhoez'
Maheonoxtōenoziss,óha èneaseoxzehō hanâ na exhoè-
nehō hoeva zèpanomaehaz' maxetohove, esta-
seeoxzehō nasz mhâestovå.(Ephraim):na nâ ènethoe-
hōn tāma na hevovistomoseon. 55 Na enxhaha-
nexoveozezneó heoomxne-mesestovevo Maheonoxtōe-
noss: na ohaesto èneaseoxzehōn zexhoevoss,ènista-
eéoxzehōn Hekotomaeveno zèvovhetanona-hoxeanàze-

voss zehešsaaho-oomxne-mesestovhanehez'. 56 Na
ènoxzemovhōn Jesuseva,na zenšena-nheevoss hotoma
Maheonemhäon zeēvetotoxemovoss nīmanohävoss,
eszhehōn, nitonšetanome?Mo zensaahoeoxzé Oomxne-
mesestovå? 57 Na ota vehonemaheonhetaneo na Onee-
tanonamómåtätaneo ēšeexhoemanehōn, nohase nah
zeheneeno zexhoez' Jesuseva meemoes nazenonoxpa-
nhaenon, ènethoemanehōn.

12

1 Na nasòtoha ešēva zehešsaaešho-nexovhan
Oomxnemesestoz, Jesus enxhoènehō Anovaemhâestovå,
hanâ zexhoez' Maheonoxvistämaheziss, né zemeha-
evhaohāetanoss nāestovå Jesus. 2 Na hanâ èmóehō;
na Martha èvhozenoovahō; na Maheonoxvistämāsz
ènēhovhō nasz zevesseama-veanaxemoss Jesuseva.
3 Na Mary exhestananohó pavemeeamsc zehohāoemez',
noka zehethānanoz', na èvešexōeàtanonó Jesuseva,
na tāma hemekoneva èveše-neàtànhōn: na ènveše-
mxastovepevemēeozistoveneó hotoma mhäon. 4
Na nasz hevovistomoseon, Oxvehoōsz (Iscariot)
zexheševēs, nah zistosenēhovs' zeaestome-momaxe-
moss Jesuseva, eszhehō, 5 heto pavemēeamsc,hena
zehess-saahòtovatôhan zènohonómakätaevhōeme na
emstamezenov nstamenōheo, exhehō. 6 Na heto
esaahesse-nhehō zèvovònešetanotovoss zenstamenōe-
heveziss, onetàz zexhomaxe-nomàzeheonevs' na
eamhozenó makätaevehosseon, na eoxchōthozenó zè-
meha-oxcēstanez'. 7 Na Jesus exhesse-zhehō:
nšenizeoveha hée heto emehešetova-tāoszevomotas
naàtohohe-ešeemeva. 8 Ota zenstamenōehevessò ni-
nšeame-vessevaevō: óha tāma nisaa-aene-vessevaze-
heme.

9 Nheš zexātoxtomonäss Maheonoxtōeno-hista-
novstovå ènistomonenovhōn Jesuseva zehešhoez'
hanâ: na ensaa-oxsēhece-hoènehōn hevetóvå Jesuse-
va, óha mato zèvōmatanotovamovoss nah zeevha-
ohāetanoziss nāestovå, Maheonoxvistämaheziss. 10
Oha vehonemaheonhetaneo èmano-hoemanehōn emeheše-
no-nahovoss Maheonoxvistämaheziss: 11 zehešenē-

hovez' hevetóvå ohaesto exhesse-asevovènoshàzehōn
zistäše-onisyomàtatovovoss Jesuseva.
12 Na zexhosseešēvez' zehāetanevonhessȯ zexhoè-
ness Oomxnemesestovå, nheš zènistomonevoss
Jesuseva zenstosheŠhoeoxzez' Hekotomaeveno, 13
eoéstānànhōn zetotàpe-vèpozevaziss hoxzetto, na
hen hestāenoz estano-eoxzenovhōnoz zistatōéovo-
voss Jesuseva, na estàpeehahehōn, eszhehōn. Ahā
hevostanevstomanistoveha (Hosanna): vovònešepe-
vooeha nah zenvešhoèns' hevehestovå Zemaheone-
nitáeziss, nitooxz hevehonamevo Maheonoxtōenoss.
14 Na Jesus zeešeméovoss vohokȯxtaeson esta-
hoenhōn; zistó-ešenista-zetxeohe, 15 nivé-étoxta
Zehestonätovata Haeoomenoeno (Zion): ota nimaxe-
vehonam enxhoeoxz zistahoes vohokȯxtaeson, ze-
tóheše-nistaamšeme(Maheonemxistōneheva). 16 Heto
nitao Jesus hevovistomoseon es'aanoxtovaztoheze-
novó tó nexoveva; óha hohomaevetto èmeetanoto-
zenovó hen zenxešenista-meems' Maheonemxistōne-
heva,na zexhešetó-hešetovovoss.17 Na zehāenōhessȯ
zèvessevovoss Jesuseva hane zenxhōenēnànoz'
Maheonoxvistämaheziss heàtohohestovå na ze-
evhaohāetanoz' zemehanāheziss, èpāehossemovhōn
Jesuseva. 18 Na mato enahānez' zehāetanevonhessȯ
zènistomonevoss Jesuseva zexhešeneevavoētāez'
estahesse-tōéoxzetovovhōn. 19 Na Oneetanona-mómå-
tätaneo nīmanohävoss eszhehōn: ota zehešsaaxa-
toneōsanehez: óta mähistaneo zehešenehovovoss.
20 Na nexoveva hosz hestōhetaneo èveàzehōn
zenvesshaoenavoss Oomxnemesestovå: 21 na né
exhoehotovhōn Mehosehameziss (vovistomoseon
zenxhestäziss Onohônemhâestovå Kanenehoeva)exho-
zhetovhōn, hoxtā! navōmatanotovon Jesus. 22 Na
Mehosehamsz enxho-nhetohōn Hetanevezis: na
nīniševoss, Mehosehamsz na Hetanevsz enxhonhe-
tovhōn Jesuseva. 23 Na eszhetāevohōn, ēšhohōsta
nexoveva zetatoseveše-vohôohevatamans' Zehēhyahe-
tōsz hetanó. 24 Nahetom nitahetazeme, nasz
pen'nhôone-hestáheme óha tó ēseanao hešeceva na
nāetto, enšetoomenoceetto; na onetàz mànāetto,
enxhosse-haestxnova-hemenametto. 25 Nah zeheTosse-

mehoxto henocevetova-ametanenistoz evoneoesz:na
nah zepeoxto henocevetova-ametanenistoz hezeto
histanovå, zetaneše-tāoszhova tae aenexove-ame-
tanene-histanovå. 26 Vostan heva hozeohevomotasz
venanšenehevostanehevetovaeha: na zexhoetto nâ
hapo zhoe nàthozeon: nohas nah zehozeohevomo-
tatanotovasz, né zeonoatamā Zehehestoveziss. 27
Na zheš naôzetanooz nanocevetova-homatšetanoxze-
va: na nàtaoxhevé? Nihó! sòpevostanevešsz heto
zeamhōsta, hoxtovavetto nahešetova-hoèneta heto
zeamhōsta. 28 Nihó vohôohevatamanoz nivehestoz,
exhehō Jesus. Na Heama enxhesshōe-nistōettoneó,
eszhehō (nasz), nitovetto naeše-vohôohevatamana
(nivehestoz) na nazhosse-vohôohevatamana, exhehō.
29 Nheš zehāetanevonhessò zepaoenhēess, heto
zeešenistomevoss eszhehōn, nonoma enistōe,na ze-
nítass eszhehōn.eēsztōe nasz Heamooméno-hozeon.
30 Na Jesus zènostas eszhehō, heto nistōhestoz
nasaahešetovatōhe, óha etovevo. 31 Zheš ēšexhoe-
maohe heto histanov,nheš zehevehone-nitäametōess
notovahistaneo zhōstahame. 32 Na nanēhove mata-
ešease-henehananetto hoeva nazhessetanotovō ni-
tóvå mähistaneo. 33 Na heto zènhēs Jesus ènhesta-
nohó nāestoz zetosemeha-vešenās. 34 Na zehāe-
tanevonheziss eszhetāehōn, Maheonhoemanistovå
naešhessenistomonenon Maheonoxōstaanāsz eto-
omhestave aenexoveva: na tah hena zehessezhétto
Zehēhyahetōsz hetanó zeťsē-henehane? zexhetto.
Nivā né Zehēhyahetōsz hetanó?35 Na Jesus exhesse-
zhetohōn, maxhesto kasexoveva zevónitto esó-
vóneomohetto zeēvāess, Amèn zenšena-hevónamess
nszaanonoxpa-hoxtamahenov zeáenonitto: ota nah
zeamènsz zeáenonittoz' esaaheneenohe ťsa ze-
hezènsz. 36 Zenšenasó-hevónamess onisyomàtom
zevónitto,nonoxpa nszevónevōenoxzevheme.

Heto zènešeēsz Jesus,estaaseoxzehō na ènōhoxze-
tovohōn. 37 Na zeoxtoešeohaestxnova-neevavoētās
zistóvōxtoz', enševàtomsaa-onisyomàtatōhehōn: 38
na enonoxpa-vâxsho-nhessoz' zexhēs Maheo-Vostane-
vstomansz, nista Maheoneomotomeēszehetan zeszhēs,
Zemaheone-nitáetto,nivā zeonisyomazto nathostō-

nan?
Na nivā zeeŝhotxheneenomōs hesthohātamaeztôstoz
Zemaheone-nitáeziss?
39 Na henaez' zexhess-saatonŝe-onisyomàtahevoss
ezheŝemeemeo Maheonemxistōncheva(Isaiah),
40 Eŝeoóeneshāevo na ēŝe-nanstahashāevo eoxveŝe-
vōsanenovonoz heexacvoz,na mato eoxveŝe-noxto-
vetanonovoz hesztahevoz,
Na emenonopxa-evha-vovhetanàzetanō,
Na nametaénoéhō.
41 Heto èneŝe-maheoneomotomeēszenó Maheo-vosta-
nevstomansz zèvōxtomovoss Maheonȯ hevohôohevata-
mahestoz na zexhosestomovoss.42 Aàzevetto ohaesto
zenitōemessȯ hōhyāetto eonisyomàtatovovhōn
Jesuseva; óha es'aatåxtanōve-mēstohenovō heveto-
vevo Oneetanona-mómåtätanó, nazeox-oséanaen mo-
hēoxzemhäon, exheŝetanohōn: 43 ota zexhomaxe-ho-
hamaztomovovoss vostano hepevatamahestovevo
zeoxhexovaztomovovoss Maheonȯ hepevatamahestoz.
44 Na Jesus estàpeehahehō na eszhehō, nah ze-
onisyomàtatovasz nasaatass-onisyomàtatōhe, óha
eonisyomàtatovo nah zènmeatōeziss.45 Na nah zeve-
hōmasz evehōmo nah zènmeatōeziss. 46 Nahoe-vóneo-
moheta histanov,nonoxpa nohase nah zeonisyomàta-
tovasz emesaaēveáenoneomohe. 47 Na nohase vostan
zenisto naēszistoz na zsaanehenovätōsz nasaa-
hoemaotohe:ota nasaaho-hoemaoxtohe histanov, óha
naho-heŝetovavostanevész. 48 Nah zevohooetasz na
zsaamasetanotōsz naēszistoz, né eaàze-hesthoe-
maoxsanehamenoz nasz zehoemaotāsz:ēszistoz zeeŝe-
ēszetto nitóevetto zeveŝhoemaotā, hooxeeŝēva.
49 Ota tāma zeonitóvå nasaahesseēszé:óha Zehe-
hestovsz zènmeatōs enēhove naeŝhoemaoxtomotā ze-
toshevo na mato zetose-ēszevo.50 Na naheneenomovo
hesthoemaosanistoz eheŝetovatoz' aenexove-ameta-
nenistoz: na zehetaetotoxstom, zetó-nhetasz Zehe-
hestovsz zistose-ēszevo naneŝeēsz.

13

1 Na zexheŝ-sósaaeŝe-nexovhan Oomxnemesestoz,

nheš Jesus zexheneeno zehešhohōstaz' nexoveva
zetoseveš-hōe-nōoxto histanovå na zetosenešenhaoxzevoss
Zehehestoveziss, zehešeše-mehotoss
tāma zeaenossē zenševeàziss histanovå, èneševaoxs-ho-mehothōn.
2 Na zenšenamesestovez' Havsevevhän
zeešeaàze-nešetanotovoss hesztaheva Oxvehoohezis
zistosemomaxemoz' Jesuseva, 3 nheš
Jesus zenšheneeno nitao hovae zehešemahootās
Zehehestoveziss, na zenšheneeno zenxhesthōènetovoss
Maheonô na zistoseevha-nhaoxzevoss,4 eohāehō
zèmessēs, na ènise-eszehenanàzehō,eama eēnanohōn:
na exhestanohōn nevōenhestoto eakozētàzenhōn. 5
Na nheš exhénenanó màp hetoxkoneheva na easenšeše-àtavōvothōn
hevovistomoseon na èvešeneàtànhōn
nevōenhestoto zeakozētàzesz. 6 Na zexhoehotoss
Hohonaèneva eszhetāehōn, Zenitáetto
mona nimenšešeàtavōvoxé? 7 Na Jesus eszhetohōn,
zehešcvetto nisaa-hezezeha-noxtovaztohe zehešetovatto:
ano nszemon-heneena. 8 Na Hohonaèneva
eszhetāehōn, nszaazheše-nešešeàtavōvoxé. Na Jesus
eszhetohōn, heva mxsaanšeše-àtavōvotazehetto nisaavistaoxzevemé.
9 Na Hohonaèneva eszhetāehōn,
Zenitáetto oxsēhecetto nazehessoz hovahan, óha
mato naàzenanoz na namekon. 10 Na Jesus eszhetohōn,
nah zeešetōhams' ēšhoxeae nitāetas, óha
enšešeàtavōvotàz: na nihoxeaheme, óha nistxess
hovahan, exhehō Jesus, 11 zenšheneenovoss nah
zetose-aestome-momaxemās: na exhessezhehō. nisaamähoxeaheme.

12 Na zeeše-nšešeàtavōvotoss na zeeševha-seszehenas
eevha-eamaveanaxenahō na eszhetohōn(hevovistomoseon)
heto zehešetovaziss niheneenanov
zehešetovato? 13 Ota nioxc-zhešeme, Zevovistomosanehevétto
na Zenitáetto, nioxchešeme na nipevoanheme,
natónēhove. 14 Na enahāne mànēhovetto
Zenitász na Zevovistomosansz zenšešeàtavōvotaziss,
hapo ninēhovneme nimenešehotxovenšešeàtavōvotàzheme.
15 Ota neevatseone-tāohemestoz nieše metazenov
zistoseneševess zehešetovaziss. 16
Nahetom,nitanhetazeme zehozeonevsz esaahèphexovahe
zeoxhexovaez' henitäam:na mato na zeasenēna-

hesz esaahèpexovahe zeoxhexovahez' zeasenēnahēs.
17 Mxheneenomass heto,ahā màneševess nszenonoxpa-
vovònhestaomenheme. 18 Nistxess nisaanhetazeheme:
naheneenovō nah zeešenitáovon:óha emevaoxsenhesso
Maheonemxistōneheva zezhestove,nah zevesseanamas
kòkonhôo nāàze-hooxtaō. 19 Na nheš zehešsaaešho-
nhessohan. ninistanhetazeme, nonoxpa matahonhesso
nszeonisyomàtame zehešenēhóvetto. 20 Nahetom
ninhetazeme,nah zemasseztovoz' nohase nah zemeavo
nanešemaseztova: na nah zemaseztovasz eneše-
maseztovo nah zènmeatōeziss.
21 Heto zeešeēsz Jesus exa-heôzetanona-vomox-
tähō màtasoomaeva, èmēstanó na eszhehō,nahetom
nitahetazeme, nasz zènēhovess nazemomaxema. 22
Na vovistomoseo exhotxove-vehoeozetovàzehōn zeo-
nonovamovoss zenhetoziss. 23 Na nâ zèmano-eama-
veanaxevoss, nasz vovistomoseo zemehamehotās
Jesuseva eeama-hoxsšenavohōn heszheešeon. 24
Na zeto vovistomoseo ènòztavōvāehōn Hohonaèneva,
nīmēstomevemeno, tās zenēhovsz zenhetāsz. 25 Na
né zeeama-hoxsšenavoz' heszheešeon Jesuseva,
eszhetohōn, Zenitáetto nivāsz né? 26 Na Jesus
zènóstas eszhehō. nah zetatose-neeva-seomstomotâ
zehoxomo. Na zeešeséomesz hestxotàtoz èmetonohó
Oxvehooheziss(Iscariot). 27 Zeešehoxoms' eēszeōe-
hōn Havsevevhäneheva, na nheš Jesus eszhetohōn,
zetatoshešeyétto nonotoveneševsz. 28 Ota heto
zehešetovanhetoss es'aaheneenohezenovó hovanēo
zevesse-eama-veanaxenaziss. 29 Hosz eszhešeta-
nohōn, zehešeamhoz makätaevehosseon hòtovao ze-
toshoozez Oomxnemesestovå, mo-hessenhetāhevo: na
mo hovae etosemetônov zeohemstaomenheziss,exheše-
tanohōn. 30 Na Oxvehoōsz zeešeamhaes zeseomsto-
motās, estatotšhōènehō: na estāevezeneó.
31 Na zistaešhōèns',nheš Jesus eszhehō,hezeze-
ha ēševohôohevatamanehe Zehēhyahetōsz hetanó.
na hevetova eveše-vohôohevatamanenotto Maheo:32
na Maheo tāma henocevetovahestovå zevešèvohôo-
hevatamano,na zenehe-vohôohevatamano.33 Kašgonasz
zetocāess. maxhesto-kasexoveva nisóvessevazeme.
Nszenoxzeoveme: na zeešheton Maheonoxtōenoss hapo

hezezeha nitanhetazeme, ťsa zetaoxzetto nisaa-
tonšhoeoxzeheme. 34 Zemona nihesthoemaoxzevao-
vazenov, hotxovemehotàz: tass hapo zehešemehota-
ziss neše-hotxovemehotàz.35 Heto hesto mavostaneo
zeneevaheneenanov zehešhevovistomoseonetovaziss
mxhotxove-mehotàzess, exhehō Jesus.
36 Na Hohonaèneva eszhetāehōn, Zenitáetto,ťsa
nitoshooxzé? Na Jesus eszhehō, ťsa zeheoxzetto
nisaatonše-hezezeha-hoeové: óha hohomaevetto
nszenmon-hoeove. 37 Na Hohonaèneva eszhetāehōn,
Zenitáetto na hena zemesaa-hessehoeovazehetto
hezezeha? Ota etóvå nataēnana naametanenistoz.
38 Na Jesus eszhetohōn, nitóvå mona nimeēnana
niametanenistoz? Nahetom nitahetaz, ota hetane-
kokôax zaaešenistōhe naha nitoseeše-aàze-ézeme.

14

1 Nivé-vxetanonavstahame: nietame Maheo: mato
nietametove. 2 Nihoe hevenov ehaestxnova-
ēvāestovez': heva ēšsaanhessohanehehō nimsta-
ešenhetazeme: nataneoxz hanâ emehešetova-mxtāeo-
vaziss. 3 Na mataešeneoxzetto na mataeše-mxtā-
eovaziss, nazeneevhahoeoxz, na nszeasetazeme; no-
noxpa zèvhistanovetto hapo nszevhistanovheme. 4
Na ťsa zistaoxzetto niheneenanov meo. 5 Na
Hestaxcèneva eszhetāehōn, Zenitáetto nasaahenee-
nohenon ťsa zistaoxzétto: tah nametonšheneena-
non°s meo? 6 Jesus eszhetohōn, nanēhove meo,
hetomhestoz na ametanenistoz: hovanē vostan
esaatonš-hoešenatovoheo Zehehestoveziss, óha tó
nitóvå.7 Heva ēšheneenovessenhō nimstaheneenovovo
Nihoe mato: na zetā niheneenovovo, na nieševō-
movo, exhehō Jesus. 8 Na Mehosehameziss eszhe-
tāehōn, Zenitáetto vōshešemeno Zehehestovsz na
zehovoss nitovan. 9 Na Jesus eszhetohōn, hako
zehešhāexove-vessevaziss na niaàze-só-ononové
Mehosehamsze? Ota nah zeeševōmas ēševōmo Zehe-
hestoveziss, na tah hena zehesse-zhetto.vōsheše-
meno Zehehestovsz? 10 Mohono-onisyomaztomô ze-
hešhoneovo Zehehestovsz na zehešhoneōs? Zeēszto-

vaziss nasaataome-heēszistové: óha Zehehestovsz
zevhistaoxzevsz nitóvå eamheznessész hetšezistoz.
11 Onisyomaztom zehešhoneovo Zehehestovsz na
zehešhoneōs: na matoheva nitóevetto matšezistovå
vešhesse-onisyomàtatove. 12 Nahetom nitahetazeme,
nah zeonisyomàtatovasz hapo zetanešezeta zeheše-
zevo: na hèphaoētastoz zeoxhexovaez' heto
zeexoész: ota zetäšenhaoxzevo Nihoe. 13 Na ahas
hovae zetatosevēstomass navehestovå, hen nata-
neševe nonoxpa Zehehestovsz zeneše-veše-vohôohe-
vatamanenotto Zehēhyahestoveziss. 14 Ahas hovae
oxvēstomassēsz navehestovå, hen nataneševe. 15
Vemehoxess, nszetōetanona-nehenovhätanov nàthoe-
manistoz. 16 Na natavēstomevo Zehehestovsz na
nszhethootaenov zenitäziss Hēstahavomotxevaheo
nonoxpa nszeaene-vhistavemaevo, 17 na niahāne Ma-
heoneomotom-hešetovaoxsanehe hetomstovå: na no-
tovahistaneo esaatonšeamhahenovo zexhomaxsaavō-
mohevoss na zèno-saaheneenovohevoss: na ninēhov-
heme nihoxatamovo; ota zeheševhistavemaess na
nszenešhoneōevo. 18 Nitosaanōhoxzetovazeheme zè-
nōoseonevess:nszeevha-hoeoxzetovazeme.19 Maxhesto
kasexoveva,na natåsaaevha-vōmāheo notovahistaneo:
óha ninēhovheme nivōmeme: zeheše-ametanenetto
homaesto nsze-hapo-ametanenheme. 20 Na nexoveva
nszetó-heneenanov zeheševistaoxzevemo Nihoe na
nivhistaoxzevememe na nivhistaoxzevemazeme. 21
Nah zehesthoemaoxzevsz nàthoemanistoz na zetōe-
tanona-nehenoväto, niahāne zemehotasz: na nah
zemehotasz zemehotā Nihoeeva, na nazemehoto,
na tāma nanocevetovazhestàtoz natameenomotâ,
exhehō Jesus. 22 Na Oxmehoheziss (nasz vovisto-
moseon),eszhetāehōn, Zenitáetto tah etónhesson's
zetatosheše-meenomotxemenotto ninocevetovazhestà-
toz na zehešsaa-meenomotâhevoss notovahistaneo?
23 Jesus zènostas eszhetohōn, vostan heva meho-
tasz zeta-tōetanona-nehenoväta naēszistoz: na
zemehotā Nihoeeva,na nazenhaoxzevon na nazevesse-
ēvaemon. 24 Nah zsaamehotahesz eoxksaatōetanona-
nehenovätohe naēszistoz: na ēszistoz zenistomass
nasaataome-heēszistové, onetàz eheēszistovsz Ze-

hehestovsz zenmeatōsz.
25 Heto niešetotoxstomevazenov zenšena-só-
vessevaziss. 26 Oha Hēstahavomotxeva, niahāne
Hoxeatamae-màtasooma, nah navehestovå zetatoseme-
atōsz Zehehestoveziss, niahāne nitatosevovisto-
mōenov nitao hovae, na nszemeovhostomōenov ze-
ešheta-ēsztovaziss. 27 Oanaxan-haomostahàtoz ni-
nethootazenov: histanov zeoxchešemeatto nisaa-
nešemetazehenov. Nivé-vxetanonavstahame na mato
nivéheszetanonavstahame. 28 Niešenistanov zeheše-
zhetaziss, nataaseoxz na nszeneevha-hoeoxzetova-
zeme. Vemehoxess nimstavoešetanome homaesto
zehešenhaoxzevo Zehehestovsz: ota Zehehestovsz
ehèphāexovahe zeoxhexovävo. 29 Na hezezeha ni-
taešenhetazeme nistavetto zehešsó-saaešhonhesso-
han, nimenonoxpa-onisyomàtame matahonhesso. 30
Zetā nszaaevha-tohō-ēsztovazeheme zenxhomaxtos-
hoeoxz hevehone-nitäamevo notovahistaneo na hovae
nasaaveše-hahanehetovahe: 31 óha notovahistaneo
zenonoxpa-heneenanov zehešemehoto Zehehestovsz,na
zeheštóneševevo zexhethoemaovas,ohā,nitaashemå!

15

1 Nanēhov onisyom-hòpāehemenó na Nihoe enēhove
ēnanoehe (zevovònethozeōsz). 2 Na eoxcepoōnaxå
nistoha nàztā nitóvå zsaahemenamettanehez': na
eoxchoxeana nistoha hestā zehemenamettoz',eme-
nonoxpa-hothonaove-hemenamettoz'. 3 Niešeaàze-
hoxeaheme hevetov Maheoneomotom zeešeēsztova-
ziss. 4 Vhistaoxzeve nitóvå na navhistaoxzeve
etovevo. Tass hestā nīnocevetovatto zehešsaa-
tonše-hemenamettan, óha tó vhistaoxzeve hòpāe-
hemenóeva: hapoevetta nimesaatonše-hemenameheme,
óha tó vhistaoxzevess nitóvå. 5 Nanēhove hòpāe-
hemenó na nihestāenovheme: nah zevhistaoxzevsz
nitóvå, na zevhistaoxzevetto hevetovå, niahāne
zehaestxnova-hemenamaz: ota oxsaa vhistaoxzeve-
hessēsz nitóvå nihósaomoheme. 6 Vostan vesaa-
vhistaoxzevēsz nitóvå ehōstahame tass hestā
na enōnoeoz; na zenōnoeozēsz ehovsemohēanensz na

eséahamensz hoestava na evonháttansz. 7 Heva
vhistaoxzevess nitóvå, na naēszistoz màvhista-
oxzevemaess, vēstomohetom ahass hovae zenešeta-
notomass na nszenešetonheme. 8 Etahānez' ze-
veševohôohevatamansz Nihoe maoxchaestxnova-heme-
namass: na nszeneŠhevovistomoseonetovazemeno. 9
Zehehestovsz zehešešemehotas ninešemehotazeme:
nšēvhesta namehosanistovå. 10 Màtōetanona-nehe-
novätomass nàthoemanistoz nszeneš-ēvhestame na-
mehosanistovå: hapo zistóeše-nehenovätomovo Nihoe
hesthoemanistoz na zeheš-ēvhestätto hemehosa-
nistovå. 11 Heto(nitao)niešeēsztovazenov nonoxpa
navoešetanoxtoz nszhoetōenov, na nivoešetanoxto-
vevo zemxastoveoz. 12 Etahāne nàthoemanistoz,
hotxove-mehotàz, hapoevetta zehešemehotaziss. 13
Hovanē vostan esaahoneohe hèphāmehosanistoz
zehexovoz' heto vostan oxzēnanosz heametane-
nistoz hevetovevo zehoxatamossē. 14 Ninēhovheme
zehoxatamaziss màneševess zetoheta-hoemaovaziss.
15 Nisaaevha-hozeonevhōemazeheme:ota zehozeonevsz
esaaheneenohe zeheševez' henitäam: onetàz nieš-
heves'enevhōemazeme: ota zehešhotxheneenomevaziss
zetohetaenistomovo Nihoe. 16 Nisaamonetoveheme,
onetàz nimonetovàzeme, na ninoneshazeme emeheše-
tová-hemenamestovess na nimenamevo emetoomaomo-
hetto, na navehestovå zetohetae-vēstomevoss Ze-
hehestovsz nimenonoxpa-metaenov.17 Heto nihethoe-
maovazenov totāma emehešehotxove-mehotàziss. 18
Notovahistaneo vetotonsetamaess, heneenom ze-
hešeše-totonsetamaevoss vovoenotto zexhešesaaeše-
totonsetamahess. 19 Heva vhistaoxzevessenhō no-
tovahistanovå, notovahistaneo ememehotovō tāma
zeaenovossē: óha zexhomaxsaa-vhistaoxzevehess
notovahistanovå na mato zehešhestōe-momesseaova-
ziss notovahistanovå enahāne zehessetotonseta-
maess notovahistaneo. 20 Meetanotom heto ēszistoz
zeešezhetaziss. zehozeonevsz esaahèphātamahe ze-
hexoväz' henitäam. màmeztovoéhaevoz hapo nszemo-
meztovoéhaevō: na mànehenovätomevoz naēszistoz,
hapo zenehenovätanov niēszistovevo. 21 Ota nitao
heto nszhesse-nešéhaevō navehestovå hesto,

zeheššaa-heneenovohevoss nah zènmeatōeziss. 22
Heva ēššaaho-ēsztovohevonhâ emsaanohoestomohenov
havs: óha hezezeha esaanonaxetanoheo hestathavse-
vevo. 23 Nahezetotonsetamasz etotonsetamo Nihoe-
eva mato. 24 Zeēvävoss heva ēššaanešezetohettonhâ
matšezistotoz hovanē zenítasz zsaazheše-hešezēs
emsaanohoestomohenov havs: óha nheš eoxtó-eše-
vōxtanov na aàzevetto natotonsetamaeneo nīniševoz
nanēhoveva na Nihoeeva. 25 Oha heto ehesshonhes-
soz', nonoxpa emeeštāvaoxshetometto ēszistoz
zeamšeme hesthoemane-vxistōnehevo, zezhestove,
hama ohaestometto natotonsetamā. 26 Oha màneš-
hoènsz Hēstahavomotxeva, nah zenxhessemetaziss
hevez Zehehestovsz, niahāne Maheoneomotom-hešeto-
vaoxsanehe-hetomstovå zenxhestōhestavsz Zehe-
hestoveziss, niahāne zetatose-pāehossemasz:27 na
mato ninēhovheme nszepāe-hoestomoheme zenxheševe-
vhistavemess zenstóheše-moneasetoētätto.

16

1 Heto niešeēsztovazenov nonoxpa nszàanenxsaô-
moxtäozeheme. 2 Nszhōetxeōevō hemohēoxzistovevo:
hēhe zenxho-nexoveoz, nheš nohase nah zenahaess
zezhešetan, nanešehozeohetovo Maheo. 3 Na heto
zhesseneševenov zexhomaxsaaxaheneenovohevoss Ze-
hehestoveziss na mato nanēhoveva. 4 Na heto
niešhesseēsztovazenov,nonoxpa manxhonexove-nhesso
nimemeetanotanov zeheššenistanhetaziss. Na heto
ninsaamēstomevazehenov zenstó-mone-asetoētätto
noxsetto zistózexove(nihess-saamēstomevazehenov),
óta zexheššómeha-vessevaziss. 5 Oha hezezeha na-
tanhaoxzevo zènmeatōs, na hovanē zènēhovess
nisaanòztoveheme, ťsa nitoshooxzé?6 Onetàz nioo-
tome oeomstahaozheme zexhomaxemēstomevaziss heto
nitao. 7 Oxtovavetto nahetom zehetaziss:eťsē-
nitáeomohetto naaseoxzistoz,óta màtåsaa-aseoxze-
hetto nimesaahoeoxzetōhevo Hēstaha-omotxeva:óha
maaseoxzetto nazenmeanoz etovevo. 8 Na manxhoènsz
zhotxheneenomevàzeshō notovahistaneo hevetov
havs, na hevetov onoexanovhastoz na hevetov

maxeose-hoemaotàzistoz: 9 na hen havs etahānez'
zexheše-saaonisyomàtatōehevoss: 10 na onoexa-
novhastoz etahāne zetoshešenhaoxzevo Zehe-
hestovsz, na zetoshešsaaevha-vōmehess:11 na maxe-
ose-hoemaotàzistoz etahānez' zexhešeaàze-exhoe-
maōs zehevehonenitäametōess notovahistaneo. 12
Esó-ohaestxnovatto zetosetotoxstomevaziss, óha
hezezeha nisaatonše-eše-exaotohenov.13 Eoxnhesso
óha manxhoènsz Maheoneomotomhešetovaoxsanehe-
hetomstovå,nitose-onoaeomohetōevo nitao hetomsto-
vå: óta tāma zaataome-heēszistové: na ahas zeto-
hetaetosenisto, hen nitóevetto zetotoxesta: na
nszemēstomōenov hovae zenstoshonhessoz'. 14
Nazevohôova-vomothā: ota nazhoveva zenxhestana
na nszemēstomōenov. 15 Zetohetaheszhovs' Zehe-
hestovsz naheszhov: na enahāne zehessezhetto,
nazhoveva enxhestana zetatosemēstomōess. 16
Maxhesto-kasexoveva na nszaaevhavōmeheme:na hosse
kasexoveva na nszevōmeme, óta zetäšenhaoxzevo
Zehehestovsz. 17 Na hosz hevovistomoseon èmanoce-
zhehōn, henaez' heto zehessezhetaez, kasexoveva
na nszaavōmeheme: na hosse kasexoveva nszevōmeme:
na zetäšenhaoxzevo Zehehestovsz? zeoxhēs. 18
Heto kasexoveva zènhēs etonšetova-nhesta? Nasaa-
heneenohenon zehešetovanhēs. 19 Na Jesus enšhe-
neenomovonó zehešenòztatanotōess, na eszhetohōn,
mo nimanoce-nòztovazeme tāma heto zeszhetto,
kasexoveva na nszaavōmeheme na hosse kasexoveva
na nszevōmeme, zexhetto? 20 Nahetom nitanhetazeme
nszeaxaemheme na nszeoeomänheme na notovahistaneo
zevoešetanō: nszeoeomstahaozheme, óha nioeometa-
noxtovevo zevoešetanoxtoveoz. 21 Hée oxzeanee-
voamēsz eahane-måsemstahaoz zehešho-nhestoešea-
mas, óha zetóheš-ešeanetovoss kašgon exavone-
tanota ahanemåsemstahaozistoz zèvonhetotaetano-
naōs hevetovå hetanó zehešhestaozez' histanovå.
22 Na hohovaetto ninēhovheme zexoveva nimåse-
mstahame:óha nszeevhavōmazeme na nszhetotaesta-
haozheme. na hovanē nszaa-asetanomōenov nivoeše-
tanoxtovevo. 23 Na nexoveva nszaanòztomevehenov
hovae. Nahetom nitanhetazeme, ahas hovae mà-

vēstomevoss Zehehestovsz,nszemetaenov navehesto-
vå. 24 Noxsetto zistózexove nisaahovae-vēsto-
henov navehestovå:vestomoe na nszeamhame nonoxpa
zemxastoveoz nivoešetanoxtovevo.
25 Heto nitao nivešeēsztovazeme tass ononove-
ēszistovå: na enxhonexov nheš ononove-ēszistovå
nszaaevha-vešeēsztovazeheme,onetàz ōxtāetto nsze-
totoxstomevazenov Zehehestovsz.26 Na hen nexoveva
ninēhovheme nszevēstmoheme navehestovå; na
nisaanhetazeheme etovevo zetatoshaoena-vēstomevo
hovae Zehehestovsz: 27 óta tāma Zehehestovsz
nitó-mehotaevo, homaesto zehešešeamemehoxess na
zehešeše-onisyomaztomass zenxhešhestōhestävo he-
vez Zehehestovsz.28 Nanxhestōènetovo Zehehestovsz
na naneŠhoèn histanovå: na nataevhoss-nōhoxzeta
histanovå na natanhaoxzevo Zehehestovsz,exhehō
Jesus. 29 Na hevovistomoseon eszhehōn, óta nheš
zehešetåxtanōve-ēszetto na nisaaononove-ēszé.30
Nataešheneenanon zehešemxastovheneenomô nitao,na
homezista hovanē vostan nisaanòztōhe:na homaesto
nahessheneenanon zenxhestōhestävoss Maheo. 31 Na
Jesus eszhetohōn, nitóe-onisyomàtamé hezezeha?
32 Ota enstoshonexove, hēhe eaàze-ešhohōsta nsze-
nonoce-héneozheme, totāma enovevo, na nszenoce-
nōoxeme: na vàtometto nasaatotšenokahe, zeheše-
vhistavemas Zehehestovsz. 33 Heto nihesse-ēszto-
vazenov, nonoxpa nitóvå nszevešehaomoxtomoxtame.
Notovahistanovå nionistonetoomenheme: vàtomepe-
vetanonaomohe: naeševovonana notovahistanov.

17

1 Heto eēszehō Jesus na exéatōohō heama
eszhehō Nihó,ēšhohōsta,vohôohevatamaneha nhēhya,
nonoxpa nszevohôohevatamana: 2 zehešhethootoss
hohātama-exoētastoz nhēya zevešenitáetovoss
zehetāevostanevôxoseziss nonoxpa eme-mometonov
aenexove ametanenistoz zehestxnōemetossē, 3 na
aenexove-ametanenistoz ezhešetovatto, zistos-
heneenomevoss zehešnoceonisyome-maheonevétto, na
mato zistosheneenovovoss nimeàtoto Jesus

Christeva (Vostanevstomaneheo),4 Niešeame-vohôo-
hevatamanaz hoeva zèvaoxsexanom hozeohestoz
zènethooxetto zistos-heneševstóvetto. 5 Na nheš
Nihó, tāma ninocevetovahestovå veše-vohôohevata-
mansze vohôohevatamanetàtoz zèmehahoneom zeaàze-
vhistavemaz zexheššaa-ešhistanovhan. 6 Zeheše to-
vaomohetto nivehestoz naešhotxheneenomevonov
hetaneo zenxhestōe mezevoss histanovå:niheaeno-
voxzenotto na nieše-mezenotto, na ēšetōetanona-
nehenovätanov niēszistoz. 7 Nheš etäšheneenanov
zetohetaešemezetto etóveva eneznetto: 8 óta
ēszistoz zemezevoss nàmetonov,na estó-onisyome-
heneenanov zenxheš-hestōènetovazevoss, na ēše-
onisyomaztanov zenšheše-meatovevoss. 9 Nahaoena-
vomotao: nasaa-haoenavomotâheo notovahistaneo
óha nahaoenavomotão zèmezettoss, óta zeheše-
heaenovoxzettoss. 10 Na zetohetā-heszhóvetto ni-
heszhov, na tāma zeheszhovétto naheszhov na
naveše-vohôohevatamanan. 11 Na natasaaevha-
vhistavé histanovå (hoeva) óha zeto enšhestaveo
histanovå na nanēhove nitatos-hoenhaoxzevaz.
Nihó Zehoxeatamahétto zetohetāemezettoss ōxhesta
ametóaeovenanȯ nivéhestovå nonoxpa zenokoväo,
hapo zehestavoz.12 Zeoxtoeeše veoxzemonȯ zehetāe-
mezettoss nanšeametóaeovō nivehestovå: na nanše-
ame-neevavōmō, na hovanē zènēhovevoss esaa-áene-
voneoetàzé, óha nah ťsē zeasetoēseonevōènoxzevsz,
nonoxpa zevaoxs-hetomemā Maheone-mxistōneheva.
13 Na nheš nitanhaoxzevaz : na heto naēsz (zesó-
veàzetto) hoeva histanovå,nonoxpa navoešetanoxtoz
eme-mxastoveoztomohenov nīnonocevetovahevoss. 14
Naeše-metonov niēszistoz, na etotonsetamāevo
notovahistaneo zexhomaxsaa-vhistavehevoss notova-
histanovå. hapo zeheššaa-vhistavehevo notova-
histanovå. 15 Nasaavēstomotaoheo zistose-hestō-
eozhoss histanovå, óha momoxe-hōnesetanotovoss
havseveva. 16 Esaa-vhestaveheo notovahistanovå
hapo zeheššaavhistavehevo. 17 Hoxeaomohetovenano
hetomstovå: na niēszistoz ehetomstove. 18 Zex-
hešešemeatovetto histanovå, hapoevetta natamea-
notto histanovå, 19 na hevetovevo nahesse-hoxea-

tamanàzevo, nonoxpa totāma eme-hoxeaomohetôo
hetomstovå. 20 Na otaxa zeto nīnokävoss nasaa-
oxsēhece-haoenavomotâheo. óha mato heēszistovevo
zemäveŝhesse-onisyomàtatōess, (nahaoenavomotamō),
21 nonoxpa zema-nokoväo: tass hapo Nihó zeheŝe-
vhistaoxzevémetto,na zeheŝe-vistaoxzevemaz nime-
neŝe-vhistaoxzevemaeneo, nonoxpa histaneo eme-
onisyomaztanov zenxheŝe-meatovetto. 22 Na vohôo-
hevatamahestoz zèmezetto nahethootonov, nonoxpa
zenokoväo hapo zeheŝe-nokovavoz, 23 nanēhoveva
zexhoetovon na ninocevetovahestova zexhoetovaz
nonoxpa zexaenŝhoxe-nokovaneo: na emeheŝheneeno-
mevoss zenxheŝe-meatovetto na zeheŝemehotoss
zehexove-mehoxetto. 24 Nihó nanethóahe hevetovevo
zemezettoss zevhistanoveo zèvhistanovevo,nonoxpa
emevehōxtanov navohôohevatamahestoz, zèmezetto:
óta zexheŝeaàze-mehoxetto zènsaaeŝe-oomaoehan
histanov. 25 Nihó zexanovahétto, nieŝsaananōheo
notovahistaneo, óha nieŝhoxatamaz: na zeto ēŝhe-
neenanov zenxheŝe-meatovetto: 26 Na naeŝe-hotxhe-
neenomevonov nivehestoz, na nazhonaov-hotxhenee-
nomevonov: nonoxpa mehoseo zeveŝe-mehoxetto
zhoetōenov na nazhoetovō ninonocevetovahevoss.

18

1 Na Jesus zeeŝe-éneēsz heto estahoxove-ve-
oxzemhōn hevovistomoseon hōma ohevaohé ŝisto-
toeohé zehestohez, hanâ eonitave-ēnanoheóo-
eŝeveneó zexhohonaemenaoevetto, hanâ estaestoe-
ēsznehōn Jesus na hevovistomoseon. 2 Na Oxve-
hoosz nah zèmomaxemoss Jesuseva ehoxaztanó hen
hoeonemenao: ota hanâ estaoxchetose-neoxzehō
Jesus zèveoxzemoss hevovistomoseon. 3 Na né
Oxvehoosz zeeŝeamhaes nokhovhetanó na matanāvèho
zèmeatōeziss vehonemaheonhetanó na mómåtätanó
(né Oxvehoosz) zèveoxzemoss enxho-vohôovaoxzehōn
ènoeoxzenovhōnoz hoestaonoz na heŝkovaneonoz.
4 Na Jesus zenŝheneeno nitao zetoshoehotās
estāsevaozetovohōn na eszhetohōn nivāsz zenòze-
ovoss? 5 Na zènostōess eszhehōn,Jesus zenxhestasz

Nazane-mhâestovå.Na Jesus eszhetohōn,nató-nēhove.
Na nah zemomaxemās èvesseōemozenohōn (nokov-
hetanó).6 Na Jesus zistotšezhetoss, natónēhove,
emasó-hossōoxzehōn na èmaso-hanse-avaohōn hoeva.
7 Na exhosse-nòztovohōn, na nivās zenòzeovoss?
Na Jesus,zehestāsz Nazane-mhâestovå,exhehōn.8 Na
Jesus eszhehō, nató-nēhove niešenhetazeme: na
mànòzeovess zeto (zeveoxzemon)tanše-aseoxzevoha
exhehō: 9 enonoxpa-vâxs-hetomettoz' ēszistoz ze-
mehazhēsz: zehetāe-mezettoss nasz nasaa-voneoe-
tohe. 10 Na Hohona zeheš-heszxovatovons',èmasó-
nitahàzenó na esta-ōmamohōn hesthozeon zehāeo-
ōseone-maheonhetaneveziss na èpoestaōstohemohōn
heszheamaxesto. Na zeto hoze,Oxvehonevsz exheše-
vehehō. 11 Na Jesus eszhetohōn Hohonaèneva,
ēstahàzz nszxovatov vehanooxzeva:óta manistovea
zehessoz' zehešetovamaneshas Zehehestovsz, mona
namesaa-mané?

12 Na nokovhetaneo, na zenotxenitász, na hema-
tanāvèhoamevo Maheonoxtōenoss ènhaenovhōn Jesuse-
va na èmanoeàzenaetovhōn,13 na esta-hoeozhovhōn
Anasevao hevez, zeto Anas exhemšemetōehōn Käva-
seva zèmeha-hāeoōseone-maheonhetanevez' hen āne-
va. 14 Na zeto Kaeavas niahāne mano-hoemanistovå
zeōhaevamon Maheonoxtōenoziss eszhehō,eta-nitáe-
omohettoz' nasz hetan emenāevomothaō mävostanó.

15 Na Hohona na mato zenitasz vovistomoseo
estahoeovovhōn Jesuseva. Na zeto vovistomoseo
èmeha-hoxatamohōn zehāeoōseone-maheonhetaneve-
ziss, na estaēse-vessevhōn Jesuseva hotoma zeoxc-
hoemanez' hāeoōseone-maheonhetanó; 16 oha Hohona
ènhēhō anosema henitōneheva na né nasz vovisto-
moseo zehoxatamoz' hāeoōseone-maheonhetanó, né
esta-ēsztovohōn kasehéo zeneevavōxtoziss henitō,
na nheš ène-ēseozhohōn Hohonaèneva. 17 Na nâ
kasehée zeneevavōxto henitō eszhetohōn Hohonaè-
neva, māse-nāsz-eonēhovétto zeto hetan hevovisto-
moseon? Hovahan nasaanēhové exhehō. 18 Na ze-
hozeonevess na matanāvèhō ènhēhōn nâ zeešhó-
ešemez' hoestahoos:zehešetónetto eexovaeszehōn:
na Hohona enše-ovhôōehō.

19 Na hāeoōseone-maheonhetan eenòztovohōn
Jesuseva zehešetovaomohez' hevovistomoseon na
zehetaomohettoz' hevovistomosanistoz. 20 Na
Jesuseva eszhetāehōn,naešetåxtanōveēsz histanovå:
naoxceamevovistomosan hotoma mohēoxzemhäonoz na
Maheonemhäon, ťsa zeoxce-manoēvoss Maheonoxtōe-
noss: na emōs naoxksaaeše-totoxstohe hovae. 21
Hena zehesse-nòztovetto?nòztovenano nah zenxheta-
nistōevoss hovae zistotoxstomevono:ótā niahānevo
zeheneenomevoss zenxheše-ēzevo. 22 Na heto zistó-
ēsz Jesus èpōevotanosēhōn nasz matanāvèho na
eszhetāehōn, yā nizheše-nóstovó zehāeoōseone-ma-
heonhetaneves? 23 Na Jesus eszhetohōn, heva
mxhavsevoanetto mēstoz zehešhavseva: na heva
màpevoanetto, hena zehesse-ōmetto? 24 Na nheš
Annas estaase-meanohōn Jesuseva zenšemanoeàze-
naez' esztazešemeanohōn zexhoez' hāeoōseone-
maheonhetanó, Kaeavas zehestohez'.
25 Na Hohona enše-ovhôōehō. Na eszhetāehōn,mās
eonēhovétto nasz hevovistomoseon? Na eéztanó,
hovahan nasaanēhové. 26 Na nasz hesthozeon hae-
hoōseone-maheonhetan, zehevōhestovsz né zèpo-
estaōstōeziss Hohonaèneva,eszhetohōn Hohonaèneva:
tass ótse nivōmaz zèvessevoss Jesus onitave-
paveēnanoheóoešeeva? 27 Na Hohona exhosse-éztanó:
na estó-séhove-nistōehō hetanekokôax.
28 Na nheš estahoeozhovōn Jesuseva hevez
Kaevasevas na estaozhovhōn vehonemhäon: èvō-
neoxzeneó: na Maheonoxtōenoss tāma esaaēsznehehōn
vehonemhäon,nonoxpa emehoxee-mesenov Oomxnemese-
stoz zeheššaa-áshàzehevoss. 29 Na Pänatosoneva
(zevehoneveziss) enxhōe-nhaoxzevāevohōn na eszhe-
tāevohōn,henova momaxemàzistoz zevešhoeetoss zeto
hetan? 30 Na zènostovovoss eszhehōn zeto hetan
heva vesaa-havsevoētaheonevhō,nimsaa-zhešhoeozto-
mevazemeno.31 Na Pänatosoneva nheš eszhetāevohōn.
hestana na vešhoemaota tāma nsthoemanistovevo.
Na Maheonoxtōenoss eszhetovhōn hoemanistovå ni-
saanizeomonehenon.hovanē nimesaa-meahenon nāesto-
vå, exhehōn: 32 enahānez' emenonoxpa-vaoxs-heto-
mettoz' heēszistoz Jesus zèmēsto henovaez'

nāestoz zistosevešenās.
33 Na Pänatoss estaevhaēsznehō vehonemhäon na
zistaonōmoss Jesuseva eszhetohōn, mo ninēhové
hemaxevehonamevo Maheonoxtōenoss? 34 Na Jesus
ènostahō, zehétto nitaomenhevé na mo zenítäss
nahossemaevo? 35 Na Pänatoss eszhehō, mona na-
maheonoxtōeno-hetanevé? tāma nszhestanovhestoz na
vehone-maheonhetaneo niahānevo nihoemeatō nitóvå:
henova zeheševetto? 36 Na Jesus eszheše-nostahō,
nanitáe-histanovhestoz ensaahesshan zeto hista-
novå: nanitáe-histanovhestoz heva manxhessonhō
zeto histanovå name-meoevomotā nanotxevhozeo na
namsaazheše-meatoné Maheonoxtōeno-hetanistovå:
óha nanitáehistanovhestoz ensaahesshan hezeo.
37 Na Pänatosoneva eszhetāehōn,mo nimaxevehonevé?
Jesus eszhešenostahō: nitónheve, zehešemaxeveho-
névetto. Enahan zexhešetova-hestaozetto,na na-
hesshoèn histanovå emehešetova-tåxtanōve-pāe-
hosestomohetom hetomhestoz. Nistoxs nah zeheto-
maomosz nananeàtō. 38 Pänatosoneva eszhetāehōn,
henova hetomestoz?
Na heto zeešenhēs estahosse-hōe-nhaoxzevohōn
Maheonoxtōenoziss na eszhetohōn,nasaanexovatamohe
hohāhavsevoētastoz. 39 Na zexove-oomxnemesestove
nioxce-neše-vostanehevheme zeoxce-evha-ēnanomota-
ziss nasz: na ninethóhanov zistose-ēnanomota-
ziss hevehonamevo Maheonoxtōenoss? 40 Na exhosse-
tàpeehahehōn eszhehōn, zeto hetan hovahan,onetàz
Banabas, exhehōn. Ota(zeto)Banabas ešenovahevhō.

19

1 Na nheš Pänatoss exhoemanehō esevaeneha na
veheoeha.2 Na notxeo exhestotonanovó zeohōsattoz'
onistàkoaneó na exhetoxcaènovhōn,na ènhōmanovhōn
zeotatave-maeataziss: 3 eszhehōn, Haō hevehona-
mevo Maheonoxtōenoss! Na èpopōevotanxsènovhōn. 4
Na Pänatoss estahoss-hōènehō na eszhetohōn(Ma-
heonoxtōenoziss anosema vehonemhäon). Ota nihō-
eoztomevazenov nonoxpa nszheneenanov zehešsaa-
nexovoētatamôvo emehess-nász.5 Na Jesus exhōènehō

zexhetoxcaenas zeohōsattoz' onistàkoaneó,na zex-
honeovoss hōma zeotatave-maeataziss.Na Pänatoss
eszhetohōn Maheonoxtōenoziss vehōma hetan! 6 Na
vehone-maheonhetaneo na matanāvèho zèvōmovoss
Jesuseva èmaso-tàpeehahehōn,eszhetovhōn,hotxase-
hoeha,hotxasehoeha!na Pänatosoneva eszhetāevohōn,
ta-taomhestana na ta-hotxasehōhe:ota nasaanexova-
tamohe hohā-havsevoētastovå. 7 Na Maheonoxtōeno-
ziss eszhešenostōehōn, nahesthoemaoxzevheme, na
hen nathoemaoxzenan eveše-nohoeme nāestovå, óta
Hēhya Maheo tāma zehešeneše-manhàz. 8 Na Päna-
toss heto zènisto zehenovez' exhoss-hoham-
étoxtäozehō; 9 na estaevhaēsznehō Vehonemhäon,
na eszhetohōn Jesuseva, ťsa nixhesta? Hotaz'
esaanostōhehōn Jesuseva. 10 Na Pänatoss nheš
eszhetohōn hena zehess-saaoxešehetto? Mās-eohe-
neenom zehešhenitáevhoemanistovetto zeme-noni-
zeom-evhaēnanàz na mato nahenitáevhoemanistoveta
zistosehotxasehoez? 11 Na Jesuseva eszhetāehōn:
heto ninitáevhoemanistovå nime-veše-hósaove heva
eššaa-hessenethootanehettonhâ heama:na enahanez'
nah zèmeatōs etóva ehèp-hesthavsevoētastove. 12
Na nheš netā Pänatoss exhoss-evha-ēnanatanotovo-
hōn Jesuseva: óha Maheonoxtōenoss estàpeehahehōn,
eszhetovhōn Pänatosoneva, maēnanóz zeto hetan,
nisaaheveséneheno z Käsax (zemaxevehonevsz): ota
nistoxs nah zevehonemanhàzz enešeòneveēsztovo
zemaxevehoneveziss. 13 Pänatoss zènisto heto
zehenovez', exhōeozohōn Jesuseva,na exhamstoehōn
hoemane-taxesēhestovå zexhohonavhonoonevez' hestó
vehonemhäon. 14 Vezen èvovhetanene-ešēveneó(ze-
amstoenó) Oomxnemesestovå: na estoseeše-sitovōe-
senahō. Na eszhetohōn Maheonoxtōenoziss,vehōma,
nimaxevehonamevo!15 Na estàpeehahehōn aseozeha,
aseozeha, hotxasehoeha! Na Pänatoss eszhetohōn,
mo nazhotxaseòno nimaxevehonamevo? Na vehone-
maheonhetanó eszhetāehōn, hovanē nasaa-hemaxe-
vehonamehenon óha Käsax. 16 Na nheš èmetonovhōn
zistose-hotxasehohez'.

17 Na ènešhestanovhōn Jesuseva:na Jesus enóxe-
oxzenó zehotxattoz' zistazeoz Metaeškoeno

zeoxchestohez' (nistaome-enszistová, Golgotha):
18 hanâ exhotxasehònovhōn, na mato niš zenitä-
ziss haztov nononasz na Jesus sitov (exhotxa-
sehohehōn). 19 Na Pänatoss èmxeanó mxeôo na
èpâanohanó(taheama)zehotxattoz'. Na eszetxeoeneo,
J E S U S Z E H E S T A S Z N A Z Á N E V E-
N O _ H E V E H O N A M E V O M A H E ON-
O X T Ō E N O S S.
20 Na heto mxôo ehoestanovó ohaesto Maheonox-
tōenoss, óta zexhotxasehohes Jesus eháettōeveneó
mhâestovå (Hekotomaeveno): na ènetxeoeneó Ma-
heonoxtōenoenszistovå, na mato nisovanistaome-
enszistovå. 21 Na vehone-maheonhetaneo na Ma-
heonoxtōenoss eszhetovhōn Pänatosoneva: nivéze-
txeoha Hemaxevehonamevo Maheonoxtōenoss, nivéne-
txeoha, óha tāma zeheše-zhēs, nahemaxevehona-
metōe Maheonoxtōenoss (emenetxeohe), exhehōn.22
Na Pänatoss eszheše-nostahō, zèmxeom natónešemxeoha.
mxeoha.
23 Na zenotxevess zeeše-hotxasehònovoss Jesuse-
va exhestanamovhōn hemaevsanistoto na ènivova-
namovhōn (zeheše-nivevoss notxeo) nistoxs notax
nokhov zistoseaeno: na mato nhōestaxenàtoto:na
nhōestaxenàtoz tsa es'aa-amenoehehō, heszeoz ex-
hessease-totonôhō noxsetto nitāetas. 24 Na nī-
manohävoss eszhehōn: nitåsaa-nše-ōxoenohenon,
onetàz nita-asetahàzenonsz àkoahaseonoz hevetov
zetose-hēszhovsz: enonoxpa-neše-vâxshetomettoneó
Maheonemxistōneheva zenista-zhešeamšeme,
Totāma eoáeš-vhozenomevàzenovō namaevsanistoto,
Na nanhōestaxenàtoto exhesse-asetahàzenovoz
àkoahaseonoz.
25 Na heto esto-neševhōn notxeo. Na nhâ pâetto
hesthotxaseohestovå Jesus, ènhēehōn hesc,na hesc
hevasem,Mary zevistōmoz' Ceopaeva,na Mary Mak-ta-
ne.26 Na Jesus zèvōmoss hesc na vovistomoseon nah
zemehotoss pâetto zènhēez' eszhetohōn hesc,hée
niahāne nhēya! 27 Na nheš eszhetohōn vovistomo-
seon, niahāne nišq! Na zenstóe-amhōstaz' né vo-
vistomoseo estaozohōn héo tāma hevenov.
28 Na hohomaevetto Jesus zenšheneeno nheš

zeheševâxse-exanez' nitao,eszhehō,nahaōn exhehō,
na èneše-vâxshetomettoneó Maheone-mxistō. 29 Ota
nâ exhotaneó hetoxk eootomoenaneo hooestaxe-màp:
na zeasèpaseheziss estòpstxnovhōn maxeveesevóeva,
na zeeše-ootomoenotovoss hooestaxemàpeva esta-
hoanomovhōn heszeneva. 30 Na Jesus zeeše-amhaes
hooestaxemàp eszhehō, ēševâxse-exane: na eaka-
vaneheozehō, na ease-meanohōn hemàtasoomahō.
31 Na zexheše-vovhetaneneešēvez' zistosemeo-
maheonešēvez' zehāehoōstatamez' na nonoxpa Ma-
heonešēva zehotxasehohess emesaa-nšhoehōesenahe-
hōn zehotxattoz', Maheonoxtōenoss estavēstome-
vonovhōn Pänatosoneva eme-oéškoxtaozez' na eme-
asetanez'. 32 Na notxeo enxhess-ho-éškoxtanovhōn
nasz zèvovoehoehotovoss na mato nasz zevesse-
hotxasehoemāeziss: 33 óha zexhoevōmovoss Jesuseva
zexheše-aàze-nāez' eššaa-oeškoxtanohevhōn, 34
hotaz' nasz notax xomōneheva èveše-oaneepéōstxno-
hōn, na enxhōesevozezeneó máe na màp. 35 Na nah
zèvoxto ēše-tåxtanōvhesta, na hetåxtanōv-hostō
ehetomettoz': eheneena zehešhetomhesto nonoxpa
nime-onisyomàtame. 36 Ota ťsē èmanhesso,nonoxpa
emevâxshetometto zeamšeme Maheonemxistōneheva
zezhestove, heva nasz hekŏ hevxota esaaeeohe-
hanehez'. 37 Na mato zenita zeamšeme Maheone-
mxistōneheva zezhestove, zevehōmovo nah zeoane-
eōstxnovoss.
38 Na hohomaevetto (nasz hetan)Oxzevha-meatosz
Anemata-eveno zenxhestās, enš-hevovistomoseone-
tōehōn Jesuseva, óha emōsetto zexhomax-éhoss
Maheonoxtōenoziss, né ènvēstomevohōn Pänatosoneva
emeta-aseozetovo hevóxŏz Jesuseva na ènizeomōenó
Pänatosoneva, na enxhoènehō, na exhestanomovonó
hevóxŏz Jesuseva. 39 Na Maxeōenitász, né(hetan)
noka tāeva zèmehaenhaoxzevoss Jesuseva, mato
exho-hoeoz'zenhōnoz zeastoeneonevezēsz móxeššz
na axce-mēeozistoz oetov nokov matòtno enexovhā-
nanoneó.40 Na ènešhestanomovonovó hevóxŏz Jesuse-
va èno-maenanovó voxbe-monatō-šeonone-honeōn hen
pevexōeneonoz zeoxcetó-neše-àtohohevoss Maheonox-
tōenoss. 41 Na nâ zexhotxasehohes hahetto eoni-

tave-pave-ēnanoheóoešeeveneó: na hanâ hotoma
eàtohoevósestoveneó zèmone-veevohez' (šēnhohona-
eva), hovanē moxhonoeše-šēšems' neo. 42 Na nâ
exhesse-šēšemovhōn Jesuseva(hahetto zexhešhotaz'
àtohoevósestoz) na zexhestome-vovhetanene-ešēvez'
hevetovevo Maheonoxtōenoss.

20

1 Na nheš vovoešēva zeamstoenoez' Mary Mak-
tane enxhoeoxzehō àtohohestovå zèmeovōnaoz ze-
sóeáenonittoz', na èvōmohōn zenxpoheoneveziss
hohonao zehešeše-asetoenez' àtohohestovå. 2 Na
easetaxehō na enxhoehothōn Hohonaèneva na mato
né vovistomoseon zèmeha-mehotāeziss Jesuseva,na
eszhetohōn, ēš-hestōe-aseozhov Zenitáeziss àtoho-
hestovå. na nasaa-heneenomovohenon ťsa zeēnano-
voss. 3 Na Hohona estaneoxzehōn,mato né vovisto-
moseo na estanoxzoxtanovó àtohohestoz, 4 na
estaniše-ame-meohehōn: na né nasz vovistomoseo
ènovxnhōn Hohonaèneva na èvovoe-hoeohehō àtoho-
hevósestovå; 5 na zistatōxeōs eékoohō estavōmohōn
voxbemonatō-šeonon zēvšenaz',óha eståsaa-ēsznehe-
hō. 6 Na enxho-hoeōehōn Hohonaèneva, na Hohona
estaēsznehō àtohohevósestovå: na èvōmohōn voxbe-
monatō-šeonon zeēvšenaziss, 7 na vokomšeonon
zèvešhevacešenas(Jesus) es'aa-pāevšenahehō voxbe-
monatō-šeononeva, óha eáeš-hòpoemaešenahō. 8 Na
nheš hapo estaēsznehō né nasz vovistomoseo,nah
zemeha-vovoe-hoeōs àtohoevósestovå. na zeszetōos
eonisyomàtahō. 9 Ota nīnetā enšsaa-nòtovheneeno-
henovó zeamšeme Maheonemxistōneheva (hevetov
Jesus), zetosheš-ťsē-evhahesse-ohās nāestxe. 10
Na zeto zenišess vovistomoseon estaevha-aseoxze-
hōn estāoxzehōn tāma hevenovevo.
11 Oha Mary anoss àtohohevósestovå eaxaemeōehō:
na zenšenavaxans' esta-macse-ekōohō àtohohevóse-
stovå: 12 na estavōmohōn niš Heamoomē-hozeon ze-
voomsaneziss, exhoehōn nasz zèmeha-hetaešenaz',
na nasz zèmeha-ešeàtaxenaz', hanâ zèmeha-ēvhaz'
hevóxóz Jesuseva. 13 Na Heamoomehozeon eszhetāe-

hōn: hée, hena zehesse-axaemetto? Na eszhetohōn,
zeheše-aseozhovoss nanitäam,na nasaaheneenomovohe
ťsa zexēnanovoss (nahesseaxaeme). 14 Na zistó-
eše-nhēs estaevha-eotaehō,na estavōmohōn Jesuse-
va zènhēez'. óha es'aa-nanovohehōn zènēhovez'
Jesuseva. 15 Na eszhetāehōn, hée hena zehesse-
axaemetto? nivā zenoxzeovȯz? exhetāehōn? Na
hée exhōve-nēhovatamohōn zevovònethozeohetoziss
onitavepave-ēnanoheóoeše, exhōvenhessetamohōn, na
eszhetohōn, Oxtā mànēhovétto zeasetoxetto ni-
mēstomevsz ťsa zexēnanoss natanonoxpa-aseozého.
16 Na Jesuseva eszhetāehōn, Mary. Evhavaeozehō
na Maheonoxtōenovenszistovå eszhetohōn, Rabboni,
evešenhestohez' Zenstȯxse-vovistomosanehevétto.
17 Na Jesuseva eszhetāehōn niešévémxane: ota
zehešsaa-eše-heama-nhaoxzevôvo Zehehestovsz: óha
tanhaoxzevenanȯ zehevis'onetton na zhetōn,nata-
heama-nhaoxzevo Nihoe na Ehevo, na Namaheonam
na Nimaheonamevo. 18 Na Mary Maktane enxhoe-
netòtahaovohōn vovistomoseon, naešévōmo Zenitász
heto nitao naešeēsztō,exhehō.
19 Na zexhetōeve hen ešēva zevovoenó zeamstoenó
enxpohanenhōnoz henitōnoz, néno vovistomoseon
zèmanoēvoss zexheše-éhovoss Maheonoxtōenoziss.
nēxoveva Jesus exho-sitoveōeozehō zexhoez', na
eszhetohōn heoanaxan-hāomostahàtove. 20 Na heto
zeešhēs èvōshonovhōnoz heàzenoz na heszhepeoz.
Na vovistomoseon zèvōmovoss Zenitáeziss exhess-
hetotaetanoozehōn. 21 Na Jesuseva exhossezhetāe-
vohōn, heoanaxan-hāomostahàtove: Zehehestovsz
zenxheše-meatōs hapo nitaneše-meatovazeme. 22 Na
heto zeešenhēs eomotomeztovohōn na eszhetohōn,
amha Hoxeatamae-màtasooma: 23 nohass nah hesta-
thavsevevo zehovahanetanotomevoss zeťsē-hovaha-
netanotomohenov! na nohass nah hestathavsevevo
zetoometanotomevoss zeťsē-toometanotomohenov,
exhehō Jesus.
24 Na Thomas, nasz zeòtnišess, Histaxc zeoxc-
hestōs, es'aamehavisthohehō zexhoeohez' Jesuseva.
25 Na nasz vovistomoseon exhesse-zhetāehōn,
naeše-vōmon Zenitász. Na Histaxc eszhetohōn

(nistxez'), óha vehōxtomovonoz heàzeneva zea-
moxzettōsz tōneoheonoz na óha tótšetohòpotanom
zeamoxzettōsz tōneoheonoz, na óha totšeēsheonao-
tovo heszhepeoz namesaa-onisyomàtätanó.
26 Na hohomaevetto zeešenanòtoenoez',hevovisto-
moseon exhosshoehōn hotoma,na evistoehō Histaxc.
Na henitōnoz eskanome-nxpohanenhōnoz, hotaz'
exhoe-sitoveōeozehō Jesus, na eszhehō,heoanaxan-
hāomostahàtove. 27 Nheš eszhetohōn Histaxcèneva
nixhoaneha nimoešk na vehōxtoz naàzenoz na
ēsheonaoxz nazhépeoz: na nivé-tazàtaheoneve óha
onisyomàtaheonevsz. 28 Na Histaxcèneva eszhetāe-
hōn, zehenitäametovaz na zehemaheonametovaz. 29
Na Jesus eszhetohōn,zexhomax-tó-vōmetto nihesse-
onisyomàta:ahā nah zenševàtomeonisyomàtass zeox-
eššaavōsanehevoss, exhehō Jesus.
30 Na exhaestnova-neevavoētäho zehetaēez' hevo-
vistomoseon.hen zsaa-nomxeôhanehēsz heto mxistō-
neheva: 31 oha heto zehetāeamšeme ehesse-amšeme
nsze-nonoxpa-onisyomatamov Jesus zehešenēhovs'
Maheonxoestaanāsz, Zehēhyahetōsz Maheonȯ: zeheše-
onisyomàtass nszenonoxpa-heametanenistovheme he-
vehestovå.

21

1 Na nheš hohomaevetto Jesus exhosse-tåxtanō-
voéhàze-tovohōn hevovistomoseon hahetto Kanene-
nēhaneheva, na eszheše-tåxtanōvoéhàzehō. 2 Hanâ
èmanohoehōn Hohona, na Histaxc na Maheo-ešemeaz
zenxhestās Kanaeveno, Kanenehoeva, na mato hēhya
Zepetan,na mato niš zenítäss vovistomoseon. 3 Na
Hohona eszhetohōn,na nataonohôn.Na eszhetāehōn,na
hapo nitaveoxzemazemeno. Na enxhōènehōn na
estótše-taxevonxnehōn semoneva: hen tāeva es'aa-
ōhàzehenovó hovae. 4 Na zènvohoseozez' Jesus
ènhēehō toxemàpeva: óha zehešenēhovs' Jesus
enššaa-heneenōhehōn. 5 Na exhesse-zhetohōn,
kašgonasz hovae mohono-hestamess?Hēhe,exhetāehōn.
6 Na eszhetohōn séahama onohôon heszheamaxhesto
hesto semoneva na nszemeenenheme. Na eosáne-

seahamovhōn (onohôon) na es'aatonševha-onovōeno-
hevhōn zexhomax-hāenōhez' noman. 7 Na nah vo-
vistomoseo zemehamehotāsz Jesuseva eszhetohōn
Hohonaèneva,niahāne Zenitász. Na Hohona zènisto-
mons' zehešenēhovez' Zenitáeziss.eakozehenàzenhōn
eszehen (zexhomaxe-meha-vovokaes), na estxaenš-
seahamàzehō nehanēva (zistose-onove-tohonas). 8
Na zenitäss vovistomoseon zenšetahoevoss semoneva
estaonovōheszehōn (totxkom, hea noka matòtnó
tāevaoxseoneva enetāehōmattozeneó)èneamōenenovhōn
onohôon zeootomoenaziss noman. 9 Na zistotš-
hóōeovoss, estavōxtanovó nâ zemáenšestovoez'
(hoos) na noman zepävotâheziss na kòkonhôo.10
Na Jesus eszhetohōn, niszehozeha hosz noman
zeešenhaenosē.11 Na Simōn Hohona esta-taxevonxne-
tanó semo na ène-onōozohōn onohôon eootomoenahōn
momaxenoman noka matòtnó òtnohó-òtnahe ènistxe-
hōn: na zeoxheš-ohaestxevoss, es'aa-popooneozehō
onohôon. 12 Na Jesus eszhetohōn, nēnās hemse
meoemesestovå.Na hovanēo hevovistomoseon es'aató-
zhešenòztōhehōn, nineevaevé? Enšheneenanovó ze-
hešenēhovez' Zenitáeziss.13 Na Jesus enxhahanxne-
hō, exsevaenanó kòkonhôo, na èvhozenomevonó na
mato noman. 14 Na hen enahānez' zenahaonettoz'
Jesus zistó-vōshàzetovoss hevovistomoseon, hoho-
maevetto zeevhaešeohāes nāestxe.

15 Na zeeše-messevoss, Jesus eszhetohōn Simōn
Hohonaèneva, ninēhove zehēhyahetovata Hemen,nihè-
pemehoxé zeto zeox-hexove-mehotāevoss?Na eszhe-
tāehōn,hēhe Zenitáetto niheneena zeheš-hoxatamaz.
Na Jesus eszhetohōn hoxomōn naqsā-esonamō. 16
Zenixaonettoz' eszhetohōn Hohonaèneva, Simōn
zehēhyahetovata Hemen nimehoxé? Na eszhetāehōn,
hēhe Zenitáetto niheneena zehešhoxatamaz. Na
Jesus eszhetohōn, vovònethozeohetovōn naqsamō.17
Na zenahaonettoz' exhossezhetohōn Hohonaèneva,
Simōn zehēhyahetovata Hemen nihoxatamé?Na Hohona
eanovomoxtäozehō zexhomaxe-nahaonettoz' nimehoxé,
zehešenhetās?Na eszhetohōn Zenitáetto nimaheneena
nitao. na niheneena zehešhoxatamaz. Na Jesuseva
eszhetāehōn hoxomōn naqsāmō. 18 Ota nahetom

nitahetaz, hane zèmehamonaétto,nioxcetaome-akozē-
tàz na tāma ťsa zistameha-neoxzetanotto nista-
oxcheše-has: óha mataešeénahetto,nszezeenaeō,na
zenítasz nszeakozēta na nszhoozéha ťsa zsaa-
zeoxzetanohevoss. 19 Na heto zènhēs Jesus èneše-
mēstomovonó hovae nāestoz zistoseveše-vohôoheva-
tamanoz' Maheonô. Na zistó-ešenhēs eszhetohōn
Hohonaèneva, hoeovsz. 20 Na Hohona zista-eotaeoss
estavōmohōn zenxhoeōevoss vovistomoseon, né ze-
mehotāeziss Jesuseva na mato zemeha-eama-hoxsše-
navoz' heszheešeon, na zeszhetoz' Jesusevao: ni-
vaesz zetatose-momaxemata? 21 Na Hohona zèvōmoss
né vovistomoseon eszhetohōn Jesuseva,Zenitáetto,
na zeto hetan zetonetoē? 22 Na Jesuseva eszhe-
tāehōn, heva nešetanotovo zetosenše-toneeoxta
táe màneevhahoènevo tah etonetokoss etóva?hoe-
ovsz.23 Na nīnitā vovistomoseone-nistxnōemàzisto-
vå enxhéne-ase-zistoveneó né vovistomoseo zaa-
nāhe: hotaz' Jesus es'aanhetohehōn zetosheš-
saanāhez',óha màneš etanotovo zetose-nše-toneeoxta
táe màneevha-hoènevo,tah etonetokoss etóvå?

24 Na né niahāne vovistomoseo zepāe-hosesto
heto nitao na eamhazenó: na naheneenomovonon
hepāehostō zeheš hetomettoz'.
25 Na mato ehaestxnovattoz' zeenitaez' Jesus
zeheševs', vemä-amšemez' mxistōneheva, zehešeta-
notto emezhexove-nonoensz mxistōnoz heva tó-
histanovå emesaatā-hosse-onevhanehensz.

*o*o*o*o*o*o*o*o*o*o*o*

Math.9:6 Read nsztōmaxstoto.
" 9:15 " zeasetanomohenovo.
" 10:16 " nešenonizeomahe.
" 10:25 Supply nitāoneha hevetov vovistomseo venexovävoss henitäam,hoze venexovävoss zenitáetōsz.
" 12:45 Supply Hapoevetta zetahonhesso hezeto havsevōènoxzevstovå.
" 14:11 Insert vēesoevetoxkoneva.
" 16:21 " mxistonehetaneo.
" 20:2 Supply easenēnànhōn hesthòpāehemenoeše.
" 21:2 Read onehaenohen.
" 21:12 Insert hetaxstōnehevoz zemakätaemeto-neneziss.
" 21:17 Supply nâ eoxtāenehō.
" 24:20 Read nonoxpa.
" 24:49 " zeaseōmō.
" 25:14 " hovae.
" 25:27 " zehevassemettōsz.
" 26:71 " zèpàpōstoonez.
" 28:8 Insert mato voešetanoxtova.
Mark 2:26 Supply na mato zèmetoz hevessevōn.
" 3:26 Read noseohäetaotovàzz tāma na eonisso-vanàzz.
" 8:35 " zevenoohatanoto.
" 10:17 Insert nasz.
Mark 14:27 Read nszenenxsaomoxtame.
" 14:28 " zehešsaaéoxzehess.
" 14:41 " exhosshoehothōn.
" 14:54 " zexhoeovoss.
Luke 2:16 " Maryeva.
" 2:37 " one"na".
" 5:21 Supply oha Maheo.
" 5:27 Read meavhozeon.
" 7:32 " enēhoveo.
" 10:18 " hoezeozistovea zehessoz.
" 11:22 Omit vehoeaeozetosz.
" 15:28 Supply estaovetanoho.
" 16:7 Read hapo.
" 18:22 " exhetohōn.
" 21:35 " nonono.

Luke 22:19 " exhestanano.
John 2:13 " exhonexoveozeneo.
" 4:8 " estaeš-zeše-seeoxzehōn.
" 5:4 " zevovoe-séeozz.
" 5:11 " eszheše-nostōevohōn nah zeenoéhasz.
" 5:44 " nimetatonšeonisyomàtamen°s.
" 6:13 " moevotonhôonoz.
" 8:20 " maheonemhäon.
" 8:33 " zehešezhetto.
" 8:46 Supply zeheŠhetomeēszetto hena zesaa-hesse-onisyomàtatovehess.
" 9:16 Read Maheoneš.
" 11:51 Supply zistosenāevomothâz histano-vestoz.
" 12:16 " oha zistó-vohôohevatamans Jesus.
" 14:27 " nathaomoxtomoxtastoz nimetazenov.
" 15:23 Read nah.
" 16:30 " nahessonisyomaztanon.
" 18:14 " zeōhaevamoss.
" 18:21 " zenxhešeēszevo.